DANIELLE STEEL

Ecouri

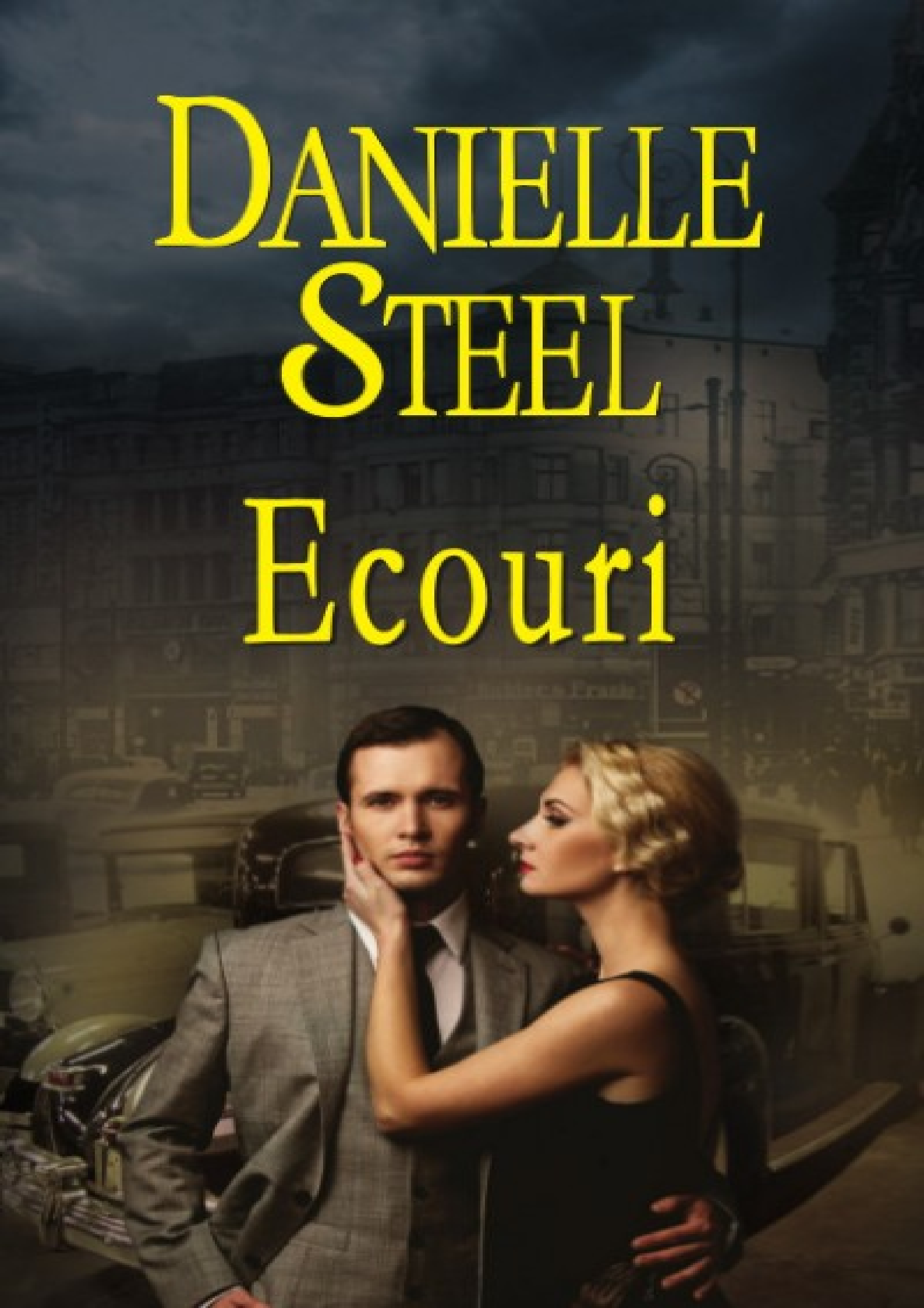

Cuprins

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28

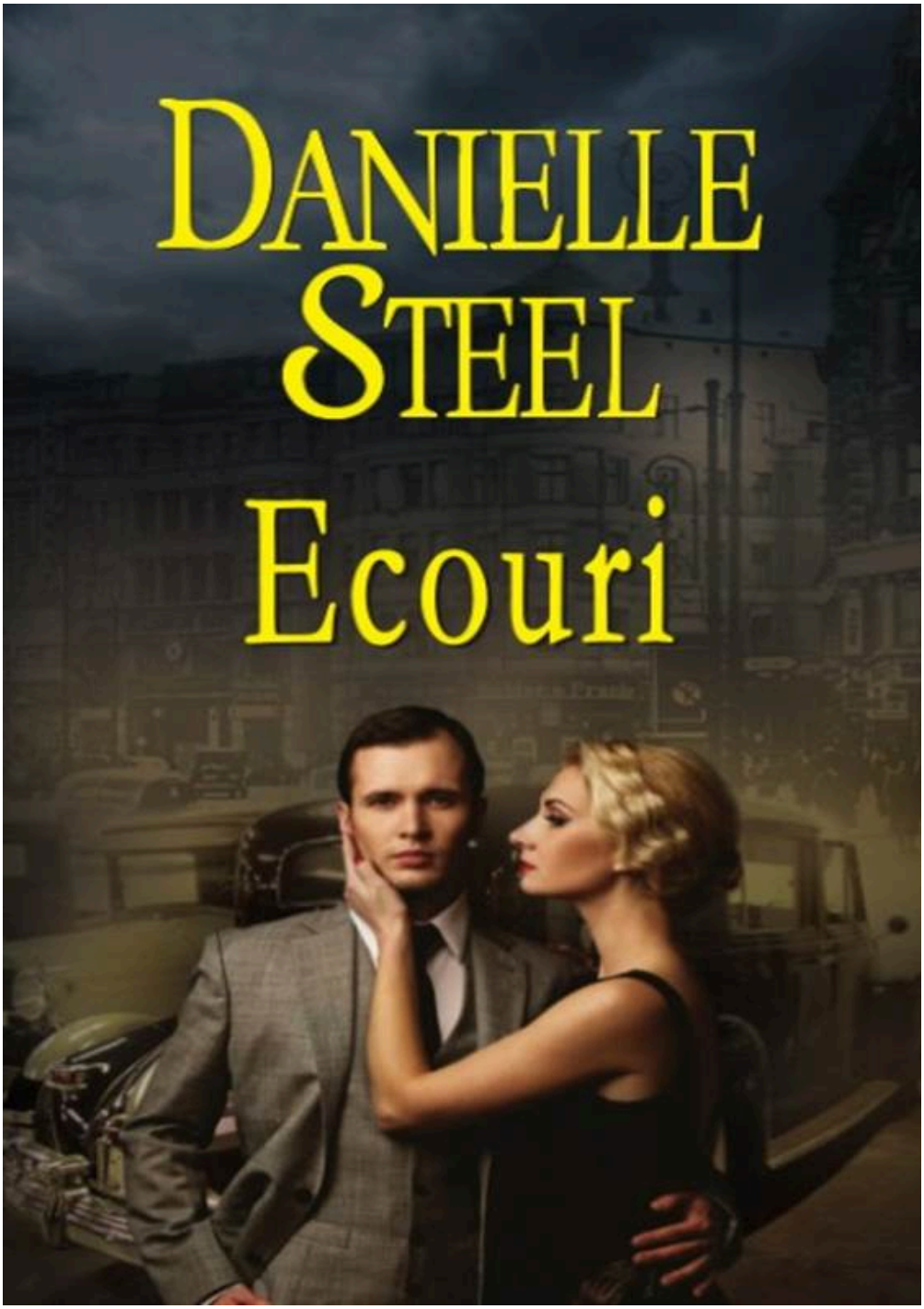
DANIELLE
STEEL
Ecouri

Ecouri

Danielle Steel

Copiilor mei nepreţuiţi: Beatrix, Trevor, Todd, Nick, Sam, Victoria, Vanessa, Maxx şi Zara. Fie ca ecourile trecutului, prezentului şi viitorului vostru să fie de-a pururi blânde şi luminoase.

Cu toată dragostea,
Mama/ds

„E un miracol că nu mi-am abandonat toate idealurile. Par absurde şi nepractice, însă mă agăţ de ele fiindcă tot mai cred, în pofida a tot ceea ce mă înconjoară, că oamenii sunt, în fond, buni la suflet.”

Anne Frank

„*Cine salvează o viaţă salvează o lume întreagă.”*

Talmud

Capitolul 1

Beata Wittgenstein se plimba cu părinţii ei pe malul lacului Leman în lumina leneşă a după-amiezii de primăvară. Soarele ardea puternic, iar aerul străbătut neîncetat de insecte şi de păsări nu era înviorat de nicio pală de vânt. Beata şi sora ei mai mică, Brigitte, veniseră împreună cu mama lor la Geneva ca să stea acolo peste vară. Beata tocmai împlinise douăzeci de ani, iar sora ei era cu trei ani mai mică. Războiul începuse în urmă cu treisprezece luni, în vara precedentă, iar anul acesta tatăl lor dorise ca ele să-şi petreacă vacanţa în afara Germaniei. Era sfârşitul lui august 1915 şi venise şi el să le ţină companie preţ de o lună. Cei doi băieţi ai familiei, înrolaţi în armată, reuşiseră la rândul lor să capete o permisie de o săptămână. Horst avea douăzeci şi trei de ani şi era locotenent la statul-major divizionar de la München. Ulm era căpitan în Regimentul 105 de infanterie, parte a Diviziei a XIII-a din Armata a Patra. Tocmai împlinise douăzeci şi şapte de ani în săptămâna pe care o petrecuse la Geneva cu familia.

Fusese un miracol faptul că se putuseră întâlni cu toţii. Războiul părea să-i devoreze pe toţi tinerii germani, aşa că Beata şi mama ei erau mereu îngrijorate pentru cei doi băieţi. Tatăl le spunea că totul avea să se termine curând, dar departe de auzul femeilor discursul său era complet diferit. Bărbaţii păreau să fie mult mai conştienţi de aspectul sumbru al vremurilor care urmau.

Brigitte, pe de altă parte, era foarte supărată că nu se mai găseau tineri frumoşi cu care să poată flirta. De când era mică, nu vorbea decât despre măritiş. Se îndrăgostise recent de unul dintre prietenii lui Horst de la universitate, iar Beata era convinsă că frumoasa ei soră mai mică avea să se logodească în iarna următoare.

Beata nu avea astfel de interese sau de intenţii. Ea fusese întotdeauna cea liniştită şi serioasă şi o interesau mult mai mult studiile decât să-şi găsească un bărbat. Tatăl ei spusese întotdeauna că era o fiică perfectă. Nu se certaseră decât atunci când ea insistase să meargă la universitate, la fel ca fraţii ei. În opinia capului familiei, era o idee absurdă. Deşi el însuşi era o persoană instruită, nu credea că un asemenea nivel de educaţie era necesar pentru o femeie. Nu se îndoia că, în scurt timp, ea avea să se mărite şi să aibă grijă de soţ şi de copii, deci frecventarea cursurilor universitare ar fi fost absolut inutilă.

Fraţii Beatei şi prietenii lor erau simpatici, iar sora ei era frumoasă şi obişnuia să flirteze. Beata se simţise întotdeauna diferită, prin felul său liniştit de a fi şi pasiunea ei pentru studii. Într-o lume perfectă, i-ar fi plăcut să fie profesoară, dar când spunea acest lucru, fraţii ei râdeau de ea. Brigitte spunea că doar fetele sărace se făceau profesoare sau guvernante, iar fraţii ei adăugau că doar urâtele se gândeau la o asemenea meserie. Le plăcea să o necăjească, deşi Beata nu era nici săracă, nici urâtă. Tatăl ei deţinea una dintre cele mai importante bănci din Köln. Aveau o casă mare şi frumoasă în cartierul Fitzengraben, iar mama ei, Monika, era bine cunoscută în oraş nu numai pentru frumuseţea sa, ci şi pentru îmbrăcămintea elegantă şi bijuteriile pe care le etala. Asemenea Beatei, era o femeie liniştită. Monika se măritase cu Jacob Wittgenstein la şaptesprezece ani şi fusese fericită cu el în cei douăzeci şi opt de ani de căsnicie.

Căsătoria fusese aranjată de familiile celor doi şi se dovedise a fi o idee bună. La momentul respectiv, însemnase unirea a două averi considerabile, pe care Jacob le sporise în timp. Conducea afacerile băncii cu o mână de fier şi cu un spirit clarvăzător. Tot ceea ce ţinea de familia Wittgenstein sugera soliditate. Singurul element imprevizibil din viaţa lor de acum era cel care-i preocupa pe toţi în acea perioadă: războiul. Vacanţa din Elveţia reprezentase o oază de linişte, atât pentru părinţi, cât şi pentru copii.

De obicei, îşi petreceau verile în Germania, la mare, însă anul acesta Jacob insistase să plece toţi în străinătate în lunile iulie şi august. Vorbise cu un general pe care-l cunoştea bine şi îi ceruse favoarea enormă de a-i avea în permisie pe ambii fii. Generalul luase, cu discreţie, măsurile de rigoare. Familia Wittgenstein, de origine evreiască, era posesoarea unei averi imense şi a unei puteri pe măsură. Beata era conştientă de acest fapt, însă nu-i acorda o atenţie deosebită. O interesau mult mai mult studiile. Deşi uneori Brigitte era nemulţumită de constrângerile impuse de ortodoxie, Beata, în stilul său discret, era profund religioasă, spre bucuria tatălui său. El însuşi, în tinereţe, îşi şocase familia spunând că dorea să devină rabin. Reacţia paternă fusese fără echivoc, aşa că, la momentul oportun, se alăturase băncii familiale împreună cu tatăl său, cu fraţii, unchii şi bunicul său. Aceasta era o tradiţie de familie şi, cu toate că tatăl lui Jacob avea mare respect pentru viaţa religioasă, nu intenţiona să-şi sacrifice fiul. Ascultător, Jacob începuse să lucreze la bancă şi se căsătorise la puţin

timp după aceea. Acum avea cincizeci de ani, fiind cu cinci ani mai în vârstă decât soţia sa.

Întreaga familie era de acord că decizia de a petrece vara în Elveţia fusese una fericită. Familia Wittgenstein avea acolo mulţi prieteni, astfel că petrecerile se ţineau lanţ. Jacob îi cunoştea pe toţi bancherii din Elveţia şi îşi vizitase cunoştinţele din Lausanne şi din Zürich. Oricând era posibil, fetele îi însoţeau. Cât fuseseră acolo Horst şi Ulm, petrecuseră cât mai mult timp împreună cu ei. La întoarcere, Ulm avea să plece pe front, iar Horst rămânea la cartierul general divizionar din München. Părea foarte satisfăcut de această situaţie. În pofida educaţiei serioase pe care o primise, Horst era un playboy în toată regula. El şi Brigitte aveau mult mai multe în comun unul cu celălalt decât avea oricare din ei cu Beata.

Rămăsese în urma celorlalţi, păşind încet pe malul lacului. Fratele ei mai mare, Ulm, se întoarse şi i se alătură. Poate pentru că avea cu şapte ani mai mult, o protejase întotdeauna şi îi respecta personalitatea retrasă.

— La ce te gândeşti, Bea? Pari foarte serioasă, chiar melancolică. De ce nu stai cu noi?

Mama şi sora lor se aflau cu mult în faţă şi vorbeau despre modă şi despre bărbaţii care îi plăcuseră lui Brigitte la petrecerile săptămânii precedente. Bărbaţii din familie vorbeau despre singurele subiecte care-i interesau, anume războiul şi banca. După război, Ulm avea să lucreze din nou la bancă, al cărei angajat era de patru ani. Tatăl lor spusese că Horst trebuia să se aşeze la casa lui şi să li se alăture. Horst promisese că, de îndată ce se termina războiul, intenţiona să facă acest lucru. În urmă cu un an, când se deschiseseră ostilităţile, avea doar douăzeci şi doi de ani şi îşi asigurase tatăl că, la final, avea să fie gata de muncă.

Jacob proclamase în repetate rânduri că sosise momentul ca Ulm să se căsătorească. Singurul lucru pe care îl aştepta de la copiii lui sau, de fapt, de la orice persoană aflată în imediata sa apropiere era să-l asculte. Avea aceleaşi aşteptări şi din partea soţiei, iar ea nu-l dezamăgise niciodată. Nici copiii nu-l dezamăgiseră, cu excepţia lui Horst, care nu se lăsase atras de muncă până să între în armată. Pe deasupra, în clipa aceea, căsătoria era ultimul lucru la care îi stătea capul.

De fapt, singura interesată de această perspectivă era Brigitte. Beata încă nu întâlnise un bărbat care să-i fure minţile. Deşi era de părere că mulţi celibatari din cercul părinţilor ei arătau bine, majoritatea celor tineri păreau

ignoranţi, iar cei mai maturi o speriau un pic şi, deseori, îi păreau prea sumbri. Nu se grăbea să se mărite, îi plăcea să declare că, dacă era să-şi pună pirostriile, spera ca alesul să fie un om învăţat, nu neapărat un bancher. Nu avea cum să-i spună asta lui Jacob, deşi le-o mărturisise de multe ori mamei şi surorii ei. În opinia lui Brigitte, era o viaţă anostă. Tânărul prieten al lui Horst pe care pusese ochii era la fel de frivol ca ea şi provenea tot dintr-o familie importantă în lumea afacerilor bancare. Jacob urma să se vadă cu tatăl băiatului în luna septembrie, pentru a discuta problema, deşi Brigitte nu ştia acest lucru. Pentru Beata însă nu apăruse niciun pretendent, ceea ce nu era de mirare, dată fiind lipsa oricărui efort din partea ei. La petreceri aproape că nu vorbea deloc. Îşi însoţea conştiincioasă părinţii, purta rochiile alese de mama ei, era mereu politicoasă cu gazdele şi se simţea foarte uşurată atunci când venea timpul să plece acasă. Spre deosebire de Brigitte, care trebuia luată cu forţa, nevrând să piardă niciun moment de distracţie şi se tot întreba de ce avea o familie atât de plictisitoare. Ca întotdeauna, Horst era complet de acord cu ea. Beata şi Ulm erau cei serioşi.

— Te-ai distrat bine la Geneva? o întrebă Ulm. El era singurul care îşi dădea osteneala să poarte o conversaţie cu ea. Horst şi Brigitte erau prea ocupaţi să se amuze ca să-şi piardă timpul discutând subiecte serioase cu sora lor.

— Da, m-am simţit bine, spuse Beata zâmbindu-i timid. Chiar dacă era fratele ei, aspectul fizic şi gentileţea lui nu încetau s-o surprindă. Ulm era înalt, blond şi atletic, aşa cum fusese şi Jacob în tinereţe. Avea ochi albaştri şi trăsături care-i nedumereau pe străini, fiindcă nu arăta a evreu. Desigur, toţi le cunoşteau obârşia, dar asta nu însemna că nu erau acceptaţi chiar şi în mediile cele mai aristocrate din Köln. Tatăl lor era prieten din copilărie cu membri ai familiilor Hohenlohe sau Thurn und Thaxis. Wittgensteinii erau atât de respectaţi şi de vestiţi, încât li se deschideau toate uşile. Însă Jacob le spusese copiilor săi că, atunci când avea să vină vremea să se căsătorească, soţii lor trebuiau să fie evrei. Nu începea discuţie şi niciunul dintre ei nu se gândea să nu fie de acord. Societatea îi accepta ca atare, iar la momentul potrivit aveau să aleagă o persoană din lumea lor.

Dacă i-ar fi privit cineva pe Ulm şi pe Beata în timp ce se plimbau pe malul lacului, nici n-ar fi crezut că erau rude. Fraţii şi sora ei semănau foarte mult cu tatăl lor, fiind înalţi, blonzi, cu ochi albaştri şi trăsături fine. Beata, în schimb,

semăna cu mama ei: era brunetă, micuţă, fragilă şi delicată, cu părul de abanos şi pielea de porţelan. Avea o trăsătură în comun cu ceilalţi, anume ochii albaştri enormi, însă, cu excepţia acelei diferenţe minore, era imaginea în oglindă a mamei ei, ceea ce îi făcea mare plăcere, în secret, lui Jacob. Încă era foarte îndrăgostit de soţia lui, după aproape douăzeci şi nouă de ani, astfel că atunci când vedea zâmbetul Beatei îşi amintea de soţia sa, care la începutul căsătoriei lor avea aceeaşi vârstă şi era mişcat pe dată. Aşadar, avea o mare slăbiciune pentru Beata, iar Brigitte se plângea de multe ori că aceasta era preferata lui. O lăsa să facă orice voia. Însă dorinţele Beatei erau inofensive. Planurile lui Brigitte erau mult mai îndrăzneţe decât cele ale surorii ei mai mari. Beata prefera să rămână acasă şi să citească. Singura dată când tatăl ei se supărase cu adevărat pe ea fusese atunci când o găsise citind Biblia în versiunea regelui Iacob.

— Ce e asta? o întrebase cu o mină aspră. Beata avea şaisprezece ani pe vremea aceea şi era fascinată de carte, înainte citise destul de mult din Vechiul Testament.

— E interesant, tată. Poveştile sunt minunate şi multe lucruri sunt exact la fel cu acelea în care credem noi.

Beata prefera Noul Testament celui Vechi. Tatăl ei găsise că aşa ceva era inadmisibil şi îi luase cartea.

Nu voia ca fiica lui să citească o Biblie creştină şi i se plânsese soţiei sale în legătură cu acest lucru, sugerându-i Monikăi să-i supravegheze cu atenţie lecturile. De fapt, Beata parcurgea cu nesaţ orice volum îi cădea în mână, inclusiv Aristotel şi Platon. Era o cititoare avidă şi îi plăceau foarte mult filosofii greci. Chiar şi tatăl ei se vedea nevoit să recunoască faptul că, dacă ar fi fost bărbat, ar fi fost un savant în toată puterea cuvântului. Ceea ce îşi dorea pentru ea acum, aşa cum dorea şi pentru Ulm şi, destul de curând şi pentru ceilalţi doi, era să se căsătorească. Începea să-i fie teamă că avea să se deprindă cu celibatul dacă mai aştepta mult. Jacob avea câteva idei pe care voia să le analizeze cu mai multă atenţie în timpul iernii, dar războiul îi afectase toate planurile. Majoritatea bărbaţilor în putere se înrolaseră, iar mulţi tineri dintre cunoscuţii lor fuseseră omorâţi în ultimul an. Incertitudinea era foarte deranjantă.

Se gândea că Beata s-ar fi înţeles bine cu un bărbat mai în vârstă. Voia pentru Beata un partener de viaţă matur, care să-i poată aprecia intelectul şi să-i împărtăşească interesele. Nu se opunea acestei idei nici pentru Brigitte, căreia i-ar fi fost de folos un soţ capabil să o ţină sub control. Deşi îşi

iubea toţi copiii, era foarte mândru de fiica lui mai mare. Se considera un bărbat înţelept şi plin de compasiune. Era genul de om la care nimeni nu ezita niciodată să apeleze. Beata îl iubea şi îl respecta foarte mult, aşa cum îşi iubea şi mama. Cu toate acestea, în secret, le spunea celorlalţi că îi era mai uşor să discute cu mama ei, care era mai puţin rigidă. Tatăl era la fel de serios ca Beata şi, de multe ori, dezaproba frivolităţile mezinei.

— Aş vrea să nu trebuiască să te întorci pe front, murmură Beata cu tristeţe, în timp ce îşi continuau plimbarea. Ceilalţi se întorseseră, iar acum ea şi Ulm erau cu mult în faţa lor.

— Nici mie nu-mi place, dar cred că totul se va termina în curând, spuse el zâmbind. Nu credea cu adevărat acest lucru, însă aşa se cuvenea să-i răspundă unei femei. Ar trebui să pot veni iar acasă, de Crăciun.

Beata dădu din cap gânditoare, părându-i-se că până atunci mai era o eternitate. Nu putea îndura gândul că i se putea întâmpla ceva. Îl adora mai mult decât îi spusese vreodată. Îl iubea şi pe Horst, dar acesta îi părea mai degrabă un frăţior ignorant, nu un frate mai mare. Îi plăcea să o necăjească şi mereu o făcea să râdă. Legătura ei cu Ulm era diferită. Vorbiră în continuare pe tot drumul către hotel, iar în seara aceea luară cina împreună pentru ultima dată înainte ca băieţii să se întoarcă în Germania. Ca de obicei, Horst îi amuză pe toţi, imitând persoanele cu care se întâlniseră şi povestindu-le istorii scandaloase despre prietenii lor.

Bărbaţii plecară a doua zi, iar femeile rămaseră pentru ultimele trei săptămâni ale vacanţei la Geneva. Jacob voia ca ele să rămână cât mai mult în Elveţia, deşi Brigitte începea să se plictisească. Beata şi mama ei, în schimb, erau foarte fericite acolo.

Într-o după-amiază, Brigitte şi Monika se duseră la cumpărături, iar Beata spuse că avea să rămână la hotel, fiindcă o durea capul. Nu era adevărat, dar i se părea obositor să colinde magazinele împreună cu ele. Brigitte proba mereu toate hainele care-i cădeau în mână, îşi comanda rochii, pălării şi pantofi. Impresionată de bunul ei gust şi de simţul ei accentuat al modei, mama o încuraja întotdeauna. Apoi, după ce treceau pe la toţi croitorii, pe la toate modistele şi pe la toate magazinele care făceau mănuşi nemaipomenite, dădeau o tură pe la bijutieri. Beata ştia că nu aveau să se întoarcă până la cină şi se bucura să poată sta singură la soare, citind.

După prânz, coborî pe malul lacului şi porni în plimbarea obişnuită. Era puţin mai frig decât în ziua precedentă şi purta o rochie albă de mătase, o pălărie care să o apere de soare şi, pe umeri, un şal bleu de culoarea ochilor ei. Vorbea încet, de una singură. Cea mai mare parte a oaspeţilor hotelului luau prânzul sau erau plecaţi în oraş, aşa că avea cărarea disponibilă numai pentru ea. Se plimba cu fruntea plecată, gândindu-se la fraţii ei. Din senin, auzi un zgomot în spate; când ridică privirea, fu uimită să vadă un tânăr înalt care trecu rapid pe lângă ea, zâmbindu-i. Se îndrepta în aceeaşi direcţie, iar ea fu atât de surprinsă de apariţia lui încât făcu repede un pas într-o parte, se împiedică şi îşi suci glezna.

O duru pentru o clipă, însă nu i se păru nimic grav. El îi întinse repede mâna şi o prinse înainte să cadă.

— Îmi pare rău, nu am vrut să vă sperii şi cu atât mai puţin să vă dobor.

Părea îngrijorat şi lăsa impresia că regreta sincer incidentul, iar Beata observă că era nemaipomenit de chipeş. Înalt, blond, cu ochii de aceeaşi culoare ca ai ei, cu braţe lungi, puternice şi umeri atletici. În timp ce vorbea cu ea nu îi dădu drumul la braţ. Tânăra femeie îşi dădu seama că pălăria i se deplasase puţin. O îndreptă, privindu-l pe furiş. Părea puţin mai în vârstă ca fratele ei mai mare. Purta pantaloni albi şi un sacou bleumarin, o cravată în aceeaşi culoare şi o pălărie de pai foarte frumoasă, care îi dădea un aspect oarecum uşuratic.

— Mulţumesc, sunt bine. Eu am fost de vină. Nu v-am auzit la timp ca să mă dau la o parte.

— Sau ca să mă vedeţi, până ce v-am doborât. Mi-e teamă că nu m-am comportat deloc aşa cum trebuie. Sunteţi bine? Aţi păţit ceva la gleznă? Bărbatul părea simpatic şi amabil.

— N-am nimic. M-aţi prins înainte să mă rănesc. Îi vorbise în franceză, iar ea îi răspunsese în aceeaşi limbă. Învăţase franceza la şcoală şi se perfecţionase permanent. Tatăl ei insistase ca ele să înveţe şi engleza, dar era de părere că trebuia să vorbească şi italiana şi spaniola. Beata le studiase pe ambele, dar nu excela la niciuna. Engleza ei era acceptabilă, însă franceza o vorbea fluent.

— Aţi vrea să staţi jos o clipă?

Bărbatul arătă spre o bancă din apropiere, de unde se putea admira lacul. O strângea de braţ ca şi cum îi era teamă că ea ar fi putut cădea dacă i-ar fi dat drumul, ceea ce o făcu să zâmbească.

— Sunt bine, nu vă faceţi griji.

Însă perspectiva de a sta lângă el pentru o clipă i se păru atrăgătoare. Nu obişnuia să facă asta, de fapt nu mai făcuse asta niciodată, dar era atât de agreabil şi de politicos şi părea să regrete atât de mult accidentul pe care-l provocase, încât îi păru rău pentru el. În plus, nu era nimic rău în a purta o scurtă conversaţie înainte de a-şi continua plimbarea. Nu avea de ce să se grăbească înapoi la hotel, fiindcă ştia că mama şi sora ei nu aveau să se întoarcă pentru câteva ore bune. Îl lăsă să o conducă la bancă, iar el se aşeză lângă ea, menţinând o distanţă respectabilă.

— Chiar sunteţi în regulă? Privi spre glezna ei pe sub tivul fustei şi observă cu uşurare că nu era umflată.

— Jur, răspunse ea zâmbind.

— Voiam doar să trec pe lângă dumneavoastră, fără să vă deranjez. Ar fi trebuit să spun ceva sau să vă previn. Eram foarte departe, mă gândeam la războiul ăsta nenorocit.

Părea îngrijorat spunând aceste cuvinte. Incapabilă să-şi dezlipească privirea de pe chipul lui, Beata se gândi că nu mai cunoscuse niciodată pe cineva care să semene cu el. Părea un prinţ dintr-un basm şi era deosebit de prietenos. Nu părea să aibă aere sau pretenţii. Semăna cu un prieten de-al lui Ulm, deşi arăta mult mai bine.

— Deci nu sunteţi elveţian? întrebă ea cu interes.

— Sunt francez, rosti el cu simplitate, iar Beata se încruntă, fără să spună nimic. E foarte rău? Bunicul meu, tatăl mamei, e elveţian. De asta mă aflu aici. A murit acum două săptămâni şi a trebuit să-i ajut pe părinţii mei şi pe fratele meu să rezolve toate problemele cu moştenirea. Am primit o permisie.

Era deschis şi direct, fără a fi lăudăros sau exagerat de familiar. Dar manierele lui desăvârşite sugerau o origine aristocratică.

— Nu, nu e rău deloc, răspunse ea fără să stea pe gânduri. Eu sunt nemţoaică. Se aştepta oarecum ca el să sară de pe bancă şi să-i spună că îi ura pe nemţi. Erau duşmani în război şi nu avea idee cum ar fi putut să reacţioneze la mărturisirea ei.

— Vă aşteptaţi să vă învinovăţesc pentru război? o întrebă el blând, zâmbindu-i.

Era o tânără deosebit de drăguţă. I se părea cu adevărat frumoasă şi, vorbind cu ea, fusese impresionat de timiditatea ei. Brusc, se bucură că fusese aproape gata să o doboare. Dumneavoastră aţi făcut asta? Acest război nenorocit e vina

dumneavoastră, *mademoiselle?* Ar trebui să fiu supărat pe dumneavoastră? o tachină el, smulgându-i un hohot de râs.

— Sper că nu. Sunteţi în armată? se interesă ea. Spusese că era în permisie.

— Cavalerist, am studiat la academia de echitaţie de la Saumur. Beata ştia că toţi aristocraţii se pregăteau să devină ofiţeri de cavalerie în acea unitate prestigioasă.

— Trebuie să fie foarte interesant. Caii erau animalele ei favorite şi călărise mult când era mică. Îi plăcea să iasă la plimbare cu fraţii ei, mai ales cu Ulm. Horst se agita mereu şi îşi agita şi caii, ceea ce îl speria pe al ei. Şi fraţii mei sunt militari, i se confesă ea.

O privi meditativ pentru o clipă îndelungată, pierdut în ochii ei albaştri, mai închişi la culoare decât ai lui. Nu mai văzuse niciodată un păr atât de întunecat în contrast cu o piele atât de albă. Părea o pictură, aşa cum stătea aşezată pe bancă.

— Nu ar fi frumos ca diferendele dintre naţiuni să se rezolve atât de simplu, doi oameni care stau pe o bancă într-o după-amiază de vară, contemplând un lac? Am putea discuta despre toate problemele şi am ajunge la un acord. Aşa n-ar mai fi nevoie ca tinerii să moară pe câmpul de luptă.

Vorbele lui o făcură să se încrunte din nou. Îi amintiseră cât de vulnerabili erau fraţii ei.

— Ar fi foarte bine. Fratele meu mai mare crede că se va termina în curând.

— Aş vrea să pot fi de acord, spuse el politicos. Mi-e teamă că o dată ce le dai oamenilor arme, perspectiva păcii se îndepărtează dramatic. Ar putea să mai dureze câţiva ani.

— Sper să nu aveţi dreptate, şopti ea.

— Şi eu sper la fel, răspunse necunoscutul, părând din nou jenat. Am fost incredibil de nepoliticos. Mă numesc Antoine de Vallerand. Se ridică, se înclină uşor şi apoi se aşeză din nou, în timp ce ea zâmbea.

— Eu sunt Beata Wittgenstein, răspunse ea, pronunţând W-ul ca un V.

— Cum se face că vorbiţi franceza aşa de bine? întrebă el. E o franceză fără cusur, fără niciun fel de accent. În realitate, vorbiţi ca o pariziancă. Nu ar fi ghicit niciodată că era nemţoaică. Pe deasupra, nici după ce îi auzi numele nu-i trecu prin cap că era evreică. Spre deosebire de majoritatea celor din jurul său, pentru el nu contau aceste lucruri. O vedea doar ca pe o tânără frumoasă şi inteligentă.

— Am învăţat-o la şcoală, îl informă ea surâzând.

— Nu cred; sau, dacă aşa e, sunteţi mult mai deşteaptă ca mine. Am învăţat engleza la şcoală, însă nu pot vorbi o boabă. Iar germana mea e sub orice critică. Nu am talentul dumneavoastră. Majoritatea francezilor nu-l au. Vorbim franceză şi cam atât. Presupunem că toată lumea va învăţa franceză ca să poată conversa cu noi; din fericire, dumneavoastră aţi făcut-o. Vorbiţi şi engleza?

Deşi nu se cunoşteau şi îşi putea da seama că era timidă, părea deosebit de inteligentă şi de dezinvoltă.

Ea însăşi era surprinsă de cât de bine se simţea. Chiar dacă era un străin, îi crea impresia de siguranţă.

— Vorbesc engleza, recunoscu ea, dar nu la fel de bine ca franceza.

— Sunteţi încă elevă? I se părea foarte tânără. El avea treizeci şi doi de ani, era cu doisprezece ani mai mare decât ea.

— Acum nu, am terminat, răspunse ea cu sfială. Dar citesc foarte mult. Mi-ar fi plăcut să merg la facultate, dar tata nu mi-a permis acest lucru.

— De ce? Peste o clipă îşi dădu singur răspunsul, zâmbind: Crede că ar trebui să vă căsătoriţi şi să aveţi copii. Nu aveţi de ce să faceţi o facultate. Am dreptate?

— Absolut.

— Şi nu doriţi să vă căsătoriţi?

Îi amintea tot mai mult de Ulm. Avea senzaţia că ea şi Antoine erau prieteni vechi, iar el părea să se simtă la fel de în largul lui. Era dornică să fie complet sinceră cu el, lucru foarte rar pentru ea. De obicei era foarte timidă cu bărbaţii.

— Nu vreau să mă mărit dacă nu mă îndrăgostesc, răspunse ea cu simplitate, iar el o aprobă.

— Mi se pare logic. Părinţii dumneavoastră sunt de acord?

— Nu sunt sigură. Căsătoria lor a fost aranjată şi n-au avut a se plânge. Vor ca şi fraţii mei să se însoare.

— Câţi ani au fraţii dumneavoastră?

— Douăzeci şi trei şi douăzeci şi şapte. Unul dintre ei este destul de serios, dar celălalt vrea doar să se distreze şi e mai nebunatic. Îi zâmbi precaută lui Antoine.

— La fel suntem eu şi fratele meu.

— Câţi ani are?

— Este cu cinci ani mai tânăr. Are douăzeci şi şapte de ani, ca fratele dumneavoastră mai mare, iar eu sunt tare bătrân, am deja treizeci şi doi. Dar nu mai am nicio speranţă.

Într-adevăr, până în acel moment, îşi pierduse aproape de tot speranţa.

— Care din ei sunteţi?

— Poftim? Păru să nu o înţeleagă pentru o clipă. A, da, el e nebunaticul. Eu sunt cel plictisitor. Apoi îşi ceru scuze: îmi pare rău, n-am vrut să sugerez că fratele dumneavoastră mai mare este plictisitor. Îmi închipui că e doar serios. Eu am fost mereu cel responsabil, spre deosebire de fratele meu, prea ocupat să se distreze ca să se poată gândi la responsabilităţi. Poate că are dreptate. Eu sunt mult mai liniştit.

— Şi nu sunteţi căsătorit? întrebă ea cu interes. Situaţia era cel puţin bizară. Îşi adresau întrebări pe care nu ar fi îndrăznit niciodată să le rostească într-o sală de bal, într-un salon sau la o petrecere. Dar acolo, aşezaţi pe bancă, privind spre lac, i se părea perfect normal să-l întrebe orice îşi dorea. Bărbatul acela îi stârnea curiozitatea. Simţea că putea avea încredere în el, deşi era foarte chipeş. De obicei, în astfel de situaţii, bărbaţii minţeau, însă ei nu i se părea că acesta era şi cazul lui Antoine. Credea tot ce-i spusese şi avea impresia că se aflau pe aceeaşi lungime de undă.

— Nu, nu sunt căsătorit, spuse el amuzat. M-am gândit o dată sau de două ori la asta, dar niciodată nu am avut senzaţia că trebuie să o fac, deşi familia m-a presat foarte mult. Sunt fiul cel mai mare. N-am vrut să fac o greşeală şi să mă însor cu femeia nepotrivită. Am preferat să rămân singur, aşa că sunt singur.

— Sunt de acord, zise ea cu fermitate. Uneori i se părea aproape copilăroasă, dar alteori se vedea că are idei foarte hotărâte, precum cele despre căsătorie şi mersul la facultate.

— Ce aţi fi vrut să studiaţi dacă aţi fi avut posibilitatea? Vru el să ştie.

— Filosofia, replică ea după o clipă de reflecţie. Vechii greci, cred. Poate religie sau filosofia religiei. Am citit o dată Biblia din scoarţă-n scoarţă.

Antoine era impresionat. Avea în faţă o tânără inteligentă, foarte frumoasă şi capabilă de a întreţine o conversaţie extrem de plăcută.

— Şi ce părere va făcut? Nu pot spune că am citit-o, doar pe ici, pe colo, mai ales la nunţi şi la înmormântări. Cea mai mare parte a timpului mi-o petrec în compania cailor sau ajutându-l pe tata să administreze proprietatea noastră. Întotdeauna am fost îndrăgostit de pământ. Îi era greu să-i explice cât de mult însemnau pentru el pământurile şi calul său. Le avea în sânge.

— Cred că mulţi bărbaţi sunt în situaţia asta. Unde este proprietatea familiei dumneavoastră? Îi plăcea să stea la taclale cu el şi nu voia să încheie discuţia.

— În Dordogne, ţinutul cailor. Lângă Perigord, aproape de Bordeaux, dacă asta vă spune ceva. Ochii i se luminară vorbind despre pământurile dragi, iar ea putu înţelege ce însemnau pentru el.

— N-am fost niciodată acolo, dar cred că sunt nişte locuri minunate, dacă le iubiţi atât de mult.

— Cu siguranţă. Unde locuiţi în Germania?

— La Köln.

— Am fost acolo. Îmi place foarte mult şi Bavaria. Iar Berlinul e pur şi simplu o încântare.

— La Berlin ar vrea să se mute fratele meu, Horst. Sigur, nu va putea face asta. După război trebuie să lucreze pentru tata, nu are de ales. Bunicul meu şi tatăl meu şi fraţii lui şi fratele meu Ulm lucrează cu toţii la banca familiei. Nu mi se pare foarte distractiv, dar se pare că tuturor le place. Cred că ar fi interesant, spuse ea, iar el îi zâmbi. Avea foarte multe idei inteligente şi privea cu o enormă curiozitate lumea dimprejur. Antoine nu se îndoia că dacă ar fi mers la facultate sau ar fi putut lucra la bancă s-ar fi descurcat excelent. Încă era impresionat de faptul că citise Biblia când era mică.

— Ce vă place să faceţi?

— Îmi place foarte mult să citesc şi să învăţ lucruri noi. Mi-ar plăcea să devin scriitoare, dar, desigur, nu pot face nici asta.

Niciun bărbat nu ar fi fost de acord să se dedice unei asemenea activităţi, în loc să aibă grijă de el şi de copii.

— Poate că veţi reuşi într-o zi, până la urmă totul depinde de persoana cu care vă căsătoriţi, în cazul în care o faceţi. Aveţi şi surori sau numai fraţi?

— Am o soră mai mică, Brigitte, în vârstă de şaptesprezece ani. Îi place foarte mult să meargă la petreceri, să danseze şi să se îmbrace frumos şi de-abia aşteaptă să se mărite. Îmi spune întotdeauna că sunt foarte plicticoasă, mărturisi Beata surâzând, ceea ce-i dădu tânărului imboldul de a o lua în braţe, chiar dacă nu fuseseră prezentaţi aşa cum se cuvine. Brusc, incidentul care le permisese să se cunoască se profila ca un noroc extraordinar, iar Antoine avea sentimentul că şi Beata gândea la fel.

— Fratele meu crede acelaşi lucru despre mine, însă trebuie să vă spun că nu vă găsesc deloc plictisitoare, îmi

place foarte mult să vorbesc cu dumneavoastră.

— Şi mie îmi place să vorbesc cu dumneavoastră, spuse Beata timidă, întrebându-se dacă nu cumva era cazul să se întoarcă. Deja stăteau împreună pe bancă de ceva vreme. Poate de mai multă vreme decât ar fi trebuit. Tăcură o clipă îndelungată, admirând lacul, apoi el se întoarse din nou spre ea.

— Aţi dori să vă însoţesc până la hotel? Probabil familia e îngrijorată.

— Mai devreme, mama şi sora mea au plecat la cumpărături. Nu cred că se vor întoarce până la cină, dar poate că ar trebui să mă îndrept spre hotel, spuse ea responsabilă, deşi nu voia să plece.

Amândoi se ridicară fără chef, iar el o întrebă cum îşi mai simţea glezna. Se bucură să audă că nu o durea deloc şi îi oferi braţul, în timp ce mergeau agale. Plimbarea le îngădui să afle şi alte lucruri unul despre celălalt. Amândoi urau petrecerile în general, însă le plăcea mult să danseze. Spre încântarea lui Antoine, fetei îi plăceau caii şi echitaţia. Amândurora le plăceau vapoarele şi aveau o pasiune pentru mare. Beata se lăudă că nu suferise niciodată de rău de mare, lucru greu de crezut pentru interlocutorul ei. Recunoscu, în schimb, că îi era foarte teamă de câini, deoarece fusese muşcată când era mică. Amândoi se declarară îndrăgostiţi de Italia, deşi el spuse că îi plăcea foarte mult şi Germania, însă, deocamdată, n-o putea recunoaşte în mod deschis. Războiul şi faptul că ţările lor erau duşmane la momentul acela nu aveau nicio importanţă. Antoine păru cu adevărat dezamăgit când ajunseră înapoi la hotel. Nu voia să o părăsească, deşi trebuia să cineze cu familia lui. Ar fi vrut să petreacă mai mult timp cu ea, iar atunci când se găsiră în faţa hotelului, privindu-se în ochi, îşi dori ca acea clipă să nu se termine niciodată.

— Aţi dori să luaţi ceaiul? sugeră el, iar ochii ei se luminară.

— Mi-ar face o plăcere deosebită, mulţumesc.

O conduse pe terasa unde se servea ceaiul. Era plin de femei elegante şi de cupluri opulente care mâncau aperitive şi vorbeau încet în franceză, germană, italiană sau engleză.

Îşi băură ceaiul în tihnă. La final, incapabil să mai prelungească momentul, o conduse până în hol şi o privi cu atenţie. I se părea micuţă şi fragilă, dar, de fapt, după orele de conversaţie, ştia că avea o personalitate puternică şi că era în stare să-şi apere ideile. Avea opinii puternice în multe privinţe şi, până în prezent, era de acord cu cele mai multe

dintre ele. Iar cele cu care nu era de acord îl amuzau. Nu găsea nimic plictisitor la ea, din contră: i se părea foarte deosebită şi extrem de frumoasă. Nu ştia decât că trebuia să o revadă.

— Credeţi că mama dumneavoastră v-ar permite să luaţi prânzul cu mine mâine?

O privi cu speranţă, dorind să-i atingă mâna, dar neîndrăznind. Şi mai mult, ar fi vrut să-i atingă chipul. Avea o piele foarte fină.

— Nu sunt sigură, spuse Beata cu sinceritate.

Avea să-i fie greu să explice cum se întâlniseră, precum şi faptul că petrecuseră atât de mult timp împreună, discutând, fără un însoţitor. Dar nu se întâmplase nimic nepotrivit, iar el era extrem de politicos şi de binecrescut. N-ar fi avut ce obiecţii să ridice, cu excepţia naţionalităţii lui, care, desigur, reprezenta un impediment. Pe de altă parte, se aflau în Elveţia, nu era ca şi cum l-ar fi întâlnit acasă, iar dușmănia dintre ţările lor nu însemna că el era un om rău. Totuşi, Beata nu era sigură că mama ei avea să vadă lucrurile în acest mod, ţinând seama că fraţii ei luptau împotriva francezilor şi puteau fi omorâţi de către aceştia în orice clipă. Părinţii ei erau patrioţi înverşunaţi şi aveau o concepţie destul de închistată asupra lumii, după cum ştia foarte bine. De asemenea, era conştientă că dacă el i-ar fi cerut mâna, familia ei l-ar fi considerat nepotrivit deoarece nu era evreu. I se părea însă prematur să se îngrijoreze în legătură cu asta.

— Poate că mama şi sora dumneavoastră vor dori să ni se alăture la prânz? sugeră el cu speranţă. Nu avea de gând să renunţe. Războiul i se părea un obstacol mic în acel moment, căci Beata era prea minunată ca să o piardă.

— Le voi întreba. Nu avea să se limiteze la transmiterea invitaţiei, era hotărâtă să lupte ca o tigroaică pentru a-l revedea şi trebuia să-şi mobilizeze toate forţele în acest scop. Ştia că, din punctul de vedere al mamei ei, Antoine avea două bile negre: naţionalitatea şi confesiunea.

— Să discut cu mama dumneavoastră personal? întrebă el preocupat.

— Nu, mă descurc eu, spuse Beata, dând din cap. Subit, se simţiră aliaţi într-o conspiraţie nerostită, o extensie a prieteniei lor abia înfiripate. Departe de a spera la mai mult, tânăra femeie se agăţa de gândul că puteau menţine o relaţie de amiciţie.

— Pot să vă sun diseară?

Beata îi dădu numărul camerei de hotel pe care o împărţea cu Brigitte.

— În seara aceasta luăm cina la hotel.

— Şi noi, răspunse el surprins. Poate că ne vom vedea şi mă voi putea prezenta mamei şi surorii dumneavoastră. Apoi păru preocupat. Cum vom spune că ne-am întâlnit?

Întâlnirea lor se produsese accidental, însă nu într-un mod extrem de politicos, iar conversaţia lor îndelungată fusese cel puţin nepotrivită. Beata râse:

— Voi spune doar că m-aţi doborât, după care m-aţi ajutat să mă ridic.

— Sunt sigur că va fi impresionată. Veţi povesti că v-am împins în noroi, sau doar că v-am aruncat în lac ca să vă curăţaţi după căzătură? Beata râse ca un copil la sugestiile lui, iar Antoine se simţi mai fericit ca oricând. Sunteţi chiar rea, continuă el. Aţi putea măcar să-i spuneţi că v-am prins de mână ca să nu cădeţi, deşi era gata să vă dobor din cauza grabei. Şi aţi putea avea decenţa să-i comunicaţi mamei dumneavoastră că m-am prezentat aşa cum se cuvine.

— Poate o voi face. Pentru o clipă, Beata păru cu adevărat îngrijorată. În cele din urmă, stingherită, îi făcu propunerea la care se tot gândise: V-ar deranja foarte tare dacă i-am spune că sunteţi elveţian?

După o scurtă ezitare, Antoine dădu din cap aprobator. Înţelegea că naţionalitatea lui reprezenta o problemă pentru ea sau că mama ei ar fi putut manifesta obiecţii. O problemă mult mai mare avea să fie faptul că el era nobil francez, nu evreu, însă Beata nu i-ar fi spus niciodată aşa ceva. Ea se bucura la ideea că, din moment ce erau doar prieteni, pe mama ei nu avea să o irite atât de tare. Ce era rău în a te împrieteni cu un creştin? Câţiva dintre prietenii părinţilor ei erau creştini. Intenţiona să folosească acest argument dacă mama ei obiecta la ideea prânzului.

— De fapt, sunt elveţian pe sfert. Trebuie să-mi amintesc să nu cumva să număr în faţa mamei dumneavoastră, ca să nu spun *soixante-dix* în loc de *septante.* M-aş da de gol. Dar nu mă deranjează dacă vă e mai simplu să mă prezentaţi drept elveţian. E ruşine că asta a ajuns să fie o problemă în zilele noastre. Adevărul era că nici familiei lui nu avea să-i pice bine vestea că se împrietenise cu o nemţoaică şi că, mai rău, era complet înnebunit după ea. Între germani şi francezi nu putea fi vorba de prietenie, însă Antoine nu înţelegea de ce el şi Beata trebuiau să plătească acest preţ. Nu vă faceţi griji, ne vom descurca, îi spuse cu blândeţe atunci când ea îl privi cu imenşii ei ochi albaştri. Va fi totul în regulă, Beata.

Promit. Într-un fel sau altul, ne vom vedea mâine. Nu avea de gând să lase nimic să intervină între ei, iar ea se simţi protejată. Erau aproape străini şi totuşi Beata avea o încredere neclintită în el. În după-amiaza aceea se întâmplase ceva minunat şi deosebit între ei. Vă voi suna în seara aceasta, îi făgădui solemn când ea intră în lift şi se întoarse să-i mai surâdă o dată în timp ce liftierul închidea uşile.

Rămase pe loc, melancolic, iar ea urcă, ştiind că într-o singură după-amiază întreaga ei viaţă se schimbase. Antoine zâmbea în sinea lui când părăsi hotelul.

Capitolul 2

Reacţia mamei sale o luă pe nepregătite pe Beata. După ce Monika şi Brigitte se întoarseră la hotel, fata le povesti că se întâlnise cu Antoine la hotel la ora ceaiului, că vorbiseră puţin, iar tânărul îi sugerase să ia prânzul cu toţii a doua zi. Nu avusese curajul să aducă în discuţie ideea unei mese în doi, oricum mama ei părea îngrozită.

— Cu un străin? Beata, ai înnebunit? Nu-l cunoşti pe omul acesta. Ce-ai făcut de te-a invitat la prânz?

Părea foarte suspicioasă, o lăsase pe Beata singură numai câteva ore şi nu era ceva obişnuit ca ea să poarte o conversaţie cu un străin. Fără doar şi poate avusese de-a face cu un vânător de fuste care dădea târcoale hotelului. Monika Wittgenstein, mult mai puţin inocentă decât fiica ei, era uluită că bărbatul acesta îi făcuse avansuri şi, mai rău, că Beatei i se părea atrăgător. Acest lucru îi dovedea că Beata era extrem de naivă; în privinţa lui Antoine, părerile ei erau dintre cele mai proaste.

— Luam ceaiul pe terasă, spuse Beata posomorâtă. Lucrurile nu merseseră bine şi nu ştia ce să-i spună noului ei prieten. Am intrat în vorbă pur şi simplu, despre nimic special, explică ea. A fost foarte politicos.

— Câţi ani are? Şi de ce nu e la război?

— Este elveţian. Măcar asta era ceva, îşi zise Beata. Nu-şi minţise niciodată mama, deşi Brigitte făcuse asta de multe ori. Pentru a-l vedea pe Antoine i se părea că merită să-şi asume orice risc şi să încalce orice regulă. Într-o singură după-amiază îi câştigase nu numai loialitatea, ci şi inima.

— De ce nu lucrează? De ce dădea târcoale hotelului? Din punctul de vedere al Monikăi, un bărbat respectabil trebuia să lucreze şi nu avea timp să umble pe la hoteluri la ora ceaiului, agăţând fete tinere.

— E în vizită, la fel ca noi. A venit să-şi vadă familia, fiindcă bunicul lui tocmai a murit.

— Îmi pare rău să aud asta şi poate că este o persoană de treabă, dar e un străin. Nu ne-a fost prezentat de nimeni care să ne cunoască pe noi sau pe el şi nu vom lua prânzul cu el. După câteva clipe, Monika se interesă: Cum îl cheamă?

— Antoine de Vallerand.

Îşi scrută cercetător fiica, încercând să-şi dea seama dacă-l mai întâlnise înainte, însă hotărî că nu era vorba despre o atitudine duplicitară. Beata era doar tânără şi naivă.

— E nobil, spuse ea rar, pe un ton de reproş.

Prin urmare, nu era o opţiune potrivită pentru niciuna din fiicele ei, indiferent despre cine era vorba. Existau limite care nu se depăşeau, iar aceasta era una dintre ele. Beata ştia la ce se gândea, Monika nu trebuia s-o spună cu voce tare. Ei erau evrei. El, nu.

— E o crimă să fi nobil? murmură fata cu amărăciune.

— L-ai mai întâlnit vreodată pe bărbatul acesta?

Beata dădu din cap a negaţie, în timp ce Brigitte intra în cameră cu braţele pline de cumpărături. Îi plăcuse foarte mult în magazine, deşi le găsea mai bune pe cele din Köln. Pe de altă parte însă, în Elveţia nu se vedeau lipsurile specifice războiului. Era plăcut să iei o pauză de la asemenea nelinişti.

— Cum arată? întrebă Brigitte, admirând o poşetă neagră din piele de căprioară şi o frumoasă pereche de mănuşi lungi, albe. E frumos?

— Nu e asta ideea, se răsti Beata la amândouă. Pur şi simplu pare un tânăr foarte drăguţ şi ne-a invitat pe toate trei la masă, ceea ce a fost foarte politicos din partea lui.

— Şi de ce presupui că a făcut asta? bombăni mama ei. Fiindcă moare de drag să ne cunoască pe mine şi pe Brigitte? Sigur că nu. Vrea să fie cu tine. Câţi ani are individul ăsta?

— Nu ştiu. Probabil e de-o seamă cu Ulm.

De fapt, Beata ştia că Antoine era cu cinci ani mai în vârstă. Era a treia minciună pe care o spusese ca să-l apere pe el şi prietenia lor abia înjghebată. I se părea că timpul cu Antoine merita toate aceste minciuni. Voia să-l vadă din nou, chiar dacă aveau să fie însoţiţi de mama şi de sora ei. Voia doar să mai petreacă puţin timp cu el. Cine ştia când şi dacă aveau să se mai întâlnească.

— E prea bătrân pentru tine, se răsti mama ei. Obiecţiile ei aveau însă un motiv complet diferit, pe care nu voia să i-l dezvăluie fetei.

Asta nu însemna că Beata nu era la curent. Pe lângă faptul că era străin, Antoine nu era evreu. Monika nu avea de gând să-şi expună fiicele unor creştini frumoşi. Jacob ar fi renegat-o pentru aceasta, iar ea era de acord cu el, fără rezerve. Nu avea niciun sens ca această proaspătă cunoştinţă a Beatei să fie cultivată. Nu avea de gând să încurajeze un nobil creştin elveţian să-i curteze fata. O înspăimânta numai gândul. Sigur, unii dintre prietenii lor erau creştini, dar niciodată nu le-ar fi prezentat pe fiicele ei copiilor acestora. Ar fi fost o prostie să le îngăduie visul la o relaţie pe care n-ar fi putut-o avea niciodată. Oricum, indiferent cât de

frumoase erau fiicele ei, prietenii lor creştini nu propuseseră niciodată activităţi sociale comune cu fiii lor. În această situaţie, ca în toate celelalte, adulţii ştiau cel mai bine, iar Monika rămânea intransigentă. Jacob ar fi omorât-o pe bună dreptate dacă s-ar fi comportat altfel.

— Nu înţeleg ce crezi că o să se întâmple la prânz. La urma urmei, nu e un criminal, se plânse Beata.

— De unde ştii? întrebă mama ei pe un ton sec.

Nu găsea situaţia deloc amuzantă, mai ales pentru că nu era deloc ceva obişnuit pentru fiica ei mai mare. Pe de altă parte, era normal ca Beata să lupte pentru lucrurile în care credea şi pe care le dorea cu disperare. De data asta se încăpăţâna pur şi simplu, pentru că nici măcar nu-l cunoştea pe bărbatul acela. Atâta timp cât Monika rămânea vigilentă, nici nu avea să-l cunoască. Era mai bine ca totul să se oprească încă dinainte să înceapă. Ştia foarte bine la ce se aştepta Jacob de la ea, în calitate de mamă. Se gândea însă că era vremea ca Beata să-şi găsească un soţ. Dacă, dintr-odată, nobilii tineri începeau să roiască în jurul ei ca vulturii, sosise timpul să se aşeze la casa ei înainte să se întâmple ceva neplăcut.

Beata avea idei mult prea liberale, deşi de obicei era ascultătoare, bine-crescută şi o mândrie pentru părinţii ei. Monika se hotărî să discute cu Jacob la întoarcere. Ştia că el se gândise deja la mai mulţi bărbaţi respectabili, cu o situaţie bună, inclusiv la proprietarul unei bănci rivale. Ar fi putut să-i fie tată Beatei, însă Monika era de acord cu soţul ei, la fel ca în toate privinţele, că un partener cu experienţă ar fi fost ideal. Deşi era tânără, Beata era o fată serioasă, iar un bărbat tânăr nu i s-ar fi potrivit la fel de bine. Indiferent de celelalte caracteristici favorabile, pentru soţii Wittgenstein conta cel mai mult ca viitorul ginere să fie de aceeaşi credinţă. Orice altă religie ieşea din discuţie. Iar tânărul care le invitase la prânz era creştin, mai mult ca sigur catolic, având în vedere că se numea Antoine de Vallerand. Cel puţin era elveţian, nu francez. De la izbucnirea războiului, cu un an în urmă, Monika nutrea o ură aprigă faţă de francezi. Francezii încercau să-i omoare copiii.

Beata nu mai rosti niciun cuvânt în timp ce se îmbrăcau pentru cină.

— Deci care-i, de fapt, treaba cu străinul ăsta? întrebă Brigitte maliţioasă, probând lenjeria de satin de culoarea piersicii, cu dantelă crem, pe care i-o cumpărase mama ei în

ziua aceea. Monikăi i se păruse puţin cam indecentă, dar, în definitiv, nu aveau s-o vadă decât ea şi Beata. Te-a sărutat?

— Ai înnebunit? ripostă enervată sora ei mai mare. Drept cine mă iei? Este un adevărat gentleman. M-a luat de braţ şi m-a sprijinit ca să nu cad, pentru că aproape m-a dat jos.

— Aşa v-aţi întâlnit? Brigitte părea încântată de idee. Ce romantic! De ce nu i-ai povestit mamei? Ar fi putut să-i fie recunoscătoare că te-a protejat.

— Nu cred, răspunse încet Beata. Îşi cunoştea foarte bine mama şi îi prevedea acţiunile mai bine decât Brigitte, care era mult mai impulsivă. Mi s-a părut mai respectabil să spun că ne-am întâlnit luând ceaiul.

— Poate. Ai căzut în noroi? Ar fi fost jenant, comentă Brigitte îmbrăcând o rochie din in alb şi pieptănându-şi buclele aurii, în timp ce Beata o privea cu invidie. Brigitte era atât de frumoasă, încât părea un înger. Beata avusese mereu impresia că sora ei arăta mult mai bine, cu o feminitate pe care ştia să şi-o pună în valoare. Mai mult, Brigitte se pricepea mai bine la bărbaţi. Conversa cu ei nonşalant şi îi plăcea enorm să-i provoace. Beata se simţea mai în largul ei în compania femeilor. Brigitte flirta fără reţinere şi era o maestră a tachinării.

— Nu am căzut în noroi, explică Beata. Ţi-am zis, m-a ajutat să nu cad.

— Drăguţ din partea lui. Ce-aţi mai făcut?

— Nimic, doar am vorbit.

Beata îmbrăcă o rochie de mătase roşie, care îi evidenţia părul şi trăsăturile. Era tristă. Când avea să o sune Antoine, trebuia să-i spună că nu se puteau întâlni. Ştia că nu avea cum s-o convingă pe mama ei să participe la acel prânz, darămite s-o lase singură în compania lui.

— Despre ce aţi vorbit?

— Despre filosofie, despre Biblie, despre pământurile lui, despre facultate, nimic important. E foarte drăguţ.

— Dumnezeule, Beata, spuse Brigitte privind-o cu emoţia gâtuită a celor şaptesprezece ani, eşti îndrăgostită?

— Sigur că nu. Nici măcar nu-l cunosc. Doar mi-a plăcut să discut cu el.

— Nu ar trebui să vorbeşti cu bărbaţii despre aşa ceva. Nu le place. O să creadă că eşti ciudată, îşi avertiză ea sora mai mare, cu cele mai bune intenţii, însă nereuşind decât s-o deprime şi mai mult.

— Cred că sunt ciudată. Nu mă preocupă… Se strădui să caute cuvintele potrivite, ca să n-o jignească. Nu mă

preocupă lucrurile uşurele. Îmi plac subiectele serioase, precum vechii greci.

— Aş vrea să vorbeşti despre altceva. Despre petreceri, modă, bijuterii. Asta vor bărbaţii să audă. Altfel, o să te creadă mai deşteaptă decât ei şi o să-i sperii. Brigitte era înţeleaptă pentru vârsta ei, din instinct mai degrabă decât din experienţă.

— Poate că aşa va fi.

Nu era foarte sigură că îi păsa. Majoritatea bărbaţilor pe care îi întâlnea la petreceri i se păreau ridicoli.

Beata îşi adora fratele, dar ar fi preferat să moară decât să aibă un soţ precum Horst. Unul ca Ulm ar fi fost suportabil, dar ideea căsătoriei cu orice bărbat din lumea ei nu o atrăgea aproape deloc. Toţi i se păreau plicticoşi, mult prea serioşi şi, de cele mai multe ori, superficiali. Antoine i se păruse foarte diferit. Sincer şi profund, ocrotitor şi onest. Nu mai simţise pentru nimeni ceea ce simţise pentru el şi asta numai după câteva ore de conversaţie. Nu că ar fi putut duce undeva. Şi sentimentele lui îi erau necunoscute. Nu avea instinctele sau priceperea lui Brigitte în relaţiile cu bărbaţii. Sora ei i-ar fi putut spune într-o clipită că Antoine era nebun după ea, chiar dacă nu-i văzuse împreună. În plus, invitaţia la masă sugera că era interesat. Brigitte nu spuse însă nimic. În mod clar, Beata nu avea chef să mai aprofundeze problema.

Beata păstră tăcerea în timp ce coborau cu liftul pentru a lua cina. Seara era caldă, aşa că mama lor ceru o masă pe terasă. Purta o rochie foarte elegantă, din mătase bleumarin, cu un colier cu safire şi pantofi şi poşetă din mătase bleumarin asortată. Cerceii cu safire şi diamante puneau în valoare colierul. După ce comandară de mâncare, Brigitte şi Monika începură să sporovăiască despre cumpărături. Monika îi spuse Beatei că văzuseră mai multe rochii care i-ar fi stat bine, dar Beata nu se arătă interesată.

— Păcat că nu poţi purta cărţi, o necăji Brigitte. Te-ai distra mai mult în magazine.

— Prefer să-mi fac singură rochiile, o informă Beata.

— De ce să munceşti atât când le poţi cumpăra din magazin?

— Pentru că pot purta exact ceea ce vreau.

Beata îşi făcuse singură rochia de mătase roşie, care îi venea perfect şi îi îmbrăca trupul zvelt în falduri simple şi elegante.

Era o croitoreasă talentată şi îi plăcuse să coasă încă din copilărie. Guvernanta lor o învăţase, deşi Monika îi spusese

mereu că nu avea nevoie. Dar Beata prefera să-şi coasă singură rochiile. Îşi făcuse şi câteva rochii de seară, le copiase din reviste şi din desene ale colecţiilor de la Paris, la care oricum nu mai aveau acces. Îi plăcea să le modifice în funcţie de propriile gusturi. Îi dăruise o dată mamei ei o minunată rochie de seară din satin verde, iar Monika fusese uimită de cât de bine era lucrată. I-ar fi făcut şi lui Brigitte, dar aceasta spusese întotdeauna că nu-i plăceau hainele lucrate de mână. I se păreau jalnice. În schimb, Beata lucra uneori pentru sora ei lenjeria din satin şi dantelă după care era înnebunită, într-un curcubeu de culori.

Tocmai terminaseră supa când Beata o văzu pe Monika ridicând capul uluită. Nu avea idee despre ce era vorba, dar când se întoarse îl văzu pe Antoine fix în spatele ei, cu un zâmbet cald şi atrăgător.

— Doamna Wittgenstein? întrebă el politicos, ignorându-le pe ambele fiice, inclusiv pe cea care îl captivase mai devreme. Părea acaparat cu totul de mama lor. Îmi cer scuze pentru întrerupere, însă doream să mă prezint şi să îmi cer scuze pentru că am invitat-o pe fiica dumneavoastră la ceai în după-amiaza aceasta, deşi nu era însoţită. A suferit un mic accident în timpul plimbării sale de la lac şi cred că o durea glezna. M-am gândit că un ceai i-ar face bine. Vă rog să mă iertaţi.

— Nu, eu… deloc… desigur… sunteţi foarte amabil…

Monika o privi scurt pe Beata, iar apoi se uită din nou la Antoine, în timp ce acesta se prezentă, se înclină solemn şi îi sărută mâna. Respectând uzanţele, nu făcu acelaşi gest şi faţă de Beata, care era nemăritată: sărutarea mâinii le era rezervată femeilor căsătorite. Beata beneficie doar de o înclinare uşoară, aşa cum se obişnuia, în Germania, tinerii ca el şi ca fraţii ei se înclinau şi-şi ciocneau călcâiele milităreşte, gest care nu era practicat nici de elveţieni, nici de francezi.

— Nu mi-am dat seama că s-a rănit, spuse Monika oarecum confuză, în timp ce Antoine se întoarse să o privească pe Beata. Aproape că i se tăie respiraţia văzând-o în rochia roşie. I se păruse o stea înflăcărată atunci când o văzuse din cealaltă parte a salonului şi îi ceruse scuze mamei lui pentru a veni să o cunoască pe a ei.

Nu încercă să le prezinte pe cele două mame una alteia, deoarece trebuia să se dea drept elveţian. În definitiv, era mulţumit să o întâlnească doar el pe Monika, la fel ca pe uimitoarea Brigitte, care îl privea neîncrezătoare. Aproape că nu se uită la ea, tratând-o ca pe copilul care era, nu ca pe

femeia care dorea să fie, ceea ce îi câştigă aprobarea Monikăi. Antoine avea maniere impecabile şi era fără doar şi poate un bărbat educat, nu un şarlatan, cum se temuse.

— Ce vă face glezna, *mademoiselle*? întrebă el preocupat.

— Mă simt foarte bine, vă mulţumesc, *monsieur.* Aţi fost foarte amabil, răspunse Beata îmbujorându-se.

— Nu aveţi pentru ce. *C'etait la moindre des choses…* măcar atât puteam să fac.

Se întoarse din nou spre mama lor şi îşi reluă invitaţia la prânz, ceea ce o flată oarecum. Era atât de politicos, atât de bine-crescut şi de ingenuu, atât de cald şi de amabil, încât Monika nu avu inimă să-l refuze. În pofida propriilor temeri, acceptă şi stabiliră să se vadă a doua zi, la ora unu, pe terasă. La final, făcu din nou o reverenţă, îi sărută mâna doamnei Wittgenstein şi plecă pentru a se alătura propriei familii, fără a privi înapoi. După ce plecă, Monika îşi privi fiica cu uimire.

— Înţeleg de ce îţi place. E un bărbat foarte agreabil, îmi aminteşte de Ulm.

Acesta era un compliment uriaş venind din partea mamei.

— Şi mie mi-a amintit de Ulm.

Doar că Antoine era mult mai frumos, însă nu spuse asta, ci îşi tăie calmă friptura, rugându-se să nu-i audă nimeni inima bătând. Antoine se descurcase perfect, dar asta nu conta neapărat. Indiferent ce simţeau unul pentru celălalt, nu aveau niciun viitor, însă măcar putea să-l revadă. Era o amintire pe care o putea lua cu ea. Tânărul chipeş cunoscut în Geneva. Era sigură că ani de zile avea să-i compare cu el pe toţi bărbaţii pe care-i întâlnea şi că toţi aceştia aveau să iasă în pierdere. Deja era resemnată şi-şi închipuia că va rămâne fată bătrână pentru tot restul vieţii. Cel mai impardonabil păcat al lui era faptul că nu era evreu. Mai mult, nu era nici măcar elveţian. Nu aveau nicio speranţă.

— De ce nu mi-ai spus că te-ai lovit la gleznă? întrebă mama ei îngrijorată.

— N-a fost mare lucru. Ne-am ciocnit în timp ce eu urcam pe terasă, la ora ceaiului, după ce mă plimbaserăm pe malul lacului. Cred că i-a părut rău pentru mine. Doar mi-am sucit-o un pic.

— În acest caz, a fost drăguţ din partea lui să te invite la ceai. Şi pe noi la prânz, mâine.

Îşi dădea seama că, deocamdată şi mama ei se afla sub vraja lui. Cum altfel? Era atât de frumos şi de drăguţ cu toată lumea, iar Beatei îi făcea plăcere faptul că o ignorase pe Brigitte. Toţi ceilalţi bărbaţi pe care îi cunoştea cădeau la

picioarele surorii ei, însă el nu păruse impresionat. Era fascinat de Beata, deşi nu arătase nici acest lucru. Păruse perfect normal şi prietenos, aproape la fel ca Ulm şi din acest motiv Monika îi acceptase invitaţia la prânz. Cu siguranţă nu era un şarlatan, aşa cum se temuse ea, ci o persoană foarte respectabilă.

Beata nu mai deschise subiectul până la finalul cinei. Nici măcar nu privi spre el când părăsiră terasa, iar el nu încercă să le mai adreseze cuvântul. Realitatea nu confirma presimţirile negre ale mamei. Nici măcar Jacob nu putea să se opună. Acea întâlnire accidentală fusese, fără îndoială, inofensivă.

Brigitte însă era mult mai isteaţă; atunci când cele două fete ajunseră, în final, în cameră, după ce-i spuseră noapte bună mamei lor, exclamă cu admiraţie vădită:

— Dumnezeule, Beata, e superb! Şi e nebun după tine. Aţi prostit-o complet pe mama. Brigitte se gândea că era minunat şi îşi putea închipui întâlnirile unor iubiţi clandestini în miez de noapte.

— Nu fi proastă, spuse Beata dându-şi jos rochia roşie şi aruncând-o pe un scaun. Îşi dorea să fi purtat ceva mai elegant. Gândindu-se la el, rochia i se părea mult prea simplă. Nu-i nebun după mine, o contrazise ea. Nici măcar nu mă cunoaşte. Şi nu am prostit-o pe mama. Ne-a invitat la masă şi ea a acceptat. E vorba numai de un prânz, ce Dumnezeu!

— Ba proastă eşti tu. Un asemenea bărbat nu te invită la masă dacă nu e nebun după tine. Nici măcar nu ţi-a aruncat vreo privire când a venit la masă, iar asta demonstrează ce era de demonstrat.

— Ce naiba vrei să spui? întrebă Beata amuzată.

— Of, nu ştii absolut nimic despre bărbaţi! Când se comportă de parcă nu ai însemna nimic pentru ei, de fapt sunt nebuni după tine. Iar când se agită în jurul tău şi par transfiguraţi de dragoste, de obicei mint.

Beata râse de analiza riguroasă făcută de sora ei. Însă Brigitte se pricepea la asta. Avea instincte bune, mai bune decât sora ei timidă şi serioasă.

— E ridicol! Deci îmi spui că toţi bărbaţii care mă ignoră, aşa cum au procedat toţi cei din restaurant în seara asta, sunt în realitate îndrăgostiţi lulea de mine. Ce frumos! Şi cu siguranţă trebuie să mă păzesc de cei care par să mă iubească, dacă mint cu toţii. Dumnezeule, ce încurcătură!

— Cu siguranţă, aprobă Brigitte, dar aşa stau lucrurile de obicei. Cei care exagerează doar se joacă. Ceilalţi, cei ca el,

vorbesc serios.

— Vorbesc serios despre ce? Beata îşi privi sora, care stătea întinsă cu eleganţă în pat, în lenjeria de satin, cu alura unei tinere foarte stilate.

— Despre faptul că te iubesc. Sunt sigură că s-a îndrăgostit de tine.

— N-ar fi prea bine pentru el. Ne întoarcem la Köln peste trei săptămâni, îi aminti Beata în timp ce îşi punea cămaşa de noapte care o făcea să pară un copil în comparaţie cu sora ei. Îşi lucra mereu cămăşi de noapte albe, din bumbac, la fel cu acelea pe care le purta de când era mică. Erau comode şi îi plăceau.

— Se pot întâmpla multe în trei săptămâni, spuse Brigitte misterioasă, în timp ce Beata dădea serioasă din cap. Ea ştia mai bine.

— Nu, nu se poate. Nu e evreu. Nu putem fi decât prieteni.

— Este adevărat, zise Brigitte cu tristeţe, gândindu-se la reacţia tatălui lor, dar măcar poţi flirta cu el. Ai nevoie de exerciţiu.

— Da, murmură Beata gânditoare, intrând în baie să se spele pe dinţi. Cred că da.

Nu mai aduseră vorba despre Antoine în seara aceea, dar când Beata se întinse în pat, se gândi la el ore întregi înainte să adoarmă şi îşi blestemă norocul ca primul bărbat care-i plăcuse vreodată să nu fie evreu. Mai grav, era francez. Nimic bun nu avea să iasă din asta, dar cel puţin se mai putea bucura de compania lui încă trei săptămâni. Adormi, în sfârşit, pe la patru dimineaţa.

Capitolul 3

Prânzul cu Antoine de a doua zi se desfăşură ca la carte, exact cum îşi dorise Beata. Tânărul fu politicos, plăcut, cordial, extrem de respectuos cu Monika şi o tră pe Brigitte ca pe o fetiţă prostuţă, făcându-le pe toate să râdă când o necăjea. Era inteligent, fermecător, amabil, amuzant şi o companie minunată. În afară de asta, arăta superb. Le povesti lucruri amuzante despre familia lui şi descrise proprietăţile familiei drept un coşmar din perspectiva organizării şi întreţinerii, deşi era evident că le iubea la nebunie. Nu se dădu de gol şi dădu de înţeles că pământurile se aflau în Elveţia. Până la finalul prânzului, Monika îl adora şi nu văzu nimic nepotrivit în ideea ca el să poarte o conversaţie cu Beata după-amiază. Nu manifestase tendinţe romantice şi nici frivolitate. Mama fetelor îl vedea pur şi simplu ca pe o persoană foarte simpatică, bucuroasă să aibă trei prietene noi. Nu avea nicio obiecţie şi nicio îngrijorare în ceea ce îl privea.

Cei doi tineri fură uşuraţi să se găsească, în sfârşit, singuri. Se plimbară pe o fâşie îngustă de plajă şi se aşezară pe nisip cu tălpile în apă, vorbind despre o grămadă de lucruri. Păreau să aibă gusturi şi opinii similare în legătură cu aproape orice.

— Vă mulţumesc pentru că ne-aţi scos la prânz, aţi fost foarte amabil cu mama mea şi cu Brigitte.

— Nu fiţi naivă. Au fost foarte drăguţe cu mine. Deşi sora dumneavoastră va fi o grozăvie şi va frânge inimile bărbaţilor. Sper că se va mărita curând.

— Aşa va fi, spuse Beata cu un zâmbet liniştit. Apreciase enorm felul în care el se purtase cu Brigitte. O ţinuse la locul ei, o necăjise ca pe un copil şi nu manifestase niciun interes romantic faţă de ea. Brigitte era şi-aşa greu de suportat. E mai mult sau mai puţin îndrăgostită de unul dintre prietenii lui Horst, iar tata va vorbi în curând cu tatăl lui, explică ea. Sunt sigură că se va logodi până la sfârşitul anului.

— Şi dumneavoastră? întrebă Antoine părând preocupat. Vor alege pe cineva şi pentru dumneavoastră?

— Sper că nu. Nu sunt în stare să fac asta. Nu cred că mă voi mărita vreodată.

— De ce nu?

— Nu-mi închipui că-l voi accepta pe omul pe care-l vor alege pentru mine. Numai ideea asta mă face să tremur. Nu

vreau un soţ pe care să nu-l iubesc, pe care să nu-l cunosc sau pe care să nu-l doresc. Aş prefera să rămân singură pentru totdeauna, declară ea cu vehemenţă, făcându-l să se simtă uşurat, dar şi întristat pentru ea.

— Totdeauna înseamnă mult timp, Beata. Veţi dori să aveţi copii şi aşa şi trebuie. Poate veţi cunoaşte într-o zi pe cineva de care vă veţi îndrăgosti. Sunt sigur că aşa se va întâmpla. Aveţi numai douăzeci de ani şi toată viaţa înainte, spuse el cu o voce tristă. Ochii li se întâlniră şi dură ceva timp până ca ea să-i răspundă.

— Şi dumneavoastră la fel.

— Eu trebuie să ajung la capătul unui război. Cine ştie câţi vom supravieţui? Bărbaţii cad ca muştele pe câmpul de luptă, spuse el, însă apoi se gândi la fraţii ei şi îi păru rău că fusese atât de brutal. Sunt sigur că ne vom descurca până la urmă cu toţii, dar e greu să faci planuri de viitor. Şi eu m-am gândit mereu că nu mă voi căsători. Cred că n-am fost îndrăgostit niciodată, spuse el cu sinceritate, privind-o, iar următoarele lui cuvinte o uimiră aproape la fel de mult cât îl uimeau şi pe el însuşi: până v-am întâlnit pe dumneavoastră.

După replica lui urmă o tăcere nesfârşită. Beata habar nu avea cum să reacţioneze, dar şi ea ştia că era îndrăgostită de el, deşi abia se cunoscuseră. Era o nebunie ca el să spună asta şi ca ei să simtă ceea ce simţeau, dar aşa stăteau lucrurile şi nu puteau face nimic ca să le schimbe. Era imposibil, lucru de care amândoi erau conştienţi.

— Sunt evreică, izbucni ea. Nu mă pot căsători cu dumneavoastră vreodată, adăugă în timp ce ochii i se umplură de lacrimi, iar el îi luă mâna într-a lui.

— S-au întâmplat şi lucruri mai neauzite, Beata. Există oameni care se căsătoresc cu oameni de altă religie.

Visase toată ziua că avea să se însoare cu ea. Era un vis nebunesc pentru amândoi, dar nu-şi putea nega sentimentele. Avusese nevoie de treizeci şi doi de ani ca să o găsească şi nu voia să o piardă. Existau însă anumite obstacole redutabile. Şi familia lui avea să fie şocată. El era conte de Vallerand, situaţie pe care o ţinuse sub tăcere. Era sigur că pentru ea nu avea să însemne mare lucru. Ceea ce se înfiripase între ei era mult mai profund ca religia, ca titlurile, ca poziţia socială. Iubea totul la ea, cuvintele, trăirile, modul în care privea lumea, iar ea iubea aceleaşi lucruri la el. Erau atraşi unul de celălalt din motive corecte, însă credinţa, naţionalitatea şi familia aveau să conspire pentru a-i despărţi. Important era să nu-i lase să câştige, însă lupta avea să fie grea.

— Familia mea nu ar permite asta niciodată. Tata m-ar omorî. M-ar dezmoşteni, spuse ea, ca răspuns la comentariul lui despre căsătoriile între oameni de religii diferite. În familia ei nu se mai auzise aşa ceva.

— Poate că nu, dacă vom discuta cu ei. Şi ai mei se vor supăra. Ar trebui să le las timp să se deprindă cu ideea. Mai întâi însă trebuie să se termine războiul. Dacă ne hotărâm să facem asta ne aşteaptă un drum lung. E numai începutul, dar trebuie să ştii că te iubesc. Nu i-am mai spus asta nimănui niciodată.

Beata îl privi şi încuviinţă din cap, cu ochii plini de lacrimi. Stăteau unul lângă altul pe plajă, ţinându-se de mână şi contemplând lacul.

— Şi eu te iubesc, şopti ea.

Antoine se întoarse, îi zâmbi şi, fără a spune o vorbă, se aplecă s-o sărute, după care o ţinu în braţe timp îndelungat. Nu făceau nimic nepotrivit, doar se bucurau să fie împreună.

— Am vrut să ştii că te iubesc în caz că mi se întâmplă ceva pe front. Vreau să ştii că bărbatul acesta te iubeşte şi că te va iubi până la sfârşitul vieţii.

Era o afirmaţie extrem de angajantă, având în vedere că o cunoştea numai de două zile, dar vorbea serios. Şi ea simţea acelaşi lucru.

— Sper ca asta să nu se întâmple prea curând, rosti ea serioasă, referindu-se la moartea lui.

— Nu se va întâmpla.

Antoine o sărută din nou înainte de a se întoarce, după o oră. Nu voia să facă niciun gest care ar fi pus-o în pericol. Voia doar s-o ocrotească şi s-o iubească, dar chiar şi faptul că ţineau unul la celălalt îi plasa într-o situaţie dificilă. Nu-i aştepta un drum uşor, dar amândoi considerau că acesta le era destinul. Se întoarseră la hotel, mână în mână, convinşi că erau sortiţi să rămână împreună.

Concepură un plan pentru a se vedea mai târziu. Ea îi spuse că Brigitte dormea tun şi nu avea să o audă când pleca. Aveau să se întâlnească în grădină la miezul nopţii, numai pentru a vorbi. Era o idee riscantă dacă mama ei afla, dar Beata spuse că dacă Monika sau Brigitte erau încă treze, nu avea să vină. Antoine o rugă să fie prudentă şi înţeleaptă, deşi ceea ce făceau numai prudent nu era. Printr-o minune, fata reuşi să iasă şi atunci şi în nopţile următoare. Timp de trei săptămâni se plimbară, luară ceaiul împreună şi se întâlniră noaptea târziu. Nu făcură altceva decât să se sărute şi să stea de vorbă. Atunci când el părăsi Geneva, cu puţin timp înaintea ei, erau deja îndrăgostiţi profund şi îşi juraseră

să-şi petreacă restul vieţii împreună, cumva. După război, oricând s-ar fi întâmplat asta, aveau să discute cu familiile lor.

Între timp, el avea să-i scrie. Avea un văr la Geneva, prin intermediul căruia urma să-i trimită scrisori la Köln. Antoine se gândise la tot. Altfel era imposibil de trimis corespondenţă din Franţa în Germania.

Ultima noapte petrecută împreună fu un chin, iar el o ţinu în braţe ore întregi. Aproape mijise de ziuă când ea se întoarse la hotel cu chipul scăldat în lacrimi, dar ştia că dacă soarta acţiona în favoarea lor, aveau să fie împreună într-o zi. El trebuia să aibă permisie de Crăciun, însă urma să se ducă acasă, în Dordogne. Nu avea cum să vină în Germania cât timp nu se termina războiul. Nici familia ei nu intenţiona să se întoarcă în Elveţia. Erau hotărâţi să aibă răbdare. Ceea ce împărtăşeau ei era un sentiment unic în viaţă, pentru care merita să aştepte. Amândoi erau absolut siguri de sentimentele care-i uneau.

— Să nu uiţi cât de mult te iubesc, şopti el. Mă voi gândi la tine în fiecare clipă, până ce te voi revedea.

— Te iubesc, şopti şi ea suspinând, după care o luă spre hotel, unde se strecură în pat în camera pe care o împărţea cu Brigitte. Peste două ore, când stătea incapabilă să adoarmă, văzu o scrisoare strecurându-se pe sub uşă. Se ridică să o ia, însă atunci când deschise cu grijă uşa el deja plecase. Biletul îi spunea ceea ce ştia deja, cât de mult o iubea şi că avea să fie a lui într-o zi. Îl împături cu grijă şi îl puse în sertarul unde îşi ţinea mănuşile. Nu avea inimă să-l distrugă, deşi era conştientă că ar fi trebuit să facă asta, pentru siguranţă. Dar fiind mult mai înaltă ca sora ei mai mare, Brigitte nu purta niciodată mănuşile Beatei, deci nu aveau să apară probleme. Beata nu ştia ce urma să se întâmple. Ştia doar că-l iubea şi nu putea face altceva decât să se roage ca el să nu moară. Inima ei era a lui.

Printr-o minune, reuşi să ascundă de Brigitte tot ce se petrecuse, insistând că ea şi Antoine erau doar prieteni. Brigitte, dezamăgită, la început nu prea o crezuse, dar până la urmă se lăsase convinsă. Nu avea de ales. Beata nu dădea semne că ar fi fost îndrăgostită de Antoine şi nu recunoştea nimic. Erau în joc prea multe. Nu putea avea încredere decât în Antoine, aşa cum şi el avea încredere în ea. Mama ei aprecia relaţia lor de prietenie şi îşi exprimase speranţa de a-l reîntâlni pe tânăr atunci când aveau să revină în Elveţia. Cum nu se întrevedea sfârşitul războiului, ştia că Jacob avea

să le trimită iarăşi în Ţara Cantoanelor, pentru a avea parte de linişte.

Întoarcerea la Köln în septembrie fu dificilă. Războiul era în toi şi în fiecare zi se auzea despre soţi şi fii morţi. Prea mulţi îşi pierduseră deja viaţa, iar Monika era în permanenţă îngrijorată pentru fiii ei, aşa cum era şi Jacob, dar el se temea şi pentru fiicele sale. Respectând promisiunea făcută, în octombrie discută cu tatăl prietenului lui Horst din Berlin, tânărul pe care Brigitte îl găsea atât de încântător, iar când îi comunică fetei rezultatele, aceasta nu mai putu de bucurie. Tânărul fusese de acord, iar familia credea că un mariaj între cele două familii era o idee excelentă. Jacob îi oferi fiicei sale mai mici o dotă enormă şi se angajă să cumpere tânărului cuplu o casă frumoasă la Berlin. Aşa cum prevăzuse Beata, la sfârşitul anului, când împlini optsprezece ani, Brigitte era logodită.

Pe timp de pace, părinţii ei ar fi organizat un bal enorm pentru a-i sărbători logodna, dar din cauza războiului nu se punea problema. Dădură totuşi o petrecere mare la care participară şi câţiva generali. Tinerii în permisie se prezentară în uniformă, iar Ulm reuşi să vină şi el, deşi Horst nu putu să le fie alături. Evenimentul social de proporţii marcă uniunea a două familii mari şi a doi tineri frumoşi.

Brigitte nu se gândea decât la nunta şi la rochia ei. Avea să se mărite în iunie şi i se părea că aşteptarea nu mai lua sfârşit. De când era mică, doar la asta visase. Voia un soţ şi copii şi petreceri şi rochii frumoase şi bijuterii şi avea să le aibă pe toate. Din fericire, logodnicul ei rămăsese la Berlin. Nu se afla într-un pericol iminent, iar tatăl lui reuşise să-i obţină un post de aghiotant al unui general. Primise asigurări că nu urma să fie trimis pe front, iar Brigitte nu avea de ce să se teamă. Nunta şi viitorul ei erau în siguranţă.

Beata se bucura să-şi vadă sora atât de fericită. Se angajase să-i lucreze toată lenjeria pentru trusou şi cosea în permanenţă piese din satin şi dantelă. Nu părea să o deranjeze deloc faptul că sora ei mai mică se mărita şi ea, nu. Era mult mai interesată de război. O dată pe săptămână primea câte o scrisoare de la Antoine prin intermediul vărului lui din Elveţia, care o asigura că era viu şi nevătămat, în tranşeele de lângă Verdun. Se gândea mereu la el în timp ce cosea, citindu-i scrisorile de mii de ori. Mama ei observase una sau două scrisori, dar în cea mai mare parte a timpului Beata lua poşta înaintea oricui altcuiva şi nimeni nu-şi dădu seama cât de multe plicuri primise sau cât de

regulat continuau să sosească. Erau mai îndrăgostiţi ca nicicând şi erau pregătiţi să aştepte pentru a-şi putea începe viaţa împreună după război. Ea deja jurase că, în cazul morţii lui, nu avea să se mărite cu altcineva. I se părea că asta trebuia să facă. Nu-şi putea închipui că ar fi putut iubi pe altul aşa cum îl iubea pe el.

Tatăl ei remarcase cât de tăcută fusese Beata în ultimele luni, însă crezuse că tristeţea ei era provocată de bucuria lui Brigitte. Ideea de a o şti nefericită îi frângea inima. Se interesă în cercul lui de cunoştinţe, iar în martie ştiu că îi găsise soţul potrivit. Nu ar fi fost prima opţiune, dar, la o privire mai atentă, se vedea că bărbatul pe care-l alesese era alegerea perfectă. Era un văduv fără copii, dintr-o familie de vază, cu o avere mare. Jacob îşi dorise pentru Beata un bărbat mai în vârstă şi mai stabil decât tânărul frumos pe care i-l alesese lui Brigitte, care putea fi nebunatic, imatur şi jucăuş şi, cu siguranţă era răsfăţat, deşi cumsecade. Iar Brigitte era îndrăgostită până peste urechi.

Soţul pe care îl avea în vedere pentru fiica lui mai mare era un bărbat înţelept şi foarte inteligent. Nu era frumos, dar nici neatrăgător, deşi începuse să chelească. Era înalt şi corpolent şi avea vreo patruzeci şi doi de ani, dar Jacob ştia că avea să o respecte. Acesta se declarase onorat de perspectiva de a se însura cu o tânără atât de frumoasă. Îşi pierduse soţia în urmă cu cinci ani, după o boală îndelungată şi nu intenţionase să se recăsătorească. Îi displăcea viaţa socială la fel de mult ca Beatei şi nu-şi dorea nimic mai mult decât un cămin liniştit.

Jacob şi Monika îl invitară la o cină la ei acasă şi stăruiră ca Beata să fie prezentă. Ea nu voia, fiindcă Brigitte era la viitorii socri, pentru o tură de petreceri la Berlin, iar Beatei nu-i plăcea să participe la sindrofii fără sora ei. Pe de altă parte, ştia că trebuia să se înveţe cu asta după ce Brigitte avea să se mute cu soţul ei la Berlin, în iunie. Părinţii ei insistară, fără a-i spune motivul.

Apăru în salon foarte elegantă, într-o rochie de catifea bleumarin, cu un superb şirag de perle în jurul gâtului şi cu mici diamante în urechi. Nu-i acordă nicio atenţie bărbatului cu care sperau să o mărite părinţii ei, fiindcă nu-l mai întâlnise până atunci. Când îi fu prezentat, îi strânse mâna cu politeţe şi se îndepărtă după câteva clipe, gândindu-se că era cineva de la banca tatălui ei. Rămase tăcută lângă el la masă, îi răspunse la întrebări, dar nu avea în cap decât ultima scrisoare a lui Antoine, pe care o primise în după-amiaza aceea. Nu se putea gândi la altceva şi îşi ignoră

partenerul de cină cea mai mare parte a serii. Bărbatul interpretă însă atitudinea ei drept timiditate, găsind-o fermecătoare. Era foarte încântat de ea, dar Beata aproape că nici nu-l observă; nici prin cap nu-i trecea că fusese invitat anume. Crezu că se aşezase lângă ea din întâmplare.

În seara aceea era îngrijorată pentru Antoine. Nu primise veşti de zile bune, până la scrisoarea aceea în care îi vorbea despre forţele germane care le atacau pe cele franceze la Verdun. Nu se putea gândi la nimic altceva; în final, pretinse că avea o migrenă şi plecă imediat după desert, fără a-şi lua rămas-bun, zicându-şi că era mai discret să dispară în linişte.

Viitorul ei logodnic îl întrebă pe stăpânul casei când aveau de gând s-o anunţe, iar Jacob îi promise că în câteva zile. Voia ca şi ea să fie la fel de fericită ca Brigitte şi era convins că acesta era bărbatul potrivit. Viitorul ei soţ îi împărtăşea inclusiv pasiunea pentru filosofii greci şi încercase să abordeze acest subiect la cină, dar Beata fusese distrată şi nu făcuse altceva decât să dea din cap. Nu-l ascultase defel, de parcă s-ar fi aflat altundeva, suspendată în spaţiu, incapabilă să revină pe pământ.

Pretendentul o considera o tânără modestă, fermecător de discretă.

Avea o stare de spirit mult mai bună a doua zi, când se întâlni cu tatăl ei pe hol. Tocmai primise o altă scrisoare de la Antoine, care o asigura încă o dată că se simţea bine şi că era mai îndrăgostit de ea ca oricând. Perioada petrecută în apropiere de Verdun fusese de coşmar, dar era teafăr, deşi epuizat şi înfometat. Condiţiile pe care i le descrisese erau nemaiauzite, dar numai gândul că era în viaţă era suficient să o facă să se simtă brusc mai bine.

Tatăl ei, încântat să o vadă aşa de fericită, o rugă să vină în bibliotecă pentru o discuţie între patru ochi. O întrebă dacă îi plăcuse cina din seara precedentă, iar Beata spuse, politicoasă, că se simţise foarte bine. Când el vru să ştie ce părere îi făcuse partenerul de la cină, fata păru să nu şi-l amintească, după care, într-un târziu, declară că era o persoană foarte agreabilă. Desigur, nu avea idee ce o aştepta.

Când Jacob începu să-i explice, Beata se albi la faţă. Află în scurt timp că vecinul ei de masă, pe care abia îl observase şi care n-o atrăgea nicidecum, voia să se însoare cu ea, ba mai mult, nu vedea motive de amânare. La fel, tatăl ei prefera ca nunta să se desfăşoare cât mai curând, fiind de părere că o ceremonie restrânsă, imediat după cea a Brigittei, poate în iulie, ar fi fost cum nu se putea mai

nimerită. Sau chiar mai devreme, întrucât ea era cea mai mare, poate în luna mai. Nu aveau de ce să aştepte. Pe vreme de război, oamenii luau deciziile de acest fel fără să stea pe gânduri.

Beata îşi privi tatăl uluită, după care sări în picioare şi începu să se plimbe agitată prin cameră. Era atât de scandalizată şi vorbea cu asemenea vehemenţă, încât Jacob nu mai ştiu ce să creadă. Nu aceasta era reacţia la care s-ar fi aşteptat. Îl asigurase pe pretendentul văduv că această căsătorie era o certitudine şi deja discutase cu el despre dotă. Avea să se afle într-o situaţie foarte jenantă dacă Beata refuza să se mărite cu el. Fusese mereu o fată bună şi ascultătoare şi spera s-o aducă rapid cu picioarele pe pământ.

— Nici măcar nu-l cunosc, tată, spuse ea cu lacrimile curgându-i pe obraji. E suficient de vârstnic să-mi fie tată şi nu vreau să mă mărit cu el, adăugă disperată. Nu vreau să-i fiu oferită unui străin, de parcă aş fi o sclavă. Dacă te aştepţi să împart patul cu el, prefer să mor fată bătrână.

Jacob, jenat de felul mult prea plastic în care Beata îi descria aşteptările, se hotărî să-i ceară Monikăi să discute cu ea. Până atunci, încă sub imperiul şocului, făcu o ultimă încercare de a o lămuri.

— Trebuie să ai încredere în mine, Beata. E bărbatul potrivit pentru tine. La vârsta ta, nutreşti iluzii romantice care nu au sens în lumea reală. Ai nevoie de un tovarăş pentru întreaga viaţă, care să-ţi împărtăşească interesele, să fie responsabil şi să te respecte. Restul va veni cu timpul, îţi promit. Eşti mult mai raţională ca sora ta şi ai nevoie de un bărbat la fel de raţional şi de practic. Nu ai nevoie de un tânăr frumos şi prostuţ. Ai nevoie de un bărbat care să te protejeze şi să aibă grijă de tine şi de copii, un bărbat pe care să poţi să contezi şi cu care să poţi vorbi. Asta e căsnicia, Beata, nu numai dragoste şi petreceri. Nu vrei asta şi nu ai nevoie de asta. Prefer un astfel de bărbat pentru tine, încheie el sever, în timp ce Beata îl privea cu ochii în flăcări.

— Atunci să te culci tu cu el. N-o să-l las să mă atingă. Nu-l iubesc pe bărbatul acesta şi n-o să mă mărit cu el doar fiindcă aşa spui tu. Nu vreau să fiu vândută unui străin de parcă aş fi o vită, nu-mi poţi face asta.

— Nu-ţi permit să-mi vorbeşti aşa, izbucni Jacob furios. Ce vrei să fac? Să te las să rămâi fată bătrână şi să locuieşti aici pentru tot restul vieţii? Ce-o să faci când vom muri eu şi mama ta şi nu va mai avea cine să te ocrotească? Bărbatul acesta va avea grijă de tine, Beata. De asta ai nevoie. Nu

poţi să stai aici aşteptând un prinţ frumos, un prinţ la fel de intelectual ca tine, la fel de serios şi de fascinat de cărţi şi de studiu. Poate ai prefera un profesor de la universitate, dar el nu şi-ar permite să te întreţină aşa cum eşti obişnuită şi cum meriţi. Bărbatul acesta dispune de mijloace comparabile celor cu care ai crescut tu. Le datorezi copiilor tăi căsătoria cu o persoană ca el, Beata, nu cu un artist sau cu un scriitor vai de capul lui care să te lase să mori de tuberculoză în vreo mansardă. Asta e realitatea, te vei mărita cu omul pe care l-am ales pentru tine. Eu şi mama ta ştim ce facem, eşti tânără, aiurită şi idealistă. Viaţa reală nu e ca în cărţile pe care le citeşti tu. Viaţa reală e chiar aici şi vei face cum spun eu.

— Mai bine moartă, replică ea, fixându-l în permanenţă cu privirea.

Jacob nu o mai văzuse niciodată atât de hotărâtă sau de mânioasă. Dintr-odată îi trecu prin cap o idee cu totul nouă şi neliniştitoare. Îi adresă o singură întrebare, cu vocea tremurândă şi, pentru prima dată în viaţă în ceea ce o privea pe Beata, îi fu teamă de ceea ce avea să audă.

— Eşti îndrăgostită de altcineva?

Era de neimaginat, însă lucirea din ochii ei îi spuse că trebuia să-i adreseze această întrebare, iar Beata ezită înainte de a răspunde. Ştia că nu avea de ales decât să-i mărturisească adevărul.

— Da, răspunse ea calmă.

— De ce nu mi-ai spus? Jacob părea distrus şi, mai mult de-atât, se simţea trădat. Îl lăsase să continue cu toată şarada, fără a-i da de ştire că exista o persoană la care ţinea. Suficient pentru a pune în pericol căsătoria pe care o stabilise el, pe care o găsea potrivită pentru ea. Cine e? întrebă el. Îl cunosc? Se cutremură străbătut de un fior rece, ca şi cum i-ar fi călcat cineva pe mormânt.

— Nu, nu-l cunoşti. L-am întâlnit vara trecută în Elveţia.

Era hotărâtă să fie sinceră cu el. Simţea că nu avea de ales. Clipa aceasta sosise mai devreme decât îşi dorise sau decât se aşteptase, însă acum nu putea decât să se roage că avea să fie corect cu ea.

— De ce nu mi-ai spus? Mama ta e la curent?

— Nu. Nu ştie nimeni. Mama şi Brigitte l-au cunoscut, dar atunci era doar un prieten. Vreau să mă mărit cu el când se va termina războiul, tată. Vrea să vină să te cunoască.

— Atunci să vină.

Jacob era supărat pe ea, însă voia să se comporte rezonabil cu propria sa fiică, deşi era foarte deranjat de

această mărturisire a dragostei în ultima clipă.

— Nu poate acum, e pe front.

— Fraţii tăi îl cunosc? Întrucât Beata se mulţumi să scuture din cap, Jacob continuă: Ce-mi ascunzi în legătură cu el? Am senzaţia că mai e ceva.

Avea dreptate, ca de cele mai multe ori. Beata îi răspunse cu glas tremurat:

— E dintr-o familie bună şi are proprietăţi imense. E bine educat şi inteligent. Mă iubeşte, tată şi eu îl iubesc, adăugă ea plângând.

— Atunci de ce ai făcut din asta un secret? Ce îmi ascunzi, Beata? întrebă Jacob urlând atât de tare, încât Monika îl putu auzi de la etaj.

— E catolic şi francez, spuse Beata în şoaptă, moment în care Jacob mugi ca un leu rănit. Arăta atât de fioros, încât fata se dădu înapoi când se năpusti spre ea, apucând-o de umeri cu ambele mâini. O zgudui de-i făcu dinţii să-i clănţăne.

— Cum îndrăzneşti? Cum *îndrăzneşti* să ne faci asta? N-o să te măriţi cu un creştin, Beata. Niciodată! Mai bine te văd moartă. Dacă faci asta, vei fi moartă pentru noi. O să-ţi scriu numele în cartea morţilor din familia noastră. N-o să-l mai vezi niciodată pe acest bărbat. Mă înţelegi? Şi te vei mărita cu Rolf Hoffmann în ziua în care îţi spun eu. O să-i spun că totul e aranjat. Şi-l vei informa pe francezul tău catolic că n-o să-l mai vezi şi n-o să mai vorbeşti niciodată cu el. E clar?

— Nu-mi poţi face asta, tată, bolborosi ea, suspinând şi înecându-se din cauza lipsei de aer. Nu putea renunţa la Antoine şi nu se putea mărita cu bărbatul ales de tatăl ei, indiferent de represaliile cu care o ameninţa Jacob.

— Ba pot şi o voi face. Te măriţi cu Hoffman într-o lună.

— Tată, nu!

Beata căzu în genunchi, plângând, în timp ce Jacob ieşi în goană din bibliotecă şi urcă la etaj. Rămase acolo mult timp, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji, până ce, într-un final, veni Monika. Îngenunche lângă fiica ei, cu inima frântă de vorbele pe care tocmai le auzise.

— Beata, cum ai putut face asta? Trebuie să-l uiţi… Ştiu că e un bărbat bun, dar nu te poţi mărita cu un francez, nu după războiul acesta groaznic dintre ţările noastre şi cu atât mai puţin cu un catolic. Tatăl tău o să-ţi treacă numele în cartea morţilor, spuse Monika speriată de privirea de pe chipul fetei.

— O să mor oricum, mamă. Îl iubesc. Nu mă pot mărita cu bărbatul acela îngrozitor.

Beata ştia că nu era îngrozitor, dar era bătrân pentru ea – şi nu era Antoine.

— O să-l rog pe tata să-i dea de ştire. Dar nu te poţi mărita cu Antoine niciodată.

— Ne-am jurat să ne căsătorim după război.

— Trebuie să-i spui că nu poţi.

— Mă iubeşte aşa cum sunt.

— Sunteţi amândoi nişte copii prostuţi. Şi familia lui îl va dezmoşteni. Din ce-o să trăiţi?

— Ştiu să cos… Aş putea să fiu croitoreasă sau profesoară sau orice ar fi nevoie. Tata nu are dreptul să facă asta.

Amândouă ştiau însă că Jacob putea face tot ceea ce dorea. Deja îi spusese că dacă se mărita cu un creştin avea să fie moartă pentru ei. Monika îl credea şi nu putea îndura gândul că nu avea s-o mai vadă niciodată pe Beata. Era un preţ mult prea mare pentru bărbatul pe care-l iubea.

— Te implor, nu face asta. Trebuie să-l asculţi pe tata.

— Ba nu, ripostă Beata, suspinând în braţele mamei ei.

Jacob nu pierdu niciun moment. În după-amiaza aceea îi spuse lui Rolf Hoffman că Beata era tânără şi ignorantă şi îi era teamă de… obligaţiile fizice ale căsătoriei. Prin urmare, nu era sigur că fiica lui era pregătită să se mărite. Nu voia să-l inducă în eroare, nici să-i dezvăluie întregul adevăr. Îi sugeră că, poate, după o curte îndelungată, dacă ajungeau să se cunoască mai bine, Beata avea să-şi schimbe părerea despre căsnicie, cu tot ce implica aceasta.

Hoffman fu dezamăgit, dar afirmă că avea să aştepte cât era nevoie. Nu se grăbea şi înţelegea că era o tânără inocentă. Chiar în seara în care se întâlniseră îi observase timiditatea şi chiar şi o fiică ascultătoare merita şansa să-l cunoască pe bărbatul cu care avea să se mărite şi să împartă patul. La finalul conversaţiei, Jacob îi fu recunoscător pentru răbdare şi îl asigură că Beata avea să-şi vină în fire nu după multă vreme.

În seara aceea fata nu coborî la cină, iar Jacob nu o văzu câteva zile. Monika îl informă că nu se dăduse jos din pat. Îi scrise lui Antoine, povestindu-i ce se întâmplase. Îi spuse că tatăl ei nu avea să aprobe niciodată căsătoria lor, dar că era pregătită să se mărite oricum cu el, după terminarea războiului sau înainte, cum credea el că era mai bine. Dar nu se mai simţea bine acasă, la Köln. Ştia că tatăl ei nu renunţase la planul de a o mărita cu Rolf. Ştia, de asemenea, că nu avea să primească un răspuns de la Antoine decât peste câteva săptămâni, dar era pregătită să aştepte.

Scrisoarea de la el nu veni decât peste două luni, în mai. În tot acest timp fusese îngrozită de gândul că fusese rănit sau ucis sau că, aflând de furia tatălui ei, se hotărâse să se retragă şi să n-o mai contacteze niciodată. De fapt, se adeveri cea dintâi presimţire. Fusese rănit în urmă cu o lună şi era în spital la Yvetot, pe coasta Normandiei. Aproape că pierduse o mână, dar acum era pe cale să se vindece. În plus, intenţiona să discute în cel mai scurt timp cu familia lui despre căsătorie. Nu avea să se mai întoarcă pe front sau în armată, în general. Felul în care se exprima o făcu să se teamă că rana lui era mai gravă decât pretinsese el, dar tonul scrisorii era optimist. Antoine declara în mod repetat că era teafăr şi că o iubea foarte, foarte mult.

Beata îi răspunse repede şi trimise scrisoarea, ca întotdeauna, prin vărul lui din Elveţia. Apoi, nu-i mai rămânea decât să aştepte. După cum îi mărturisise, Antoine spera ca familia lui s-o primească cu braţele deschise, să se poată căsători şi să locuiască pe domeniul din Dordogne. Deşi, fără doar şi poate, nu era uşor să aduci o nemţoaică în Franţa în acel moment sau chiar după război. Nu trebuiau uitate problemele religioase, la fel de importante pentru familia lui ca şi pentru a ei. Alianţa dintre un conte francez şi o evreică avea să fie privită cu tot atâta ostilitate ca eventualul ei măritiş cu un catolic francez la Köln. Nu avea să le fie uşor nicicum.

După ce îi scrise, îşi petrecu zilele ajutându-şi în tăcere mama şi evitându-l pe tatăl său. Acesta insistase în repetate rânduri ca ea să petreacă mai mult timp cu Rolf, însă fusese refuzat de fiecare dată. Beata declară că nu avea să se mărite cu el şi nici măcar nu voia să-l mai vadă în faţa ochilor. Devenise atât de palidă încât părea o fantomă, spre nefericirea Monikăi, care o ruga stăruitor să-şi asculte tatăl. Familia lor nu avea să-şi găsească liniştea până ce fiica mai mare nu revenea la sentimente mai bune. Sub apăsarea acestor gânduri negre, atmosfera din casa părintească era de-a dreptul funebră.

Amândoi fraţii ei discutaseră cu Beata când veniseră acasă în permisie, însă zadarnic. Iar Brigitte era aşa de furioasă, încât nici măcar nu-i mai adresa vreun cuvânt. Apropierea nunţii îi sporise parcă îngâmfarea.

— Cum ai putut fi atât de proastă încât să-i spui tatei?

— N-am vrut să-l mint, replică Beata cu simplitate.

Mânia lui Jacob tot nu se domolise. Îi făcea pe toţi răspunzători de trădarea şi de inconştienţa fiicei sale. Mai mult ca orice, simţea că Beata îl trădase pe el personal, ca şi

cum ar fi ales să se îndrăgostească de un catolic francez doar ca să-i facă în ciudă. Din punctul lui de vedere, nu ar fi putut face nimic mai rău. Avea să-i ia ani ca să treacă peste asta, chiar dacă ea ar fi fost de acord să renunţe la Antoine, ceea ce nu făcuse până la momentul respectiv.

— Nu-l iubeşti cu adevărat, spuse Brigitte, cu toată convingerea unei tinere de optsprezece ani pe cale să se mărite cu prinţul ei din poveşti. Avea lumea la picioare şi îi părea rău de sora ei cea proastă. În opinia ei, situaţia era ridicolă. Ceea ce i se păruse romantic timp de câteva zile la Geneva nu mai avea sens. Nu-ţi pui în joc toată viaţa şi întreaga familie pentru cineva din altă lume. Ea era foarte încântată de căsătoria aranjată de tatăl ei. Nici măcar nu-l cunoşti, o mustră pe Beata.

— Nu-l cunoşteam atunci, dar acum îl cunosc. Îşi puseseră sufletele pe tavă în nenumăratele scrisori pe care le schimbaseră, dar avuseseră certitudinea iubirii încă de la Geneva. Poate că ţi se pare absurd, însă ştiu că el este bărbatul potrivit, continuă ea.

— Chiar dacă tata te va trece în cartea morţilor şi nu-ţi va mai permite să ne mai vezi pe niciunul dintre noi vreodată?

Gândul acesta, care o copleşise în ultimele două luni, îi dădu ameţeli.

— Sper că nu-mi va face asta, rosti Beata cu vocea gâtuită. Perspectiva de a nu-şi mai vedea niciodată mama, fraţii, tatăl, chiar şi pe Brigitte era insuportabilă. Dar la fel era şi ideea de a renunţa la bărbatul pe care-l iubea. Până la urmă, chiar dacă tatăl ei o gonea în primă instanţă, era posibil să cedeze într-o zi. Dar dacă îl pierdea pe Antoine, acesta avea să dispară pentru totdeauna.

— Şi dacă îţi interzice totuşi să ne mai vezi? stărui Brigitte, obligând-o pe Beata să ia din nou în considerare riscul pe care şi-l asuma. Ce vei face atunci?

— O să aştept până ce se răzgândeşte.

— Nu se va răzgândi dacă te măriţi cu un creştin. Te va ierta dacă nu te măriţi cu Rolf până la urmă. Dar nu şi dacă te măriţi cu francezul. Nu merită sacrificiul ăsta, Beata. Nimeni nu merită. Brigitte era fericită să aibă aprobarea părinţilor ei, ea nu ar fi avut niciodată curajul de a proceda asemenea surorii ei. Te rog însă, urmă viitoarea mireasă, nu face înainte de nunta mea vreo prostie care să supere pe toată lumea.

Nu se putea gândi decât la asta, îşi zise Beata.

— Nu voi face nimic, promise ea.

Primi veşti de la Antoine în săptămâna dinaintea nunţii. Părinţii lui avuseseră aceeaşi reacţie ca şi ai ei. Îi spuseseră că dacă se însura cu o evreică din Germania nu avea altă opţiune decât să plece. Tatăl lui aproape că îl izgonise, ameninţându-l că nu avea să-i dea niciun ban pe timpul vieţii sale. Potrivit legislaţiei franceze, nu putea să-l dezmoştenească ori să-i nege dreptul de a prelua titlul la moartea sa, însă îl asigurase că, dacă se însura cu Beata, nu avea să-şi mai vadă niciodată familia.

Tânărul fusese atât de scandalizat de reacţia lor, încât plecase deja în Elveţia şi o aştepta acolo. Nu-i putea sugera decât să petreacă restul războiului în acea ţară neutră, dacă încă voia să se mărite cu el, ştiind ce avea să însemne pentru amândoi izolarea faţă de familii. Vărul lui spusese că puteau să locuiască împreună cu el şi cu soţia lui şi să lucreze la fermă. Antoine nu îi ascunsese că, o dată îndepărtaţi de rude, niciunul din ei nu avea să dispună de bani. Verii lui erau oricum săraci, iar el şi Beata ar fi trebuit să trăiască din mila lor şi să lucreze ca să se întreţină. Era dispus să facă asta, dar totul depindea de ea. Afirma că o înţelegea şi că nu avea să-i poarte pică dacă alegea să nu-şi părăsească familia de dragul lui; o iubea indiferent de hotărârea pe care ar fi luat-o. Ştia că dacă se hotăra să se mărite cu el, Beata trebuia să sacrifice tot ce iubea şi tot ce-i era cunoscut. Nu avea nicio intenţie s-o forţeze. Decizia finală îi aparţinea ei.

Pe Beata o mişcă faptul că el făcuse deja acelaşi sacrificiu pentru ea. Îşi părăsise familia şi domeniul din Dordogne şi primise cu fruntea sus interdicţia de a se întoarce vreodată. Era singur şi rănit, la ferma verilor lui din Elveţia şi totul de dragul ei. Ţările lor încă erau în conflict, chiar dacă pentru el războiul se încheiase. Ea ar fi vrut ca într-o bună zi să se întoarcă în Germania şi, desigur, la familia ei, dacă Jacob avea să i-o permită. Dar până la instaurarea păcii nu păreau să aibă altă opţiune decât să aştepte în Elveţia şi să vadă ce le rezerva viitorul. Poate că până atunci familia lui avea să se răzgândească. Totuşi, în scrisoare, Antoine spunea că nu exista nicio speranţă să repare relaţia cu părinţii. Plecarea lui şi furia pe care le-o provocase fuseseră prea violente. Nici măcar fratele lui, Nicolas, nu vorbise cu el, deşi fuseseră mereu foarte apropiaţi. Pentru el reprezenta o mare pierdere.

Beata petrecu săptămâna dinaintea nunţii chinuită de gânduri negre. Ştia că trebuia să ia o hotărâre. Participă ca prin vis la pregătirile pentru ceremonie. Ca o ironie a sorţii, Brigitte şi soţul ei urmau să-şi petreacă luna de miere în Elveţia. Jacob le spusese că acesta era singurul loc sigur din

Europa. Aveau să stea trei săptămâni în Alpi, la nord de Geneva, nu departe de locul unde o aştepta Antoine pe ea. Ar fi vrut din tot sufletul să plece, dar îi promisese lui Brigitte să se abţină de la orice nesăbuinţă până la nuntă. Prin urmare, se mulţumi să numere zilele şi orele.

Situaţia explodă mai curând decât ar fi crezut, când tatăl ei îi ceru să-l asigure că tânărul francez dispăruse pentru totdeauna din viaţa ei. Horst şi Ulm se întorseseră pe front, iar Brigitte era în luna de miere. Discuţia fu scurtă şi brutală. Beata refuză să promită că nu-l va mai vedea vreodată pe Antoine, ştiind că el o aştepta în Elveţia. Mama încercă să-i calmeze pe amândoi, dar nu reuşi. În final, Jacob îi spuse că dacă nu accepta să renunţe la catolicul acela, trebuia să se ducă la el pentru totdeauna, dar să ştie că, o dată ce părăsea casa, nu se mai putea întoarce. El şi Monika aveau să organizeze un priveghi pentru ea, aşa cum se obişnuia în cazul morţilor. Era atât de furios, încât Beata luă hotărârea asupra căreia chibzuise atât de mult.

După ore de ceartă, de rugăminţi, de apeluri la raţiune, după ce-şi implorase tatăl măcar să vrea să-l cunoască pe Antoine, plecă în camera ei, înfrântă. Umplu două valijoare cu toate lucrurile despre care îşi imagina că-i puteau fi utile la fermă şi cu pozele înrămate ale membrilor familiei, le închise suspinând şi le duse în hol, în timp ce Monika o privea cu ochii în lacrimi.

— Beata, nu face asta… n-o să te lase să te mai întorci acasă vreodată. Nu-şi văzuse niciodată soţul atât de înfuriat şi nici nu avea să-l mai vadă vreodată. Nu voia să-şi piardă fiica şi i se părea că nu putea face nimic pentru a opri această tragedie. Vei regreta mereu, oftă ea.

— Ştiu că o să-mi pară rău, spuse Beata îndurerată, dar nu voi iubi niciodată alt bărbat. Nu vreau să-l pierd. Pe de altă parte, nu voia să-i piardă nici pe ei. O să-mi scrii, mamă? întrebă ea, simţindu-se din nou copil în timp ce Monika o îmbrăţişa, contopindu-şi lacrimile cu ale ei. Lipsa oricărui răspuns o făcu să priceapă că, dacă tatăl ei o gonise proclamând că o socotea moartă, Monika nu avea de ales decât să-l asculte. Nu putea să încalce regulile pe care Jacob le stabilea pentru toţi, nici măcar de dragul ei. Cuvântul lui era lege pentru toată familia. Eu o să-ţi scriu, adăugă încet tânăra femeie, agăţându-se de mama ei precum un copil, chiar dacă tocmai împlinise douăzeci şi unu de ani în primăvara aceea.

— N-o să mă lase să-ţi citesc scrisorile, gemu Monika. O, draga mea, vreau să fi fericită cu acest bărbat… Sper că va

fi bun cu tine, sper că merită… O, copila mea, n-o să te mai văd niciodată!

Beata închise ochii, strângându-şi mama în braţe, în timp ce tatăl ei le privea din capul scărilor.

— Aşadar, pleci? întrebă el cu asprime.

Pentru prima dată, Beatei i se păru bătrân. Până atunci îl considerase mereu tânăr, dar acum se prăbuşise. Era pe cale să-şi piardă copilul cel mai drag, cel de care fusese cel mai mândru şi singurul care-i mai rămăsese acasă.

— Da, plec. Te iubesc, tată, spuse ea, încercând să se apropie de el ca să-l îmbrăţişeze, dar privirea de pe faţa lui o avertiză să nu încerce.

— Vom ţine un priveghi pentru tine în seara asta. Dumnezeu să te ierte pentru ceea ce faci.

Nu ar fi îndrăznit, dar şi ea voia să-i spună acelaşi lucru. Îşi sărută mama pentru ultima dată, apoi îşi luă valizele şi coborî încet scările, sub privirile lor. Mama ei plângea în hohote, dar Jacob nu scoase un sunet.

— Vă iubesc, strigă ea, fără a primi vreun răspuns, după care ieşi repede, cu suspinele Monikăi răsunându-i în urechi.

Merse până ce văzu un taxi şi îi ceru şoferului să o ducă la gară. Pe tot drumul, aşezată pe bancheta din spate, plânse în tăcere. Bărbatul nu făcu niciun comentariu atunci când îl plăti. Tragediile erau foarte frecvente în asemenea vremuri, iar el nu voia să ştie. Unele dureri nu se împărtăşesc.

Trenul spre Lausanne pleca abia peste trei ore. Mai mult decât suficient ca să se răzgândească, dar ştia că nu putea face acest lucru. Ştia cu toată fiinţa că viitorul ei era alături de Antoine. Şi el renunţase la tot pentru ea. Nu puteau intui ce anume le rezerva viitorul, dar Beata nutrise convingerea că tânărul francez reprezenta destinul ei încă de când se cunoscuseră. Nu-l mai văzuse din septembrie, însă acum el era o parte din ea. Era viaţa ei, aşa cum pe părinţii ei nu şi-i putea imagina decât împreună. Brigitte îi aparţinea bărbatului cu care se măritase. Toţi aveau un destin de urmat. Şi, cu puţin noroc, avea să-i revadă într-o zi. Deocamdată, acesta era drumul ei. Era de neconceput ca Jacob să nu renunţe niciodată la ideea nebunească de a nu mai vorbi cu ea. Mai devreme sau mai târziu trebuia să cedeze.

Când sosi momentul, urcă tăcută în tren. Lacrimile îi scăldară obrajii în cea mai mare parte a drumului către Lausanne, până când, în sfârşit, adormi. Nu peste mult timp, vecina de compartiment, ştiind că voia să coboare la Lausanne, o trezi. Beata îi mulţumi cu politeţe, se dădu jos

din vagon şi privi împrejur. Se simţea ca o orfană. Îi trimisese lui Antoine o telegramă de la gara din Köln. Apoi, în depărtare, îl văzu grăbindu-se în direcţia ei. Braţul lui era bandajat şi susţinut de o eşarfă, dar când ajunse lângă ea o apucă cu braţul liber şi o strânse atât de puternic, încât îi tăie respiraţia.

— N-am ştiut dacă o să vii. Mi-era teamă că o să te răzgândeşti… Ţi-am cerut atât de mult…

Lacrimile curgeau pe obrajii amândurora în timp ce el îi spunea că o iubeşte, iar ea îl privea buimăcită. Acum el era familia ei, soţul ei, prezentul şi viitorul ei, tatăl copiilor pe care urma să-i aibă.

El era totul pentru ea, aşa cum şi ea era pentru el. Nu-i păsa ce greutăţi aveau să îndure, cât timp erau împreună. Oricât de dureros fusese să-şi părăsească familia, ştia că procedase cum trebuia.

Rămaseră mult timp pe peron, savurând momentul, ţinându-se strâns în braţe. El îi ridică o valiză cu mâna sănătoasă, iar ea o luă pe cealaltă şi ieşiră afară, unde îi aşteptau vărul lui şi soţia sa. Antoine era foarte fericit când ieşiră din gară, iar Beata îi zâmbea parcă în transă. Când vărul lui puse valizele în portbagajul maşinii, Antoine îşi trase iubita aproape de el. Nu îndrăznise să spere că va veni, dar o făcuse. Renunţase la tot pentru el. Se aşezară pe bancheta maşinii, iar el o înconjură cu braţul şi o sărută din nou. Nu putea exprima în cuvinte ceea ce simţea pentru ea. În timp ce se îndreptau spre satul din apropiere de Lausanne, ea nu scoase nicio vorbă. Nu-şi putea permite să privească înapoi, doar înainte.

Aşa cum promisese, tatăl ei îşi trecu numele în cartea morţilor în acea dimineaţă. În noaptea precedentă o priveghează. Pentru ei era dusă dintre cei vii.

Capitolul 4

Ferma verilor lui Antoine era mică şi simplă. Zona era minunată, casa era intimă şi fără pretenţii. Într-unul din cele două dormitoare mici, situate unul lângă altul, crescuseră cei trei copii, de mult plecaţi la oraş. Niciunul nu rămăsese să lucreze la fermă. Bucătăria era mare şi confortabilă, iar salonul de duminică nu era folosit niciodată. Nu se compara nici pe departe cu impresionanta reşedinţă a familiei Wittgenstein din Köln. Erau veri îndepărtaţi din partea mamei lui Antoine, dar se bucurau să sprijine acel cuplu tânăr şi erau recunoscători să aibă pe cineva care să-i ajute la fermă. Într-o cabană mică locuiau doi băieţi care munceau la arat şi la strânsul recoltei şi se ocupau de vaci. Acolo, în munţii de lângă Lausanne, era greu de închipuit că existau necazuri în lume. Ferma era la ani-lumină distanţă de război.

Verii lui Antoine, Maria şi Walther Zuber, erau oameni calzi, simpli şi plăcuţi. Erau bine educaţi, aveau puţini bani şi aleseseră o viaţă ce li se potrivea. Restul familiei lor locuia la Geneva şi Lausanne, deşi copiii lor emigraseră în Italia şi în Franţa. Păreau să fie de-un leat cu părinţii Beatei, deşi, discutând cu ei, ea îşi dădu seama că erau mai în vârstă. Stilul de viaţă sănătos, activ şi lipsit de excese le făcuse bine, iar adăpostul pe care i-l oferiseră lui Antoine atunci când le povestise necazurile sale se dovedise o adevărată mană cerească pentru tânărul cuplu aflat la ananghie. Antoine era hotărât să facă tot posibilul pentru a-i ajuta, dar, cu braţul rănit, capacitatea sa de muncă era limitată.

Beata fu uimită să vadă cât de gravă era rana, când îl ajută să-şi schimbe pansamentul şi îl masă în după-amiaza aceea. Şrapnelul îi distrusese atât muşchii, cât şi nervii mâinii stângi. Medicii îi spuseseră că avea s-o poată folosi, dar nimeni nu ştia încă în ce măsură. Cu siguranţă, nu avea să mai fie niciodată la fel. Din fericire însă, Antoine era dreptaci.

Se oferise să se îngrijească de cai, deoarece se pricepea foarte bine; în plus, avea să facă şi alte treburi care-i stăteau în puteri cu un singur braţ sănătos. Beata şi cei doi argaţi urmau să îndeplinească restul sarcinilor de la fermă.

În timp ce luau o masă consistentă alcătuită din supă şi cârnaţi, Beata se oferi să gătească şi să contribuie la activitatea gospodăriei. Spre uimirea şi încântarea ei, Maria se oferi s-o înveţe să mulgă vacile. Nu mai fusese niciodată

la o fermă şi trebuia să se adapteze într-un ritm alert. Nu numai că renunţase la familia ei şi la casa unde se născuse, ci părăsise şi singurul oraş şi singura viaţă pe care le cunoscuse şi iubise vreodată. Renunţase la tot pentru el, aşa cum şi el renunţase pentru ea. Era un început nou pentru amândoi şi fără familia Zuber nu ar fi avut unde să se ducă şi cum să trăiască. Beata le mulţumi călduros după ce terminară de mâncat, iar apoi o ajută pe Maria la vase. Era primul prânz neevreiesc pe care-l mâncase vreodată. Şi deşi era ceva nou pentru ea, ştia că acolo, la fermă, nu avea de ales. Viaţa ei se schimbase într-o clipită.

— Când vă căsătoriţi? întrebă Maria pe un ton matern. Se îngrijorase în legătură cu Beata încă de când le scrisese Antoine, întrebându-i dacă se puteau refugia la ei. Ea şi Walther fuseseră ospitalieri şi generoşi şi acceptaseră rapid. Neavându-i pe copiii lor în preajmă, nu le strica o mână de ajutor.

— Nu ştiu, murmură tânăra femeie.

La câte li se întâmplaseră, nu avuseseră timp să discute despre asta. Pe deasupra, încă era sub şoc după ultimele zile chinuitoare de la Köln.

Îşi trecură în revistă planurile chiar în noaptea aceea. Lui îi fusese repartizată canapeaua din sufragerie, iar Beata primise dormitorul cel mic. Antoine îşi asigurase verii că aveau să se căsătorească în curând. Maria nu voia ca tinerii să trăiască în păcat sub acoperişul ei, iar Walther era de aceeaşi părere. Nici nu se punea problema. Oricum şi ei abia aşteptau să-şi unească destinele. Antoine cercetase problema încă de când sosise şi aflase că, în calitate de cetăţeni străini, aveau nevoie de o aprobare oficială pentru a se căsători în Elveţia. Ca să obţină documentele necesare, împrumută camionul lui Walther şi merse cu Beata în oraşul vecin. Aveau nevoie de paşapoarte, de un document care să le permită să se căsătorească la starea civilă şi de doi cetăţeni elveţieni care să le fie martori şi să garanteze pentru ei. Faptul că bunicul său matern fusese elveţian nu-i ajuta deloc. Mama lui era de cetăţenie franceză, prin mama ei, la fel ca el. Funcţionarul care le preluă cererea le spuse că documentele necesare aveau să fie eliberate în două săptămâni.

— Vă veţi căsători civil, sau la biserică?

Întrebarea era una de rutină, însă îi descumpăni. Niciunul din ei nu se gândise la această problemă; Antoine presupusese că era vorba de o simplă ceremonie civilă la primărie. Fără a avea familiile aproape, cu excepţia soţilor

Zuber şi mai ales în situaţia lor, le trebuia pur şi simplu un act oficial care să le legitimeze uniunea, astfel încât să poată conviețui după buna rânduială. Nu intenţionau să aibă nicio fanfară, nicio petrecere şi nicio sărbătorire. Doar un moment în care să devină soţ şi soţie. Nici măcar nu se gândiseră la locul de desfăşurare şi la persoana care avea să oficieze. După ce funcţionarul le adresă acea întrebare, Antoine îşi privi şovăitor viitoarea soţie. Ieşiră afară, în soarele de vară şi o îmbrăţişă cu braţul drept, sărutând-o cu tandreţe. Beata, surprinzător de calmă, îi zâmbi.

— O să ne căsătorim în două săptămâni, spuse ea încet. Aceasta nu era nunta pe care şi-o dorise în adolescenţă, însă reprezenta împlinirea unui vis. Se cunoscuseră în urmă cu zece luni şi se îndrăgostiseră la prima vedere, iar acum nu voia decât să-şi petreacă restul vieţii alături el. Încă nu ştiau unde urma să locuiască după război şi nici măcar cum aveau să trăiască sau dacă familiile lor aveau să-i primească înapoi. Beata spera să-i înduplece, dar tot ce ştia şi ce voia la momentul respectiv era să fie cu el.

— Da, dar în ce condiţii? Funcţionarul adresase o întrebare rezonabilă, îşi zise Antoine. Nu ştia dacă ea ar fi vrut să oficieze un rabin, idee care nu-i prea surâdea, trebuia s-o recunoască. Se puteau căsători la starea civilă, desigur, însă el ar fi preferat ca uniunea lor să fie consfinţită de un preot.

— Nu prea m-am gândit la asta. Nu ne poate căsători un rabin. Ar trebui să te converteşti şi să studiezi foarte mult ca să faci asta. Ar putea dura ani întregi, spuse Beata cu înţelepciune. Chiar şi acele două săptămâni li se păreau o veşnicie. Niciunul din ei nu era dispus să aştepte ani de zile, mai ales acum, că locuiau deja sub acelaşi acoperiş. Antoine nu putuse închide un ochi în noaptea precedentă ştiind că ea era în patul din camera alăturată, pe care aveau să-l împartă în curând. După toate chinurile prin care trecuseră pentru a fi împreună, era nerăbdător să-i cunoască trupul.

— Ce părere ai dacă ne-ar căsători un preot? se interesă el. Nu avea de gând să o oblige, însă preferinţa lui era clară.

— Nu ştiu, însă mi se pare cam banal să ne căsătorim doar la starea civilă. Are importanţă dacă oficiantul e rabin sau preot? Am crezut întotdeauna că un singur Dumnezeu are grijă de noi. N-ar trebui să conteze cărei biserici ori sinagogi îi aparţine.

Antoine fu surprins. Beata avea o gândire liberală, spre deosebire de familia ei. Pe drumul de întoarcere spre fermă, discutară despre acest lucru şi despre ideea ca ea să se

convertească la creştinism. Tânăra femeie era surprinzător de deschisă în această privinţă şi spuse că avea să o facă, dacă el ţinea la acest lucru. Credea în religia ei, dar îl iubea şi pe Antoine. Şi dacă gestul de a se converti la catolicism însemna că se puteau căsători mai repede, pentru ea era important.

Când ajunseră în dreptul unei biserici, Antoine opri maşina. Fără vreun cuvânt, se îndreptă spre casa parohială din spate, urcă treptele vechi şi sună la uşă. Un indicator spunea că acea capelă data din secolul al X-lea, iar piatra părea într-adevăr roasă de vreme.

Din căsuţă ieşi un preot în vârstă îmbrăcat în sutană, care îi zâmbi tânărului. Schimbară câteva cuvinte în timp ce Beata aştepta în maşină, apoi Antoine îi făcu un semn. Beata coborî şi se apropie încet. Nu mai vorbise niciodată cu un preot. Nu văzuse niciodată unul de aproape, doar trecând pe lângă ea pe stradă, dar chipul şi ochii lui păreau blânzi.

— Logodnicul dumneavoastră mi-a spus că doriţi să vă căsătoriţi, spuse preotul în lumina soarelui de dimineaţă şi în răcoarea aerului proaspăt de munte. Erau înconjuraţi de un câmp cu flori sălbatice de culoare galbenă, iar în spatele bisericii se găsea un mic cimitir în care sătenii îşi îngropau de sute de ani morţii. Tot în spatele bisericii se aflau o capelă şi un izvor din secolul al patrulea.

— Da, vrem să ne căsătorim, răspunse Beata, încercând să nu-şi imagineze cum ar fi reacţionat părinţii ei dacă ar fi văzut-o vorbind cu un preot. Se aştepta să fie lovită de trăsnet, însă cealaltă parte a fiinţei ei se simţea surprinzător de sigură şi liniştită.

— Din câte am înţeles, nu eşti catolică. Vei avea nevoie de lecţii particulare şi presupun că ai intenţia să te converteşti.

Beata se înfioră. Era ciudat să audă acel cuvânt. Nu se gândise vreodată că va avea altă religie decât cea iudaică, dar nici nu se gândise că se va mărita cu un bărbat precum Antoine. Studiile ei religioase precedente îi deschiseseră mintea faţă de alte credinţe. Îşi zise că, o dată cu trecerea timpului şi inima avea s-o asculte. Din dragoste pentru el, era dispusă să se convertească.

— Ai putea lua lecţii de catehism cu copiii din localitate, însă ultima grupă tocmai a avut prima împărtăşanie, astfel că lecţiile se vor relua doar la toamnă. Înţeleg că vreţi să vă căsătoriţi în două săptămâni.

Preotul privi braţul rănit al lui Antoine şi figura inocentă a Beatei. Tânărul îi povesti că el era francez, iar ea, germană,

că fusese rănit în război, că nu, aveau alte rude în afara celor doi veri care-i găzduiau. Îi spuse de asemenea că Beata tocmai sosise din Germania în ziua precedentă şi că voiau să-şi legalizeze situaţia, astfel încât să nu trăiască în păcat, iar preotul era singurul care îi putea ajuta. Mişcat, prelatul acceptă. Avea să facă tot posibilul. Îi păreau oameni buni, iar intenţiile lor erau cu siguranţă curate, altfel nu ar fi trecut să-l vadă.

— De ce nu intraţi o clipă, să discutăm?

Îi pofti înăuntru, iar Antoine şi Beata îl urmară într-o cămăruţă întunecoasă. Pe perete se afla un crucifix enorm şi într-un colţ – un altar dedicat Fecioarei Maria, singura lumină fiind cea dată de flacăra lumânărilor. Preotul se aşeză la un birou vechi, în timp ce Antoine trase două scaune pentru ei. Încăperea părea oarecum deprimantă, dar zâmbetul amabil al bătrânului slujitor al Bisericii îi ajută pe cei doi tineri să se simtă în largul lor.

— Ai putea să vii aici o oră în fiecare după-amiază, Beata?

— Da, o să vin, spuse ea cu o anume reţinere. Nu era sigură în ce constau atribuţiile ei la fermă sau dacă Antoine avea timp s-o aducă de fiecare dată cu maşina. Altfel, ar fi trebuit să meargă pe jos destul de mult, dar era dispusă să facă şi asta. Pe de altă parte, nu ştia ce voia preotul de la ea.

— Dacă vei veni, cred că vom acoperi tot catehismul de care ai nevoie pentru a te converti. De regulă prefer să fac asta în timp, de-a lungul mai multor luni, ca să poţi înţelege ceea ce citeşti şi să fi sigură că eşti pregătită pentru botez. Dar cred că în cazul acesta ne putem mişca mai repede. Poţi studia singură, iar eu te voi învăţa ce trebuie să ştii. Acesta e un pas important în viaţa ta, chiar mai important decât căsătoria. Este minunat să-l îmbrăţişezi pe Domnul.

— Ştiu, şopti ea. Lui Antoine i se păru că nu fusese niciodată mai frumoasă ca acum, în încăperea luminată de lumânări, cu ochii imenşi şi chipul alb ca laptele. Şi dacă nu sunt pregătită? Dacă nu sunt pregătită pentru… botez? îngăimă Beata, aproape incapabilă să rostească acel cuvânt.

— Atunci, desigur, va trebui să aştepţi până vei fi pregătită. O căsătorie poate aştepta întotdeauna, spuse preotul cu blândeţe. Dacă nu te converteşti, nu te poţi mărita cu un catolic.

Nici măcar nu menţionă opţiunea ca Antoine să se convertească la iudaism sau să se cunune civil, nu la biserică. În ochii săi, pentru un catolic exista o singură căsnicie valabilă, cea săvârşită de un preot, într-o biserică

catolică. Iar Beata ştia, din puţinele vorbe pe care i le spusese în dimineaţa aceea, că şi Antoine gândea la fel. Făcea din nou un pas enorm de dragul lui, un alt sacrificiu. După cum conveniseră în dimineaţa aceea, n-ar fi avut sens ca el să treacă la iudaism. Studiile ar fi durat ani de zile şi în apropiere nu se afla niciun rabin care să-l înveţe, chiar dacă Antoine ar fi luat în considerare această posibilitate.

Pur şi simplu, trebuia să se convertească dacă voia să se mărite cu el şi dacă ţinea ca uniunea lor să fie aprobată şi binecuvântată în cadrul unei religii, fiind vorba în speţă de catolicism. Pe măsură ce îl asculta pe preot, simţi că asta îşi dorea să facă. Biblia o intrigase întotdeauna. Îi plăceau poveştile despre Iisus şi mereu fusese fascinată de sfinţi. Poate că aşa trebuia să fie, îşi zise ea. Chiar dacă era singura religie pe care o cunoscuse, Beata nu fusese niciodată foarte sigură de legătura ei profundă cu iudaismul. Era pregătită să-l părăsească şi să treacă la catolicism de dragul lui Antoine. Considera că îi datora acest lucru, ca soţie. Dragostea lor ceruse sacrificii de la amândoi, încă de la început. Şi iată încă un sacrificiu pe care ea îl făcea pentru el.

Mai stătură de vorbă o jumătate de oră, iar Beata promise că avea să revină în după-amiaza următoare. Preotul îi spuse că avea s-o pregătească pentru convertire şi căsătorie în două săptămâni. Îi conduse până la poartă şi îşi flutură mâna în semn de rămas-bun. Antoine conducea cu mâna dreaptă şi părea să nu aibă vreo problemă, odihnindu-şi degetele mâinii bolnave pe volan.

— Cum ţi s-a părut? întrebă el, părând preocupat. Simţea că îi cere prea mult şi, dacă ea ar fi obiectat la ideea convertirii, s-ar fi mulţumit şi cu o ceremonie civilă. Nu voia ca Beata să-şi încalce convingerile. Nu avea idee cât de credincioasă era sau cât de mult respecta tradiţiile evreieşti. Ştia că familia ei era ortodoxă şi, din acest motiv, n-ar fi conceput pentru nimic în lume ca fata să-şi ia un soţ de altă confesiune, însă nu cunoştea costurile sufleteşti pe care le presupunea, în viziunea ei, renunţarea la credinţa strămoşilor.

— Cred că e un om foarte cumsecade şi că îmi va plăcea să studiez cu el, spuse ea, spre uşurarea lui. Era foarte calmă în legătură cu planurile lor, aşa cum fusese întotdeauna.

— Ce părere ai despre convertire? Nu trebuie să o faci dacă nu vrei, Beata. Ne putem căsători la primărie. Deja ai renunţat la destule pentru mine.

— Şi tu la fel. Cred că aş prefera să ne căsătorim la biserică, adăugă ea după o clipă de gândire, privind pe fereastră. Mai ales dacă înseamnă mult pentru tine, adăugă întorcându-se spre el, cu privirea luminată de un zâmbet.

— E foarte generos din partea ta, spuse el, dorind să poată ridica o mână de pe volan pentru a o îmbrăţişa, dar, desigur, incapabil să o facă. Te iubesc. După câteva momente, întrebă: Dar copiii noştri? Vrei să fie catolici, sau evrei?

Toate aceste întrebări ar fi fost formulate din timp dacă ar fi curtat-o aşa cum se cuvenea, dar având în vedere situaţia lor şi distanţa dintre ei, nu avuseseră timpul sau ocazia să abordeze subiectul. Beata reflectă serios înainte de a-i răspunde. O afectase mult tot ceea ce discutaseră în dimineaţa respectivă. Era vorba de decizii importante, care îi schimbau viaţa.

— Dacă voi fi catolică şi tu eşti catolic şi în asta credem amândoi şi copiii noştri ar trebui să fie tot catolici. Nu crezi?

În primul rând, i se părea un lucru practic. Nu avusese niciodată sentimentele profunde ale părinţilor ei cu privire la religie. Mergea la templu pentru a le face pe plac şi fiindcă aceasta era tradiţia lor. Întotdeauna găsise Biblia fascinantă şi emoţionantă şi era convinsă că, măritată cu Antoine, avea să devină tot mai ataşată de catolicism.

Antoine o privi cu recunoştinţă. Acesta era, desigur, motivul pentru care părinţii ei se opuseseră cu atâta violenţă căsătoriei lor. Ideea de a avea nepoţi catolici era pentru ei un coşmar, însă Beatei i se părea o idee rezonabilă.

— Ar fi prea mare încurcătura dacă am face lucruri diferite şi dacă am crede în lucruri diferite, deşi, din ce am citit, nu sunt foarte sigură că într-adevăr credem în lucruri diferite.

Antoine încuviinţă şi pe tot restul drumului pacea şi armonia domniră netulburate între ei. Când coborâtă din maşină o înconjură cu braţul drept şi intrară să ia prânzul cu soţii Zuber.

Le povestiră lui Walther şi Mariei despre întâlnirea cu preotul, despre vizita la starea civilă şi despre lecţiile de catehism pe care avea să le ia Beata în următoarele două săptămâni. Beata îşi ceru scuze că trebuia să plece în fiecare după-amiază, dar Maria găsea că veştile erau minunate. Se întrebase ce aveau de gând să facă încă de când Antoine le explicase că fata era evreică. După ce bărbaţii plecară şi ele rămaseră să strângă în bucătărie, îi spuse că, în opinia ei, acceptarea convertirii era o dovadă de iubire.

— Probabil că totul ţi se pare nou, comentă Maria cu simpatie.

Era o femeie cu un spirit matern dezvoltat, fără experienţă sau interese mondene. Devenise stăpâna casei la nouăsprezece ani, când se măritase cu Walther. Acesta cumpărase ferma în urmă cu doi ani şi lucra din greu. De când se stabiliseră acolo, ea născuse copiii, se ocupase de gospodărie, îşi iubise soţul, mersese la biserică. Deşi citea foarte mult şi era inteligentă, era un exemplu de viaţă simplă, aflată la mii de kilometri depărtare de casa mare şi elegantă în care crescuse Beata sau de hainele şi bijuteriile pe care le purtau Monika ori Brigitte. De fapt, nici nu şi le putea închipui acolo şi nu-şi putu reţine un zâmbet gândindu-se cât de diferită avea să fie căsătoria ei de aceea a surorii sale. Ea şi Antoine nu intenţionau să rămână în Elveţia pentru totdeauna; intr-un final voiau să se întoarcă în Franţa sau în Germania, în funcţie de care din familii ceda şi unde li se iveau cele mai bune oportunităţi. Dacă nu se întorcea să-şi administreze proprietăţile din Dordogne, Antoine nu ştia ce avea să facă. Dar după război, cu toate schimbările inevitabile, aveau să se afle şi alţii în situaţia lor, aceea de a începe o viaţă nouă într-un loc nou. Pentru aceste momente de început, Beata se simţea recunoscătoare să se afle acolo.

— Nu este nimic nou, îi răspunse ea Mariei, ci doar diferit. Nu sunt obişnuită să fiu atât de departe de familia mea.

Îi era foarte dor de mama ei. Toată viaţa fusese nedespărţită de Brigitte, dar având în vedere că aceasta se căsătorise şi se muta la Berlin, totul s-ar fi schimbat oricum. Ceea ce o durea mai mult erau împrejurările cumplite în care îi părăsise.

Pentru Beata, rana era încă deschisă, poate pentru mulţi ani, îşi zise Maria, care spera că familia lui Antoine şi familia Beatei aveau să se răzgândească şi să-i ierte pentru alegerile pe care le făcuseră. Erau nişte tineri minunaţi şi ea ştia că avea să le fie greu dacă familiile lor refuzau să le accepte uniunea. Între timp, Maria şi Walther erau mai mult decât bucuroşi să le fie părinţi adoptivi. Prezenţa tinerei perechi era o binecuvântare şi pentru soţii Zuber.

— Tu şi Antoine o să vreţi copii curând? se interesă ea curioasă, iar Beata roşi, neştiind ce să spună. Nu ştia dacă avea de ales. Copiii veneau dacă aşa era să fie, asta crezuse întotdeauna. Şi dacă erau metode care puteau împiedica acest lucru sau care puteau schimba cursul evenimentelor,

ea nu le cunoştea. Iar cu Maria nu era atât de intimă încât s-o întrebe.

— Cred că da, răspunse stingherită, punând ultima farfurie curată înapoi în dulap. Cum o vrea Dumnezeu.

Pe când vorbea se întrebă dacă Brigitte urma să aibă şi ea copii curând. Nu şi-o putea închipui în postura de mamă, fiindcă sora ei, chiar şi la optsprezece ani, era încă un copil. Ea însăşi avea douăzeci şi unu de ani şi nu prea se simţea pregătită pentru responsabilităţile maternităţii şi ale căsătoriei. În urmă cu trei ani nici nu s-ar fi gândit la aşa ceva. Însă în pofida începutului dureros, simţea că era un pas firesc.

— Va fi minunat să avem un copil aici, exclamă fericită Maria în timp ce turna câte o ceaşcă de ceai.

Nu-şi vedea aproape deloc nepoţii, fiindcă locuiau foarte departe, iar ei şi lui Walther le era aproape imposibil să părăsească ferma. Inima i se încălzea gândindu-se la Antoine şi la Beata şi la un copil care, poate, avea să le lumineze bătrâneţile dacă mai apucau să-l cunoască. Ochii Mariei licăriră de bucurie.

Deocamdată, Beata nu voia decât să-şi urmeze lecţiile de catehism la bisericuţa din apropiere şi să se mărite cu Antoine peste două săptămâni. În afară de asta, nu ştia la ce să se aştepte sau ce să creadă. Avea doar o certitudine, că îl iubea foarte mult şi nu regreta niciun lucru pe care îl făcuse sau la care renunţase pentru el.

Maria şi Walther o respectau foarte mult pentru loialitatea faţă de Antoine. Era o tânără impresionantă şi, în mod evident, foarte hotărâtă şi iubitoare. Maria se apropia de ea cu fiecare zi mai mult. Întotdeauna îl îndrăgiseră pe Antoine, deşi nu prea îl văzuseră în ultimii ani, dar le fusese foarte uşor să-l primească în căsuţa lor. Îi era teamă doar că, din cauza naţionalităţilor tinerilor, aceştia nu puteau rămâne definitiv. Mai devreme sau mai târziu, când avea să se termine războiul, guvernul elveţian se aştepta ca ei să plece. Puteau solicita azil în Elveţia, dar după încheierea păcii trebuiau să se întoarcă de unde veniseră. Având în vedere amploarea conflagraţiei, nimeni nu putea anticipa evoluţia evenimentelor. Între timp, cuibăriţi acolo în munţi, se simţeau în siguranţă.

Beata găsi lecţiile cu părintele Andre absolut fascinante. Îi aminteau întrucâtva de studiile biblice în care se angajase singură, însă de data aceasta erau sistematice. O învăţă despre Drumul Crucii, despre ofrande, despre Maica Domnului, despre Sfânta Treime, o învăţă rugăciuni şi cum

să spună rozariul. Îi explică tainele şi importanţa împărtăşaniei. Beata îi adresa în permanenţă întrebări care îi dovedeau interesul. Nu părea incomodă sau stingheră faţă de niciun concept sau idee creştină. Deseori, ieşeau la iveală similitudini curioase cu iudaismul. Era o tânără inteligentă, pasionată de religie şi de filosofie, cu un suflet blând şi iubitor, iar el o îndrăgi foarte mult în cele două săptămâni de studiu. În fiecare zi ea îi aducea bunătăţi de la fermă şi îi transmitea salutări de la soţii Zuber. Chiar îl făcu să râdă spunându-i cum învăţase să mulgă o vacă. Beata se amuza în fiecare dimineaţă, gândindu-se cum ar fi procedat Brigitte.

Ar fi leşinat probabil. Singurul lucru care încă o durea era amintirea mamei ei. Şi, în pofida poziţiei sale de neînduplecat, îi era dor şi de tatăl ei. Pe deasupra, se temea mereu pentru siguranţa fraţilor. Doar fiindcă acum era departe de casă şi plecase, spre mâhnirea tatălui ei, nu însemna că nu-i mai iubea. Nici măcar nu era supărată pe ei, singurul sentiment era acela de dor.

Îi vorbise despre aceasta părintelui Andre, pe care îl impresionau compasiunea şi capacitatea ei de iertare. Părea să nu le reproşeze faptul că, practic, o izgoniseră. De fapt, complimentul suprem din partea preotului îl primise atunci când îi spusese că dacă nu s-ar fi născut în altă credinţă şi nu s-ar fi pregătit pentru căsătorie, ar fi putut deveni o călugăriţă minunată. Antoine nu fu nici pe departe la fel de mişcat atunci când Beata îi povesti.

— Dumnezeule, sper că nu încearcă să te ia la mănăstire! Am alte planuri pentru tine, exclamă el, pe un ton foarte posesiv.

— Şi eu, dar a fost foarte drăguţ din partea lui să-mi spună asta.

Beata se simţea flatată, era o adevărată laudă din partea blândului preot, iar Maria fu de acord.

— Indiferent cât de drăguţ o fi, mormăi Antoine dezaprobator şi încă nervos, nu vreau călugăriţe în familia mea. Am zis mereu că asta e o viaţă tristă. Oamenii trebuie să se căsătorească şi să aibă copii.

— Poate nu toată lumea. Nu toată lumea e făcută să se căsătorească şi să aibă copii, îl corectă Beata.

— Ei bine, mă bucur că tu eşti, spuse Antoine aplecându-se să o sărute şi făcând-o pe Maria să zâmbească.

Lucra din greu la fermă cu Walther, iar Beata observă atunci când îi bandaja rana, seara, că se apropia de vindecare, deşi braţul era încă ţeapăn şi nu la fel de util cum

sperase că îi va fi în viitor. Dar se descurca foarte bine, chiar şi cu un singur braţ teafăr, iar pentru Beata era la fel de frumos ca întotdeauna. Îi zâmbi timidă atunci când o sărută. Se simţea puţin jenată când venea vorba de copii, fiindcă îi reamintea de noile descoperiri ce aveau să vină.

În dimineaţa botezului, pe drumul spre biserică, Maria, Antoine şi Beata se opriră la primărie. Un funcţionar cu atitudine gravă oficie scurta ceremonie civilă ce constituia preludiul juridic pentru cununia religioasă din ziua următoare. Pentru Beata fu minunat să ştie că, în faţa legii, era deja soţia lui Antoine, aşa cum avea să devină şi în faţa lui Dumnezeu, a doua zi.

Walther nu putuse asista la botez pentru că avea mult de lucru la fermă. În cursul ceremoniei simple, Beata îşi declară credinţa şi loialitatea faţă de Biserica Catolică. Naşii săi, Antoine şi Maria, promiseră să se lepede de Satana în numele ei, să o ajute să-şi respecte credinţa şi să o cinstească pe viitor. După botez, primi prima împărtăşanie şi plânse atunci când i-o dădu părintele Andre. Pentru ea însemna mult mai mult decât se aşteptase şi mai mult decât orice senzaţie pe care i-o oferise iudaismul până atunci. Întotdeauna i se păruse foarte plictisitor timpul petrecut la sinagogă. Stăteau acolo ore în şir şi o enervase mereu faptul că bărbaţii erau separaţi de femei. O deranja, de asemenea, faptul că nu existau rabini femei, ceea ce i se părea foarte nedrept. Tatăl ei se supăra pe ea de fiecare dată când afirma acest lucru şi îi spunea cu asprime că aşa trebuia să fie. Aflase cu dezamăgire că nu existau nici preoţi femei, dar cel puţin existau călugăriţe.

Şi Brigitte considera ortodoxia iudaică o religie prea restrictivă şi spusese, înainte de nuntă, că atunci când avea să se mute la Berlin cu Heinrich nu avea să mai respecte cutumele în toate detaliile, deoarece soţul ei şi familia lui nu o făceau. Dar nu îndrăznise să le dezvăluie acest plan părinţilor ei. În opinia ei, regulile stricte ale ortodoxiei erau stupide. Beata nu crezuse niciodată asta, însă existau aspecte ale iudaismului cu care nu fusese niciodată de acord. Spre surprinderea ei, dintr-odată îi plăcu ideea de a fi catolică. Era o altă modalitate de a fi mai aproape şi mai în armonie cu Antoine. Chiar îi era foarte uşor să creadă în ideea de miracole, precum naşterea Fecioarei şi cea a lui Iisus. Se simţea altfel, mai uşoară, reînnoită, atunci când ieşi din biserică în calitate de catolică. Radia de fericire şi îi zâmbea larg lui Antoine. Ceremonia civilă şi botezul transformaseră ziua aceea întruna minunată.

— Încă îmi pare rău că nu vrei să fi călugăriţă, o tachină părintele Andre. Cred că puţin mai mult studiu şi ceva timp ca să-ţi descoperi vocaţia te-ar fi putut ajuta să devii o călugăriţă devotată.

Antoine păru înspăimântat de idee.

— Atunci mă bucur că aţi avut la dispoziţie doar două săptămâni, rosti el cu gravitate.

Ideea de a-şi pierde mireasa în favoarea mănăstirii, după ce luptase din greu pentru ea, îl îngrozea. Dar ştia că preotul le voia binele.

Părăsiră biserica şi promiseră că se vor întoarce a doua zi, pentru nuntă. Actele erau în regulă. Cununia civilă le permitea să se căsătorească şi la biserică. După cina festivă din seara aceea, de sărbătorire a botezului său, Beata se retrase devreme în camera ei. Era ultima noapte pe care o petrecea singură în patul pe care avea să-l împartă cu Antoine după nuntă. În seara aceea trebuia să termine lucrul la un proiect secret. Nu adusese cu ea din Germania nicio rochie pe care să o poată purta la nuntă. Luase doar haine practice, potrivite pentru munca la fermă. Dar Maria îi dăruise două feţe de masă frumoase, din dantelă, pe care le moştenise de la bunica ei şi care, cu timpul, se uzaseră. Beata spusese că nu conta.

Aşadar, când nu învăţa pentru botez, când nu mulgea vaci sau nu o ajuta pe Maria la bucătărie, cosea cu sârguinţă în camera ei. Rochia de mireasă pe care şi-o făcuse din cele două feţe de masă era aproape terminată. Reuşise să aplice dantelă pe piept, pe umeri şi pe braţe şi îi mai rămăsese destulă ca să facă un văl. Pentru că era scundă, avea material şi pentru trenă. Pe bust făcuse câteva pliseuri, pe care apoi le însăilase. Rochia îi venea perfect pe talia îngustă, iar fusta avea forma unui clopoţel, pe care cususe resturi de dantelă veche. Eliminase complet părţile uzate şi rupte, obţinând în cele din urmă o adevărată operă de artă. Nici Maria nu o văzuse în forma finală, dar de abia aştepta să o admire. Se aştepta să fie simplă, fără pretenţii. Se gândea că nu poţi face mare lucru din două feţe de masă vechi, dar nu cunoştea talentul şi îndemânarea Beatei.

Antoine fusese de acord să plece la biserică cu o oră mai devreme, ca să nu vadă mireasa, care voia să îl surprindă când avea să păşească pe culoarul vechii biserici din piatră şi să se întâlnească la altar. El nu ştia ce făcea ea când se retrăgea seara în cameră, imaginându-şi că era pur şi simplu obosită de activităţile de la fermă. Nici măcar Maria nu ştia

că în mai multe rânduri se culcase în zori şi că a doua zi îşi îndeplinea activităţile chiar şi nedormită.

Rochia de mireasă era cea mai frumoasă din câte cususe vreodată, demnă de o colecţie de la Paris şi dacă ar fi fost făcută din mătase ori satin în locul inului şi al dantelei cusute de mână cu care trebuia să lucreze, ar fi fost o rochie cu adevărat spectaculoasă, demnă de orice nuntă importantă, aşa cum era aceasta pentru ea. În plus, materialele rustice o făceau mai potrivită cu bisericuţa din munţi decât ar fi fost o ţinută mai elaborată. Maria tresări când o văzu.

— Dumnezeule, copilă… de unde ai rochia asta? Te-a dus Antoine la Lausanne?

— Sigur că nu, râse Beata, emoţionată de efectul pe care-l avusese asupra naşei ei. Am făcut-o din feţele de masă pe care mi le-aţi dat. De două săptămâni lucrez la ea în fiecare noapte.

— Nu se poate. Nu aş fi putut face aşa ceva nici în doi ani! Nu mai văzuse niciodată o rochie comparabilă cu aceea. Beata părea o prinţesă din poveşti. Cum ai învăţat să coşi aşa?

— Îmi place. Coseam şi pentru mama şi sora mea şi mereu am preferat să-mi fac singură rochiile în loc să le cumpăr. Aşa aveam mereu ceea ce doream, nu haine concepute de altcineva.

— Dar nu o rochie ca asta, murmură Maria făcând-o să se învârtă şi admirându-i vălul şi trena. Era cea mai frumoasă rochie pe care o văzuse vreodată. Aşteaptă să te vadă Antoine… o să leşine la biserică.

— Sper că nu, chicoti Beata, încântată de efect.

Chiar şi Walther fu uimit atunci când o văzu şi o ajută pe Maria să aranjeze cu grijă rochia şi trena pe bancheta maşinii. El şi soţia lui se urcară în faţă, iar Beata se simţi puţin vinovată că îl trimisese pe Antoine pe jos la biserică. Dar nu voia ca el să vadă rochia înainte de ceremonie. Se ascunsese în camera ei până ce el plecase, astfel încât să nu o zărească în dimineaţa respectivă, lucru care le-ar fi purtat ghinion. Încă îi era greu să creadă că era ziua nunţii ei. Plânsese în timp ce se îmbrăca, de dorul mamei. Nu se gândise niciodată că avea să se mărite fără ca mama ei să o privească din primul rând şi fără ca tatăl ei să o conducă la altar.

Walther şi Maria le oferiseră şi verighetele. Bărbatul îi dăduse lui Antoine verigheta tatălui lui, pe care o păstrase într-o cutie şi care îi venea perfect pe inelarul de la mâna stângă. Walther o avea în buzunar, împreună cu verigheta

străbunicii Mariei, care era o bandă îngustă de aur cu mici diamante aplicate. Era atât de strâmtă, încât nicio femeie din familie nu o putuse purta vreodată. I se potrivea Beatei de parcă ar fi fost făcută pentru ea, iar în interior avea gravate cuvintele *Mon coeur à toi,* „inima mea pentru tine”.

Într-un gest de mare generozitate, Walther şi Maria aveau să petreacă noaptea aceea la nişte prieteni, pentru ca tinerii căsătoriţi să aibă întreaga casă la dispoziţie. Walther pusese la rece o sticlă de şampanie pe care o păstrase ani de zile, de la nunta fiului său, iar Maria le lăsase pregătit un mic ospăţ de nuntă. Doar atât putea face pentru ei şi pregătise totul cu tandreţe şi afecţiune.

Voia ca totul să fie cât mai frumos, mai ales că nunta pe care ar fi avut-o dacă ar fi rămas cu familiile lor, în lumea lor, nu ar fi fost deloc aşa. Pentru Antoine şi Beata era suficient, deşi nu puteau să nu se gândească la cei pe care-i lăsaseră în urmă, mai ales în acea zi.

Sătenii tocmai părăseau biserica după slujbă când sosiră Beata şi soţii Zuber. Antoine aştepta în casa parohială, aşa cum îl rugase ea. Când oamenii ieşiră din biserică, fură uluiţi de frumuseţea rochiei şi a miresei. Părea o prinţesă din basme, cu părul negru sub vălul de dantelă, cu pielea albă ca laptele şi ochii mari, albaştri. Nu mai văzuseră niciodată o mireasă atât de frumoasă. Chiar şi părintele Andre fu uimit şi trebui să admită că era mai frumoasă în acea postură decât în cea de călugăriţă. Peste câteva minute, cu ochi strălucitori, îl conduse pe Antoine în biserică anunţându-l că îl aştepta o surpriză deosebită.

Antoine nu-şi putu închipui despre ce era vorba până ce organistul începu să cânte melodia pe care el şi Beata o aleseseră şi tânăra lui mireasă intră agale pe uşă, la braţul lui Walther. Se mişca cu graţia unei tinere regine, iar picioarele ei aproape că nu atingeau podeaua. Purta singurii pantofi de seară pe care-i adusese cu ea, o pereche din satin crem cu catarame cu strasuri. Însă nimic nu îl pregătise pe Antoine pentru rochie. Fusese curios, iar acum, când o văzu, se întrebă dacă oare adusese ţinuta cu ea de la Köln. Părea făcută la Paris înainte de război. Uluit, nu-şi putea dezlipi ochii de la ea, în timp ce lacrimile le curgeau amândurora pe obraji. Dantela fusese suficient de fină încât să poată fi purtată ca văl, iar atunci când Maria îl ridică, putu vedea chipul Beatei scăldat în lacrimi de dragoste şi bucurie. Nimeni din biserică nu mai văzuse vreodată o fată aşa de frumoasă.

Beata plânse din nou când îşi rostiră jurămintele, iar mâinile ei tremurau atunci când mirele îi puse verigheta pe deget. La rândul ei, îi puse cu grijă inelul lui Antoine, ca să nu-l rănească. Nu fusese niciodată mai fericită ca atunci când el o strânse aproape de el şi o sărută după ce preotul îi declarase soţ şi soţie. Antoine îi dădu cu greu drumul ca să poată ieşi la lumina soarelui. O parte dintre locuitorii fermelor din apropiere rămăseseră după slujbă, aşteptându-i în faţa bisericii, dornici să revadă mireasa. Nimeni dintre participanţii la ceremonie nu avea să uite cum arăta, cu atât mai puţin Antoine.

Soţii Zuber luară prânzul împreună cu ei, după care îl conduseră pe preot înapoi la biserică şi se duseră la prietenii lor. Beata şi Antoine rămaseră în prag, în timp ce ceilalţi se îndepărtau, iar apoi se priviră în ochi, singuri în sfârşit. Aveau întreaga casă pentru ei, deoarece blânda pereche de bătrânei le făcuse acest dar minunat. Acea noapte petrecută în căsuţa din Alpi era singura lună de miere pe care şi-o permiteau, însă nu le trebuia mai mult. Tot ce aveau nevoie era să fie împreună şi amândoi ştiau că nu vor uita niciodată magia acelei zile. Antoine o privi visător în bătaia soarelui de după-amiază, contemplându-i rochia splendidă. Muncise foarte mult la ea ca să o poarte doar câteva ore, aşa cum se întâmplă la orice nuntă. Dar puţine mirese ar fi putut crea singure o asemenea ţinută. Admirând modul în care îi evidenţia silueta graţioasă, o urmă în casă.

Discutară ceva timp în sufragerie, după care Antoine se duse să toarne câte un pahar de şampanie. Trecuse mult timp de când Beata nu mai băuse şampanie, cu excepţia gurii pe care o luase la nunta surorii ei în urmă cu câteva săptămâni, aşa că se simţi puţin ameţită atunci când ciocniră şi sorbiră din pahar. Îi era greu să creadă cât de mult se schimbaseră vieţile lor într-un timp atât de scurt. Cu o lună înainte nu ar fi crezut nicidecum că avea să locuiască într-o fermă în Elveţia, măritată cu Antoine. Era un vis devenit realitate pentru amândoi, chiar dacă ea trebuise să treacă printr-un coşmar ca să ajungă acolo. Însă chinurile pe care le suferise deja păreau să dispară. Tot ceea ce avea să rămână era viaţa lor împreună.

Spre seară, Beata se oferi să servească cina pe care le-o pregătise Maria. Toată după-amiaza nu făcuseră altceva decât să stea de vorbă, ţinându-se de mână. Niciunul din ei nu se grăbea să consume căsătoria, iar Antoine nu dorea să o sperie. Ştia că pentru ea era un pas mare şi voia să-i fie cât mai uşor. Nu aveau de ce să se grăbească.

Apusul îi găsi în sufragerie, sărutându-se, iar şampania începu să-şi facă efectul asupra lor. Sub imperiul pasiunii, nu mai putură rezista. Aşteptaseră această clipă timp de unsprezece luni. Era întâi iulie, iar ei se cunoscuseră în luna august a anului precedent. Li se părea că trecuse o viaţă de om de când se ciocnise de ea pe malul lacului. Acum erau căsătoriţi. Era tot ceea ce visaseră şi tot ceea ce îşi doriseră din acea primă clipă.

În pofida braţului lui rănit, reuşi să o ridice în braţe în rochia de mireasă şi o duse cu blândeţe în dormitorul aflat lângă cel al soţilor Zuber. O aşeză cu grijă pe pat şi începu să o dezbrace încet. Nu era sigur dacă era prea timidă ca să-l lase să o vadă, dar reacţia ei îl încurajă. După câteva clipe, rochia albă fusese aşezată cu grijă pe singurul scaun din cameră, iar el îndepărtă cu atenţie lenjeria delicată din satin şi dantelă pe care Beata şi-o cususe la Köln. O privi cu respiraţia întretăiată. Arăta ca o păpuşă perfectă de porţelan; fascinat, începu să o sărute cu blândeţe. Între timp, cu degetele tremurânde, ea începu să îl dezbrace. Nu ştia ce făcea şi la ce se aştepta el. Din poveştile lui Brigitte avea o idee vagă, dar era mult mai puţin sofisticată şi cunoscătoare decât sora ei, care fusese întotdeauna mult mai interesată de ceea ce se întâmpla între un bărbat şi o femeie. I se dărui cu toată inocenţa şi dragostea, iar când Antoine o luă în braţe şi îşi uni trupul cu al ei, găsi o pasiune şi o împlinire la care nu visase vreodată. Era blând şi iubitor, iar la sfârşit se aşeză lângă ea pe pat şi începu s-o mângâie, conturându-i formele cu degetul. În noaptea aceea vorbiră ore întregi şi făcură dragoste din nou, iar a doua oară fu chiar mai bine.

În final, la miezul nopţii, înfometaţi, împărţiră ospăţul pe care li-l lăsase Maria. Antoine spuse că nu-i fusese niciodată atât de foame. Purtând halatul pe care i-l dăruise Maria drept cadou de nuntă, Beata chicoti. Antoine o sărută cu nesaţ, îi dădu jos halatul de pe umeri şi îi admiră frumuseţea. Nici el, nici Beata nu puteau crede că fuseseră atât de norocoşi. Noaptea nunţii lor nu fusese o dezamăgire din niciun punct de vedere. Apoi, rozând fericită un os de pui, Beata îl privi întrebătoare:

— Crezi că am făcut un copil în seara asta? Presupun că aşa se face, numai dacă nu o fi ceva ce nu mi-ai arătat.

Brusc, se simţea foarte matură, după toate misterele pe care le descoperise.

— Poate că da, zâmbi el. Asta vrei, Beata? Nu este prea devreme?

— Şi dacă ar fi? întrebă ea curioasă.

— Dacă vrei să aştepţi, sunt multe lucruri pe care le putem face de acum înainte ca să împiedicăm o sarcină timpurie.

El prefera lucrurile aşa cum erau, dar nu voia să o supere. Dacă ea nu voia să rămână însărcinată imediat, era dispus să aştepte. Voia mai presus de orice să o facă fericită pentru tot restul vieţii.

— Nu vreau să aştept, spuse ea cu blândeţe, aplecându-se să-l sărute. Acum vreau doar să am copilul tău.

— Atunci o să vedem ce putem face ca să se întâmple aşa ceva.

Depuseseră deja eforturi considerabile. Strânseră vasele, le spălară şi le puseră la loc. El mai turnă pentru fiecare un ultim pahar de şampanie, fiindcă aproape terminaseră sticla. După ce băură, o duse înapoi în pat şi făcu din nou dragoste cu ea. Fusese o noapte perfectă pentru amândoi. Când soarele răsărea deasupra Alpilor, ea suspină ca un copil şi adormi în braţele lui, iubindu-l mai mult decât visase vreodată.

Capitolul 5

Ziua nunţii rămase o amintire magică nu numai pentru ei, ci pentru toţi participanţii. Despre rochia miresei se vorbi luni întregi în sat. Maria o ajutase să o aşeze cu grijă într-o cutie cu pânză şi pusese deasupra florile din buchet, pe care le presase.

După ce se gândi şi se răzgândi câteva zile, Beata se hotărî să le scrie mamei şi surorii ei. Ştia că Brigitte trebuia să fie la Berlin şi voia să-i povestească despre nunta ei minunată şi s-o asigure c-o iubea la fel de mult. Voia să-i spună mamei că era bine, să-şi exprime regretul că plecase în împrejurări atât de supărătoare şi să-i dea de ştire că-i fusese tare dor de ea în ziua nunţii.

Peste două săptămâni, scrisorile se întoarseră nedeschise. Cea adresată lui Brigitte purta doar o ştampilă cu menţiunea „destinatar necunoscut". Beata înţelese că, deşi acum locuia la Berlin, sora ei nu voia să-şi sfideze tatăl. Plicul către Monika fu returnat cu scrisul de mână meticulos al tatălui ei, care informa că trebuia returnat expeditorului. Nu voiau să aibă nicio legătură cu ea. Abia după două zile de plâns îi povesti lui Antoine ce se întâmplase.

— E prea devreme, spuse el. Dă-le timp. Le poţi scrie din nou peste câteva luni. Până atunci, lucrurile se vor fi calmat. El nu le scrisese propriilor părinţi, fiind încă deranjat de atitudinea lor. Şi nu voia să comunice nici cu fratele lui. Dar el era mai în vârstă ca Beata şi mult mai furios ca ea.

— Nu-l cunoşti pe tata, murmură ea abătută. Nu mă va ierta niciodată. A spus că el şi mama o să-mi facă priveghi. Îi explică lui Antoine ce însemna asta, că era o slujbă pentru morţi, iar bărbatul fu şocat. Voiam doar să le spun mamei şi lui Brigitte despre nuntă şi că le iubesc, adăugă ea.

N-ar fi îndrăznit să-i scrie tatălui ei, dar nici adresându-li-se femeilor din familie nu rezolvase nimic. Îl respectau prea mult şi le era prea teamă de el ca să-l sfideze. Numai ea îndrăznise să facă asta şi ştia că Jacob nu avea să o ierte niciodată.

Antoine se străduia din răsputeri s-o aline. Respectându-şi statutul de tineri căsătoriţi, făceau dragoste în fiecare noapte, cât mai silenţios posibil, pentru a nu-i deranja pe soţii Zuber. Casa era însă atât de mică, încât Maria o auzi pe Beata vomitând în baie dimineaţa devreme, la vreo şase săptămâni de la nuntă.

— Te simţi bine? întrebă ea prin uşă. Bărbaţii părăsiseră casa în zori, iar cele două femei erau singure. Beata se pregătea să mulgă vacile când o năpădise un val de greaţă.

Peste zece minute, intră în bucătărie cu chipul palid şi se aşeză.

— Îmi pare rău, cred că nu mi-a priit ceva. Antoine mi-a cules ieri nişte mure. Deja mi-era rău de aseară, preciză ea. Nu am vrut să-l supăr, de-asta nu i-am spus.

— Eşti sigură că sunt murele de vină? întrebă cu blândeţe Maria. Nu era deloc surprinsă să o vadă pe Beata în acea stare. De fapt, chiar o entuziasma.

— Cred că da.

Maria îi puse câteva întrebări şi râse de răspunsurile tinerei inocente.

— Dacă nu m-a lăsat memoria, draga mea, probabil că eşti gravidă.

— Serios? exclamă Beata uluită, stârnindu-i Mariei un surâs larg.

— Serios. Aşteaptă să fi sigură ca să-i poţi spune soţului tău.

Nu avea sens să-l îngrijoreze sau să-i dea speranţe. Maria ştia că bărbaţii se comportau ciudat în astfel de situaţii. Era mai bine să-l anunţe doar când era sigură.

— Şi când o să se întâmple asta? Când o să pot fi sigură?

— Peste vreo două săptămâni, dacă nu se întâmplă nimic şi te simţi în continuare rău. O să ştii destul de curând.

Beata zâmbea în sinea ei când se duse să mulgă vacile, iar în după-amiaza aceea se simţi atât de extenuată, încât se întoarse acasă după ce-şi termină treburile şi dormi două ore înainte de cină.

— Beata se simte bine? o întrebă Antoine îngrijorat pe Maria. Mireasa lui era de obicei foarte vioaie, însă acum părea să profite de orice prilej ca să tragă un pui de somn. Avea remuşcări, deoarece nu o lăsa să se odihnească şi făcea dragoste cu ea toată noaptea, dar pur şi simplu îi era imposibil să se abţină.

— E bine. A stat în soare toată ziua. Am rugat-o să-mi culeagă fructe, spuse Maria discret.

Pe lângă faptul că îi acoperea recentele greţuri şi somnolenţa, o considera pe Beata o lucrătoare sârguincioasă, iar tânăra îi era de mare ajutor.

Peste două săptămâni, Beata avu certitudinea că era însărcinată, fiindcă starea de rău nu înceta şi chiar şi în această fază incipientă nu-şi mai putea strânge cordonul. Într-o după-amiază de duminică, în timp ce se plimba cu

Antoine pe drumul de întoarcere de la biserică, îi zâmbi misterios, intrigându-l. Viaţa alături de ea i se părea un mister permanent şi încântător.

— Arăţi ca şi când ai avea un secret, spuse el, zâmbindu-i mândru. Îi plăcea la nebunie să fie căsătorit cu ea şi să se gândească la un viitor împreună.

— O să ţi-l împărtăşesc şi ţie, surâse ea, luându-l de braţ. Se hotărâseră să meargă pe jos la biserică, nu cu maşina, întrucât, la acel sfârşit de august, vremea încă era frumoasă. După calculele ei şi ale Mariei, era însărcinată în două luni. Nutrea convingerea că rămăsese gravidă în noaptea nunţii, însă Antoine nu bănuia nimic. O să avem un copil, adăugă ea, privindu-l cu ochii umeziţi de emoţie.

— Eşti sigură? Cum s-a întâmplat? o întrebă el uimit, făcând-o să râdă.

— Ei bine, când ajungem acasă o să-ţi explic, sau poate doar o să-ţi arăt ce am făcut, ca să-ţi aminteşti, îl tachină ea.

— Nu la asta mă refeream, deşi v-aş fi oricând recunoscător dacă mi-aţi aminti, Madame de Vallerand. Îi plăcea să-i rostească numele, având impresia că i se potrivea perfect. Mă interesa când ai aflat şi dacă ştii când o să se nască. Apoi, brusc: Ai voie să mergi pe jos?

— Ai prefera să mă duci în braţe până acasă? întrebă ea cu gingăşie. Mă simt bine, deşi mi-a fost cam rău în ultima vreme, dar Maria spune că e normal. Ţin minte că am auzit de femei cărora le-a fost foarte rău mai multe luni, nici măcar nu puteau coborî din pat. Sunt însă atât de fericită, că nu mai contează. Cred că s-a întâmplat în noaptea nunţii, ceea ce înseamnă că o să avem un copil la începutul lui aprilie. Poate chiar înainte de Paşte.

Din obişnuinţă fusese gata să spună Pesah, dar se corectase la timp. Potrivit credinţei catolice, era o perioadă de înviere şi renaştere şi i se părea foarte nimerită, mai ales că urma o vară întreagă în care să scoată bebeluşul la aer curat. Era mult mai convenabil aşa decât să-l înfofolească şi să-l ţină în casă pe timp de iarnă. Sincronizarea fusese de vis, din punctul ei de vedere.

Antoine nu-şi mai încăpea în piele de fericire. O rugă să meargă mai încet. Dacă i-ar fi îngăduit, ar fi dus-o pe umeri acasă. Beata îşi putea da seama că era puţin îngrijorat. Nu era sigur dacă mai putea face dragoste cu ea şi nu voia s-o vatăme în vreun fel. Atentă, îl asigură că totul era în regulă şi că îşi puteau continua viaţa în mod normal.

În următoarele luni, Antoine o supraveghe îndeaproape. Trecea pe acasă de câte ori avea ocazia şi făcea în locul ei

cea mai mare parte a treburilor, deşi ea insista că nu era nevoie.

— Antoine, nu trebuie să faci asta, totul e în regulă, îmi prieşte să fac mişcare şi să fiu ocupată.

— Cine a spus asta?

În final o duse la un medic din Lausanne, pentru a se convinge că totul mergea bine. Doctorul îi asigură pe amândoi că sarcina decurgea în mod normal. Singurul lucru pe care îl regreta deseori Beata era faptul că nu-i putea spune mamei ei. Încercase să mai trimită o scrisoare, dar aceasta îi fusese trimisă înapoi chiar şi mai repede. Toate legăturile cu familia fuseseră rupte. Singurele rude pe care le avea acum erau Antoine şi soţii Zuber, cărora, peste puţin timp, avea să li se adauge bebeluşul.

La aproape şase luni, în preajma Crăciunului, devenise enormă. Era atât de mică, încât sarcina era mai vizibilă decât în alte cazuri. La finalul lui ianuarie arăta ca şi cum ar fi fost gata să nască în orice clipă, iar Antoine nu o mai lăsa să iasă din casă. Îi era teamă să nu alunece şi să cadă pe gheaţă, riscând să piardă copilul. Noaptea îi plăcea să stea lângă ea şi să simtă cum îl lovea bebeluşul. Credea că e băiat, iar Beata spera să fie, dar Antoine insista că pentru el nu conta. Pur şi simplu avea această impresie pentru că era foarte mare. Viitoarea mamă era sănătoasă şi binedispusă, dar aproape că nu se putea mişca. Îşi făcuse haine potrivite pentru noua ei siluetă şi, ca întotdeauna, Maria era uimită de talentul ei la cusut. Croise bluze, fuste şi rochii din bucăţi vechi de material de prin casă, ba chiar şi o haină foarte elegantă dintr-o pătură roşie pe care i-o dăduse Walther. Era tânără, frumoasă şi sănătoasă, iar când mergea duminica la biserică, părintele Andre era încântat să o vadă.

Mai mult ca orice, pe Antoine îl interesa cine avea să o asiste la naştere. Se gândi să o ducă la Geneva sau la Lausanne ca să nască la spital, dar adevărul era că nu-şi permiteau. Era un doctor la vreo cincizeci de kilometri, dar nici el, nici soţii Zuber nu aveau telefon, deci n-ar fi putut să-l contacteze în momentul cheie. Drumul cu maşina până acolo şi înapoi avea să dureze probabil mai mult decât naşterea în sine.

Beata îl ruga să nu-şi facă atâtea griji. Maria născuse singură acasă şi se dusese în Franţa ca să fie alături de fiica ei când trecea prin chinurile facerii. De asemenea, ajutase mai multe prietene de-a lungul anilor şi, chiar dacă nu avea niciun fel de pregătire oficială, era o moaşă experimentată. Ambele femei erau sigure că se puteau descurca în orice

situaţie, sau cel puţin aşa spunea Beata. Nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine, dar recunoscu de câteva ori în faţa Mariei că şi ei îi era teamă. Nu ştia aproape nimic despre naşterea unui copil şi, cu cât se apropia termenul, cu atât era mai speriată.

— N-o să naşti înainte să fi pregătită, spuse Maria cu încredere. Copiii ştiu când să vină pe lume. Nu vin când eşti obosită, bolnavă sau supărată. Aşteaptă până ce eşti pregătită să-i întâmpini.

Totul suna foarte optimist şi având în vedere calmul Mariei, Beata era dispusă să o creadă.

Spre surprinderea ei, la sfârşitul lui martie, simţi că îi reveneau puterile. Într-o zi chiar se duse să mulgă vacile, iar seara, când află, Antoine o mustră cu asprime.

— Cum poţi să fi atât de inconştientă? Dacă te lovea o vacă şi îi făcea rău copilului? Vreau să stai acasă toată ziua şi să nu faci efort.

Îl îngrijora faptul că nu-i putea asigura confortul sau siguranţa. Nu avea cum să-i uşureze situaţia în condiţiile în care, deşi se comportase mereu admirabil, Beata nu era o fată de la ţară. Era o tânără delicată de la oraş, crescută în lux, care era consultată de un medic la cea mai mică răceală. Iar acum îi cerea să nască într-o căsuţă din Alpi, fără asistenţă de specialitate.

Îi scrise unui prieten din Geneva şi îl rugă să-i trimită o carte despre naşteri. O citea noaptea pe furiş, după ce se culca ea, sperând că avea să afle informaţii utile. Pe măsură ce Beatei i se apropia sorocul, devenea tot mai nervos. În primul rând, îl speria gândul că era prea firavă. Dacă bebeluşul era prea mare ca să poată ieşi? În carte era un capitol despre operaţia cezariană, care putea fi efectuată doar de către un medic. Chiar şi în această situaţie, viaţa mamei şi cea a copilului erau în pericol, iar autorii textului recunoşteau că, deseori, naşterile de aceste gen conduceau la dezastre. Antoine nu-şi putea închipui ceva mai groaznic decât să o piardă pe Beata şi nu voia să piardă nici copilul. Era greu de crezut că un bebeluş de mărimea celui pe care îl purta ea s-ar fi putut naşte normal. Beata părea că devine din ce în ce mai mică, iar copilul din ce în ce mai mare.

În noaptea de 31 martie, Antoine dormea dus, când o auzi pe Beata ridicându-se şi ducându-se la baie. Se îngrăşase atât de mult, încât purta enormele cămăşi de noapte ale Mariei, care erau suficient de mari ca să încapă şi ea şi copilul. După câteva minute, căscă şi se întoarse în pat.

— Te simţi bine? şopti el. Nu voia să-i trezească pe Maria şi pe Walther.

— Sunt bine, răspunse ea zâmbindu-i somnoroasă şi culcându-se pe o parte. Nu mai putea dormi pe spate. Copilul era atât de greu, încât avea senzaţia că se sufocă.

Antoine o luă în braţe şi îşi aşeză uşor o mână pe burta ei. Ca întotdeauna, simţi loviturile copilului. Nu mai putu adormi şi, de această dată, nici Beata. Se tot suci de pe o parte pe alta şi într-un final se întoarse spre el, primind un sărut tandru.

— Te iubesc, şopti el din nou.

— Şi eu te iubesc, spuse ea fericită. Apoi îi întoarse spatele, plângându-se că o durea şi rugându-l să-i facă un masaj. Ca întotdeauna, Antoine fu uluit de corpul ei micuţ. Singura parte mare a trupului ei era burta enormă. În timp ce o masa pe spate, o auzi gemând.

— Te doare?

— Nu… sunt bine… nu-i nimic. Nu voia să-i spună că avusese dureri încă din noaptea precedentă. I se părea că nu este mare lucru şi crezuse că era din cauza indigestiei, dar acum o durea şi spatele.

Peste o oră, când soarele stătea să răsară, Antoine se trezi. El şi Walther aveau multe de făcut în ziua aceea şi voiau să înceapă devreme. Beata era încă somnoroasă când bărbaţii plecară de acasă, iar Maria începu să se foiască prin bucătărie.

Beata apăru din dormitor după două ore, speriată la culme.

— Cred că se întâmplă ceva, murmură ea.

Maria îi zâmbi mulţumită.

— Fix la timp. Azi se împlinesc nouă luni. Se pare că vom avea un bebeluş.

— Mă simt groaznic, mărturisi Beata. Spatele o durea, îi era greaţă şi percepea o presiune descendentă în abdomen. Avea aceleaşi dureri chinuitoare ca noaptea trecută, dar senzaţia de indigestie dispăruse. Ce-o să se întâmple?

Era înspăimântată şi părea ea însăşi un copil. Stăpână pe sine, Maria o înconjură cu braţul şi o conduse înapoi în dormitor.

— O să ai un copil minunat, draga mea. Asta o să se întâmple. Vreau să te întinzi pe spate şi să te gândeşti la asta. Mă întorc imediat.

Pusese deoparte prosoape şi cearşafuri vechi pentru naştere şi mai multe ligheane cu apă. Se duse să le ia după

ce o aşează în pat pe Beata, care o privea cu ochii măriţi de spaimă.

— Nu mă lăsa singură!

— Mă duc până în cămară. Vin imediat.

— Unde e Antoine?

Beata intră în panică atunci când o străbătu primul junghi. O luă complet prin surprindere – nimeni nu-i spusese că va simţi aşa ceva. Era ca şi cum ar fi străpuns-o un cuţit ascuţit, îşi simţea stomacul tare ca piatra şi nu-şi putea ţine respiraţia.

— E în regulă, e în regulă, mă întorc imediat.

Maria fugi la bucătărie, luă un lighean şi puse apă la încălzit, apoi luă prosoapele şi cearşafurile şi se întoarse la Beata, care stătea întinsă pe pat, extenuată. Al doilea val de durere o năpădi chiar când Maria venea pe hol. Începu să urle îngrozită şi întinse mâinile spre bătrână, care îi luă mâinile într-ale ei spunându-i să se relaxeze. Mai aveau de aşteptat până ce bebeluşul era pregătit. Dacă împingea prea devreme, avea să se obosească inutil. Deocamdată, capul micuţului nu se întrezărea. Durerile din noaptea precedentă îl puseseră în mişcare, dar mai aveau de aşteptat, iar Maria era de părere că avea să mai dureze câteva ore bune. Spera doar să nu fie prea chinuitor. Uneori era mai dureros când se întâmpla repede, dar măcar se termina. Dar fiindcă acesta era primul copil şi mai era şi mare, bătrâna presupunea că naşterea avea să fie lentă.

La următorul junghi, Beatei i se rupse apa şi inundă prosoapele, pe care Maria se grăbi să le schimbe. Din acel moment însă, durerile nu se mai domoliră. Peste o oră, tânăra era în agonie, cuprinsă de valuri de durere care abia o lăsau să răsufle. Când Antoine sosi acasă la prânz, o auzi strigând chiar dinainte să deschidă uşa casei. Intrând în goană, o întrebă speriat pe Maria:

— E bine?

— E bine.

Nu credea că Antoine avea ce căuta în cameră, dar el se repezise să-şi mângâie soţia pe frunte.

— Scumpa mea… cum pot să te ajut?

Văzându-l, Beata începu să plângă. Era îngrozită, dar Maria nu dădea niciun semn de îngrijorare. Totul părea să decurgă firesc; prin aceleaşi dureri treceau majoritatea femeilor care se pregăteau să nască. Pe de altă parte, de fiecare dată când se uita, nici urmă de copil.

— Antoine… nu pot… nu pot… Doamne… este groaznic… murmura Beata abia putând să răsufle.

— Du-te şi mănâncă ceva cu Walther, îl îndemnă Maria, dar Antoine nu se clinti.

— Nu plec de aici, rosti el hotărât. Din punctul lui de vedere, era răspunzător de situaţia soţiei sale şi nu avea de gând să o lase să înfrunte problema singură. Mariei i se părea ceva neobişnuit, dar avea impresia că prezenţa lui o calma pe Beata.

Tânăra femeie făcea eforturi tot mai mari să nu ţipe. Antoine observă cum abdomenul i se încorda. Atingându-l, îl simţi tare ca piatra. Maria plecă şi peste câteva clipe se întoarse cu o cârpă rece, dar nu fu de niciun folos, pentru că durerile o săgetau în continuare pe Beata.

Totul continuă aşa ore întregi, iar de acum Beata urla fără oprire. Către apusul soarelui, Maria strigă fericită. Zărise în sfârşit capul copilului. Bucăţica de scalp şi de păr era tot mai vizibilă cu fiecare contracţie. Maria şi Antoine o încurajau, dar Beatei nu-i mai păsa. Se simţea pe moarte. Răcnea în continuare, aproape nefăcând pauze să răsufle. Nu mai avea răgaz, pentru că Maria îi spusese să împingă cât mai tare. Chipul ei se contorsionă şi se înroşi, împinse şi împinse iar, dar nu se întâmpla nimic. Lui Antoine nu-i venea să creadă grozăvia pe care o vedea şi îşi jură în gând că nu vor mai avea niciodată alt copil. Nu ar fi lăsat-o să treacă prin asta dacă ar fi ştiut cât de greu avea să-i fie. Chinurile facerii duraseră de dimineaţa până seara, iar la ora şapte viitorul tată era deja disperat. Beata refuza să mai împingă, plângea şi spunea că nu mai poate.

— Trebuie, se răsti Maria. Privea capul copilului intrând şi ieşind cu fiecare contracţie şi ştia că dacă mai dura mult aveau să-l piardă. Împinge! strigă atât de tare încât Beata o ascultă. Aşa! Împinge! Din nou!

Îi ceru lui Antoine să o ţină de umeri şi Beatei să-şi fixeze picioarele pe tăblia patului. Sunetele ce se auzeau din dormitor erau îngrozitoare, de parcă cineva ar fi omorât-o. În cele din urmă însă, capul bebeluşului ieşi pe jumătate, iar când Maria îi strigă să împingă din nou auzi în cameră un scâncet care îi ului. Beata încă urla, dar îl privi uimită pe Antoine atunci când auzi copilul. Maria îi spuse să împingă din nou şi de data aceasta ieşiră umerii, iar după încă două împingeri micuţul se afla pe pat, acoperit de sânge şi plângând. Era o fetiţă.

Cearşafurile din jurul Beatei erau pline de sânge, iar Maria văzu că pierduse foarte mult, însă nu într-atât încât să se îngrijoreze. Copilul era enorm, după cum bănuiseră. Antoine şi Beata priviră cum Maria legă cordonul ombilical

în două locuri şi apoi îl tăie. Curăţă repede fetiţa, o înveli într-un cearşaf şi i-o dădu mamei, în timp ce Antoine le contempla, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Nu văzuse niciodată ceva mai frumos decât soţia lui şi fetiţa lor.

— Îmi pare rău, îngăimă el, copleşit de durere, în timp ce Beata punea copilul la sân zâmbindu-i.

— A meritat, răspunse ea, părând încă epuizată şi răvăşită, dar bucuroasă. Cine ar fi crezut că era aceeaşi femeie care urlase, în agonie, o zi întreagă? Arăta extenuată, dar fericită şi liniştită. E aşa frumoasă, adăugă ea.

— La fel ca tine, spuse el atingând-o uşor pe obraz şi apoi îndreptându-şi atenţia asupra micuţei, care îi privea pe amândoi şi părea interesată să-i cunoască. Beata, ţinând-o la sân, se prăbuşi fără vlagă peste perne. Nimeni nu-i spusese la ce să se aştepte. Nu fusese deloc pregătită pentru chinurile facerii. Nu-şi putea închipui de ce nu primise aceste informaţii. Femeile vorbeau numai în şoaptă despre astfel de lucruri şi acum înţelegea de ce. Poate că dacă ar fi fost sincere cu ea nu ar fi avut curaj. Antoine încă părea afectat.

Stătură în pat unul lângă altul, alintându-şi copilul. La un moment dat, Maria îl rugă pe Antoine să iasă din cameră, să mănânce ceva şi să bea un coniac. Părea să aibă nevoie. Trecuse deja de ora nouă şi voia să o cureţe pe Beata, pe fetiţă, patul şi camera. Când îl chemă înapoi peste o oră, proaspătul tată admiră uluit scena. Beata stătea întinsă pe cearşafuri curate, cu părul pieptănat, cu faţa spălată şi cu copilul adormit în braţe. Scena de carnagiu şi teroare la care asistase dispăruse complet.

— Eşti minunată, îi spuse el Mariei îmbrăţişând-o cu recunoştinţă.

— Nu, voi aţi fost. Amândoi. Sunt foarte mândră de voi. Copilul cântăreşte aproape cinci kilograme, anunţă Maria cu mândrie, de parcă ea însăşi l-ar fi născut. De fapt, se simţea uşurată că nu se afla în locul Beatei.

Nu mai văzuse niciodată pe cineva dând naştere unui copil atât de mare. Având în vedere silueta fragilă a tinerei mame, totul era şi mai impresionant. Existaseră câteva momente de groază, când îi fusese teamă că avea să le piardă, dar nu se dăduse de gol. Chiar şi în braţele mamei sale, fetiţa părea mai mare decât alţi nou-născuţi, iar Maria nu mai văzuse vreodată părinţi mai mândri. Cum o s-o botezaţi? întrebă ea. Chiar atunci, Walther apăru în prag, zâmbind frumoasei perechi care îşi ţinea în braţe copilul.

Cei doi se priviră. Vorbiseră despre asta luni întregi şi tot nu se hotărâseră. Dar când Beata o văzuse, ştiuse pe dată ce

nume să aleagă.

— Ce părere ai despre Amadea? îl întrebă pe Antoine, care căzu pe gânduri. Iniţial voise să o boteze Françoise, după mama lui, dar având în vedere cât de mult se opusese căsătoriei lor, nu mai voia să-i folosească numele. Amândoi ştiau că Amadea însemna „iubită de Dumnezeu” şi cu siguranţă fetiţa era iubită de Dumnezeu şi de părinţii ei.

— Îmi place. I se potriveşte. E o fetiţă mare şi frumoasă, deci trebuie să aibă un nume deosebit. Amadea de Vallerand, spuse el, iar Beata zâmbi. Copilul se mişcă şi scoase un sunet slab, ceva între suspin şi murmur, spre amuzamentul celor din încăpere. Şi ei îi place, constată Antoine.

— Atunci aşa să rămână. Beata părea că-şi revenise, deşi trecuse foarte puţin timp de la naştere. Ar fi fost în stare să se ridice să danseze prin cameră, deşi Antoine se bucura că nu o făcea. Amadea, repetă ea, contemplându-şi fiica şi soţul.

La lăsarea nopţii, pe când îşi ţinea soţia în braţe, Antoine se gândi la toate întâmplările prin care trecuseră în ziua respectivă. În timp ce Beata dormea, cu bebeluşul alături, într-un leagăn, el rosti în şoaptă o rugăciune de mulţumire pentru miracolul ce le fusese dat. Amadea. Era într-adevăr iubită de Dumnezeu şi aşa avea să fie întotdeauna.

Capitolul 6

Amadea de Vallerand avea nouăsprezece luni şi zece zile când războiul luă sfârşit, în 1918. Era blondă, avea ochi albaştri şi era înaltă pentru vârsta ei, spre încântarea părinţilor şi a soţilor Zuber. Maria ştia că de îndată ce avea să se încheie războiul, tânăra familie care locuia cu ei de doi ani trebuia să se mute. Îi părea rău, dar nu puteau rămâne în Elveţia pentru totdeauna. După instaurarea păcii, elveţienii nu aveau să le mai ofere azil.

Până la Crăciunul din 1918, Antoine şi Beata purtaseră nenumărate discuţii în legătură cu locul unde urma, să se stabilească. Familia lui, mai tranşantă ca oricând, îl informase că soţia lui evreică şi fiica lor pe jumătate evreică nu erau bine-venite în Dordogne. Se comportaseră foarte brutal. Nu-i interesa faptul că Beata se convertise şi că acum era catolică. Din punctul lor de vedere, era evreică, indiferent dacă se convertise sau nu. Uşa lor era în continuare închisă pentru Antoine.

Nici Beata nu avusese mai mult succes. Scrisorile trimise separat fiecăruia dintre părinţi fuseseră returnate la fel ca precedentele şi obţinu acelaşi rezultat şi când îi scrise lui Brigitte. Se întrebă dacă şi sora ei născuse. Beata era deschisă la ideea unui al doilea copil şi nu făcuseră nimic ca să împiedice acest lucru. Era surprinsă că nu rămăsese însărcinată, fiindcă Amadea fusese concepută atât de repede. Deocamdată însă, erau fericiţi cu micuţa, care alerga peste tot şi vorbea necontenit pe limba ei. Maria şi Walther o iubeau ca pe o nepoată şi deja ştiau că le va fi dor de ea când avea să plece.

În februarie, Antoine primi o scrisoare care îl ajută să ia o hotărâre. Gerard Daubigny, un prieten de-al lui de la Saumur, academia de cavalerie pe care o absolvise, îl anunţa că tocmai cumpărase un castel splendid în Germania, cu grajduri minunate. Intenţiona să restaureze castelul pentru el şi pentru familia sa şi voia ca Antoine să se ocupe de grajduri, urmând să le reconstruiască, să le umple cu exemplare de cea mai bună calitate, să angajeze instructori şi jochei şi să-i antreneze.

Ştia că Antoine era un călăreţ de elită şi că se pricepea foarte bine la cai. Era la curent cu rana pe care o suferise în război, însă Antoine îl asigurase că nu avea probleme. Putea să-şi folosească bine mâna, deşi aceasta nu se vindecase

complet. În plus, fiind dreptaci, deficienţa nu era insurmontabilă.

Din întâmplare, castelul cumpărat de Gerard era lângă Köln, astfel că, deşi familia Beatei nu dăduse semne că ar fi vrut să-i vadă, era posibil ca, dacă locuiau aproape, să cedeze într-un final. Poate că, în timp, aveau să se apropie. Dincolo de acest aspect însă, salariul pe care i-l oferea Daubigny era irezistibil şi Antoine ştia că era o activitate care avea să-i facă plăcere. Pe domeniu se afla o casă frumoasă, în care urma să locuiască. Era suficient de mare pentru ei trei şi pentru alţi câţiva copii.

La sfârşitul lui februarie, Antoine acceptă oferta şi stabiliră să ajungă la castel la începutul lui aprilie. Îi rămânea astfel timp să-şi termine treburile la fermă şi să-l ajute pe Walther cum putea. Găzduirea pe care le-o oferiseră soţii Zuber timp de peste doi ani practic îi salvase. Fără ei, Antoine şi Beata nu ar fi putut trăi împreună pe timpul războiului, nu s-ar fi putut căsători atunci când se căsătoriseră şi nu ar fi avut un cămin pentru Amadea. Amândoi rămăseseră fără niciun ban atunci când familiile îi izgoniseră, iar acum locul de muncă oferit lui Antoine în Germania se dovedea providenţial.

Înainte de a pleca de la fermă, Beata petrecu multe nopţi învăţându-l germană pe Antoine, deşi patronul lui era francez. Dar instructorii şi jocheii pe care trebuia să-i angajeze şi constructorii pe care avea să-i folosească pentru restaurare erau, cu siguranţă, germani. Trebuia să cunoască limba, lucru deloc simplu. Cu toate acestea, când veni momentul să plece, stăpânea germana binișor. Stabiliseră de mult timp ca tatăl să-i vorbească fiicei în franceză, iar mama – în germană. Voiau să devină complet bilingvă. Cu timpul, Beata era hotărâtă să adauge engleza. Dacă aveau să-şi permită, Beata intenţiona să angajeze o englezoaică, pentru ca Amadea să înveţe şi această limbă. Şi ea şi Antoine erau de părere că în lumea modernă poligloţii aveau un mare avantaj.

Situaţia lor financiară era încă destul de dificilă, deşi salariul ce-i fusese oferit era unul respectabil. Munca pe care avea să o facă era una pe care Antoine o iubea şi la care se pricepea. Şansa ce li se oferise era o mare binecuvântare. Beata se gândea să coasă pentru câteva doamne elegante pe care le cunoscuse, dacă erau interesate. Spera că aşa, în mod indirect, avea să reia legătura cu mama ei.

Antoine îi spuse că doamna Daubigny era foarte înstărită. Fără îndoială, Gerard folosea banii ei pentru a restaura

castelul, pentru că el avea mijloace modeste. Provenea dintr-o familie aristocrată care sărăcise încă dinaintea războiului. Familia lui Veronique dispunea de o avere considerabilă, iar Gerard îi promisese lui Antoine că putea cumpăra câţi cai dorea. Începeau o nouă viaţă.

Soţii Daubigny şi Beata nu se întâlniseră niciodată şi nu aveau idee cine fusese ea înainte de măritiş. Ea şi Antoine discutară problema şi deciseră că era mai simplu să păstreze secretul originii ei evreieşti. Era o parte din trecutul lor pe care voiau s-o păstreze secretă. De altfel, fără prezenţa familiei Wittgenstein în viaţa lor, nu aveau de ce să explice că Beata se născuse evreică. Oricum, nici ea, nici Amadea nu păreau evreice. Amadea era blondă cu ochi albaştri şi avea trăsături perfecte, asemenea mamei. Faptul că propriul neam o respinsese era o mare tristeţe şi o mare ruşine pentru Beata, care prefera să nu divulge nimănui acest lucru.

Toţi cinci plânseră în ziua în care familia Vallerand plecă de la soţii Zuber. Chiar şi Amadea suspină neconsolată, întinzându-şi braţele către Maria. Elveţienii îi conduseră la gara din Lausanne, iar Beata îi îmbrăţişă pe amândoi cu ochii în lacrimi, amintindu-şi de ziua în care îşi părăsise părinţii, în urmă cu aproape trei ani. Ajunseră la Köln când Amadea împlinea doi ani. În timp ce se apropiau de castel, deşi lui Antoine îi făcea plăcere să-şi vadă vechiul prieten, trebui să-i mărturisească Beatei că proiectul era peste măsură de dificil.

Castelul se afla într-o stare deplorabilă, aproape de ruină. Nobilii care îl stăpâniseră timp de mai multe secole rămăseseră de multă vreme fără bani, iar clădirea fusese lăsată să se deterioreze în ultimul hal în timpul războiului. Grajdurile arătau şi mai rău. Avea să dureze luni, poate chiar ani pentru a curăţa locul şi pentru a-l pune pe picioare. Nu după mult timp însă, Antoine se lăsă cuprins de entuziasm. De abia aştepta să cumpere cai. Beatei îi plăcea să-i asculte planurile în fiecare seară.

În final, lucrurile merseră mai repede decât se aşteptaseră. Până la Crăciun, o armată de tâmplari, zugravi, arhitecţi, constructori, pietrari, grădinari, geamgii şi meşteşugari lucra deja la castel. Veronique şi Gerard Daubigny erau neobosiţi. Antoine spunea că Veronique construia un palat şi, spre încântarea lui, nu făcea deloc economie la grajduri. Acestea erau încălzite, imaculate, moderne şi puteau adăposti până la şaizeci de cai.

În primăvara următoare, Antoine începu să cumpere cai din întreaga Europă, la preţuri fabuloase. Făcu drumuri în

Anglia, Scoţia şi Irlanda, luând-o cu el şi pe Beata, spre încântarea acesteia. Călători de câteva ori şi în Franţa şi cumpără trei armăsari frumoşi din Dordogne, la câţiva kilometri de castelul unde crescuse şi unde acum locuiau rudele lui, care refuzau să-l vadă. Trecură pe lângă casă în drumul spre o licitaţie din Perigord, iar Beata îşi dădu seama cât de mult suferea când îl văzu privind întristat porţile domeniului.

Şi ea trecuse prin acelaşi chin la Köln. Nu putuse să reziste şi trecuse într-o zi, cu un taxi, pe lângă vechea ei casă. Plânsese atunci când păşise pe stradă, ştiind că toţi oamenii pe care-i iubise o dată erau acolo şi nu voiau s-o vadă. Le scrisese din nou tuturor şi din nou scrisorile se întorseseră nedeschise. Tatăl ei nu cedase. Trebuia să accepte realitatea, însă durerea nu dispărea, asemenea unei cicatrice de mult închise, care se înroşeşte câteodată. Era recunoscătoare că-i avea pe Antoine şi pe Amadea şi oarecum îi părea rău că nu mai dăduse naştere unui copil. Amadea avea deja trei ani, iar Beata nu mai rămăsese însărcinată, deşi încercaseră. Viaţa era mai agitată ca în Elveţia şi uneori se întreba dacă asta era problema. Indiferent de motiv, începuse să creadă că fetiţa ei nu urma să aibă parte de fraţi sau surori.

Dar era fericită cu Antoine şi cu Amadea şi cu noul lor cămin. Nu numai că Gerard era un angajator cumsecade, dar soţii Daubigny le erau şi buni prieteni.

Mai trecu un an până ce Antoine reuşi să umple grajdurile. Achiziţionase cincizeci şi opt de cai pentru familia Daubigny, inclusiv câţiva din rasa pursânge arab, iar când Amadea împlini cinci ani, îi cumpără un ponei. Era o călăreaţă excelentă. De multe ori, el şi Beata ieşeau la plimbare pe câmp şi o luau cu ei. Îi ofereau micuţei toată dragostea şi atenţia lor. Vorbea deja foarte bine franceza, germana şi engleza, aşa cum îşi dorise Beata. Peste un an, merse la şcoala din localitate, împreună cu copiii familiei Daubigny.

Veronique şi Beata nu petreceau mult timp împreună, pentru că erau amândouă ocupate, dar aveau o relaţie de amiciţie strânsă. Beata lucra rochii de seară pentru Veronique şi pentru câteva prietene de-ale ei, la preţuri rezonabile. Ea şi Antoine nu strânseseră o avere, dar o duceau bine şi, graţie căminului pe care li-l oferise familia Daubigny, locuiau într-o casă mare şi cochetă. Viaţa era foarte plăcută, iar lui Antoine îi plăcea activitatea pe care o

desfăşura, ceea ce era important pentru Beata. Era fericită şi împlinită cu soţul şi fiica ei.

Din când în când îşi amintea de lumea ei pierdută şi se întrista. Într-o zi îşi văzu sora pe stradă la Köln şi se întrebă dacă locuia acolo. Era împreună cu soţul ei şi cu doi copii mici, din care unul avea aceeaşi vârstă şi era aproape leit Amadea. Beata venise în oraş cu trenul ca să cumpere nişte pânză, iar când o văzu pe sora ei o strigă şi se apropie de ea fără să ezite. Brigitte şovăi o clipă, o privi în ochi, iar apoi se întoarse, spunându-i ceva soţului ei. Se urcă grăbită în limuzina ce-i aştepta, în timp ce el îi ajuta pe copii să urce. Peste o clipă plecau în trombă, fără să-i fi spus Beatei un cuvânt. Sentimentul fu unul devastator; nici măcar nu se mai duse la magazin după aceea, ci se întoarse acasă cu trenul, plângând. În noaptea aceea îi povesti totul lui Antoine, care făcu tot posibilul s-o consoleze. În cei şapte ani de când se căsătoriseră, niciuna din familii nu cedase. Nu aveau milă.

Un nou incident avusese loc atunci când îi văzuse pe fraţii ei ieşind dintr-un restaurant cu două femei despre care presupunea că erau soţiile lor. Ulm o privise în ochi, în mod clar recunoscând-o, dar în momentul următor se uitase în altă parte şi trecuse pe lângă ea cu o expresie îndurerată. Horst se întorsese cu spatele şi se urcase într-un taxi cu familia lui. Şi în noaptea aceea plânsese, dar de furie. Cu ce drept îi făceau asta? Cum îndrăzneau? Mai mult decât furie, simţea aceeaşi durere pe care o încercase în ziua în care părăsise casa părintească pentru a se căsători cu Antoine. Ştia că rana nu avea să se vindece niciodată pe deplin.

Cel mai rău fusese când o zărise pe mama ei, cu doi ani înainte de întâlnirea cu Brigitte. O luase pe Amadea la o plimbare prin oraş şi, incapabilă să se abţină, voise să vadă casa părintească. Fetiţa o întrebă ce făceau.

— Nimic, draga mea, vreau doar să văd ceva.

— Îi cunoşti pe oamenii care locuiesc aici?

Era frig şi micuţei îi era foame, dar Beata privi cu tristeţe ferestrele de la fosta ei cameră şi apoi pe cele de la camera mamei ei. Dintr-odată, o văzu la geam. Fără să se gândească, îi făcu cu mâna, iar Monika înţepeni. Beata începu să se agite, fluturând şi mai tare din mână, urmărită cu privirea de fiica ei. Doamna Wittgenstein şovăi o clipă, îşi înclină capul într-un gest de durere şi trase încet perdelele, fără să răspundă. Pentru Beata era un semn că nu mai avea nicio speranţă. Ştia că nu urma s-o mai revadă. Nici măcar când o zărise pe Amadea, Monika nu se înmuiase şi nu avusese curajul să-şi înfrunte soţul. În mod

clar, Beata era moartă pentru ei. Sentimentul era unul de singurătate şi goliciune, iar inima o durea. O duse pe Amadea la restaurant şi apoi acasă, cu trenul, trebuind să facă faţă valului de întrebări.

— Cine era doamna căreia i-ai făcut cu mâna? Observase privirea îndurerată de pe chipul mamei ei şi, fără a şti despre ce era vorba, îşi putea da seama că nu era fericită. Beata păruse profund întristată.

Ar fi vrut din tot sufletul să-i răspundă că era mama ei, dar nu o făcu:

— O veche prietenă. Nu cred că m-a recunoscut. Nu am mai întâlnit-o de mult.

— Poate că nu te-a văzut, mamă, spuse Amadea cu blândeţe, în timp ce mama ei dădea din cap aprobator.

Îi luă ceva timp să-i poată povesti întâmplarea lui Antoine. El nu avusese mai mult noroc cu părinţii şi fratele lui, deşi, prin lege, într-o zi avea să moştenească titlul şi pământurile, precum şi cea mai mare parte a averii. Chiar şi aşa, familia lui nu intenţiona să-l vadă. În concluzie, trecutul rămăsese în trecut. Acum nu mai aveau decât prezentul şi viitorul împreună. Istoria lor dispăruse.

Făcând abstracţie de pierderea dureroasă a familiilor, viaţa lor era plăcută. Antoine şi Gerard se înţelegeau bine, iar grajdurile prosperau. Antoine cumpăra din când în când exemplare noi, organiza vânători, antrena cai pentru curse şi creştea cei mai buni armăsari. În scurt timp, grajdurile lui Gerard Daubigny deveniseră faimoase în întreaga Europă, în mare măsură graţie lui Antoine, care ştia mult mai multe despre cai decât proprietarul.

În acest context de linişte şi prosperitate, într-o după amiază, Beata o vizită pe Veronique pentru a-i proba o rochie de seară la care lucra. Din senin, în timp ce discutau prieteneşte, Beata leşină. Veronique, îngrijorată, o rugă să se întindă pe un şezlong din budoar, iar apoi o conduse acasă. Antoine o observă pe când trecea pe lângă grajduri. Beata încă era foarte palidă şi părea că se clatină. Bărbatul, care fusese la o plimbare cu Amadea, îl rugă pe unul dintre jochei să aibă grijă de ea o clipă, după care se grăbi să-şi vadă soţia, pe care Veronique o conducea acasă. Beata îşi rugase prietena să păstreze discreţia, întrucât nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine. Spuse că probabil avea gripă sau poate o migrenă, deşi rareori suferea de aceste boli.

— Te simţi bine? întrebă soţul ei alarmat. Nu arăţi prea grozav. O privi pe Veronique, care însă rămase tăcută, după cum o rugase Beata. Şi ea era însă neliniştită.

— Cred că sunt puţin bolnavă. Nu-i spuse că tocmai leşinase în budoarul lui Veronique, în timpul unei probe. Uitase chiar şi să ia rochia cu ea acasă. Cum se descurcă Amadea? întrebă ea ca să-i distragă atenţia. Mi se pare puţin cam nesăbuită.

Amadea avea şapte ani şi nu-i era deloc teamă de cai. Îi plăcea mai ales să sară peste râuri şi garduri, spre îngrijorarea mamei ei.

— Nu sunt sigur c-o pot disciplina, spuse Antoine cu un zâmbet maliţios. Se pare că are propriile opinii în legătură cu o grămadă de subiecte.

Amadea avea mintea ageră a mamei ei şi era interesată de foarte multe chestiuni, dar avea şi o îndrăzneală care îi îngrijora pe amândoi. Nu era lucru pe care să creadă că nu-l putea face sau de care să-i fie frică. Dintr-un anumit punct de vedere, era bine. Din altul, era rău, Beatei fiindu-i mereu teamă că i se putea întâmpla ceva rău. Întrucât era copil unic – după şapte ani, în mod evident, nu urma să mai aibă fraţi sau surori –, toată dragostea şi atenţia părinţilor se revărsau asupra ei.

— Vrei să te conduc acasă? întrebă Antoine. De obicei, când nu se simţea bine, Beata devenea palidă ca gheaţa. I se păru că se albeşte la faţă în timp ce vorbea cu ea şi acelaşi lucru îl observă şi Veronique. Mai avea puţin până să leşine din nou.

— Sunt bine. Vreau doar să mă întind puţin. Du-te înapoi la „monstruleţul” nostru.

Se sărutară scurt, iar Beata parcurse drumul spre casă împreună cu Veronique, care o ajută să se bage în pat şi apoi plecă.

Seara, când se întoarse acasă, Antoine fu uşurat să vadă că arăta mai bine. A doua zi însă, starea ei păru să se înrăutăţească. Era foarte palidă în timp ce o pregătea pe Amadea pentru şcoală şi fusese aproape incapabilă să se ridice din pat mai devreme, când el plecase la grajduri. Se întoarse la prânz ca să o verifice.

— Cum te simţi? o întrebă încruntându-se. Nu-i plăcea să o ştie bolnavă. Soţia şi fiica lui erau tot ce avea pe lume, tot ce conta pentru el. Gripa făcuse multe victime în iarna precedentă.

— Mă simt mai bine de fapt, spuse ea, încercând să pară veselă. Nu era complet sinceră, iar el îşi dădu seama. O cunoştea perfect.

— Vreau să mergi la doctor, spuse el hotărât.

— Nu are ce să-mi facă. O să dorm puţin după-amiază, înainte să vină Amadea de la şcoală. Până diseară o să fiu ca nouă.

Insistă să-i pregătească prânzul şi, după ce îl servi, se aşeză lângă el ca să-i ţină companie, dar Antoine observă că nu se atinse de mâncare. Când el plecă la grajduri, Beata fugi repede în pat.

Nici după o săptămână nu se observă vreo atenuare, iar Antoine era tot mai îngrijorat.

— Dacă nu mergi la doctor, te duc chiar eu. De ce nu-l suni? Nu ştiu de ce ţi-e teamă.

De fapt, se temea de dezamăgire. Începuse să bănuiască despre ce era vorba şi voia să mai aştepte puţin, ca să fie sigură când avea să-i spună soţului ei. Într-un final cedă şi fu de acord să meargă la medic. Acesta îi confirmă suspiciunile, iar seara, când se întoarse Antoine de la grajduri, Beata zâmbea, deşi încă se simţea îngrozitor.

— Ce-a spus medicul? o întrebă el nerăbdător, după ce Amadea urcă la culcare.

— A spus că sunt sănătoasă tun… şi că te iubesc…

Era atât de fericită, încât nu-şi putea ţine în frâu entuziasmul.

— Ţi-a spus că mă iubeşti? râse Antoine. Este foarte drăguţ din partea lui, dar deja ştiam asta. Te-a lămurit care-i necazul?

Dar Beata părea mult mai binedispusă, de-a dreptul zglobie.

— Nimic ce nu se poate vindeca o dată cu trecerea timpului, spuse ea misterioasă.

— Crede că este o formă uşoară de gripă? Pentru că în cazul ăsta, draga mea, trebuie să ai mare grijă.

Cunoşteau câteva persoane care muriseră de gripă în iarna precedentă. Era o boală gravă, cu care nu trebuia să te joci.

— Nu, nici măcar, îl linişti ea. De fapt e o formă foarte bine definită şi destul de pronunţată de sarcină, adăugă surâzând. Vom avea un copil.

În sfârşit. După toate rugăciunile. La opt ani după prima naştere.

— Serios? La fel ca ea şi Antoine renunţase de mult la orice speranţă. După acea primă sarcină, pur şi simplu nu se mai întâmplase. E minunat, draga mea! E splendid! Adăugă el în culmea fericirii.

— Ce e splendid? întrebă Amadea, revenind în cameră. Ce s-a întâmplat?

Îi plăcuse întotdeauna să ia parte la evenimente. Era un copil cu voinţă puternică, dar respectuos şi foarte inteligent. Îşi adora părinţii, iar sentimentul era reciproc. Pentru o clipă, Antoine se temu că avea să fie geloasă. Ridică din sprâncene, iar când o privi pe Beata aceasta dădu din cap. Tocmai primise undă verde s-o anunţe.

— Mama ta tocmai mi-a dat o veste foarte bună, rosti el cu mândrie. O să ai un frăţior sau o surioară.

— Serios? Amadea îl privi cu ochii mari, iar apoi se uită la mama ei şi amândoi se crispară la gândul unei reacţii negative. Până atunci beneficiase de toată atenţia lor şi era posibil să nu fie încântată de ideea unui nou membru al familiei, deşi spusese de multe ori că asta îşi dorea. Când? Vru ea să ştie.

— La două săptămâni după ziua ta de anul viitor. O să ai opt ani atunci, răspunse mama ei.

— De ce trebuie să aşteptăm aşa de mult? Amadea părea dezamăgită. Nu poate să vină mai devreme? Vorbeşte cu doctorul.

— Mi-e teamă că nu putem grăbi lucrurile, surâse mama ei. Amadea credea, desigur, că bebeluşii se comandau la medic. Beatei nu-i păsa cât avea să mai dureze, era doar emoţionată la gândul că urma să mai aibă un copil. Avea aproape treizeci de ani, iar Antoine împlinise patruzeci şi doi în vara aceea. Însă în primul rând, fu uşurată să vadă că fetiţa era la fel de fericită ca ei.

— Ai cerut un băiat sau o fată? se interesă Amadea.

— Nu poţi comanda nici asta. Trebuie să primim ce ne trimite Dumnezeu. Deşi, pentru tatăl tău, sper că va fi băiat.

— De ce are nevoie de un băiat? Ar fi mult mai bine o fată. Vreau o soră.

— Nu depinde de noi.

Antoine şi Beata schimbară o privire caldă şi apoi îi zâmbiră fiicei lor. Lui nu-i păsa dacă avea să fie băiat sau fată, atâta timp cât era sănătos.

— Va fi o fată, replică Amadea şi o să fie bebeluşul meu. O să fac orice pentru ea. Am voie?

— Ar fi minunat să-ţi ajuţi mama, spuse Antoine cu blândeţe.

— Cum o s-o numim? Amadea avea o atitudine foarte practică.

— Va trebui să ne gândim, zise Beata, copleşită de emoţiile zilei. Visase atâta timp acest moment şi acum, în sfârşit, se întâmplase tocmai când ea nici nu mai spera. Trebuie să alegem nume de băieţi şi de fete.

— Nu, doar de fete. Şi cred că e o prostie că trebuie să aşteptăm atât.

Beata era însărcinată aproape în trei luni, iar copilul trebuia să se nască la jumătatea lui aprilie. Părea o perioadă îndelungată, mai ales pentru un copil de şapte ani.

Sarcina nu fu la fel de uşoară precum cea precedentă, dar, aşa cum sublinie şi medicul, acum era cu opt ani mai în vârstă. Se simţea rău şi de câteva ori în ultimele două luni avu senzaţia că urma un travaliu prematur. Medicul îi spuse să o ia uşor. Antoine avu mare grijă de ea, aşa cum era de aşteptat, iar când nu lucra, petrecea cât mai mult timp cu Amadea, ca să-i uşureze ei treaba. Beata îşi petrecea timpul croşetând, asistată de fetiţă. Realizau pălăriuţe, botoşei, puloveraşe şi pături, iar Beata croia rochiţe şi cămăşuţe de noapte care puteau fi purtate de către ambele sexe, deşi Amadea insista că voia o surioară. Era fascinată să descopere că bebeluşul creştea în abdomenul mamei. Niciodată nu observase acest proces de aproape, întrucât nicio persoană apropiată ei nu mai fusese însărcinată. Mai văzuse femei în această stare şi înainte, dar îşi imaginase că erau grase. Acum, dimpotrivă, se gândea că fiecare femeie grasă pe care o vedea pe stradă urma să aibă un copil, iar Beata trebuia să-i reamintească frecvent să nu le întrebe dacă erau gravide.

Beata îşi petrecu ultima lună de sarcină acasă, dorindu-şi să o aibă din nou pe Maria alături. De data aceasta, spre uşurarea soţului ei, naşterea avea să fie supravegheată de un medic şi de o moaşă. Medicul îi spusese deja că viitorul tată nu putea asista, fiind convins că prezenţa lui ar fi afectat-o. Ea ar fi preferat să-i aibă alături pe Maria şi pe Antoine, în căsuţa din munţi.

— Ascultă, draga mea, vreau să te ştiu pe mâini bune. N-aş suporta dacă ai trece prin aceleaşi chinuri ca data trecută. Beata uitase ceea ce fusese mai rău, spre deosebire de Antoine, care încă tremura când îşi amintea urletele ei de durere. Poate că ştie vreun truc prin care să grăbească naşterea, opină el.

Mama Natură se ocupă de acest lucru. Doctorul o avertizase că travaliul putea să dureze mult, aproape ca prima dată. În opt ani, corpul ei îşi revenise complet după naşterea anterioară. Din experienţa specialistului, femeile care lăsau să treacă mulţi ani între naşteri se chinuiau tot atât, dacă nu chiar mai mult ca prima oară. Beatei nu i se părea o veste încurajatoare şi nu prea îi plăcea nici de moaşă. Ar fi vrut ca ea şi Antoine să se urce în tren şi să se

ducă la Maria. Păstraseră legătura de-a lungul anilor şi bătrâna elveţiancă îi scrisese s-o felicite pentru noul bebeluş, după ce Beata o anunţase printr-o scrisoare. Voiseră să le facă o vizită soţilor Zuber, dar Antoine nu putea părăsi grajdurile. Era mereu foarte ocupat.

Într-o după-amiază târzie, Beata se întoarse acasă de la o plimbare cu Amadea. Se simţea mai bine decât în ultimele săptămâni şi avea mai multă energie ca oricând. Făcu nişte prăjiturele cu fetiţa, apoi pregăti o cină elaborată. Se gândi că avea să fie o surpriză frumoasă pentru Antoine. Se pregătea să se schimbe pentru cină, când simţi o durere familiară în abdomenul inferior. Avusese dureri asemănătoare în ultimele săptămâni, dar nu la fel de puternice, aşa că hotărî să nu-i acorde atenţie. Se schimbă pentru cină, se pieptănă, se dădu cu ruj şi coborî la parter pentru a se asigura că mâncarea nu se arsese. Lăsase în cuptor, la rumenit, un curcan.

Când Antoine ajunse acasă, o găsi foarte binedispusă, deşi la cină părea să nu aibă stare. O hărţuiseră aceleaşi dureri minore toată seara, dar nu erau suficient de puternice încât să cheme medicul şi nu voia să-l îngrijoreze pe Antoine. La cină, Amadea se plânse că dura prea mult până venea copilul, iar părinţii ei râseră şi îi cerură să aibă răbdare. Durerile se înteţiră doar după ce Beata o înveli pe fetiţă şi coborî la parter să discute cu Antoine.

— Te simţi bine? o întrebă el. Savurând un coniac bun, îi mulţumi pentru cina excelentă. Aproape că n-ai stat deloc jos toată seara.

— Nu fac altceva decât să stau jos. Cred că m-am odihnit prea mult. De ieri am avut foarte multă energie. Mă simt mult mai bine.

— Perfect. Atunci bucură-te de situaţie. Nu te epuiza. Copilul o să sosească dintr-o clipă în alta.

— Biata Amadea a obosit să tot aştepte.

Dintr-odată simţi o durere ascuţită, dar nu pomeni despre asta. Soţul ei se simţea foarte bine, coniacul îl ajuta să se relaxeze, iar la grajduri fusese foarte ocupat în ultima vreme. Tocmai cumpăraseră patru armăsari noi.

Antoine o admiră, savurându-şi băutura. I se părea superbă, chiar dacă sarcina era foarte proeminentă. Când îşi termină paharul, spre mirarea lui, Beata se chirci. Nici nu mai putea scoate vreun cuvânt, durerile erau cumplite. Apoi însă, la fel de repede cum o apucaseră, îi şi trecură.

— Dumnezeule, ce s-a întâmplat? Ar trebui să sunăm medicul.

Ştiau însă amândoi, de la naşterea anterioară, că avea să dureze mult. Acesta era doar începutul. Beata îşi aminti că prima dată se simţise aşa ore întregi. Travaliul începuse cu adevărat în zori, iar Amadea se născuse peste cincisprezece ore. Doctorul o avertizase că de data aceasta s-ar putea să dureze mai mult. Voia să petreacă puţin timp în linişte cu Antoine înainte ca medicul şi moaşa să sosească şi să preia controlul. Prefera să rămână cu soţul ei fiindcă după sosirea moaşei avea să fie alungat din încăpere.

— O să mă întind puţin. Chiar dacă mi se rupe apa acum, copilul poate că n-o să se nască decât mâine.

Era ora zece seara, iar Beata urcă încet, urmată de Antoine. Se oferi să o ia în braţe, stârnindu-i un hohot de râs. Râsul îi îngheţă însă pe buze în momentul în care intră în dormitor. Următorul junghi o lovi ca o bombă şi simţi instantaneu presiune pe spate şi pe abdomenul inferior. Antoine o aşeză cu grijă pe pat, în timp ce ea gemea de durere, întrebându-se cum de putuse uita. Acum toate trăirile reveneau. În cei opt ani, amintirea chinurilor se estompase. Acum îi era greu să creadă că putuse uita aşa ceva.

Insistă totuşi ca soţul ei să aştepte puţin, măcar câteva minute, înainte de a chema medicul.

— N-or să te lase să stai cu mine, gemu ea.

— N-o să fiu departe, voi rămâne în camera alăturată, promit.

Aşa cum procedase Maria în urmă cu opt ani, Beata pusese deoparte un teanc de cearşafuri vechi şi de prosoape şi îi era teamă ca Amadea să nu audă zgomote înspăimântătoare în timpul travaliului. Cu puţin noroc, avea să fie la şcoală atunci când se năştea copilul şi nu avea să asiste la partea cea mai rea. Beata ştia că urma o aşteptare lungă. Acum îşi aducea aminte foarte bine. Apoi simţi din nou două junghiuri ascuţite şi o presiune puternică, de parcă ar fi călcat-o un camion. Îngrozită, îl privi cu ochii mari pe Antoine.

— Dumnezeule… vine copilul…

— Ştiu, spuse el calm. Coniacul îl ajuta. Recunoştea toate semnele că începuse travaliul, dar de data aceasta ştia la ce să se aştepte şi nu era îngrijorat. O să-l sun pe medic. Unde e numărul?

— Nu, nu înţelegi, bolborosi Beata, răsuflând greu şi agăţându-se de el. Nu pot… nu… vine copilul…

Icni din rărunchi, iar chipul ei deveni mai întâi palid, apoi vânăt. Împingea. Nu se putea opri. Apăsarea era copleşitoare.

— Nu mai împinge, o să te epuizezi.

Îşi aminti că Maria o avertizase prima dată. Mai avea ore de aşteptat, dar acum voia să cheme medicul.

Beata nu-i dădea drumul. Îl apucase de mână, iar el putea vedea cum durerile o sfâşiau fără oprire.

— Antoine… ajută-mă… scoate-mi hainele…

Reuşi să-şi dea jos cea mai mare parte a hainelor, în timp ce el se chinuia să o ajute. În acest răstimp, înţelese ce se întâmpla. Beata nu numai că trecea prin chinurile facerii, ci efectiv năştea în acea clipă. Nu se aştepta deloc la aşa ceva. Când se uită între picioarele ei şi văzu copilul apărând, se simţi puţin ameţit de la coniac. Aparent, travaliul începuse în urmă cu cinci minute. De fapt, însă, debutase de la începutul după-amiezii, dar Beata refuzase să accepte acest lucru.

— Stai întinsă, îi ordonă el, fără să aibă habar cum trebuia să procedeze. Îşi amintea doar ce o văzuse făcând pe Maria în orele nesfârşite dinaintea naşterii Amadeei. Beata… nu poţi să aştepţi până chemăm medicul?

Nu îndrăzni s-o lase ca să se ducă să caute numărul şi nu avea cine să-l ajute. Se gândi să o cheme pe Veronique, dar îşi imagina că ea ştia chiar mai puţine decât el despre naşterea unui copil. Încercă să se îndepărteze ca să ia agenda de telefoane, dar Beata nu-l lăsă.

— Am nevoie de tine… nu, nu… O, Dumnezeule… Antoine… te rog… o, nu… cineva să mă ajute…

— E în regulă, draga mea, e în regulă… sunt aici… nu o să te părăsesc… ar trebui să împingi acum?

Nu ştia ce să facă. Nu putea decât să-i fie alături, iar asta îşi dorea şi Beata.

— La prosoape, strigă ea.

Fugi în baia ei, aduse un braţ de prosoape şi le puse dedesubt şi în jurul ei. Observă că era sfârşită de durere şi o ţinu de umeri la fel ca prima dată. De data aceasta, Beata nu trebui să depună eforturi, copilul făcea totul. După un ultim răcnet, spre uimirea amândurora, ieşi un chip micuţ, cu gura deschisă, care plângea de mama focului. Antoine nu mai văzuse niciodată o asemenea minune. O ajută pe Beata să depăşească următoarele dureri, în timp ce ieşeau umerii bebeluşului, iar apoi corpul. În sfârşit, copilul ajunse pe cearşaf, perfect sănătos, ţipând din toate puterile. Era tot o fată, iar el o ridică şi o înveli uşor într-un prosop, apoi i-o dădu mamei. Se aplecă şi le sărută pe amândouă, în timp ce Beata râdea printre lacrimi. Întregul proces durase mai puţin de o jumătate de oră. Antoine, încă în stare de şoc, luă

numărul medicului şi îl sună. Acesta îi spuse să nu taie cordonul ombilical, întrucât avea să ajungă în cinci minute. Locuia foarte aproape de castel şi ştia unde era casa lor. Antoine se aşeză pe marginea patului şi le sărută iarăşi.

— Te iubesc, Beata, dar dacă-mi mai faci asta vreodată o să te omor. Habar n-aveam cum să te ajut… De ce nu m-ai lăsat să chem medicul?

— Credeam că durează mai mult şi voiam să fiu cu tine. Îmi pare rău… N-am vrut să te sperii.

Şi ei îi fusese teamă. Totul se întâmplase extrem de repede, iar ea nu se aşteptase niciodată ca bebeluşul să se nască într-un mod atât de imprevizibil. Cu excepţia câtorva dureri puternice, nu fusese deloc greu.

Doctorul ajunse în scurt timp, tăie cordonul ombilical, le verifică pe mamă şi pe fiică şi le declară într-o stare excelentă.

— Nu ai avut nevoie de mine pentru acest copil, draga mea. Următorul poate să vină şi mai repede.

— Mă internez în spital la următorul, declară Antoine, încă zguduit.

Medicul o sună pe moaşă şi o rugă să vină, să le facă toaleta mamei şi copilului şi să dea o mână de ajutor. La miezul nopţii, mama şi fiica se aflau în pat, imaculate şi liniştite. Copilul nu semăna deloc cu Amadea. Această fetiţă era mult mai mică, de aceea şi travaliul fusese mai uşor. Părea să aibă silueta delicată a mamei, pe când Amadea era înaltă şi zveltă ca tatăl ei. Bebeluşul avea părul negru al Beatei, însă era prea devreme ca să ştie care este culoarea ochilor. Părea perfect relaxat în braţele Beatei.

Dimineaţa, când veni să le vadă, Amadea strigă de încântare. Spre mulţumirea Beatei, nu auzise nimic în noaptea precedentă, întrucât aceasta avea somnul greu.

— E aici! E aici! ţipă Amadea dansând prin cameră, după care veni s-o privească plină de curiozitate. Cum o s-o cheme? Pot s-o ţin în braţe?

Beata şi Antoine vorbiseră despre nume până ce adormiseră, dar voiau s-o consulte şi pe fiica lor mai mare.

— Ce părere ai despre Daphne? sugeră proaspăta mămică.

Amadea privi copilul cu seriozitate, analiză posibilitatea o clipă îndelungată şi dădu din cap aprobatoare.

— Îmi place. Beata păru uşurată, la fel şi Antoine. Daphne. E perfect.

Amadea se urcă în pat lângă Beata, care aşeză emoţionată fetiţa în braţele surorii ei mai mari. Nu avusese fiul pe care

sperase să i-l ofere lui Antoine, dar inima i se umplu de bucurie privindu-şi cele două fiice, una frumoasă şi blondă, a doua micuţă şi brunetă. Ea însăşi era leit mama ei. Îl văzu pe Antoine, care le admira din prag şi îi zâmbi fericită. Amândoi aşteptaseră opt ani această clipă.

— Te iubesc, îi şopti ea, mai îndrăgostită ca oricând. El dădu din cap, în timp ce lacrimile îi năvăleau în ochi. Indiferent ce pierduseră în trecut, acum aveau amândoi tot ceea ce-şi doriseră vreodată.

Capitolul 7

Când Daphne împlinea doi ani, Amadea avea zece ani şi nimeni nu mai avea vreo îndoială că micuţa era fiica ei, după cum susţinea ritos. Se agita mereu în jurul ei, o răsfăţa, o ducea peste tot. Daphne era ca o păpuşă vie cu care Amadea se juca în permanenţă. Era o mămică deosebit de eficientă, nelăsându-i Beatei nimic de făcut. Nu-şi părăsea surioara decât atunci când se ducea la şcoală şi când îşi vizita tatăl la grajduri. La zece ani, era o călăreaţă foarte bună. Câştigase câteva concursuri de sărituri şi ştia foarte multe despre cai. Antoine era, desigur, foarte mândru de ea şi îşi adora soţia şi ambele fiice. Era un tată şi un soţ extraordinar. Beata ştia că era o femeie norocoasă.

În iunie, la două luni după zilele de naştere ale fetelor, Antoine primise o telegramă, urmată de o scrisoare.

Fără să-i mai vorbească vreodată şi fără să-l ierte pentru crima săvârşită, tatăl său murise brusc. Indiferent cât de supărat fusese pe el, Antoine, ca fiu mai mare, moştenea toate pământurile şi averea, dar şi titlul de conte. Intră în casă într-o după-amiază, ţinând în mână telegrama, cu o expresie de uluire pe faţă.

— S-a întâmplat ceva? se cunoşteau prea bine, iar Beata se îngrijoră imediat.

— Tocmai ai devenit contesă.

Dură ceva până să înţeleagă. Ştia ce însemnase pentru el înstrăinarea de tatăl său. Acum nu mai exista nicio speranţă de îmbunătăţire a relaţiei. Pentru Antoine era o pierdere incomensurabilă.

— Îmi pare rău, murmură ea luându-l în braţe. Antoine rămase lipit de ea multă vreme, apoi suspină şi se aşeză. Telegrama spunea că înmormântarea avusese loc în săptămâna precedentă. Nici măcar nu-i permiseseră să participe. Anunţul era făcut de avocatul tatălui său.

— Vreau să-mi văd fratele, spuse el. Deja toate astea au durat prea mult. Trebuie să rezolvăm problema. Trebuie să mă duc în Dordogne să vorbesc cu avocaţii. Era necesar să ia decizii, să administreze domeniul. Nu putea rămâne un proprietar în absenţă. Moştenise castelul şi toate dependinţele, iar după ştiinţa sa mai era vorba şi despre o avere respectabilă, din care o mică parte avea să-i revină fratelui său, Nicolas. Chiar din primele clipe din care aflase vestea, Antoine se hotărâse să împartă averea în mod egal cu el. Titlul şi pământurile îi reveneau lui, dar, contrar tradiţiei,

dorea numai jumătate din bani. Acum avea mai mult decât suficient ca să-şi permită să fie generos. Trebuie să discut cu Gerard mâine. Vreau să merg în Franţa în următoarele săptămâni. Nu ştiu cât va trebui să rămân acolo.

Dar amândoi ştiau că zilele petrecute la conacul familiei Daubigny luaseră sfârşit. Petrecuseră acolo opt ani minunaţi, însă Antoine avea propriile sale responsabilităţi, în calitate de conte de Vallerand. După unsprezece ani de exil, era timpul ca fiul risipitor să se întoarcă acasă. Peste noapte, Beata devenise contesă. Erau multe de digerat, iar Antoine ştia că trebuia să-i explice totul fetiţei mai mari.

Vorbi mai întâi cu Gerard. A doua zi dimineaţa, la micul dejun, discutară mult timp. Antoine fu de acord să mai rămână câteva săptămâni şi, după ce vorbi cu avocaţii din Franţa, promise că se va întoarce în Germania pentru cel puţin o lună, ca să găsească şi să-şi instruiască un înlocuitor. Avea mai multe sugestii, care i se părură rezonabile lui Gerard, însă acestuia îi păru rău să-l vadă plecând. Erau prieteni de ani de zile, iar Antoine se ocupase de minune de grajduri. Acum avea cea mai importantă herghelie din Europa şi caii săi erau celebri.

Peste două zile, ştiind că lunga lor colaborare avea să se încheie, Antoine îi sugeră lui Gerard să meargă să încerce doi armăsari pe care tocmai îi cumpărase la o licitaţie. Erau foarte temperamentali şi deosebit de frumoşi. Amadea îi văzu ieşind din şopron şi se plânse că tatăl ei nu-i dăduse voie să-i însoţească, aşa că trebuia să se întoarcă în casă să se joace cu Daphne. În timp ce fetele se jucau în dormitor, se auzi soneria, iar Beata pofti pe cineva înăuntru. Amadea nu acordă mare atenţie, fiind ocupată cu păpuşile, însă după ceva timp, când coborî să ia o prăjitură pentru sora ei mai mică, îi văzu pe Gerard şi pe unul dintre instructorii principali în sufragerie, vorbind cu mama ei. Pe chipul Beatei se citea uluirea. Părea de pe altă lume atunci când se întoarse şi o văzu pe Amadea.

— Du-te înapoi sus, rosti ea cu o asprime ce nu-i stătea în fire. Amadea fu atât de speriată de tonul ei, încât se întoarse şi făcu ceea ce i se spusese, dar în timp ce se juca cu Daphne se simţea îngrozită. Ştia că se întâmplase ceva teribil.

I se păru că trecuseră ore întregi până ca mama ei să vină sus, plângând. Abia capabilă să vorbească, o luă în braţe şi îi spuse că tatăl ei fusese aruncat din şa de noul armăsar.

— E rănit? întrebă Amadea înspăimântată. Chiar şi cu un singur braţ sănătos, era un călăreţ desăvârşit. Beata nu făcu

altceva decât să suspine şi să dea din cap. Dură o veşnicie până să poată rosti cuvintele. Nimănui nu-i venea să creadă.

— Tata a murit, Amadea… Tata…

Cuvintele i se înecară în gât, în timp ce Amadea hohotea neconsolată. Veronique veni puţin mai târziu să stea cu fetele, iar Beata se duse la grajduri, să vadă corpul soţului ei. Îşi frânsese gâtul şi murise instantaneu. Bărbatul pentru care şi-ar fi dat şi viaţa era mort. Nu mai putea să îndure.

Înmormântarea fu o agonie nesfârşită. Biserica era plină până la refuz. Toţi cei care îl cunoscuseră şi care lucraseră cu el vreodată îl iubiseră. Gerard luă cuvântul, iar Veronique stătu lângă Beata, înconjurându-i umerii cu braţul. Recepţia funerară avu loc la castel, unde holul principal era ticsit de cavaleri în doliu. În hainele de văduvă, însoţită mereu de fiicele ei, Beata părea o fantomă.

Apoi avu nenumărate lucruri la care să se gândească. Bărbatul pe care îl iubise atât de mult, pentru care renunţase la familia ei, care îi oferise toată dragostea lui şi care nu o trădase sau dezamăgise niciodată nu mai era. Nu ştia unde să se ducă, ce să facă sau la cine să apeleze. Veronique o ajută cât de mult putu, la fel şi Gerard, care îi puse la dispoziţie avocaţii săi din Franţa pentru a depăşi obstacolele birocratice.

Averea pe care i-o lăsase tatăl lui Antoine în urmă cu câteva săptămâni era acum a ei. Fostul ei soţ stabilise deja să o împartă pe din două cu fratele său Nicolas, dar acea parte din moştenire pe care o păstrase era mai mult decât suficientă pentru Beata şi fiicele ei. Fără să trăiască în lux, avea viitorul asigurat. Putea să cumpere o casă şi să se întreţină pe ea şi pe fete pentru tot restul vieţii. Nu mai trebuia să se îngrijoreze pentru mărunţişuri, dar nici nu îşi permitea excese frivole. În principiu, cel puţin din punct de vedere financiar, nu avea probleme. Partea cea mai rea era că el murise şi, la treizeci şi doi de ani, Beata era văduvă. Trebuia să plece cât mai curând din casa în care crescuseră fetele. Viaţa lor avea să sufere schimbări radicale. Numai Daphne era prea mică să înţeleagă, pe când Amadea şi Beata percepeau situaţia în toată grozăvia ei. Avea senzaţia că propria ei viaţă se sfârşise.

Titlul şi pământurile îi reveniră lui Nicolas. Castelul era acum al lui. Contele Nicolas de Vallerand era bogat, aşa cum ar fi fost şi Antoine, dacă ar fi trăit destul cât să se bucure de avere. Murise la mai puţin de două săptămâni de la decesul tatălui său. Beata nu se aşteptase la aşa ceva. Nu o deranja faptul că pierduse o avere pe care n-o avusese

niciodată şi care nu o interesa deloc. O afecta doar pierderea soţului ei.

Între timp, un bărbat pe care Antoine îl cunoscuse şi îl simpatizase îi preluă munca de la grajduri. Gerard şi Veronique o ajutară pe Beata să găsească o casă în Köln, unde se mută în vara aceea împreună cu fetele. Primi o scrisoare politicoasă de la cumnatul ei care îşi exprima condoleanţele, dar nu-şi exprima dorinţa de a o întâlni pe ea sau pe copiii lui Antoine. Epistola avea un ton rece, protocolar. Beata îl ura pe Nicolas fiindcă, laolaltă cu părinţii săi, îl rănise pe Antoine, surghiunindu-l. În tot acel timp, singurii prieteni apropiaţi pe care îi avuseseră fuseseră soţii Daubigny. Pentru Beata era prea târziu să-l cunoască pe cumnatul său, dar nici acesta nu făcu vreo propunere. Părea bucuros să lase lucrurile aşa cum erau, mai ales că Antoine murise. Văduva avea impresia că fratele lui Antoine încă o învinovăţea pentru înstrăinarea lui, deşi avusese politeţea să i se adreseze cu titlul de contesă, pe care îl deţinea acum. Din punctul ei de vedere, un titlu nu putea înlocui un soţ. Nu răspunse la scrisoarea cumnatului ei şi nu-i explică Amadeei motivele pentru care era supărată pe el. Nu vedea rostul.

Tot anul următor se purtă ca o fantomă; din fericire, Amadea se ocupa cu toată grija de Daphne, lucru pentru care îi era recunoscătoare. Îi făcea baie, o îmbrăca, se juca, petrecea cu ea tot timpul în care nu era la şcoală. Pentru Daphne, o înlocuise pe Beata în postura de mamă, ca şi cum, atunci când Antoine murise, o luase cu el. Nu mai voia să trăiască fără el, iar pe Amadea o speria să vadă că mama ei devenise profund religioasă. Stătea la biserică mai mult decât acasă. Deseori, când fetiţa venea de la şcoală, o găsea pe Daphne în grija menajerei, care nu făcea decât să dea din cap atunci când Amadea întreba de mama ei. Avea numai unsprezece ani, dar devenise singurul membru responsabil al familiei. Neştiind ce altceva să facă, uneori stătea ore întregi în biserică, tăcută, lângă mama ei, doar ca să fie cu ea. Era singurul loc în care Beata se simţea liniştită şi unde voia să fie. În loc să se sperie, Amadea o aprobă, îi plăcea foarte mult să se ducă la biserică.

Cea mai bună prietenă a ei făcea parte dintr-o mare familie catolică, iar când Amadea împlini treisprezece ani, sora mai mare a fetei respective deveni călugăriţă, ceea ce i se păru misterios şi interesant. Vorbiră mult despre vocaţia acelei fete, iar Amadea se întreba de unde ştii dacă ai chemare pentru viaţa monahală. Părea ceva bun.

Chiar în acea perioadă, mama ei începu să o nedumerească. Nu numai că mergea în fiecare zi la biserică, uneori chiar de mai multe ori pe zi, ci, ocazional, se ducea şi la sinagogă. Era un edificiu impunător, frecventat de oameni bogaţi. Beata îşi luă fetiţa cu ea cu prilejul unei sărbători numite Yom Kippur. Amadeei i se păru fascinant, dar puţin ciudat. Mama ei nu făcu altceva decât să se uite ore în şir la o femeie în vârstă, care părea că nu o vede.

În seara aceea, o găsi pe Beata în sufragerie, privind un teanc de poze vechi, înrămate.

— Cine sunt oamenii aceştia? întrebă Amadea cu blândeţe. O iubea enorm, însă, de trei ani, avea senzaţia că o pierduse. Într-un fel, mama pe care o cunoscuse şi o iubise dispăruse o dată cu tatăl ei. În casă nu se mai auziseră râsete de la moartea lui, cu excepţia momentelor în care Amadea se juca cu Daphne.

— Sunt părinţii, sora şi fratele meu, îi explică Beata. Până în ziua aceea, Amadea nu auzise o vorbă despre ei. Tatăl său îi spusese o dată că el şi mama lui erau orfani când se întâlniseră. Îi plăcea să audă despre ziua în care se cunoscuseră, despre cum se îndrăgostiseră, despre cât de frumoasă fusese mama ei în ziua nunţii. Ştia că locuiseră în Elveţia cu verii lui până ce ea împlinise doi ani, apoi veniseră în casa pe care o ştia şi în care crescuse. Încă mai mergea uneori să călărească, dar se întrista şi i se făcea dor de tatăl ei. Mama ei îi vânduse de mult poneiul. Gerard şi Veronique îi spuseseră că era binevenită oricând, dar ştia că Beatei nu-i plăcea ca ea să meargă acolo. Îi era teamă să nu i se întâmple ceva, cum i se întâmplase lui Antoine. Amadea nu se mai duse să călărească, deşi tânjea după asta, ca să nu o supere pe mama ei.

— Au murit toţi? întrebă ea, văzând cum Beata contempla pozele veştejite. Apoi aceasta îi aruncă o privire stranie.

— Nu, eu am murit.

Nu mai spuse nimic, iar după ceva timp fetiţa se întoarse la Daphne. Aceasta avea cinci ani şi credea că soarele răsărea şi apunea cu sora ei. Amadea era ca o mamă pentru ea.

După prima dată când o luase pe Amadea cu ea, Beata se întoarse la sinagogă în fiecare an de Yom Kippur. Era ziua căinţei, ziua recunoaşterii păcatelor şi ziua în care credincioşii se supun judecăţii divine. Îşi crescuse fetele în credinţa catolică şi credea cu sfinţenie în ceea ce le învăţase, dar mergea la sinagogă o dată pe an şi, de fiecare dată, îi privea. Întreaga ei familie. Erau mereu acolo, bărbaţii

despărţiţi de femei. Îi cerea şi fetei s-o însoţească, fără a-i explica de ce. Avea senzaţia că, după atâta timp, era prea complicat. Ea şi Antoine îi spuseseră mereu că rudele lor muriseră. Beata nu voia să-şi recunoască minciuna şi nici să dezvăluie că, în urmă cu ani de zile, fusese de religie mozaică.

— De ce te duci acolo? o întrebă Amadea intrigată.

— Mi se pare interesant, ţie nu?

Beata nu îi dădu niciodată vreo lămurire, iar Amadea îi mărturisi prietenei ei, după ce împlinise cincisprezece ani, că i se părea ceva înfiorător. Pe de altă parte, de cinci ani, de la moartea tatălui său, mama ei nu se mai comporta normal. Era ca şi cum îşi dorea mai mult decât orice să fie alături de el. Avea numai treizeci şi opt de ani şi încă era frumoasă, dar, după cum bine ştia fiica sa, îşi aştepta moartea.

Daphne tocmai împlinise opt ani, iar Amadea avea şaisprezece. Cu ocazia sărbătorii de Yom Kippur, îi promise fetiţei s-o ia la ora ei de balet câtă vreme mama lor era la sinagogă. Se bucura să aibă un pretext ca să n-o însoţească. Nu ştia de ce, dar mereu i se părea deprimant. Prefera să meargă la biserică, fiind dornică să afle dacă avea vocaţie pentru călugărie, la fel ca sora prietenei ei. Nu spusese nimic nimănui, dar începuse să creadă acest lucru.

Beata îşi ocupă, ca de obicei, locul în sinagogă, cu un voal gros pe faţă. Îi văzu, la fel ca în fiecare an. Ştia că s-ar fi putut duce şi altcândva, dar aceasta i se păruse mereu ziua potrivită, ziua în care să le ceară iertare şi să îşi ceară ei însăşi iertare. I se păru că mama ei părea fragilă de data aceasta. Găsi loc exact în spatele ei, astfel că, dacă ar fi îndrăznit, ar fi putut-o atinge. Apoi, ca printr-un miracol, Monika se întoarse şi se uită la femeia necunoscută care o fixa cu privirea. Nu putea vedea decât o pălărie şi un voal, dar simţi ceva familiar în legătură cu ea. Înainte să se răsucească la loc, Beata îşi ridică voalul, iar mama ei o recunoscu. Ochii lor se întâlniră pentru o clipă nesfârşită, după care Monika dădu din cap şi se întoarse, părând transfigurată. Stătea singură, printre alte femei. Când se termină ceremonia, Beata ieşi împreună cu ea. Avea senzaţia că de data aceasta mama ei nu avea s-o mai evite. Ceea ce o uimi pe Monika peste poate fu tristeţea nesfârşită din ochii fiicei sale. Cele două femei părăsiră sinagoga una lângă alta, iar mâinile lor se întâlniră. Beata îi luă uşor mâna într-a ei, fără a întâmpina vreo respingere. Apoi, fără un cuvânt, Monika i se alătură lui Jacob. Acesta încă era înalt şi mândru, deşi mult mai bătrân. Beata ştia că el avea şaizeci şi

opt de ani, iar Monika – şaizeci şi trei. Îi privi părăsind sinagoga, după care luă un taxi spre casă.

— Cum a fost? o întrebă Amadea în seara aceea.

— Cum a fost ce? întrebă Beata nedumerită. Rareori vorbea la cină, iar în seara aceasta părea cu mintea în altă parte. Încă se gândea la mama ei. Nu se întâlniseră de şaptesprezece ani, timp în care se întâmplaseră foarte multe. Se născuseră fiicele ei, soţul ei murise, totul se schimbase în viaţa ei şi devenise contesă, ceea ce nu însemna nimic pentru ea, deşi bănuia că ar fi putut-o impresiona pe Brigitte.

— Nu astăzi este ziua în care te duci în fiecare an la sinagogă? De ce faci asta, mamă? Amadea ştia că mama ei fusese întotdeauna fascinată de religie. Poate că era mânată de o curiozitate intelectuală sau de un gest de respect pentru alţii. Ştia cât de devotată era religiei catolice.

— Îmi place.

Nu-i spuse fiicei ei mai mari că se ducea acolo ca să-şi vadă mama şi că în acea zi o atinsese. Nu vorbiseră deloc, dar numai faptul că îi atinsese mâna o clipă o revigorase. Încă de la moartea lui Antoine ştiuse, în sufletul ei, că trebuia să-şi vadă mama. Era ca o legătură între trecut şi viitor. Pentru ea, legătura era Monika, aşa cum Beata era legătura între mama ei şi fiicele ei.

— E inacceptabil că evreii nu mai pot să fie redactori la ziare sau să deţină terenuri. Şi că unii sunt trimişi în lagăre, afirmă Amadea într-o seară la cină, părând contrariată.

Hitler fusese desemnat cancelar în ianuarie şi de atunci se tot aprobaseră legi împotriva evreilor. Beata ştia, la fel ca majoritatea cetăţenilor şi considera că era sub orice critică, dar nimeni nu putea face nimic. La fel ca restul germanilor, avea propriile griji şi probleme. Antisemitismul tot mai pregnant o preocupa însă foarte mult, din mai multe motive.

— Ce ştii tu despre asta? Beata părea uimită.

— Ştiu destul de multe. Am fost la conferinţele unei femei pe nume Edith Stein. Spunea că femeile ar trebui să se implice în politică, în comunitate şi în afacerile ţării. I-a scris Papei, condamnând antisemitismul. Şi am citit cartea ei despre viaţa într-o familie de evrei. S-a născut evreică şi de curând a devenit călugăriţă. A trecut la catolicism acum unsprezece ani, dar naziştii încă o cred evreică. I-au interzis să mai ţină conferinţe şi să predea. Acum e la Köln, într-o mănăstire de carmelite. Este foarte celebră.

— Ştiu. Am citit despre ea. Mi se pare interesantă.

Era prima comunicare adevărată, matură, dintre Beata şi fiica ei, prima conversaţie serioasă pe care o avuseseră de ani de zile. Amadea se simţi încurajată şi se hotărî să i se confeseze. Era impresionată că şi mama ei auzise de Edith Stein.

— Câteodată cred că mi-ar plăcea să fiu călugăriţă. Am vorbit o dată despre asta cu preotul. I se pare un lucru bun.

Beata, derutată, îşi privi scurt fiica. Pentru prima dată, înţelese cât de absentă fusese şi cât de singură se simţea Amadea. Cu excepţia prietenilor de la şcoală, acasă nu comunica decât cu un copil care avea jumătate din vârsta ei. Pentru Beata acesta fu un semnal de alarmă ca să-i acorde mai multă atenţie. Antoine murise de şase ani, iar ea simţea că murise o dată cu el.

— Tatălui tău nu i-ar fi plăcut să intri la mănăstire, îşi aminti cum reacţionase atunci când preotul care îi căsătorise îi spusese că ar fi trebuit să devină călugăriţă. Antoine dezaprobase cu vehemenţă, fiind de părere că asta însemna o viaţă irosită pentru o femeie. El credea că femeile trebuie să se mărite şi să aibă copii. Ar trebui să te măriţi când creşti şi să ai copii, i se adresă ea fetei.

Încercase să reproducă exact cuvintele lui Antoine, ca şi cum ar fi putut vorbi în numele lui. De fapt chiar avea obligaţia să facă acest lucru, fiindcă soţul ei nu mai putea vorbi pentru el însuşi.

— Poate că nu toată lumea trebuie să aibă copii. Sora lui Gretchen s-a călugărit acum trei ani. Îi place foarte mult. Anul trecut a depus primele jurăminte.

Cu cât Beata o asculta mai mult, cu atât înţelegea mai bine ce distanţă enormă le separa. Amadea vorbea de parcă se îndrepta spre cea mai apropiată mănăstire, iar mama ei îşi dădu seama că avea obligaţia să-i acorde mai multă atenţie şi să stea de vorbă nu numai despre problemele curente ale gospodăriei, ci şi despre lucrurile care contau pentru ea. Spera că nu era prea târziu să restabilească această conexiune. Constată şocată că de la moartea lui Antoine trăise ca o fantomă şi pierduse legătura cu fiicele ei. Corpul ei era acolo, dar spiritul ei, nu.

— Nu vreau să mergi la conferinţe precum cele ale lui Edith Stein, Amadea, sau la manifestaţii organizate de radicali, dacă asta ai început să faci. Şi ar trebui să ai grijă în prezenţa cui critici politicile lui Hitler.

— Eşti de acord cu el, mamă? Amadea părea şocată.

— Nu, nu sunt de acord. Beata avu senzaţia că mintea i se limpezise. Era interesant să discute cu fiica ei. Era o tânără

foarte inteligentă. Îi amintea de întrebările pe care şi le adresa şi ea la acea vârstă, de pasiunea pentru filosofie şi de discuţiile politice. Petrecuse ore în şir sporovăind cu fraţii ei şi cu prietenii lor. Amadea nu avea cu cine altcineva să abordeze asemenea subiecte. Dar e periculos să te opui, continuă ea. Politicile lui Hitler au o componentă antisemită foarte importantă. Chiar şi la vârsta ta, ai putea să atragi atenţia dacă vorbeşti deschis. Te-ai expune pericolului.

Amadea, înţelegând că mama ei vorbea serios, făcu un comentariu despre cât de îngrozitoare fusese incendierea cărţilor din luna mai. Nu îi plăceau lucrurile pe care le vedea şi le auzea.

— De ce au ars cărţi? întrebă Daphne implicându-se, în sfârşit, în conversaţie.

— Fiindcă încearcă să sperie oamenii şi să-i intimideze, îi explică Amadea. Trimit oamenii în lagăre fiindcă sunt evrei. De ziua mea, anul acesta, naziştii le-au spus oamenilor să nu meargă la magazinele ţinute de evrei.

— Din cauza ta? Daphne părea uimită.

— Nu, a fost doar o coincidenţă, dar tot e o ticăloşie fără margini.

— Evreii arată altfel decât alţi oameni? se interesă Daphne, spre mirarea surorii sale.

— Sigur că nu. Cum poţi spune aşa ceva?

— Profesorul meu a spus că evreii au coadă, spuse fata cu inocenţă, în timp ce mama şi sora ei o priveau îngrozite.

— Nu e adevărat, replică Beata, întrebându-se dacă ar fi trebuit să le spună că se născuse mozaică. Nu i se părea însă un moment potrivit. Era catolică de atât de mulţi ani… Potrivit unor zvonuri, erau persecutaţi doar evreii săraci, infractorii şi vagabonzii, nu cei precum familia ei. Naziştii voiau să cureţe Germania şi să elimine sursele criminalităţii. Nu aveau să-i urmărească vreodată pe evreii respectabili. Era sigură de asta, dar încă nu era foarte sigură dacă să le dezvăluie fetelor originile sale.

Conversaţia purtată în seara aceea, mai lungă decât de obicei, fusese extrem de interesantă. Beata nu-şi dăduse seama niciodată cât o interesa politica pe Amadea, cât era de independentă şi de sensibilă la problemele societăţii. Nu-i înţelesese nici preocuparea pentru descoperirea vocaţiei religioase. Aceasta i se păru mai îngrijorătoare decât înclinaţiile politice radicale. Se întreba cât de mult o influenţaseră conferinţele şi scrierile lui Edith Stein sau, mai rău, cât de mult o afectase faptul că Stein se călugărise. Asemenea situaţii aveau o influenţă puternică asupra unei

fete tinere, mai ales că era vorba şi despre sora mai mare a celei mai bune prietene.

Din toate acestea se desprindea imaginea unei vieţi pe care nu şi-o dorea pentru fiica ei. Dar nici Beata nu făcuse mare lucru pentru ea în ultimii ani. Nu aveau niciun fel de viaţă socială, nici prieteni, iar în afară de familia Daubigny, pe care o vedeau foarte rar, nu frecventau pe nimeni. Unsprezece ani, cât trăise Antoine, se dedicase cu totul lui şi copiilor. Iar de la moartea lui devenise o pustnică. Nu ştia cum să schimbe asta şi nici nu voia, însă cel puţin putea să acorde atenţie lucrurilor care se întâmplau în lume. Amadea părea mult mai bine informată ca ea. O îngrijorau părerile ei despre antisemitismul naziştilor şi spera că nu le exprima la şcoală cu voce tare. Îi aminti să aibă grijă. Era periculos să-i critici pe nazişti, indiferent de vârstă.

Săptămâna următoare, Beata se duse din nou la sinagogă. Nu voia să mai aştepte încă un an ca să-şi vadă mama. De data aceasta se aşeză intenţionat în spatele ei şi nu mai fu nevoie să-şi ridice voalul, căci Monika o recunoscu din primul moment. La plecare, îi strecură în mâna înmănuşată o bucăţică de hârtie pe care îşi scrisese adresa şi numărul de telefon. De îndată ce i-o dădu şi îşi văzu mama strângând-o în mână, Beata dispăru în mulţime, nevrând să dea ochii cu tatăl ei. Nu putea decât să se roage ca Monika să aibă suficient de curaj încât să o sune. Voia din tot sufletul să o vadă, să o îmbrăţişeze şi să stea de vorbă cu ea. Mai mult ca orice, voia să le cunoască pe fete.

Urmară două zile cumplite de agonie. Din întâmplare, Amadea răspunse la telefon atunci când sună. Tocmai terminaseră de luat cina, iar Beata o întrebase pe Daphne dacă voia să joace vreun joc. Amadea observase că mama ei părea că se simte mult mai bine şi că făcea mai multe eforturi să comunice cu ele şi să iasă din depresia îndelungată de după moartea lui Antoine.

— Te caută cineva, îi spuse ea.

— Cine e? întrebă Beata, uitând pentru o clipă de telefonul pe care-l aştepta şi presupunând că era Veronique. De luni de zile îi ceruse să-i facă o rochie pentru petrecerea de Crăciun, gândindu-se că i-ar mai fi îndepărtat gândurile negre, însă Beata o evitase. Nu mai cususe de ani de zile, de la moartea lui Antoine, cu excepţia situaţiilor foarte rare când le croia fetelor ceva simplu. Nu mai era interesată să facă rochii de seară sau ţinute sofisticate şi nu mai avea nevoie de banii pe care îi obţinea pe ele.

— N-a spus cine este, zise Amadea, ducând-o sus pe Daphne.

— Alo? răspunse Beata. Respiraţia i se opri când auzi vocea. Nu se schimbase deloc.

— Beata? şopti Monika, temându-se să n-o audă cineva. Jacob nu era acasă, dar toată lumea ştia că n-avea voie să vorbească cu fiica ei. Era moartă.

— Dumnezeule, mulţumesc că ai sunat. Erai atât de frumoasă la sinagogă! Nu te-ai schimbat deloc.

După şaptesprezece ani, amândouă ştiau că nu era posibil. Dar pentru Beata arăta la fel.

— Păreai atât de tristă. Te simţi bine? Eşti bolnavă?

— Antoine a murit.

— Îmi pare foarte rău. Era sinceră. Fiica ei arăta devastată, de aceasta sunase. Nu-i mai putea întoarce spatele multă vreme, indiferent ce spunea Jacob. Când? se interesă ea.

— Acum şase ani. Am două fetiţe frumoase, Amadea şi Daphne.

— Seamănă cu tine? întrebă mama ei zâmbind.

— Cea mică, da. Cea mare seamănă cu tatăl ei. Mamă, ai vrea să le vezi?

Urmă o tăcere interminabilă, la capătul căreia răspunsul veni cu un oftat. Părea obosită. Lucrurile mergeau greu în acele vremuri.

— Da, aş vrea.

— Ar fi minunat, răspunse Beata entuziasmată, ca o adolescentă. Când ai vrea să vii?

— Ce părere ai dacă vin mâine după-amiază, la ceai? Presupun că fetele se întorc de la şcoală până atunci.

— Vom fi aici.

Obrajii Beatei erau scăldaţi în lacrimi. Pentru asta se rugase ani de zile. Pentru iertare. Pentru a-şi atinge din nou mama. Numai o dată. Să o ţină în braţe. O clipă în braţele mamei ei. Numai una.

— Ce-o să le spui?

— Nu ştiu. O să mă gândesc în seara asta.

— O să mă urască dacă le spui adevărul, murmură doamna Wittgenstein cu tristeţe. Dar aşa cum Beata voia să o vadă pe ea, Monika voia să-şi vadă din nou copilul. Se întâmplau multe lucruri grave. Jacob se temea că într-o zi li s-ar fi putut întâmpla şi lor, deşi Horst şi Ulm spuneau că n-avea cum. Ei erau germani, nu evrei vagabonzi. Spuneau că naziştii voiau să elimine infractorii, nu oamenii respectabili cum erau ei. Jacob nu era de acord. Şi îmbătrâneau cu toţii.

Avea nevoie să-şi vadă din nou fiica. Avea nevoie. În mod visceral. Ca şi cum o parte din inimă îi fusese smulsă şi avea nevoie de ea înapoi.

— Nu trebuie să ştie adevărul. Putem să dăm vina pe tata. Beata zâmbi. Amândouă ştiau că Jacob nu avea să cedeze. Nu exista nici măcar o şansă îndepărtată ca Amadea şi Daphne să-l cunoască, însă Monika simţea că nu mai putea îndura această tragedie. Nu mai putea să se chinuiască pe ea sau pe Beata în halul acesta. Nu-ţi face griji, mă descurc eu, adăugă ea. O să fie încântate să te cunoască. Şi, mamă, continuă ea cu răsuflarea întretăiată, abia aştept să te văd.

— Şi eu.

Monika părea la fel de emoţionată ca fiica ei.

Beata se gândi la asta toată noaptea, iar dimineaţa, la micul dejun, le spuse că voia să le prezinte o persoană care avea să vină în după-amiaza respectivă.

— Despre cine e vorba? întrebă Amadea nu foarte interesată. Avea lucrare la şcoală, pentru care învăţase până târziu în noaptea precedentă. Era o elevă excepţională.

Beata ezită o clipă.

— Bunica voastră, spuse ea, iar ochii fetelor se măriră.

— Am crezut că e moartă, zise Amadea suspicioasă.

— Am minţit, mărturisi Beata. Când m-am măritat cu tatăl vostru, Franţa şi Germania erau în război. Ambele noastre familii au fost foarte afectate. Când ne-am cunoscut, eram în Elveţia, în vacanţă cu părinţii noştri. Iar tatăl meu voia să mă mărit cu altcineva, cu un om pe care nici nu-l cunoşteam. Era greu să le explice totul acum, vieţile lor erau complet diferite, însă povestea le impresionă pe fete. Nu-şi găsea uşor cuvintele pentru a le dezvălui ceea ce se întâmplase cu mult timp în urmă. Niciuna din familiile noastre nu a vrut ca noi să ne căsătorim, fiindcă tatăl vostru era francez, iar eu germană, continuă ea. Ştiam că trebuia să aşteptăm până după război şi nici măcar atunci nu erau mari speranţe să primim aprobarea. Eram nebuni şi tineri şi i-am spus tatălui meu că vreau să mă mărit orice-ar fi. Mi-a replicat că în acest caz nu aveam să-i mai văd niciodată. Tatăl vostru era rănit şi mă aştepta în Elveţia, iar verii lui au spus că puteam locui cu ei şi să ne căsătorim acolo. Aşa că am plecat, ceea ce a fost o mare îndrăzneală, însă eram convinsă că procedam corect. Ştiam că tatăl vostru era un om bun şi nu mi-am regretat nicio clipă gestul. Dar tatăl meu nu m-a mai văzut vreodată şi nu a lăsat pe nimeni din familie să mă vadă, nici pe mama, nici pe sora sau pe fraţii mei. Toate scrisorile mele s-au întors nedeschise. Nu i-a

permis niciodată mamei să mă vadă sau să-mi vorbească. Am văzut-o undeva zilele trecute. Beata nu menţionă că o văzuse la sinagogă deoarece nu voia să adauge şi că erau parţial evreice. N-ar fi făcut decât să le nedumerească şi mai mult sau poate chiar să le pună în pericol, întrucât Hitler ura evreii. Când am văzut-o, i-am dat adresa şi numărul meu de telefon. A sunat aseară şi vrea să vă vadă. Vine astăzi, după ce vă întoarceţi de la şcoală.

Fusese mai simplu decât crezuse. Amândouă fetele o priveau neîncrezătoare.

— Cum a putut fi atât de rău? întrebă Amadea scandalizată. Asta a făcut şi familia tatei?

— Da. Îi urau pe germani, aşa cum şi familia mea îi ura pe francezi.

— Ce prostie! Câtă răutate, izbucni Amadea. Tu ne-ai face vreodată una ca asta? Amadea ştia răspunsul dinainte să rostească întrebarea.

— Nu, nu v-aş face aşa ceva. Dar asta s-a întâmplat în urmă cu multă vreme şi războiul a fost cumplit.

— Atunci de ce n-a vrut să te mai vadă după ce s-a terminat? se interesă Daphne. La fel ca sora ei, era un copil inteligent.

— Fiindcă e un bătrân încăpăţânat, spuse Amadea cu ranchiună. Beata îl iertase în urmă cu ani de zile şi îi acceptase atitudinea, deşi gândul o chinuise foarte multă vreme. Şi sora şi fraţii tăi? continuă fata, încă şocată de ceea ce aflase. Nici ei nu sunt morţi? Ei de ce nu vor să te vadă?

— Nu vor să-l sfideze pe tata, răspunse Beata. Nu le dezvălui că Jacob o declarase moartă.

— Cred că e îngrozitor dacă insuflă o asemenea spaimă. Amadea nu putea să priceapă o astfel de asprime. Tatăl ei fusese un bărbat foarte blând. Şi familia tatei, la fel.

— Mama ta trebuie să fie foarte curajoasă dacă vrea să ne vadă acum. Tatăl tău o s-o bată când o să se ducă acasă? întrebă Daphne, părând preocupată.

— Sigur că nu, îi zâmbi Beata. Dar nu-i va spune că a venit aici. Ar fi prea supărat. Iar acum este bătrân. Şi ea e bătrână. Mă bucur foarte mult că vine să ne vadă, mărturisi cu lacrimi în ochi, ceea ce le impresionă pe ambele fete. Mi-a fost tare dor de ea, mai ales de când a murit tatăl vostru. Amadea se întrebă subit dacă vizitele anuale la sinagogă aveau vreo legătură, dar nu vru să o întrebe. Mama ei trecuse prin destule. Am vrut doar să ştiţi înainte ca ea să vină astăzi.

Aflaseră lucruri uluitoare despre mama lor. Era ciudat să descopere că aveau o bunică ce fusese în viaţă în tot acest timp şi pe care n-o văzuseră niciodată. Nu numai o bunică, ci şi un bunic, o mătuşă şi doi unchi.

— Mă bucur pentru mama, spuse Amadea în drum spre şcoală, dar cred că au făcut un lucru îngrozitor. Închipuie-ţi cum ar fi să ne facă mama aşa ceva. Ce pierdere, ce pierdere enormă, se gândi ea, Beata îi pierduse pe toţi cei dragi pentru un bărbat. Totuşi, îşi dădu seama că, dacă nu ar fi făcut-o, ea şi Daphne nu s-ar fi născut niciodată.

— Eu aş fi plâns mult, mărturisi sora ei mai mică.

— Şi eu, zâmbi Amadea, luând-o de mână ca să traverseze. Să nu faci vreodată aşa ceva, adică să nu vorbeşti cu mine, că vin şi te bat, o avertiză ea, stârnindu-i un hohot de râs.

— În regulă, promit. N-o să fac asta.

Gândindu-se la mama lor şi la bunica pe care erau pe cale să o cunoască, fetele parcurseră restul drumului spre şcoală mână în mână, pierdute în gânduri. Amadea uitase deja întrebarea dacă bunicii ei erau evrei. Nu conta pentru ea. Ştia că mama ei era catolică, deci probabil se înşela. Dacă mama ei era catolică, atunci cu siguranţă erau şi părinţii ei.

Capitolul 8

Când se auzi soneria, la ora patru, Beata se opri o clipă, îşi netezi fusta şi îşi aranjă părul. Purta o rochie neagră simplă şi un şirag de perle pe care i-l dăruise Antoine la cea de-a zecea aniversare a nunţii lor. Era extrem de palidă. Părea serioasă şi aproape nu mai respira când deschise uşa şi-şi văzu mama în prag, într-o rochie mov şi un palton negru elegant. Ca de obicei, era îmbrăcată foarte elegant şi purta pantofi negri din piele de căprioară şi o poşetă asortată. Mănuşile erau făcute pe comandă şi purta un şirag de perle enorme. Ochii ei se cufundară în cei ai fiicei sale şi, fără să scoată o vorbă, se îmbrăţişară. Beata se simţea ca un copil care îşi pierduse mama şi, în sfârşit, o găsise. Voia doar să o alinte, să-i mângâie obrazul şi părul mătăsos. Folosea acelaşi parfum ca atunci când fiica ei era adolescentă. Şi, de parcă nu s-ar fi întâmplat decât cu o zi în urmă, îşi aminti de împrejurările cumplite în care plecase. Dar acum se încheiase totul. Se regăsiseră.

Anii care trecuseră de atunci dispărură subit. O conduse pe mama ei în sufragerie şi se aşezară una lângă alta pe canapea, plângând. Trecu mult timp până ce Beata reuşi să îngaime:

— Îţi mulţumesc că ai venit, mamă, mi-a fost atât de dor de tine.

Era mai mult decât îşi permisese vreodată să simtă sau mai mult decât putuse spune vreodată. Totul îi venea din nou în minte. Momentele în care ar fi vrut să fie acolo, când se măritase, când se născuse Amadea… şi Daphne… în vacanţe şi la zilele de naştere şi în fiecare moment important din căsnicia ei… şi când murise Antoine. Şi în toate clipele obişnuite. Iar acum se afla aici. Nu simţea nicio furie pentru anii pierduţi, doar durere. Şi acum, în sfârşit, uşurare.

— Nu ai idee prin ce chinuri am trecut, spuse Monika, lacrimile curgându-i nestăvilite pe obraji. I-am promis că n-o să te văd. Mi-a fost teamă să-l sfidez. Dar mi-a fost atât de dor de tine, în fiecare zi.

Nu trecuse niciodată peste plecarea Beatei. Pentru ea fusese ca o moarte.

— Toate scrisorile mele s-au întors, murmură Beata suflându-şi nasul.

— N-am ştiut niciodată că ai scris. Precis că tatăl tău le-a returnat fără să mi le arate.

— Ştiam asta, zise Beata, amintindu-şi scrisul tatălui ei de pe plicuri. Şi cele pe care i le-am trimis lui Brigitte s-au întors. Am văzut-o o dată pe stradă şi s-a grăbit să mă evite. La fel şi Ulm şi Horst.

— Ţi-am făcut priveghi, o informă Monika posomorâtă. Fusese ziua cea mai grea a vieţii ei. Nu ne lasă nici măcar să vorbim despre tine. Cred că Brigitte se teme să nu mă supere, aşa că nu spune nimic.

— E fericită?

— A divorţat. Vrea să se mărite cu altcineva. Tatăl tău nu e de acord. Fetele tale sunt mozaice? întrebă ea cu speranţă.

— Nu.

Nu-i spuse mamei ei că se convertise atunci când se căsătorise cu Antoine. Poate că ar fi fost prea mult pentru ea. Şi aşa era destul. Monika o surprinse însă cu următoarele ei vorbe. Presupusese că Beata se convertise. Se gândise că o va face, o dată căsătorită cu Antoine.

— Poate că e mai bine aşa, la cum stau lucrurile în vremurile astea. Naziştii fac lucruri groaznice. Tatăl tău spune că noi nu vom păţi nimic, dar nu se ştie niciodată. Să nu spui nimănui că ai fost mozaică. O să dureze foarte mult să găsească actele. Dacă acum eşti creştină, rămâi aşa, Beata. O să fi mai în siguranţă. Era un act de mare curaj din partea Monikăi să spună aşa ceva. Ce le-ai povestit copiilor tăi despre mine? Se interesă ea îngrijorată.

— Că te iubesc, că tata nu voia să mă mărit cu Antoine fiindcă el era francez, iar ţările noastre erau în război. Le-am spus că şi familia lui a avut aceeaşi reacţie faţă de mine. Fetele au fost şocate, dar cred că au înţeles.

— Ai făcut cunoştinţă cu familia lui? Beata dădu din cap. Cum a murit?

— Un accident de călărie. Tatăl lui murise în urmă cu două săptămâni. Acum sunt contesă, zise ea cu un surâs.

— Sunt impresionată, o tachină ea, cu o strălucire în privire.

Fetele, abia sosite de la şcoală, intrară în cameră. Se uitau la femeia despre care ştiau că era bunica lor şi văzură zâmbetul ce lumina chipul mamei. Monika, având obrajii scăldaţi în lacrimi, îşi întinse braţele spre ele.

— Vă rog să mă iertaţi pentru cum m-am comportat. Mă bucur tare mult să vă cunosc. Sunt foarte mândră de amândouă. Sunteţi aşa de frumoase, spuse ea, ştergându-şi ochii cu o batistă de dantelă, în timp ce fetele se apropiau încet.

Lui Daphne i se păru drăguţă, iar Amadea voia s-o întrebe de ce îşi lăsase soţul să fie atât de rău cu Beata, însă nu îndrăzni. I se păru că era o femeie bună. Plângea mult, la fel ca şi mama lor. În timp ce luară ceaiul, fetele îşi dădură seama că mama lor semăna foarte mult cu Monika. Chiar şi la voce. Se simţiră bine împreună, iar într-un final Monika se ridică.

— Cum să-ţi spunem? vru Daphne să ştie.

Era o întrebare inteligentă pentru un copil de opt ani. Şi Amadea ar fi vrut să cunoască răspunsul.

— E în regulă *Oma*? propuse Monika şovăind, privindu-le mai întâi pe ele, iar apoi pe Beata. Cuvântul desemna un alint pentru bunici în limba germană şi nu îşi câştigase dreptul la el. Aş fi onorată dacă mi-aţi spune aşa.

Ambele fete dădură din cap aprobator. Monika le îmbrăţişă pe amândouă, apoi o strânse în braţe pe Beata. Nu se mai săturau una de cealaltă.

— O să vii din nou? întrebă fiica ei.

— Sigur că da. Oricând vrei. Te sun în câteva zile, promise ea, iar Beata ştiu că avea s-o facă. Îşi ţinea mereu promisiunile.

— Mulţumesc, mamă, spuse Beata îmbrăţişând-o pentru ultima oară.

— Te iubesc, Beata, şopti Monika. O sărută pe obraz şi se îndreptă spre ieşire. Fusese o după-amiază extraordinară pentru toată lumea.

După ce bunica ei plecă, Amadea o găsi pe Beata stând singură în sufragerie, pierdută în gânduri.

— Mamă?

Beata o privi zâmbind.

— Da, draga mea. Ce părere ai?

— Cred că e trist că a fost departe atâta timp. Se vede că te iubeşte mult.

— Şi eu o iubesc. Mă bucur că s-a întors şi că v-aţi cunoscut.

— Îl urăsc pe tatăl tău pentru ceea ce ţi-a făcut, rosti Amadea cu răceală. Beata nu o contrazise, deşi sentimentele ei erau altele. Niciodată nu-l urâse, deşi îi provocase o durere nemaivăzută, la fel ca şi Monikăi. Decizia lui de a o exila îi afectase foarte mult pe toţi, poate chiar şi pe el, deşi nu avea s-o recunoască niciodată. El şi Beata fuseseră însă mereu apropiaţi. Plecarea ei fusese o lovitură puternică pentru el. Din punctul lui de vedere, era trădarea supremă. Beata nu se aşteptase niciodată ca exilul ei să dureze toată

viaţa. Dar chiar dacă ar fi ştiut dinainte, tot s-ar fi măritat cu Antoine.

— Nu urî pe nimeni, murmură ea. E prea mult chin şi nu face altceva decât să te otrăvească. Am învăţat asta acum mult timp.

Amadea încuviinţă din cap. Bănuia că mama ei avea dreptate, dar o considera o persoană deosebită pentru că nu-şi ura tatăl. Era sigură că, dacă ar fi fost în locul ei, l-ar fi detestat.

Amadea se aşeză pe canapeaua unde stătuse bunica ei şi îşi îmbrăţişă mama, aşa cum şi Beata îşi îmbrăţişase mama şi fusese recunoscătoare să poată face acest lucru după atâta timp.

— Te iubesc, mamă, şopti ea, aşa cum şoptise şi Beata. Era un şir de ecouri şi legături care nu se oprea niciodată. La final, în pofida distanţei, a timpului şi a controverselor, legătura era inextricabilă. Mama ei îi dovedise acest lucru în după-amiaza aceea.

Capitolul 9

În următorii doi ani, doamna Wittgenstein veni să le viziteze o dată pe săptămână. Aceasta deveni o tradiţie pe care Beata o preţuia cu sfinţenie. Pentru amândouă, era un dar nesperat, permiţându-le să se cunoască aşa cum nu avuseseră timp să o facă în tinereţe. Acum era adultă şi mamă, avea şi ea copii şi amândouă suferiseră peste măsură şi deveniseră mai înţelepte. Monika încercase să-l convingă pe Jacob să cedeze în privinţa fiicei lor – îi spusese că o văzuse pe stradă cu două fetiţe însă el o privise cu asprime.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti. Fiica noastră a murit în 1916.

Subiectul era închis. Jacob era de piatră. Monika nu mai îndrăznise să deschidă discuţia, dar se mulţumea cu vizitele, la fel ca Beata. Nu mai spera să-i revadă pe ceilalţi. Revenirea mamei în viaţa ei o satisfăcea pe deplin. Era recunoscătoare pentru asta.

Monika îi aduse fotografii. Brigitte, încă foarte frumoasă, se mutase înapoi în casa părintească. Mama era îngrijorată pentru ea, întrucât mergea la prea multe petreceri, stătea toată ziua în pat, bea prea mult şi nu se ocupa de copii. Ar fi vrut să se recăsătorească, însă cea mai mare parte a bărbaţilor cu care ieşea erau deja însuraţi. Horst şi Ulm o duceau bine, deşi una dintre fetele lui Ulm era fragilă şi bolnăvicioasă, având probleme cu inima.

În decursul timpului, Monika se ataşase mult de fetele Beatei. Amadea găsea că bunica ei era interesantă şi inteligentă, dar nu o putea ierta pentru că îl lăsase pe Jacob să-şi izgonească fiica. Socotea că fusese un act de cruzime şi, drept urmare, păstra o atitudine distantă. Daphne, pe de altă parte, era destul de mică încât să-şi exprime dragostea fără rezerve. Îi plăcea să aibă o bunică, pe lângă o mamă şi o soră. Nu-şi amintea de tatăl ei şi crescuse într-o ambianţă exclusiv feminină.

Beata, pe de altă parte, nu se mai uitase la alt bărbat de la moartea lui Antoine, deşi era încă frumoasă. Spunea că amintirea anilor petrecuţi cu el era suficientă să-i ajungă o viaţă şi nu voia pe altcineva. În 1935, la doi ani de când începuse Monika să o viziteze, ea împlini patruzeci de ani, iar mama ei, şaizeci şi cinci. Se sprijineau şi se ajutau reciproc. Situaţia politică devenise tot mai tensionată, deşi pe ei nu-i afecta. Deocamdată.

Amadea critica deseori cu vehemenţă intensificarea antisemitismului în Germania. Evreilor li se interzisese să mai facă parte din Frontul German al Muncii şi să aibă asigurare de sănătate. De asemenea, fuseseră excluşi din armată şi nu mai puteau obţine licenţa în drept.

Beata se temea că lucrurile aveau să se înrăutăţească tot mai mult. Chiar şi actorii şi interpreţii trebuiau să se înscrie în sindicate speciale şi rareori li se dădea de lucru. Situaţia devenea înspăimântătoare.

Monika şi Beata discutară problema într-o după-amiază, când erau singure, înainte ca fetele să se întoarcă de la şcoală. O problemă spinoasă o reprezentau actele Beatei şi ale copiilor. Deşi era catolică de nouăsprezece ani, Beata se născuse mozaică, iar fetele erau pe jumătate evreice, ceea ce le-ar fi putut pune în pericol. În ultimii doi ani, o mulţime de evrei săraci şi fără relaţii sus-puse fuseseră trimişi în lagăre. Jacob insista că lor nu putea să li se întâmple una ca asta. Cei închişi erau „marginalii", sau cel puţin aşa susţineau naziştii. Condamnaţii, infractorii, vagabonzii, ţiganii, şomerii, scandalagiii. Comuniştii, radicalii şi indivizii care nu se puteau întreţine. Dar câteodată fuseseră afectaţi şi cunoscuţi de-ai lor. Monika avea o femeie de serviciu al cărei frate fusese trimis laolaltă cu întreaga familie în lagărul de la Dachau, însă acesta era un activist politic care tipărise broşuri împotriva naziştilor, deci el însuşi o căutase cu lumânarea. Totuşi, Monika era profund îngrijorată. Încet, încet, evreii erau eliminaţi din societatea productivă, izolaţi şi ostracizaţi în permanenţă. Dacă situaţia se agrava, nu voia ca Beata şi fetele să fie expuse primejdiei. Beata însăşi se gândise la asta. Erau lipsite de protecţie şi, dacă dădeau de necaz, nu aveau la cine să apeleze.

— Nu cred c-o să le căşuneze pe unii ca noi, mamă, spuse ea.

Pe Monika o îngrijora şi felul în care arăta fiica ei. Mereu fusese zveltă, dar în ultimii ani ajunsese ca o umbră; în plus, fără machiaj, avea un chip îngrozitor de palid. De la moartea lui Antoine nu purtase decât negru şi, parcă peste noapte, îmbătrânise. Închisese porţile către lume, interesând-o numai copiii şi, acum, mama ei.

— Dar actele fetelor? întrebă doamna Wittgenstein preocupată.

— Nu prea au acte Nu au decât carnetele de elev cu numele de Vallerand; s-au născut catolice. Eu sunt catolică. Preotul ne cunoaşte bine. Nimănui n-o să-i dea prin minte că nu m-am născut catolică. Fiindcă am *venit* din Elveţia, unii

ne cred elveţieni. Chiar şi certificatul meu de căsătorie cu Antoine arată că eram amândoi catolici când ne-am căsătorit. Paşaportul meu a expirat acum mai mulţi ani şi fetele n-au avut niciodată. Amadea era mică atunci când ne-am întors, aşa că a intrat cu paşaportul meu. Nimeni n-o să se preocupe de o văduvă cu două fete purtând numele unui nobil francez. Sunt trecută peste tot drept contesă de Vallerand. Cred că suntem în siguranţă, atâta timp cât nu atragem atenţia asupra noastră. Mă îngrijorez mai mult pentru voi.

Toată lumea din Köln îi cunoştea pe Wittgensteini şi ştia că erau evrei. Faptul că o izgoniseră pe Beata în urmă cu două decenii şi o dăduseră drept moartă avea să o protejeze oarecum, iar mama ei era recunoscătoare pentru asta. Ceilalţi membri ai familiei erau mult mai vizibili, ceea ce era bine, dar şi rău. Presupuneau că naziştii nu aveau să persecute o familie atât de respectabilă ca a lor. La fel ca mulţi alţii, erau convinşi că erau vizaţi oamenii mărunţi, drojdia societăţii. Antisemitismul era însă o problemă deosebit de acută, iar Horst şi Ulm nu-şi mascau neliniştea. Amândoi lucrau la bancă împreună cu Jacob, care se gândea să se pensioneze. Avea şaptezeci de ani. În pozele pe care le văzuse Beata, părea distins, dar afectat de trecerea timpului. Se temea că, dezamăgindu-l şi ea contribuise la această îmbătrânire. Spre deosebire de Monika, părea mai vârstnic decât era în realitate. Amadea refuza să se uite la poze cu el, iar Daphne spusese că o speria.

Oma le aducea mereu mici daruri, ceea ce le făcea plăcere. Beatei, pe de altă parte, îi oferise câteva bijuterii mici. Nu putea să-i dea nimic important, de teamă să nu observe Jacob. Îi spusese că le pierduse pe cele neînsemnate, iar el o certase că era neglijentă. Însă şi el uita multe lucruri, aşa că nu o dojenise prea aspru, îmbătrâneau amândoi.

Singura preocupare reală a Beatei în legătură cu originile lor evreieşti era dorinţa Amadeei de a merge la universitate. Voia foarte mult să studieze filosofia, psihologia şi literatura, aşa cum voise şi mama ei, dar Jacob nu o lăsase. Acum naziştii nu o lăsau pe Amadea să meargă la facultate. Beata ştia că dacă fiica ei ar fi încercat să-şi continue studiile s-ar fi descoperit că era pe jumătate evreică. Riscul era mult prea mare. Trebuia să prezinte nu numai certificatul de naştere, care era inofensiv şi arăta că ambii părinţi erau catolici la momentul naşterii ei în Elveţia, ci şi documente privind etnia părinţilor ei. Pentru Antoine nu era nicio

problemă, dar s-ar fi putut afla de originile evreieşti ale Beatei, iar ea nu putea permite să se întâmple aşa ceva. Nu-i explicase niciodată Amadeei, dar se opunea cu străşnicie dorinţei sale de a-şi desăvârşi instruirea. Îi spuse fetei că în perioade de restrişte universitatea nu era un loc sigur, mai ales pentru o femeie. Era plină de radicali şi de comunişti, de oameni care aveau probleme cu naziştii şi care erau trimişi în lagăre. Putea chiar să fie prinsă în toiul unei revolte.

— E ridicol, mamă. Nu suntem comunişti. Vreau doar să învăţ. Nimeni n-o să mă trimită în lagăr.

Nu putea crede că mama ei era atât de obtuză. Beatei înseşi i se părea că vorbeşte la fel cum vorbea tatăl ei odinioară.

— Sigur că nu, rosti ea cu hotărâre, dar nu vreau să te amesteci cu astfel de oameni. Poţi să aştepţi câţiva ani, dacă asta vrei cu adevărat, până ce se liniştesc apele. E prea multă agitaţie în toată Germania. Nu vreau să fi în pericol, nici măcar indirect.

Fără nicio îndoială, înscrierea la facultate le-ar fi pus în mare pericol, chiar dacă nu pentru motivele pe care le bănuia Amadea. Beata nu intenţiona să-i dezvăluie că ea fusese mozaică şi că fetele erau pe jumătate evreice. Nu era treaba nimănui, nici măcar a lor. Era hotărâtă să păstreze secretul. Cu cât ştiau mai puţini oameni, cu atât erau mai în siguranţă, din punctul ei de vedere. Nimeni din anturajul lor nu avea habar că Beata se născuse într-o familie de evrei. Izolarea ei completă faţă de clanul Wittgenstein din ultimii nouăsprezece ani o ajuta în acest sens; pe deasupra, niciuna din fete nu arăta a evreică, cu atât mai puţin Amadea, care era înaltă, blondă, cu ochii albaştri şi cu trăsături ariene. Chiar şi Beata şi Daphne, deşi brunete, aveau trăsăturile delicate şi fine şi ochii albaştri, fiind departe de stereotipurile asociate evreilor.

Amadea vorbea de luni de zile despre mersul la facultate, însă mama ei rămăsese fermă, spre uşurarea Monikăi. Îi erau suficiente grijile pe care şi le făcea pentru ceilalţi copii, despre care ştia toată lumea că erau mozaici, ca să se mai preocupe şi pentru Beata şi fiicele ei. Era clar că, în lipsa lui Antoine, nu avea cine să le apere sau să aibă grijă de ele.

Beata trăia într-o izolare aproape deplină. Nu vorbea cu nimeni, în afară de fete şi de soţii Daubigny, pe care oricum îi vedea rar. Ducea o viaţă singuratică, pigmentată acum de certurile cu fiica sa pe tema înscrierii la facultate. Se contraziceau în permanenţă, dar Beata era neclintită.

Amadea nu avea cum s-o sfideze, din moment ce banii erau la mama ei. Aceasta îi sugerase să studieze singură, până ce lucrurile aveau să se liniştească în mediul universitar.

Daphne nu avea încă zece ani, iar mama şi sora ei încă o considerau o copiliţă. Nu-i plăcea să le vadă certându-se şi i se plângea bunicii, pe care o adora. Daphne o găsea foarte frumoasă şi îi plăceau bijuteriile şi hainele ei croite după ultima modă. *Oma* o lăsa mereu să-i scotocească prin poşete şi să se joace cu orice comoară găsită acolo, precum pudra sau rujul. O lăsa să-i poarte bijuteriile şi să-i probeze pălăriile. Monika era la fel de elegantă ca întotdeauna. Beatei nu-i mai păsa cum arăta, iar Daphne detesta rochiile anoste, în culori închise, pe care le purta. Părea îngrozitor de tristă.

Cu puţin înainte ca Amadea să împlinească optsprezece ani, Monika nu ajunse la ele două săptămâni la rând. Prima dată reuşi să sune şi să-i spună Beatei că nu se simţea bine. A doua oară, pur şi simplu nu veni. Beata fu foarte îngrijorată şi, în final, îndrăzni să o sune. La telefon răspunse o voce de femeie pe care nu o recunoscu. Era una dintre servitoare, care o informă că doamna Wittgenstein era prea bolnavă ca să vină la telefon. Spre marea ei uşurare însă, peste o săptămână, Monika îşi făcu apariţia. Dar nu arăta deloc bine. Era palidă ca varul, îi era greu să meargă şi abia dacă putea să respire.

Beata o conduse în sufragerie şi o ajută să se aşeze. Pentru o clipă, Monika nu putu să răsufle, apoi păru să-şi revină după o ceaşcă de ceai.

— Mamă, ce s-a întâmplat? Ce spune medicul? întrebă Beata speriată.

— Nu e nimic, zâmbi ea curajos, dar neconvingător. Am mai avut simptomele astea acum câţiva ani, însă au dispărut. Ceva la inimă. Bătrâneţea, cred. Maşinăria s-a uzat.

Şaizeci şi cinci de ani nu era o vârstă foarte înaintată, iar Beatei i se păru că arăta foarte rău. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi vorbit cu tatăl ei. Monika spuse că a doua zi avea să se ducă din nou la medic, să facă mai multe analize, dar nu era îngrijorată, ci numai stresată. Însă părea mai mult decât stresată. De data aceasta, când plecă, Beata o conduse până în stradă şi îi opri un taxi. Mama ei venea întotdeauna cu taxiul, pentru ca şoferul lor să nu-i poată spune lui Jacob unde fusese. N-avea încredere în nimeni, de teamă că soţul ei ar fi împiedicat-o să-şi mai viziteze fiica, în caz că afla. Ar fi fost foarte supărat pe ea. Le interzisese tuturor s-o mai vadă pe Beata şi se aştepta ca soţia şi copiii săi să-l asculte.

— Mamă, promite-mi că te duci neapărat mâine la medic, o rugă Beata, înainte ca Monika să urce în maşină. Nu cumva să anulezi programarea, adăugă ea. O cunoştea prea bine.

— Sigur că nu, îi zâmbi Monika. Spre uşurarea Beatei, părea să respire mai uşor decât atunci când sosise. Îşi privi fiica o clipă îndelungată şi murmură: Te iubesc, Beata. Ai grijă. Îmi fac mereu griji pentru voi.

Doamna Wittgenstein vorbea cu lacrimi în ochi. Nu îndura gândul că fiica ei fusese exilată timp de nouăsprezece ani, ca un criminal care comisese o faptă de neiertat. Din punctul ei de vedere, oamenii care se iubeau nu erau criminali. Iar Beata părea cumplit de tristă. După moartea lui Antoine, pur şi simplu pierduse prea multe.

— Nu te nelinişti pentru noi, mamă, totul e în regulă. Şi tu ai grijă de tine, adăugă Beata îmbrăţişând-o din nou. Să nu uiţi cât de mult te iubesc. Mulţumesc din suflet că ai venit. Îi era mereu recunoscătoare pentru că le vizita, mai ales acum, că nu se simţea bine.

— Te iubesc, repetă Monika strecurându-i ceva în mână, după care se urcă repede pe bancheta taxiului.

Beata închise uşa şi îi făcu un semn de rămas-bun. Văzu taxiul dispărând în trafic, apoi îşi privi palma. Era un inel mic cu diamant, pe care Monika îl purtase toată viaţa şi care fusese transmis din generaţie în generaţie. Când se gândea la mâinile mamei ei, Beata avea mereu în minte inelul acela. Se cutremură pentru o clipă atunci când îl puse pe deget, lângă verighetă. De ce i-l dăduse mama ei acum? Poate că era mai bolnavă decât credea fiica ei, sau poate că era doar îngrijorată. Din câte spusese, mai avusese aceleaşi simptome şi dispăruseră, însă Beata nu putu închide un ochi toată noaptea.

Când se trezi a doua zi, se hotărî să o sune, ca să se asigure că era în regulă şi că încă voia să meargă la medic. Nu avea încredere că va respecta programarea. Ştia că mama ei nu suporta medicii şi că era foarte independentă. O sunase rareori în ultimii doi ani, însă ştia că tatăl ei era la bancă, iar după atâta vreme nu mai rămăsese niciun servitor care să-i recunoască vocea.

Formă numărul nervoasă, observând că mâinile îi tremurau. Niciodată nu avea chef să sune acolo. De data aceasta răspunse un bărbat. Beata presupuse că era majordomul şi întrebă de mama ei pe un ton profesional. Bărbatul tăcu ceva timp, apoi se interesă cine era la capătul

celălalt al firului. Neştiind cum să procedeze, dădu numele Amadeei, aşa cum mai făcuse şi altădată.

— Regret să vă informez că doamna Wittgenstein este la spital. I s-a făcut rău noaptea trecută.

— Dumnezeule, cât de îngrozitor… Se simte bine? Unde au dus-o? Părea afectată şi tonul numai profesional nu era. Majordomul îi dădu numele spitalului, presupunând că voia să-i trimită flori suferindei.

— Poate primi vizite doar de la familie, adăugă el pentru a se asigura că interlocutoarea lui nu încerca să o viziteze.

— Desigur.

Peste o clipă puse receptorul în furcă şi privi în gol. Nu ştia cum, însă trebuia să o vadă. Dacă murea? Tatăl ei nu putea să n-o lase să o vadă într-o asemenea situaţie. Pur şi simplu nu putea. Nici măcar nu se mai chinui să se îmbrace elegant. Îşi puse un palton negru peste rochia neagră pe care o purta, îşi îndesă pe cap o pălărie, îşi luă poşeta şi ieşi pe uşă. Peste câteva minute, era într-un taxi şi se îndrepta spre spital. Fără să se gândească, atinse inelul pe care mama ei i-l dăduse în ziua precedentă. Slavă Domnului că o văzuse, se gândi, rugându-se ca Monika să-şi revină.

O infirmieră de la recepţie îi spuse la ce etaj şi la ce cameră să meargă. Se afla în cel mai bun spital din Köln şi peste tot mişunau medici şi infirmiere şi oameni bine îmbrăcaţi. Atunci Beata îşi dădu seama că ieşea în evidenţă, cu hainele ponosite pe care le purta. Voia însă doar să-şi vadă mama, nu-i păsa de nimic altceva. Imediat ce coborî din lift şi pătrunse pe primul coridor, îşi văzu întreaga familie adunată pe hol. Cu ei erau două femei pe care nu le recunoscu, presupuse că erau cumnatele ei. Se apropie de grup, simţind cum inima îi bătea din ce în ce mai tare. Se afla la mai puţin de un metru de ei, când Brigitte se întoarse şi o privi cu ochii măriţi. Nu spuse nimic, însă ceilalţi îi observară expresia şi, încet, fiecare se răsuci spre Beata. Ultimul se întoarse Jacob, care o privi fix, fără a rosti vreun cuvânt.

— Am venit s-o văd pe mama, spuse ea cu o voce înspăimântată de copil, vrând să se apropie şi să-l îmbrăţişeze şi chiar să-l implore să o ierte dacă era nevoie. Însă el părea de piatră. Restul familiei o privea în tăcere.

— Eşti moartă, Beata. Iar mama ta e pe moarte. Ochii îi erau plini de lacrimi pentru soţia lui, nu pentru fiica lui. Părea de gheaţă.

— Vreau s-o văd.

— Morţii nu-i vizitează pe muribunzi. Ţi-am făcut priveghi.

— Îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Nu poţi să nu mă laşi s-o văd, bolborosi ea abia răsuflând.

— Ba pot şi nu te voi lăsa. Şocul revederii ar omorî-o.

Atunci înţelese cât de jalnic trebuia să arate în rochia şi în paltonul vechi, cu pălăria aşezată strâmb. Se gândise doar cum să ajungă acolo mai repede, nu la cum arăta. Pe chipurile surorii şi ale fraţilor ei, chiar şi pe chipurile femeilor care-i însoţeau, putu vedea compasiunea. Arăta ca o surghiunită care nu avea ce căuta acolo. Tatăl ei nu o întrebă de unde ştia că Monika era la spital. Nu-l interesa. Din punctul lui de vedere, femeia care odinioară fusese fiica lui era moartă. Avea în faţa ochilor o străină, pe care nu voia s-o cunoască.

— Nu poţi să faci asta, tată. Trebuie s-o văd. Beata plângea, însă chipul lui era neclintit, aşa cum fusese şi atunci când ea plecase de acasă. Poate că acum era chiar mai aspru.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la asta acum nouăsprezece ani. Dacă nu pleci, o să chem pe cineva să te dea afară. Într-adevăr, Beata arăta ca o nebună şi îşi putu închipui cu uşurinţă că tatăl ei era capabil să o evacueze din spital. Nu te vrem. Nici mama ta nu te-ar vrea. Nu e aici locul tău.

— E mama mea, gemu Beata, înecându-se de plâns.

— A fost mama ta. Acum nu mai eşti nimic pentru ea.

Cel puţin Beata ştia că acest lucru nu era adevărat.

Ultimii doi ani de vizite săptămânale i-o dovediseră şi era foarte recunoscătoare că mama ei venise să-i cunoască şi să-i iubească fetele şi ele pe ea.

— Greşeşti foarte mult, tată. Nu te-ar ierta niciodată pentru aşa ceva. Nici eu.

De data aceasta, era conştientă că nu avea să-l ierte. Cruzimea era mult prea mare.

— Tu ai greşit foarte mult când ai făcut ce-ai făcut. Nu te-am iertat niciodată, replică el sever.

— Te iubesc, murmură Beata, după care îi privi pe ceilalţi. Nu se mişcaseră şi nu scoseseră o vorbă. Ulm se întorsese cu spatele, iar Brigitte plângea încet, dar nu se apropiase deloc de ea. Niciunul nu încercase să-l înduplece pe Jacob. Le era prea teamă. O iubesc pe mama, continuă ea. V-am iubit mereu. Pe toţi, nu am încetat niciodată să vă iubesc. Şi mama mă iubeşte aşa cum o iubesc şi eu.

— Pleacă acum! Jacob aproape că scuipă cuvintele către ea, ca şi cum ar fi urât-o pentru că încerca să-l sensibilizeze.

Nu-şi putea închipui ce simţea el. Pleacă! îi strigă, arătând cu degetul coridorul de unde venise. Eşti moartă pentru noi şi aşa o să rămâi.

Beata îl scrută o clipă îndelungată, tremurând din cap până-n picioare, sfidându-l aşa cum îl mai sfidase o dată. Ea era singura care avea curajul ăsta. O făcuse prima dată pentru Antoine, iar acum, pentru mama ei. Însă ştia că nu avea s-o lase sub nicio formă în salon. Nu putea decât să plece, înainte s-o dea pur şi simplu afară. Se uită la el pentru ultima dată, apoi se răsuci pe călcâie şi se îndreptă agale spre lift, cu fruntea plecată. Se întoarse să-i mai privească o dată, însă plecaseră toţi. Intraseră în camera Monikăi, fără ea.

Plânse în lift şi pe tot drumul spre casă. Sună la spital din oră în oră să întrebe despre starea mamei ei, iar la ora patru îi dădură vestea. Monika murise. Beata închise telefonul privind în gol. Se terminase. Ultima legătură cu familia ei se rupsese, iar mama pe care o iubea nu mai era. Încă îi auzea ecoul vocii din ziua precedentă: „Te iubesc, Beata”. Apoi o îmbrăţişase strâns.

— Şi eu te iubesc, mamă, şopti Beata. Şi ştia că avea s-o iubească întotdeauna.

Capitolul 10

A doua zi, Beata participă la înmormântare de la distanţă. Purta o haină de blană, o rochie neagră frumoasă şi o pălărie neagră pe care i-o cumpărase Antoine înainte să moară. Ştia că mama ei ar fi fost mândră de felul în care arăta. Pe deget, purta inelul de la ea. Nu avea să-l mai scoată niciodată.

Ascultă rugăciunile şi se rugă o dată cu ceilalţi. Potrivit tradiţiei mozaice, Monika trebuia înmormântată la o zi de la deces. Beata îi urmă la cimitir şi stătu departe de ei. Nici măcar nu ştiură că era acolo. Îi urmări aruncând fiecare câte o lopată de pământ peste sicriu după ce îl coborâră în groapă. După ce plecară toţi, îngenunche lângă mormânt şi puse pe marginea lui o pietricică în semn de respect, potrivit tradiţiei.

Dintr-odată, ca prin vis, se auzi murmurând Tatăl Nostru. Ştia că pe mama ei n-ar fi deranjat-o. Stătu mult timp, apoi plecă acasă, simţindu-se moartă pe dinăuntru. La fel de moartă cum îi spusese tatăl ei că era.

Amadea o întâmpină tristă şi o cuprinse în braţe.

— Îmi pare rău, mamă.

În noaptea precedentă le spusese fetelor ce se întâmplase, iar acestea plânseseră. În felul lor, fiecare îşi iubea bunica, deşi aveau sentimente contradictorii, mai ales Amadea, în legătură cu modul în care soţii Wittgenstein îşi trataseră fiica pentru că se măritase cu bărbatul iubit. Li se părea o nedreptate, iar Beata era de acord cu ele, însă îşi iubea oricum mama, chiar şi tatăl. Erau părinţii ei.

În noaptea aceea medită la tot ceea ce se întâmplase şi la primele zile petrecute împreună cu Antoine. Avea multe lucruri la care să se gândească şi pe care să le asimileze, elemente ale unei vieţi grele, dar care meritase trăită. Plătise un preţ ridicat pentru dragoste. Pierderea mamei ei îi reamintea că nu le mai avea decât pe fiicele sale. Tatăl ei îi spusese foarte clar acest lucru. Ele erau viaţa ei. Ea nu mai avea viaţă proprie.

Peste o lună, în iunie, Amadea îi dădu noi motive de spaimă. Primi vestea de parcă ar fi fost vorba de un nou deces. În unele feluri, se asemăna cu pierderea Monikăi, numai că cel puţin fata avea să trăiască.

— Mă duc la mănăstire, mamă, o anunţă ea în ultima zi de şcoală.

Nimic nu o pregătise pe Beata pentru această veste. O privi ca şi cum ar fi împuşcat-o, dar căutătura Amadeei era

fermă şi calmă. Aşteptase luni de zile până să o anunţe şi cu fiecare zi devenise mai sigură. Nu era nimic grăbit sau frivol în alegerea ei.

— Ba nu, ripostă Beata, ca şi cum nici nu s-ar fi pus problema. I se părea că îl aude pe tatăl ei vorbind, dar nu avea de gând s-o lase. Nici măcar Antoine nu ar fi fost de acord, deşi era credincios. Nu te las să faci asta.

— Nu poţi să mă opreşti, vorbi Amadea ca un adult, pentru prima dată. Vocea ei era neclintită, ca de piatră. Se gândise prea mult ca să mai aibă vreo îndoială. Era convinsă de chemarea ei şi nimeni nu-i putea strămuta credinţa, nici măcar mama pe care o iubea. Nu era vorba despre o discuţie cu privire la mersul la facultate. Acum era o femeie în toată puterea cuvântului care ştia ce voia şi care avea să-şi îndeplinească visul.

Beata fu îngrozită de tonul Amadeei şi de privirea din ochii ei.

— Tatăl tău nu ar fi vrut asta, argumentă ea, sperând s-o înduplece evocând amintirea lui Antoine.

— Nu ai de unde să ştii. Tu ai renunţat la tot ca să te măriţi cu el, deoarece erai convinsă că procedai corect. Şi eu am această convingere. Am chemarea, adăugă ea, ca şi cum ar fi vorbit despre Sfântul Graal. Adevărul era că găsise tot ceea ce voia şi avea nevoie. După luni de zile de discuţii cu duhovnicul ei, era absolut sigură.

— Doamne Dumnezeule, murmură Beata aşezându-se. Eşti prea tânără ca să ştii asta. Eşti plictisită şi ţi se pare o idee romantică. Ştia şi că Edith Stein, care devenise un model în viaţă pentru fiica ei, se călugărise cu doi ani în urmă.

— Habar n-ai ce spui, ripostă Amadea calmă. Mă voi înscrie în ordinul carmelitelor. Am vorbit deja. Nu mă poţi opri, mamă, repetă ea ceea ce spusese la început. Nu părea deloc o fetiţă capricioasă, ci o femeie cu un scop sfânt.

— E un ordin prea restrictiv. O să trăieşti ca o prizonieră pentru tot restul vieţii, izolată de lume. Eşti tânără şi frumoasă, ar trebui să te măriţi şi să faci copii.

— Vreau să fiu călugăriţă, stărui Amadea.

Beata se cutremură. Din fericire, Daphne era la o prietenă, deci nu avea cum să le audă.

— Faci asta ca să te iei după Edith Stein. Ea avea patruzeci şi doi de ani când s-a călugărit. Îşi trăise viaţa şi ştia ce face. Tu nu ştii. Eşti prea tânără ca să iei o asemenea hotărâre.

— O să am destul timp să aflu. Mai sunt opt ani până la jurămintele finale. Aflase tot ceea ce trebuia. Mamă, asta e viaţa pe care o vreau. Privirea ei o fixa în permanenţă cu o hotărâre tăcută.

— De ce? *De ce?* suspină Beata, izbucnind în lacrimi. Eşti tânără şi frumoasă, ai toată viaţa înainte. De ce vrei să faci asta?

— Vreau să-L slujesc pe Dumnezeu şi asta e cea mai bună metodă. Cred că e voinţa Lui. Vreau să fiu mireasa lui Iisus, aşa cum şi tu l-ai iubit pe tata. Tu eşti credincioasă, mamă, mergi la biserică. Cum poţi să nu înţelegi?

Beata îşi aminti de atitudinea Monikăi atunci când îi spusese de Antoine. Mama ei se simţise trădată, iar acum aşa se simţea ea însăşi. Avea impresia că era prea rigidă şi neînduplecată, la fel cum fusese şi tatăl ei şi nu voia asta, dar nu voia nici ca fiica ei să se călugărească. I se părea un lucru anormal.

— Te admir pentru devotamentul tău, spuse într-un final, dar e o viaţă grea. Meriţi ceva mai bun. Un bărbat care să aibă grijă de tine, copii care să te iubească. Dintr-odată îi veni în minte Daphne. Ce-o să ne facem eu şi sora ta fără tine? Era devastată de acest gând.

— O să mă rog pentru voi. E mult mai mult decât orice aş putea face aici. O să fiu mai utilă dacă mă rog decât dacă stau să privesc atrocităţile pe care le fac oamenii ca să se distrugă unul pe celălalt, răutatea groaznică faţă de semeni. Era profund indignată de nedreptăţile care li se făceau evreilor, întrucât contraveneau tuturor convingerilor sale. Beata o iubea pentru hotărârea ei proverbială, dar nu şi pentru această decizie. Tremura la gândul că fiica ei avea să devină călugăriţă, închisă într-o mănăstire ca o prizonieră. Chiar nu vrei să te gândeşti la asta, mamă? insistă Amadea. Te rog… Este singurul lucru pe care-l doresc. Nu poţi să mă opreşti, însă vreau să-mi dai binecuvântarea ta. Exact asta le ceruse şi Beata părinţilor ei când se măritase cu Antoine. Acum fata îi cerea binecuvântarea să-l urmeze pe Iisus. Era o alegere teribilă. Te iubesc, şopti înconjurând-o cu braţele, în timp ce mama ei suspina.

— Cum s-a întâmplat asta? Când te-ai hotărât?

— Am vorbit cu sora Ellei înainte ca ea să se călugărească. Mereu am crezut că am vocaţie, dar nu eram sigură. Vorbesc de luni întregi cu preotul nostru. Acum ştiu că de asta am nevoie, mamă. Sunt sigură.

Inima Beatei se strânse văzând cât de frumoasă era fiica ei.

— De ce? Cum poţi fi sigură?

— Pur şi simplu sunt. Sunt convinsă.

Beata o privi şi îi remarcă privirea plină de pace, ca a unei sfinte. Dar nu putea să se bucure pentru ea. I se părea o pierdere imensă şi o tragedie. Pentru Amadea, era un dar. Singurul pe care şi-l dorea, împreună cu binecuvântarea maternă.

— Când vrei să faci asta? Beata spera că-i rămânea timp s-o convingă să se răzgândească. Poate un an.

— Plec săptămâna viitoare. Nu am de ce să mai aştept. Am terminat şcoala.

Aşteptase să absolve ca să-i spună mamei ei, dar acum totul se întâmpla foarte repede.

— Daphne e la curent?

Amadea dădu din cap că nu. Sora ei avea doar zece ani, însă erau apropiate.

— Am vrut să-ţi spun ţie mai întâi. Speram să fi fericită pentru mine, după ce aveai să te obişnuieşti cu ideea.

Exact prin asta trecuse şi ea cu părinţii ei, din cauza lui Antoine. Chiar şi cuvintele folosite erau aceleaşi, cu excepţia faptului că ea nu-şi ameninţa fiica. O ruga doar să se mai gândească, aşa cum procedase şi mama ei. Soţii Wittgenstein fuseseră de părere că drumul ales de ea era prea dificil, aşa cum credea şi Beata în legătură cu fiica ei. Din nou ecoul trecutului. Istoria care se repeta. Şirul nesfârşit al repetiţiilor.

Din păcate, Beata nu putu dormi toată noaptea, auzindu-şi ecourile trecutului, retrăind toate momentele în care se certase cu părinţii ei deşi avea dreptate, ziua de tortură în care părăsise casa Wittgenstein şi se dusese în sfârşit la Antoine în Elveţia, unde totul avea să fie perfect. Pentru ea. Asta era ideea. Singurul argument corect. Fiecare persoană trebuia să-şi urmeze propriul destin, indiferent care era acesta. În cazul ei, fusese Antoine. Poate că pentru Amadea era biserica. Şi de ce o botezaseră aşa, ca şi cum ar fi avut o intuiţie teribilă? Iubită de Dumnezeu. Beata îşi dori ca El să n-o fi iubit chiar atât de mult încât să o cheme la El, dar poate că o iubea. Cine era ea să ştie? Cine era ea să judece? Ce drept avea să încerce să-i schimbe destinul şi să ia hotărâri în locul ei? Nu avea niciun drept, aşa cum nu avusese nici tatăl ei. Poate că asta însemna dragostea, să sacrifici ceea ce vrei de dragul copiilor tăi, pentru ca ei să-şi poată urma visurile. Când se lumină de ziuă, ştia deja că nu avea niciun drept s-o oprească pe Amadea. Dacă nu era bine, ea trebuia să afle asta pe propria piele. Cel puţin avea

opt ani la dispoziţie. Putea întotdeauna să se răzgândească, deşi Beata ştia că nu o va face. Poate că şi părinţii ei speraseră că îl va părăsi pe Antoine. Însă ei doi fuseseră atât de fericiţi! El fusese destinul ei, aşa cum acesta era destinul Amadeei. Nici Beata, nici Antoine nu se aşteptaseră ca fiica lor să se călugărească. Acum avea senzaţia că şi Antoine ar fi lăsat-o. Ce drept aveau s-o împiedice?

Răvăşită, se duse în camera Amadeei înainte de micul dejun. Fata putu să vadă pe chipul mamei ei că avusese câştig de cauză, chiar dinainte ca Beata să vorbească.

— N-o să te opresc, spuse aceasta, părând devastată, însă cu ochii plini de dragoste. N-o să-ţi fac ceea ce mi-au făcut mie părinţii mei. Ai binecuvântarea mea, fiindcă te iubesc şi vreau să fi fericită, indiferent ce înseamnă asta.

Era cadoul suprem pentru Amadea şi sacrificiul suprem pentru ea însăşi, iar asta însemna să fi părinte. Asta era partea grea. Lucrurile importante nu erau niciodată uşoare, de asta erau importante.

— Mulţumesc, mamă, mulţumesc… mulţumesc! Ochii Amadeei erau plini de lumină când îşi îmbrăţişă mama.

Părea cu adevărat euforică şi niciodată nu fuseseră mai apropiate. Se iubeau parcă mai mult ca oricând.

Fu mai greu să-i spună lui Daphne, care plânse amar. Nu voia ca Amadea să le părăsească, aşa cum nu voia nici Beata.

— N-o să te mai vedem niciodată, scâncea fetiţa. Ella nu-şi vede niciodată sora, n-are voie. Şi nu poate s-o atingă sau s-o îmbrăţişeze.

Inima Beatei se strânse auzind-o.

— Ba o să ne vedem. Puteţi să veniţi de două ori pe an şi pot să te ating printr-o ferestruică. În plus, acum ne putem îmbrăţişa cât poftim şi asta o să ne ajungă o perioadă îndelungată.

Amadeei îi părea rău pentru ea, dar nu cedă. Daphne fu neconsolată toată săptămâna următoare. Sora ei regreta că le părăsea, dar părea din ce în ce mai fericită pe măsură ce se apropia ziua retragerii la mănăstire.

Sperând să-i fie mai uşor lui Daphne, Beata o rugă să mai aştepte câteva săptămâni, însă Amadea clătină din cap:

— Se va obişnui, mamă. Te are pe tine. Dar nu prea era acelaşi lucru. Amadea era lumina şi bucuria din viaţa mamei şi a surorii sale. Beata fusese tristă, deprimată şi retrasă în cea mai mare parte a timpului de la moartea soţului său. O să-ţi facă şi ţie bine, continuă tânăra.

Puteţi să mergeţi la film, în parc sau la muzeu. Trebuie să ieşi mai mult.

De ani de zile, Amadea făcea aceste lucruri cu Daphne. Beata se ocupase de ea prea puţin. Era prea deprimată şi profita de orice prilej ca să se retragă în dormitor. Nu era sigură că avea să se ridice la înălţimea aşteptărilor, dar cineva trebuia s-o facă. Antoine plecase. Mama ei plecase. Acum urma să plece şi Amadea. Beata avea senzaţia că Amadea avea să fie ca şi moartă dacă nu o puteau vedea în fiecare zi sau nu o mai puteau strânge în braţe vreodată.

— Poţi să ne scrii? se interesă ea.

— Sigur că da, deşi o să fiu ocupată. Dar o să vă scriu cât de des pot.

Era ca şi cum ar fi plecat într-o excursie pentru tot restul vieţii. Ca şi cum s-ar fi dus în Rai sau în prima staţie intermediară pentru a ajunge acolo. Beata nu-şi putea închipui şi nu voia să-şi închipuie. Devenise o catolică pioasă, însă călugăria era dincolo de puterea ei de înţelegere. I se părea o viaţă plină de privaţiuni, dar Amadea de-abia aştepta.

Beata şi Daphne o duseră la mănăstire în ziua fatidică. Purta o rochie simplă bleumarin şi pălăria de duminică. Era o zi însorită, însă mama ei rareori se simţise mai deprimată. Daphne plânse tot drumul către mănăstire, ţinându-şi sora de mână. Când coborâră din maşină, Beata o privi un timp îndelungat, ca şi cum o vedea pentru ultima dată şi voia să-şi întipărească în inimă amintirea ei. Data următoare avea să arate altfel şi avea să fie altcineva.

— Să nu uiţi niciodată cât de mult te iubesc, cât de mult însemni pentru mine şi cât de mândră sunt de tine. Tu eşti darul meu de la Dumnezeu, Amadea. Să fi fericită şi să-ţi fie bine. Şi dacă nu te adaptezi, nu e nicio problemă să te răzgândeşti. Nimeni nu te va certa pentru asta.

Beata spera, totuşi, să se răzgândească.

— Mulţumesc, mamă, spuse încet Amadea, perfect conştientă că nu avea s-o facă.

Ştia în adâncul sufletului că asta îi era menirea şi nu se îndoise nicio clipă. Îşi strânse mama în braţe, ca o femeie adultă care ştie pe ce drum porneşte şi nu are regrete. Aşa cum făcuse şi Beata când îşi părăsise mama pentru a se duce la Antoine.

— Mergi cu Dumnezeu, îi şopti fata, iar lacrimile năvăliră pe obrajii Beatei. Acum Amadea părea adultul, nu copilul.

— Şi tu, murmură mama ei, în timp ce Amadea îşi săruta surioara şi îi zâmbea.

Amadea părea tristă să le părăsească, dar, mai presus de asta, o cuprinsese o senzaţie covârşitoare de bucurie şi pace.

Nu luase cu ea nicio valiză, doar veşmintele pe care le purta şi pe care oricum avea să şi le schimbe de îndată ce intra în mănăstire. Hainele ei urmau să le fie date săracilor. Mai târziu avea să depună jurăminte de sărăcie, castitate şi obedienţă, trăsături ce o defineau. Nu-i era teamă de ce o aştepta. Nu fusese niciodată mai fericită, iar acest lucru se vedea pe chipul ei. Era aceeaşi privire pe care o avusese şi Beata când îl întâlnise pe Antoine în gara din Lausanne şi când începuse noua lor viaţă. Aceeaşi privire pe care o avusese în noaptea naşterii Amadeei. Pentru ea, acesta era începutul, nu sfârşitul, aşa cum se temea mama ei.

Le îmbrăţişă pe fiecare încă o dată, apoi apăsă soneria. Era pregătită. O călugăriţă tânără deschise o vizetă şi apoi uşa, fără să se arate. Într-o clipă, Amadea dispăru fără să se uite înapoi spre ele. După ce uşa se închise, Beata şi Daphne rămaseră pe stradă singure, privindu-se. Cu lacrimi pe obraji, se luară în braţe. Numai asta le mai rămăsese acum, asta era tot ce aveau. Una pe cealaltă. O văduvă şi o fetiţă. Amadea avea toată viaţa înainte, o viaţă mult prea departe de ele.

Capitolul 11

Amadea fu condusă direct în camera de îmbrăcare de către călugăriţa tânără care o poftise înăuntru. Aceasta nu rosti niciun cuvânt, dar zâmbetul ei domol şi privirea caldă erau elocvente. Amadea înţelese. Era foarte liniştitor faptul că nu trebuia să-i vorbească. Avu instantaneu senzaţia că pătrunsese într-un loc sigur şi ştia că acolo avea să-i fie bine.

Călugăriţa o privi, îi analiză statura şi scoase un veşmânt negru, simplu, lung până la glezne şi un văl scurt din bumbac alb, menit să-i acopere părul. Nu aceasta era rasa ordinului, dar Amadea ştia că nu avea voie să o poarte decât după şase luni şi atunci doar dacă se considera că o merita. Putea să dureze chiar mai mult, după cum îi explicase maica stareţă la întrevederea precedentă, iar călugăriţele mai în vârstă urmau să voteze. Ţinuta pe care o purta până atunci o identifica drept candidată la noviciat. Nu avea să primească vălul negru al ordinului decât peste opt ani, când depunea jurămintele finale.

Călugăriţa o lăsă singură ca să-şi schimbe toate hainele, până la lenjerie, nu înainte de a-i da o pereche de sandale aspre. Erau singurele încălţări pe care avea să le poarte de acum înainte, pe picioarele goale, ca parte a disconfortului pe care şi-l asumaseră membrele ordinului.

Emoţionată, se gândi că n-ar fi fost mai fericită nici dacă ar fi îmbrăcat o rochie de mireasă. Avea acelaşi sentiment pe care-l avusese mama ei în ziua în care îşi pusese rochia albă de in şi dantelă pe care şi-o croise din feţele de masă. Acesta era începutul unei noi vieţi, era ca şi cum s-ar fi logodit cu Iisus. Nunta trebuia pregătită în opt ani. Chiar şi acum, de-abia aştepta.

Călugăriţa se întoarse peste câteva clipe şi tot ceea ce purtase Amadea când intrase dispăru într-un coş pentru săraci, inclusiv pantofii ei cei buni. Mama ei spusese că îi păstra restul lucrurilor în caz că se răzgândea. Le păstra aşa cum se păstrează hainele şi obiectele copiilor morţi, din dragoste, din neputinţa de a le arunca. Acum ele nu mai însemnau nimic pentru Amadea. Viaţa ei se afla între zidurile mănăstirii.

După ce se îmbrăcă, fu condusă în capelă ca să se roage împreună cu celelalte călugăriţe. Urmă o tăcere lungă, timp în care membrele comunităţii îşi examinau conştiinţele, aşa cum o făceau în fiecare zi, amintindu-şi de păcatele comise,

de lucrurile ruşinoase la care se gândiseră, de geloziile mărunte, de dorul pentru mâncărurile, persoanele sau confortul pe care le consideraseră importante odinioară şi de care trebuiau să înveţe să uite. Fu un început bun pentru Amadea, care îşi reproşă apropierea de mama şi de sora ei, apropiere mai mare decât apropierea de Iisus. Nimeni nu-i explică ce însemna regula tăcerii, dar folosi bine acest răstimp.

În timp ce restul călugăriţelor luau prânzul, ea fu condusă în biroul maicii stareţe. Nu avea să mănânce până la cină, acesta fiind primul sacrificiu pe care trebuia să-l facă. Şi maica stareţă renunţase la prânz, pentru a putea vorbi cu ea.

— E totul în regulă, copila mea? întrebă ea cu blândeţe după ce o salută cu vorbele „Pace lui Hristos", pe care Amadea le repetă înainte de a lua cuvântul.

— Da, mulţumesc, maică stareţă.

— Ne bucurăm să fi printre noi.

Comunitatea era mare pe vremea aceea. Multă lume îşi descoperise vocaţia. Nici prezenţa lui Edith Stein, care li se alăturase în urmă cu doi ani, nu le dăunase. Despre acest subiect se vorbise mai mult decât şi-ar fi dorit, dar se dovedise benefic pentru ordin. Edith Stein devenise sora Tereza Benedicta a Crucii în anul precedent, iar Amadea avea s-o întâlnească în cele din urmă, deşi fascinaţia şi admiraţia personală erau strict interzise. Erau o comunitate de surori, nu o colecţie de personalităţi separate, cu idei proprii. Erau acolo ca să-l slujească pe Hristos şi să se roage pentru lume, nimic mai mult şi nimic mai puţin, aşa cum îi aminti maica stareţă Amadeei, care spuse că înţelegea.

— Vei împărţi o chilie cu alte trei surori. Păstrăm tăcerea în afara meselor şi a perioadei de recreere, unde puteţi discuta despre probleme ale comunităţii şi nimic mai mult. N-o să ai prietene personale aici. Toate suntem prietenele lui Dumnezeu.

Amadea încuviinţă din nou din cap, fericită.

Maica stareţă era o femeie înaltă, cu ochi pătrunzători şi chip blând. Nu i se putea ghici vârsta şi, de altfel, ar fi fost o impertinenţă să se gândească la asta. Era mama care avea să le îndrume şi să le ocrotească, pe care trebuia s-o asculte, aşa cum îl ascultau pe Tatăl care le adusese acolo. Amadea avea acum o nouă familie. Nimeni altcineva nu mai exista pentru ea. Le fusese împrumutată Beatei, tatălui ei şi lui Daphne timp de optsprezece ani. Timpul petrecut cu mama şi cu sora ei se sfârşise, legăturile dintre ele fuseseră rupte, cu excepţia rugăciunilor şi a scrisorilor ocazionale, din

bunătate pentru ele. I se spusese că putea scrie acasă o dată pe săptămână, aşa cum îi promisese mamei, dar munca şi treburile curente trebuiau să fie pe primul loc.

Fu desemnată să se ocupe de spălătorie, iar în timpul liber trebuia să deretice prin bucătărie. Dacă îi mai rămânea timp, avea să lucreze în grădină, ceea ce era considerat un privilegiu şi o onoare. Maica stareţă îi aminti de cuvintele Sfintei Tereza din Avila, că Dumnezeu se dezvăluie inimilor singure. Trebuia să lucreze singură cât mai mult timp şi să se roage necontenit. Avea să vorbească doar la mese. Centrul zilelor şi al vieţii ei era sacrificiul pentru oameni.

— Aminteşte-ţi, Sfânta Tereza ne-a învăţat că esenţa rugăciunii nu este să gândeşti mult, ci să iubeşti mult.

Eşti aici ca să-ţi iubeşti surorile şi ca să iubeşti lumea. Cu timpul, dacă ai fost binecuvântată cu chemarea divină, vei ajunge mireasa lui Dumnezeu.

Era o responsabilitate mare şi o onoare cum Amadea nu-şi putea închipui. De asta se afla acolo. Deja se gândise la numele ei. Voia să devină sora Tereza din Carmel.

Până atunci, în calitatea ei de candidată la noviciat, avea să fie sora Amadea. I se spusese că în seara aceea, după cină, avea să i se arate chilia ei. Ştia deja că una dintre regulile ordinului era abţinerea permanentă de la carne, cu excepţia situaţiei în care era bolnavă şi un medic îi recomanda să mănânce carne pentru însănătoşire. Chiar şi aşa, era un sacrificiu pe care putea să-l facă şi pe care multe îl făceau. Posteau între 14 septembrie şi ziua de Paşte a fiecărui an, dar mâncarea nu fusese niciodată importantă pentru Amadea şi nici nu-i păsa.

Prânzul şi recreaţia luaseră sfârşit atunci când maica Tereza Maria Mater Domini termină de vorbit cu ea. Li se alătură celorlalte surori pentru litania Fecioarei şi încercă să se concentreze asupra acesteia, nu asupra lucrurilor pe care i le spusese maica stareţă. Avea multe de asimilat. Urmă perioada de citit, după care fu trimisă să frece podeaua bucătăriei. Stătu în genunchi cea mai mare parte a după-amiezii, rugându-se între timp, apoi ajută la pregătirea cinei. Călugăriţele erau mereu ocupate şi se rugau în timp ce lucrau, de aceea tăcerea era atât de importantă.

Când se duseră la. Vecernie era deja epuizată, dar fericită. În final, rugăciunea Angelus le anunţă cina. Nu mai mâncase de la micul dejun, iar atunci era prea emoţionată ca să se gândească la hrană. Acum primiră fasole, cartofi, legume şi fructe din grădină. Câteva fete erau de vârsta Amadeei, multe purtau veşmintele de candidate, iar altele deja pe cele

de novice. Călugăriţele care purtau deja vălul negru i se păreau sfinte, cu chipuri angelice, expresii liniştite şi priviri calde şi iubitoare. Amadea nu fusese niciodată mai fericită. Multe îi vorbiră cu blândeţe în timpul cinei şi văzu că o parte dintre călugăriţele tinere aveau grijă de cele mai în vârstă. Unele dintre acestea erau aduse la masă în scaune cu rotile şi sporovăiau ca nişte bunici, înconjurate de ajutoarele lor mai tinere.

După cină şi după o scurtă recreaţie de o jumătate de oră, în care îşi comparau lucrul de mână şi veşmintele pe care le lucrau pentru biserică, se rugară împreună timp de o jumătate de oră, apoi se rugară în linişte două ore, după care se rugară din nou împreună pentru ultima oară şi se culcară. Trebuiau să se scoale la cinci şi jumătate şi să fie la rugăciune la ora şase. Apoi aveau să se roage din nou timp de două ore, înaintea slujbei de la ora opt, care era urmată de micul dejun, de muncă, de examinarea zilnică a conştiinţei şi apoi de prânz. Era o zi plină de rugăciuni şi de muncă grea. Nimic nu o speria pe Amadea. Ştia la ce să se aştepte şi asta era ceea ce-şi dorise. Viaţa şi zilele ei aveau să fie pline pentru totdeauna, iar inima avea să-i fie uşoară în mijlocul carmelitelor.

Când pătrunse în chilie la ora zece seara, le văzu pe călugăriţele cu care avea să o împartă. Două erau novice, iar a treia era candidată, la fel ca ea. Îşi zâmbiră reciproc şi stinseră luminile pentru a-şi pune cămăşile de noapte făcute din lână aspră. Chiliile nu erau încălzite, iar cămăşile zgâriau foarte tare, dar era un sacrificiu pe care-l făceau de bunăvoie. Erau acolo pentru a deveni soţiile unui Hristos răstignit, care murise pe cruce din dragoste pentru ele. Măcar atât puteau face pentru El. Amadea ştia că avea să se obişnuiască. Pentru o clipă, mintea îi rătăci la cămăşile de noapte delicate, din mătase şi bumbac, pe care i le făcea mama ei, însă îşi aminti la fel de repede că trebuia să ia în considerare aceste gânduri a doua zi, în timpul examinării conştiinţei. Nu avea voie să facă loc unor amintiri de felul acesta, iar atunci când o năpădeau trebuia să se căiască pentru ele şi să revină pe linia dreaptă. Nu avea timp de pierdut pentru a jeli confortul unei vieţi trecute.

În seara aceea se rugă pentru mama ei şi pentru Daphne. Îl imploră pe Dumnezeu să aibă grijă de ele şi să le ţină sănătoase şi fericite. Pentru o clipă, simţi cum lacrimile îi umpleau ochii şi îşi aminti că trebuia să se roage şi pentru asta. Era supraveghetoarea propriei sale conştiinţe şi paznicul porţii către gândurile sale. Aşa cum îi spusese

maica stareţă mai devreme, nu avea voie să se gândească decât la Dumnezeu. În timp ce era pe cale să adoarmă spuse o rugăciune şi pentru bunica ei, care murise în urmă cu două luni şi care acum era în Rai.

Stând în pat în seara aceea, cu Daphne lângă ea, care adormise plângând şi Beata se gândea la mama ei şi la copilul pe care tocmai i-l oferise lui Dumnezeu. Se rugă, aşa cum se rugase şi Amadea, pentru fericire şi sănătate. Iar apoi, fără vreun motiv deosebit, spuse o rugăciune pentru toţi evreii.

Capitolul 12

Zilele treceau repede pentru Amadea, pline de rugăciune şi de muncă. În cea mai mare parte a timpului trebuia să se ocupe de bucătărie şi de spălătorie, deşi se întâlnise o dată în grădină cu Edith Stein. Lucraseră una lângă alta în tăcere, iar Amadea, bucuroasă să se afle lângă ea, îi zâmbise din când în când. Mai târziu în dimineaţa aceea, la examinarea conştiinţei, îşi aminti că relaţiile personale erau excluse. O evită apoi, încercând să-şi alunge din minte ceea ce ştia despre ea şi motivele de admiraţie pe care i le dăduse în trecut. Sora Tereza Benedicta a Crucii era acum doar una dintre surorile ei din ordinul carmelitelor şi nu trebuia privită altfel.

Primea regulat scrisori de la mama ei şi de la Daphne, din care afla ce se mai întâmpla în lume. În septembrie se adoptaseră Legile rasiale de la Nürnberg, care îngreunau şi mai mult situaţia evreilor. Amadea trebuia să se roage şi pentru ei. De Crăciun, Beata trimise portocale întregii mănăstiri, ceea ce reprezenta un dar nemaivăzut. În ianuarie, surorile votară ca Amadea să-şi înceapă noviciatul şi îi dăruiră Sfântul Veşmânt al Carmelului. Tânăra femeie simţi că aceasta era cea mai importantă zi din viaţa ei. Avu dreptul la o scurtă vizită din partea mamei şi a surorii sale, despărţite prin grilajul uşii. Beata izbucni în plâns văzând-o în rasă, în timp ce Daphne o privea cu ochi mari.

— Nu semeni cu tine, spuse fetiţa serioasă, aproape speriată.

Beata, pe de altă parte, observă cât de fericită era, ceea ce îi frânse inima.

— Nu sunt eu. Sunt o călugăriţă, zâmbi Amadea. De-abia aştepta să-şi ia noul nume, cândva, pe parcursul anului următor. Amândouă arătaţi minunat.

— Şi tu, răspunse Beata îmbrăţişând-o din privire.

Cele trei femei îşi întinseră degetele prin grilaj, pentru a se putea atinge, dar peste satisfacţia revederii se pogorâse vălul amărăciunii. Beata voia cu disperare să-şi ia în braţe fiica, însă ştia că nu avea s-o mai poată face vreodată.

— Vii acasă? o întrebă Daphne cu speranţă, stârnindu-i un zâmbet.

— Sunt acasă, draga mea. Ce mai e pe la şcoală?

— E bine, spuse ea întristată.

Viaţa nu mai era la fel fără Amadea, iar în casă domnea o tăcere de mormânt, deşi Beata făcea eforturi să stea mai

mult timp împreună. Dar amândouă erau triste în cea mai mare parte a timpului. Fără Amadea, locuinţa părea lipsită de viaţă. Spiritul care le animase pe amândouă şi care le umpluse zilele de soare era acum la mănăstire.

Vizita se termină mult prea repede şi nu o mai văzură decât peste câteva luni bune, când Daphne avea unsprezece ani şi jumătate. În vara acelui an, spre încântarea fetiţei, Beata o dusese la Jocurile Olimpice. Cel mai mult îi plăcuseră probele de natație şi îi povestise totul surorii ei, în scrisori. La următoarea întâlnire, devenise deja sora Tereza din Carmel. Amadea de Vallerand nu mai exista.

Peste un an, sora Tereza din Carmel ceru să facă profesiunea temporară, care avea s-o lege de ordin prin jurămintele de sărăcie, castitate şi obedienţă. Fu acceptată prin vot. Mai avea şase ani până la jurămintele finale, dar, deja după profesiunea temporară, se simţea de parcă ar fi fost călugăriţă dintotdeauna.

Situaţia mondială era dificilă în anul acela, 1937. Evreilor li se interzicea accesul la foarte multe profesii, inclusiv cele din domeniul educaţional. Nu mai aveau voie să fie stomatologi sau contabili. Încetul cu încetul, regimul lui Hitler îi elimina complet. Erau excluşi metodic din fiecare activitate, una câte una. Surorile din Carmel se rugară pentru ei. Aveau multe lucruri pentru care să se roage în acele vremuri.

În luna martie a anului 1938, trupele naziste pătrunseră în Austria şi o anexară Germaniei. În urma violenţelor comise de batalioanele SS, o sută de mii de evrei din Viena fură obligaţi să emigreze.

În luna următoare, în Germania, evreilor li se ceru să-şi declare averile şi proprietăţile. Beata nu putea să nu se întrebe cum erau afectaţi tatăl şi fraţii ei. Din câte ştia, încă deţineau banca familială.

Lucrurile se înrăutăţiră grav pe parcursul verii, la puţin timp după ce Amadea îşi reînnoi profesiunea temporară. Pe atunci lucra aproape tot timpul în grădină, iar seara cosea veşminte pentru biserică, după cum îi scria mamei. În iulie, tuturor evreilor peste cincisprezece ani li se distribuiră cărţi de identitate speciale pe care trebuiau să le arate la control în orice moment. Doctorii evrei nu mai aveau drept de practică. Având în vedere reglementările similare asupra stomatologilor din anul precedent, în cea mai mare parte a Germaniei nu mai existau medici sau dentişti şi nenumăraţi evrei rămăseseră fără serviciu.

Beata părea îngrijorată atunci când o vizitară pe Amadea, în toamnă. Amadea era uimită de cât de mult crescuse Daphne. Avea treisprezece ani şi se făcea din ce în ce mai frumoasă. Avea aceeaşi frumuseţe delicată precum Beata, spre deosebire de sora ei mai mare, care îi zâmbi mândră din spatele grilajului şi o sărută uşor pe obraz.

Amadea o întrebă pe Daphne dacă îi plăceau băieţii, iar aceasta roşi. Beata îi povestise câte ceva într-o scrisoare. Avea un coleg la şcoală pe care îl plăcea şi care o plăcea. Era uşor de înţeles de ce. Era foarte frumoasă, iar inocenţa ei o mişcă pe Amadea. Mulţumită scrisorilor, Beata şi Daphne reuşiseră să o păstreze oarecum în viaţa lor. Le venea greu să creadă că trecuseră trei ani de când intrase la mănăstire.

Beata avea senzaţia că era plecată de o viaţă, însă alteori i se părea că trecuseră doar câteva luni. Încă le era foarte dor de ea, dar având în vedere bulversările de pe plan mondial, era oarecum uşurată să o ştie în siguranţă. Ea încă nu avea probleme şi nici nu prevedea să aibă. Pentru toată lumea, ea şi Daphne erau catolice. Era o văduvă inofensivă, cu un copil, care nu avea nevoie de documente oficiale, nu atrăgea atenţia asupra ei şi nu avusese vreun contact cu oficialităţile. Nu acelaşi lucru se putea spune şi despre familia Wittgenstein, a căror origine evreiască era cunoscută de toţi. Beata citea ziarele în fiecare zi ca să vadă dacă era vreo ştire despre familia ei sau despre bancă. Deocamdată, nu văzuse nimic.

În octombrie 1938, şaptesprezece mii de evrei de origine poloneză au fost arestaţi în Germania şi trimişi înapoi în Polonia. Apoi, Noaptea de Cristal din 9 spre 10 noiembrie a dat naştere unui şoc de proporţii. Teroarea organizată de Joseph Goebbels a degenerat într-o tragedie. Era apogeul antisemitismului din ultimii cinci ani, care a explodat, transformându-se într-o conflagraţie de nestăpânit. În toată Germania au fost incendiate o mie de sinagogi, iar şaptezeci şi şase – nimicite. Şapte mii de magazine şi case ale evreilor au fost distruse şi prădate, o sută de evrei au fost omorâţi, iar treizeci de mii – arestaţi şi trimişi în lagăre. Toate afacerile evreilor au trecut în mâinile arienilor. Într-o singură zi, toţi elevii de origine evreiască au fost exmatriculaţi din şcolile publice. Pentru a pune sare pe rană, evreilor li s-a spus că trebuiau să plătească pentru daunele provocate în noaptea de Cristal. Ura din Germania devenise o flacără de nestins. Beata a fost şocată să afle ce se întâmplase.

Doar după două zile îndrăzni să iasă din casă, având în vedere agitaţia de pe străzi. Luă un taxi şi trecu pe lângă banca şi casa tatălui ei. Banca era înconjurată de poliţie şi părea distrusă în exterior. Toate ferestrele casei părinteşti erau sparte. Ambele clădiri păreau nelocuite. Nu avea idee unde plecase familia ei şi nu îndrăznea să-i întrebe pe vecini. Chiar şi o simplă întrebare putea să atragă atenţia asupra ei, expunând-o pericolului.

După o săptămână făcu o menţiune în trecere la banca ei, unde lucrau numai arieni. Spuse că se bucura că-şi retrăsese fondurile de la banca Wittgenstein în urmă cu câţiva ani, deoarece îşi închipuia că acum nu se aflau într-o situaţie prea bună.

— I-au închis, rosti funcţionarul cu răceală. Nu avea idee ce se întâmplase cu banii deponenţilor şi Beata se întrebă dacă fuseseră luaţi de nazişti, întrucât majoritatea clienţilor băncii fuseseră evrei.

— Nu mă miră. Ce credeţi că s-a întâmplat cu proprietarii? întrebă ea, încercând să pară o femeie curioasă care stă la taclale despre ultimele evenimente. Toată ţara vorbea despre Noaptea de Cristal. Şi toată lumea.

Funcţionarul îi răspunse cu voce joasă:

— Şeful meu îi cunoştea. Au fost deportaţi joia trecută.

A doua zi după Noaptea de Cristal.

— Ce trist, murmură Beata, simţind că era pe cale să leşine, dar hotărâtă să nu se dea de gol.

— Mda. Dar sunt evrei. Merită. Majoritatea sunt infractori. Probabil că au încercat să fure banii oamenilor.

Beata dădu din cap.

— I-au luat pe toţi?

— Cred că da. Aşa se face de obicei. Cel puţin acum. Înainte nu, însă şi-au dat seama, în sfârşit, că femeile sunt la fel de periculoase ca bărbaţii. Le poţi mirosi.

Beata avea senzaţia că i se face rău.

— Erau o familie de vază, comentă ea, punându-şi banii în poşetă. Venise să retragă numerar doar cu scopul acesta, să vadă ce putea afla. Şi aflase. Toată familia ei fusese deportată.

— Bucuraţi-vă că v-aţi scos banii din banca lor. V-ar fi furat în ultimul hal.

Cu un zâmbet fals, Beata îi mulţumi şi plecă deznădăjduită, întrebându-se cum putea să descopere unde fuseseră trimişi. Nu avea cum să investigheze fără să se expună – toată lumea care punea întrebări era în pericol. Într-o ultimă încercare, îl rugă pe taximetrist să treacă pe

lângă căminul copilăriei sale, pe drumul de întoarcere acasă. Putu să vadă că locuinţa fusese prădată, iar pe stradă erau piese de mobilier, antichităţile la care mama ei ţinuse atât de mult. Cu siguranţă, casa fusese distrusă în Noaptea de Cristal, iar proprietarii ei nu se mai aflau acolo. Se întrebă dacă se ascundeau pe undeva, dacă avuseseră inspiraţia să fugă. În disperare de cauză, se opri la biserică şi vorbi cu preotul. Îi spuse că în urmă cu mai mulţi ani cunoscuse o familie de origine evreiască şi că se temea pentru soarta membrilor ei după Noaptea de Cristal.

— Din păcate, n-au avut nicio şansă să scape, zise preotul posomorât. Trebuie să ne rugăm pentru ei.

Nici catolicii nu se simţeau deloc în siguranţă sub „domnia" lui Hitler, care nu avea niciun respect pentru Biserica Catolică.

— Mă întrebam… credeţi că se poate afla ce s-a întâmplat cu ei? Cineva a spus că au fost deportaţi, dar nu este posibil să fi plecat toţi, cel puţin nu femeile şi copiii.

— Nu se ştie niciodată, spuse preotul. Sunt vremuri foarte grele.

— Nu am vrut să vă creez probleme, se scuză Beata. Mi-a părut tare rău să aud asta la bancă. Dacă aflaţi ceva, vă rog să mă anunţaţi.

— Cum se numeau?

— Wittgenstein. De la bancă.

Preotul dădu din cap. Toată lumea din Köln cunoştea numele. Dacă îi deportaseră, însemna că naziştii dovediseră mare îndrăzneală, dar orice era posibil acum. Noaptea de Cristal deschisese porţile iadului şi dezlegase diavoli de neînchipuit. Dezumanizarea lua forma şi culorile cele mai şocante.

— O să vă anunţ. Ştiu un preot din parohia lor. Poate că a auzit ceva, chiar dacă sunt evrei. Lucrurile astea se află până la urmă. Oamenii văd, cu toate că le e teamă să vorbească. Tuturor le era teamă. Chiar şi catolicilor. Aveţi grijă, o avertiză el în timp ce se ridica să plece. Nu încercaţi să vă duceţi acolo.

Ştia că era o văduvă cu suflet bun, cu un copil mic şi îi era teamă să nu facă vreo nebunie. Îi era dragă datorită Amadeei. Mama unei carmelite nu putea fi decât o femeie cumsecade şi ştia că aşa era.

În ultima săptămână din noiembrie o opri pe când dădea să iasă din biserică.

— Aţi avut dreptate, îi şopti preotul, alăturându-i-se. Au plecat toţi.

— Cine? întrebă ea, părând distrată. Îşi amintea ce-l întrebase, dar preotul se comporta atât de misterios încât nu era sigură dacă acesta era subiectul sau dacă vorbea despre altceva.

— Familia despre care mi-aţi cerut detalii. I-au luat pe toţi a doua zi. Se pare că proprietarul băncii avea o fiică şi doi fii şi o altă fiică ce murise în urmă cu ani de zile. Prietenul meu îl cunoştea bine. Îl vedea destul de des prin cartier şi mai stăteau de vorbă. Spune că era un bărbat bun. Văduv. I-au luat pe toţi. Pe văduv, pe copii şi pe nepoţi. Crede că au fost trimişi la Dachau, dar n-are cum să afle. În orice caz, au plecat. Casa o să-i fie dată unui ofiţer al Reichului. O să mă rog pentru ei, adăugă el.

Se auzeau multe poveşti de acest gen. Beata, şocată, nu-i spuse o vorbă lui Daphne pe drumul spre casă.

— Te simţi bine, mamă? întrebă fetiţa. Mama ei părea foarte agitată în ultima vreme, dar toată lumea era agitată. Câţiva copii fuseseră daţi afară din clasă şi toată lumea plânsese. Profesoara îi certase şi le spusese că erau evrei şi că nu meritau să meargă la şcoală, idee care lui Daphne i se părea plină de răutate. Toată lumea merita să meargă la şcoală sau, cel puţin, aşa spunea mama ei. S-a întâmplat ceva?

— Nu, totul e în regulă, spuse Beata, simţindu-se brusc recunoscătoare pentru afirmaţia preotului, cum că Jacob Wittgenstein mai avusese o fată care murise. Cu puţin noroc, lumea avea s-o creadă moartă. Nimeni nu le deranjase până atunci. Era o văduvă catolică, ce avea o fiică adolescentă şi o alta, călugăriţă. Slavă Domnului că îl cunoscuse pe Antoine. Tocmai am auzit o poveste tristă despre o familie pe care o cunoşteam, care a fost deportată după Noaptea de Cristal, continuă ea.

Toate rudele ei dispăruseră. Tatăl ei, fraţii, sora, copiii lor, soţiile fraţilor ei. Dispăruţi. Nu-i venea să creadă. Dumnezeu ştia unde erau şi dacă aveau să supravieţuiască. Se auzeau poveşti groaznice despre lagăre. Trebuia să fie lagăre de muncă, dar mulţi mureau. Tatăl ei nu mai era tânăr. Avea şaptezeci şi trei de ani. Mama ei ar fi avut şaizeci şi opt şi, brusc, Beata se simţi recunoscătoare că fusese scutită de aşa ceva. Cel puţin murise în pace, chiar dacă ea nu o putuse vedea în ultima clipă. Nici măcar acum nu-i purta pică tatălui ei. Ceea ce tocmai se întâmplase era mult mai rău decât orice ar fi putut face ea şi niciunul dintre ei nu merita asta. Nimeni nu merita. Îi era teamă, dar deocamdată avea convingerea că erau în siguranţă.

— Ce groaznic, murmură Daphne, gândindu-se la ce îi spusese mama ei.

— Să nu vorbeşti cu nimeni despre asta, o avertiză Beata. Dacă ţi-e milă de evrei, o să ai de suferit, îi zise în timp ce intrau în casă. Căminul lor era cald, confortabil şi sigur. Asta conta acum. Nu putea să-şi scoată din minte imaginea casei părinteşti, cu ferestrele sparte şi antichităţile aruncate pe toată strada.

— Dar îţi pare rău pentru evrei, nu-i aşa, mamă? o întrebă Daphne cu ochi inocenţi.

— Da, răspunse Beata cu sinceritate, însă e periculos s-o spui cu voce tare pe vremurile astea. Uită-te ce s-a întâmplat. Oamenii sunt supăraţi şi confuzi. Nu ştiu ce fac. E mai bine să taci. Vreau să nu uiţi asta, Daphne, insistă ea privind-o cu asprime, iar fetiţa dădu din cap.

— N-o să uit, promit.

I se părea prea multă răutate. Prea multă cruzime. Şi prea multe nedreptăţi. Nu putea să nu se întrebe cât de greu era pentru evrei. Să-ţi pierzi casa. Să fi luat pe sus sau poate chiar să-ţi pierzi părinţii. I se făcea teamă numai când se gândea la asta, dar se bucura că ea şi mama ei erau în siguranţă. Chiar dacă nu avea tată. Nimeni nu putea să le facă rău.

Amândouă tăcură în seara aceea, pierdute în propriile gânduri. Daphne fu uimită când intră în camera mamei ei şi o găsi rugându-se, îngenuncheată. O privi o clipă şi apoi ieşi din încăpere. Se întreba dacă mama ei se ruga pentru familia despre care vorbise în după-amiaza aceea şi bănui că da. Avea dreptate, dar nu pe de-a-ntregul. Beata făcea un lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată. Ceea ce ei făcuseră pentru ea. Rosti kadişul, rugăciunea pentru morţi. Şi se ruga să fie încă în viaţă. Însă, dacă muriseră, cineva trebuia să se roage pentru ei. Recită tot ce-şi mai amintea, iar apoi îngenunche lângă pat, cu lacrimile curgându-i pe obraji. O izgoniseră din viaţa lor în urmă cu ani de zile, o izgoniseră din sufletele lor şi o declaraseră moartă, dar îi iubea oricum. Acum nu mai era niciunul. Brigitte, Ulm, Horst, tatăl ei. Oamenii alături de care crescuse şi pe care îi iubise întotdeauna. În seara aceea le făcu priveghi, aşa cum, în urmă cu multă vreme şi ei făcuseră pentru ea.

Capitolul 13

Beata o sună pe maica stareţă în prima săptămână a lui decembrie, cerându-i voie să-şi viziteze fiica. Spuse că era ceva important, însă şefa comunităţii de maici îi răspunse cu blândeţe că trebuia să aştepte. Erau foarte ocupate în perioada aceea, li acordă dreptul de vizită pe 15 decembrie, sperând că lucrurile aveau să se calmeze până atunci.

Beata nu izbutea să-şi vină în fire. Nu ştia de ce, dar se simţea obligată să stea de vorbă cu Amadea şi să-i spună ce se întâmplase. Nu le afecta cu adevărat, dar ar fi putut. Trebuia să ştie. Avea dreptul acesta. I-ar fi spus şi lui Daphne, dar era prea mică şi ar fi putut povesti la şcoală. Încă nu împlinise paisprezece ani şi era prea devreme s-o împovăreze cu secrete grele. Mai ales cu secrete ce ar fi putut-o costa propria viaţă. Cel puţin Amadea era în siguranţă la mănăstire. Beata punea preţ pe părerea ei şi nu voia să ia astfel de decizii de una singură. Se gândise să plece în Elveţia, dar verii lui Antoine muriseră de mult. Nu avea unde să se ducă în altă parte. Ar fi trebuit să închirieze o casă acolo şi s-o părăsească pe a ei, însă nu-i plăcea să ia decizii mânată de panică şi de teamă. Nu avea motive să-i fie frică, însă îi era. Foarte frică.

Amadea îşi dădu seama încă de când intră. Se întâmplase ceva. Mama ei venise singură, în timp ce Daphne era la şcoală. Beatei nu-i plăcea s-o priveze de şansa de a-şi vedea sora, dar simţea că nu avea de ales. Ştia că nu gândea limpede. Erau cu toţii germani, la urma urmei. Ea era catolică. Nimeni nu-i cunoştea obârşia. Nimeni nu o deranja. Totuşi, nu-şi putea reprima anxietatea. Şi tatăl ei se crezuse în siguranţă. Nu prea ştia cum să înceapă.

— Pace lui Hristos, spuse Amadea cu blândeţe, zâmbindu-i. Fusese o săptămână tristă. Sora Tereza Benedicta a Crucii, Edith Stein, le părăsise în urmă cu trei zile, pentru a se duce la o mănăstire din Olanda. O prietenă o ajutase să treacă graniţa, iar sora ei Rosa plecase cu ea şi avea să rămână la mănăstire. Îi era teamă să nu le pună în pericol pe celelalte călugăriţe. Născută evreică, o rugase pe maica stareţă să o trimită departe, astfel încât celelalte să fie în siguranţă. Tuturor li se frânsese inima când îşi luaseră rămas-bun. Nu asta voiau, dar ştiau că aşa trebuia să fie, pentru siguranţa ei şi pentru a lor. Toate plânseseră când plecase şi se rugau zilnic pentru ea. Mănăstirea nu mai era la

fel fără chipul ei zâmbitor. Mamă, eşti bine? adăugă ea îngrijorată. Unde e Daphne?

— La şcoală. Am vrut să fim singure. Vorbea repede, fiindcă ştia că timpul era limitat şi avea multe să-i spună. Amadea, familia mea a fost deportată.

— Ce familie? întrebă Amadea confuză, atingându-i degetele prin grilaj. Vorbeau în şoaptă. E vorba de familia bunicii?

— Toţi, aprobă Beata. Tatăl meu, sora mea, fraţii mei, copiii şi soţiile lor. Lacrimile îi inundară ochii şi se grăbi să şi le şteargă.

— Îmi pare teribil de rău. De ce?

Beata trase aer în piept, făcându-şi curaj:

— Sunt evrei. Sau erau. Probabil că deja au murit. Eu sunt evreică. M-am născut evreică. M-am convertit ca să mă pot mărita cu tatăl tău.

— N-am ştiut asta, spuse Amadea privind-o pătimitor, dar fără vreun semn de panică. Nu părea să înţeleagă ce putea să însemne pentru ea, pentru ele trei.

— Nu ţi-am spus niciodată. N-am crezut că era important, dar acum e vital. Poate că mi-era teamă sau ruşine… nu ştiu. Nimeni nu ne-a deranjat şi nimeni nu a făcut vreo aluzie, iar în toate actele figurez drept catolică. De fapt nu am acte, cu excepţia cărţilor de identitate pe care le am de la moartea tatălui vostru. Nu există niciun fel de dovadă, iar certificatul tău de naştere arată că eu şi tatăl tău eram catolici atunci când ai venit pe lume. Şi din certificatul de căsătorie reiese că sunt catolică. Tatăl meu le-a spus tuturor că am murit. Mi-a trecut numele în cartea morţilor. Persoana care eram eu atunci nu mai există. Am renăscut drept creştină, drept catolică, în momentul în care m-am măritat cu tatăl vostru, însă adevărul e că şi tu şi Daphne sunteţi pe jumătate evreice. Iar eu sunt complet evreică, din punctul de vedere al naziştilor. Dacă o să se afle vreodată, vei fi în pericol. Trebuie să ştii. Vreau să ştii asta ca să te poţi apăra.

Amadea se gândi instantaneu că trebuia să le apere şi pe celelalte măicuţe, amintindu-şi ce făcuse Edith Stein pentru a le proteja. Însă obârşia acesteia era bine cunoscută, pe când Amadea nu era sută la sută evreică şi nici nu se bucura de vreun renume aparte. Nimănui nu-i păsa cine era ea. Potrivit Beatei, nu existau dovezi privind originea lor, însă era bine de ştiut.

— Îţi mulţumesc că mi-ai spus. Nu sunt îngrijorată, murmură ea, privindu-şi mama şi sărutându-i degetele.

Apoi se gândi la ceea ce afirmase Edith Stein, sora Tereza Benedicta a Crucii, înainte să plece, despre pericolele care-i păşteau pe cei din jur. Dar Daphne, mamă?

— E în siguranţă cu mine. E doar un copil.

Aşa erau însă şi ceilalţi copii care fuseseră deportaţi şi trimişi în lagăre. Totuşi, spre deosebire de Daphne, aceia erau sută la sută evrei. Cât timp nu le deranja nimeni şi nu se apuca nimeni să scormonească în trecut, totul avea să fie bine. Secretul era prea bine îngropat. Chiar şi ideea de a pleca în Elveţia i se părea acum oarecum isterică. Nu aveau de ce să fugă. Le neliniştea ceea ce li se întâmpla celorlalţi.

— Mamă, sora Tereza Benedicta ne-a spus ceva înainte să ne părăsească. E ceva minunat. Englezii au înfiinţat un tren care îi salvează pe copiii evrei înainte să fie deportaţi în lagăre. Primul a plecat pe întâi decembrie, dar mai sunt şi altele. Trimit copiii germani în Anglia până se termină toată nebunia asta. Doar copii, până la şaptesprezece ani. Iar naziştii le dau voie. E legal. Oricum, nu vor copii evrei aici. De ce nu o trimiţi pe Daphne ca să te asiguri că e în afara oricărui pericol? Poţi să o aduci înapoi mai târziu.

Beata refuză fără să stea pe gânduri. Nu voia să-şi trimită fiica departe. Nu avea de ce. Şi să locuiască la nişte străini, tocmai în Anglia, era riscant.

— Ea nu este evreică, Amadea. Doar pe jumătate. Nimeni nu ştie asta. Nu o trimit peste mări şi ţări cu Dumnezeu ştie cine, ca pe un animal într-un tren de marfă, ca să stea cine ştie pe unde. E prea periculos pentru ea. E doar un copil.

— Şi ceilalţi sunt tot copii. Oameni buni o să aibă grijă de ei, spuse Amadea. Ei i se părea o idee înţeleaptă, dar nu şi Beatei.

— Nu ai de unde să ştii asta. Ar putea să o violeze un străin. S-ar putea întâmpla orice. Dacă aceşti copii ajung în mâinile cui nu trebuie?

— Nici aici nu sunt în mâinile cui trebuie, chiar tu ai spus asta.

Amadea suspină. Poate că mama ei avea dreptate. Nu le păştea niciun pericol real la momentul respectiv, aşa că era de preferat să vadă cum evoluau lucrurile. Putea s-o evacueze mai târziu, dacă intervenea ceva. Poate că era mai bine să rămână retrase şi să lase furtuna să treacă. Mai devreme sau mai târziu trebuia să se termine.

— Nu ştiu, suspină Beata îngrijorată.

Nu-şi dădea seama cum era mai bine să procedeze, în aer se simţea miros de sânge, dar cel puţin deocamdată nu era al lor. Voise doar s-o avertizeze pe Amadea, ca să ştie. Era în

siguranţă la mănăstire. Cu Edith Stein era altceva. Ea era o evreică faimoasă, cu o activitate politică radicală ce nu trecuse neobservată. Era exact genul de persoană pe care o căutau naziştii. Oameni care făceau probleme. Amadea nu era aşa.

Pe când cele două femei se priveau gânditoare, o călugăriţă bătu la uşă şi îi făcu semn Amadeei că expirase timpul.

— Mamă, trebuie să plec.

Aveau să se mai vadă peste luni de zile.

— Să nu-i spui lui Daphne că am fost aici. O să fie distrusă dacă află că nu te-a văzut, dar am vrut să fim singure.

— Înţeleg, spuse Amadea, sărutând degetele Beatei. Avea douăzeci şi unu de ani, dar părea mult mai matură. Crescuse în cei trei ani şi jumătate petrecuţi la mănăstire. Te iubesc, mamă. Ai grijă. Să nu faci vreo prostie, o avertiză, smulgându-i un zâmbet. Te iubesc foarte mult.

— Şi eu, draga mea. Aş vrea să fi acasă, cu noi.

— Sunt fericită aici, o asigură Amadea, simţind că i se strânge inima. Şi ei i se făcea uneori dor de ele, dar încă era convinsă de vocaţia ei. Peste patru ani şi jumătate avea să-şi depună jurămintele finale. Nici nu putea fi altfel. Nu se îndoise niciodată de când intrase la mănăstire. Crăciun fericit, mamă.

— Crăciun fericit şi ţie, îi spuse Beata, după care părăsi chilia de vizită, despărţită la mijloc printr-un perete cu grilaj.

Amadea se grăbi înapoi la lucru, iar în timpul dedicat examinării conştiinţei se gândi la tot ce-i spusese mama ei. Avea multe lucruri la care să reflecteze, dar ştia prea bine ce avea de făcut. Imediat după prânz o căută pe maica stareţă, în timpul de obicei dedicat recreaţiei. Fu uşurată să o găsească pe maica Tereza Maria Mater Domini în biroul ei, lucrând. Îi scria maicii superioare de la mănăstirea din Olanda unde plecase sora Tereza Benedicta, mulţumindu-i pentru ajutor.

— Da, soră. Ce s-a întâmplat?

— Pace lui Hristos, maică. Pot vorbi cu dumneavoastră?

Îi făcu semn să intre şi să stea jos.

— Ai avut o vizită plăcută, soră? Ochii înţelepţi ai maicii stareţe arătau că-şi dăduse seama. Tânăra călugăriţă părea extrem de afectată.

— Da, mulţumesc, maică. Amadea închisese uşa când intrase în încăpere. Vreau să vă spun ceva, ceva despre care

nu ştiam atunci când am venit la mănăstire. Maica stareţă aşteptă. Era desigur ceva serios, la cât de răvăşită părea Amadea. Aceasta continuă: Nu am ştiut niciodată că mama nu s-a născut catolică. Mi-a spus astăzi că s-a convertit înainte să se mărite cu tata. Era mozaică. Familia ei a fost deportată a doua zi după Noaptea de Cristal. Eu nu i-am cunoscut niciodată, fiindcă au dezmoştenit-o pe mama când s-a căsătorit cu tata şi nu au mai vrut s-o vadă. Cu bunica mea am reluat legăturile cu doi ani înainte ca eu să vin la mănăstire, dar bunicul meu nu a lăsat-o niciodată pe mama să-i mai vadă pe ceilalţi. Au considerat-o moartă. Privi spre maica stareţă şi trase aer în piept. Spune că nimeni nu are dovezi despre trecutul ei. Nu s-a înregistrat niciodată, nu are paşaport. Părinţii mei au locuit trei ani în Elveţia înainte să ne întoarcem aici. Eu m-am născut acolo. Are certificatul de căsătorie cu tata, iar acolo e trecută drept catolică. Şi în certificatul meu de naştere scrie acelaşi lucru. Dar eu sunt pe jumătate evreică, maică. N-am ştiut asta. Mi-e teamă că dacă o să rămân o să pun pe toată lumea în pericol, adăugă Amadea ştiind că exact de asta plecase sora Tereza Benedicta.

— Nu suntem în pericol, copila mea şi nici tu nu eşti în pericol. Din câte înţeleg, nimeni nu este la curent cu situaţia mamei tale. Are de gând să se înregistreze la poliţie ca evreică?

— Nu. Duce o viaţă liniştită şi nu are de ce să afle cineva.

Desigur, nu era onestă, însă era o decizie practică în condiţiile în care se aflau în joc viaţa ei, a lui Daphne şi a Amadeei. Poate chiar şi vieţile celorlalte călugăriţe. Maica stareţă nu păru să o dezaprobe.

— Situaţia surorii Tereza Benedicta a fost cu totul diferită. Ea s-a născut evreică şi era bine-cunoscută pentru activismul şi prelegerile ei, înainte să vină aici. Ea s-a convertit. Tu, nu. Ea a atras mult atenţia înainte să devină călugăriţă. Tu eşti o copilă care s-a născut catolică, în plus, cu puţin noroc, nimeni n-o să-şi dea seama că mama ta are altă origine. Dacă stă liniştită, nimeni nu va şti vreodată. În caz de probleme, sunt sigură că ne va preveni şi în acest caz te putem trimite altundeva. Asta nu mi-a plăcut la situaţia surorii Benedicta, îngrijora pe toată lumea. Nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul tău. Ai venit aici adolescentă, nu ca o femeie deja adultă, faimoasă, care s-a convertit şi care fusese în centrul atenţiei. Pentru ea, a fost un lucru înţelept să plece. Tu, în schimb, trebuie să rămâi. Desigur, dacă vrei să rămâi, adăugă privind-o întrebător.

— Da, vreau, răspunse Amadea uşurată. Dar mi-era teamă că-mi veţi cere să plec. Voi pleca atunci când veţi dori asta.

Acesta ar fi fost sacrificiul ei suprem, pentru binele celorlalte. Şi modul ei mărunt de a se nega pe ea însăşi de dragul lor. Sacrificiul mărunt al Sfintei Tereza fusese negarea de sine în numele Domnului.

— Nu e nevoie să pleci. Soră, e foarte important să nu mai discuţi despre asta cu nimeni, îi spuse stareţa cu asprime, aşa cum îşi ceartă o mamă copilul. Cu nimeni. Convorbirea asta va rămâne între noi. Apoi o privi preocupată: Ştii ce s-a întâmplat cu familia mamei tale? A aflat ceva?

— Crede că au fost trimişi la Dachau.

Maica stareţă nu spuse nimic şi îşi muşcă buzele. Soarta evreilor o cutremura.

— Te rog să-i transmiţi regretele mele atunci când vei vorbi cu ea. Însă te rog să o faci cu discreţie.

Amadea aprobă, fiindu-i recunoscătoare pentru amabilitate.

— Maică, nu vreau să plec. Vreau să depun jurămintele finale.

— Dacă aceasta este dorinţa Domnului, o vei face. Însă amândouă ştiau că mai avea patru ani şi jumătate. Tinerei călugăriţe i se părea o veşnicie. Era hotărâtă să ajungă acolo şi să nu se lase împiedicată de nimic. Tocmai depăşiseră un obstacol mare în ultima jumătate de oră. Să nu-ţi confunzi situaţia cu aceea a surorii Tereza Benedicta, insistă maica stareţă. E un caz foarte diferit.

Fusese, într-adevăr, un caz grav, deosebit de riscant pentru toţi cei implicaţi. Dar, în opinia ei, situaţia Amadeei nu era comparabilă.

— Vă mulţumesc, maică.

După plecarea tinerei, maica stareţă căzu pe gânduri. Se întrebă câte cazuri de acest gen se ascundeau între zidurile mănăstirii. Era posibil să mai existe şi altele de care nu ştia sau, poate, de care nici măcar călugăriţele nu ştiau, aşa cum nu ştiuse Amadea. Era mai bine să nu ştie.

Amadea se simţi uşurată pentru tot restul zilei, deşi era încă îngrijorată pentru mama şi sora ei. Poate că Beata avea totuşi dreptate şi adevărul despre originea ei nu avea să iasă niciodată la iveală. În noaptea aceea se rugă pentru rudele care fuseseră deportate şi poate chiar ucise, pe care nu le cunoscuse. Apoi îşi aminti de vremurile în care mama o ducea la sinagogă, iar ea nu înţelegea de ce. Gândindu-se

mai bine, îşi dădu seama că era, oarecum, vorba de o parte din trecutul ei.

Capitolul 14

Persecuţia asupra evreilor continuă, în mod previzibil şi anul următor. În ianuarie 1939, Hitler ţinu un discurs în care îi ameninţa şi îşi declara făţiş ostilitatea faţă de ei. Nu mai erau bine-veniţi în propria lor ţară, întrucât cancelarul nazist promitea să le îngreuneze situaţia. În luna următoare li se spuse să predea toate obiectele de aur şi argint. În aprilie îşi pierdură drepturile de locatari şi trebuiră să se mute în case care aparţineau doar evreilor, fiindu-le interzisă convieţuirea cu arienii.

Prin urmare, evreii încercau să emigreze, însă nu le era deloc uşor. În multe cazuri, ţările în care voiau să plece nu-i primeau. Trebuia să aibă rude şi sponsori în străinătate, garanţia unei slujbe la destinaţie şi autorizaţie atât din partea Germaniei, cât şi a ţării gazdă, pe care de cele mai multe ori nu o primeau. În plus, trebuia să aibă bani să suporte toate cheltuielile. Puţini reuşiseră să rezolve totul, în scurtul timp pe care-l aveau la dispoziţie. Numeroşi evrei din cel de-al Treilea Reich încă insistau că lucrurile aveau să se liniştească. În calitate de cetăţeni germani, nu puteau concepe şirul de persecuţii şi refuzau să creadă că li se putea întâmpla ceva rău. Însă prea mulţi fuseseră deja deportaţi şi trimişi în lagăre, iar rapoartele erau din ce în ce mai alarmante. Oamenii mureau din cauza maltratării, a foametei, a muncit excesive şi a bolilor. Alţii pur şi simplu dispăreau în tăcere. Cei care îşi presimţeau soarta erau foarte îngrijoraţi, dar aproape nimeni nu putea pleca din Germania.

De-a lungul întregului an, serviciul de transport pentru copii despre care îi pomenise Amadea mamei continuase să ducă mii de copii în Anglia. Fusese organizat de britanici, iar quakerii se implicaseră în această activitate. Luau copii din Germania, Austria şi Cehoslovacia. Câţiva erau creştini, dar majoritatea erau evrei. Britanicii fuseseră de acord să-i primească fără paşaport dacă aveau maxim şaptesprezece ani, ca să nu pună în pericol locurile de muncă ale localnicilor. Naziştii acceptaseră să-i lase să plece cu condiţia să nu ia cu ei obiecte de valoare, numai o valijoară. Imaginea acestor copii părăsind gările din care părinţii le făceau cu mâna îţi frângea inima, însă era singura speranţă pe care o putea avea un părinte pentru viitorul copilului său, singurul mod în care micuţii puteau să scape de soarta la care îi condamnau naziştii pe evrei. Pe peron, părinţii le

spuneau că vor veni şi ei curând în Anglia. Adulţii şi copiii deopotrivă sperau să fie adevărat. Unii îi rugau pe copii să le caute sponsori şi locuri de muncă o dată ajunşi în Anglia. Povara era enormă, însă copiii ştiau că viaţa maturilor era în pericol. Printr-o minune, câţiva reuşiseră să le înlesnească părinţilor emigrarea.

Pe de altă parte, britanicii îi primiseră în casele lor cu generozitate, uneori în grupuri. Se angajaseră să-i ajute până ce situaţia evreilor avea să fie mai puţin periculoasă în ţara lor de origine, dar nimeni nu ştia când avea să se întâmple asta. În unele cazuri, chiar şi bebeluşii erau trimişi cu transportul de „kinderi", cum îi numeau britanicii. Într-un gest uluitor de umanitate şi mărinimie, un membru al familiei Rothschild a luat douăzeci şi opt de copii, punându-le la dispoziţie o casă întreagă. Alţii nu puteau fi la fel de generoşi, însă britanicii s-au întrecut pe ei înşişi în eforturile de a le face viaţa mai uşoară. Cei care nu-şi puteau găsi părinţi adoptivi stăteau în tabere şi în barăci şi erau îngrijiţi acolo.

Veştile de pe front erau tot mai proaste; unele ajungeau chiar şi la mănăstire, mai ales atunci când venea aprovizionarea. În martie, naziştii invadaseră Cehoslovacia, iar la începutul verii puseseră ochii pe Polonia. Amadea depuse pentru a doua oară jurămintele temporare. Mama ei şi Daphne o vizitară la puţin timp după aceea. Nu le făcuse nimeni probleme şi nimeni nu le pusese vreo întrebare în legătură cu actele, spre uşurarea tinerei călugăriţe. Daphne avea paisprezece ani şi încă nu bănuia secretul Beatei. Amadea se bucură să vadă că mama ei se mai liniştise. Află în schimb că atmosfera din oraş era tensionată. Majoritatea evreilor nu mai aveau voie să lucreze, nici chiar reprezentanţii unor profesii respectabile şi mulţi fuseseră trimişi în lagăre. Expulzarea evreilor în lagărele de muncă nu încetase. Mulţi erau ţinuţi în lagăre de triaj la marginea oraşelor, aşteptând să fie trimişi altundeva, bărbaţi, femei şi copii deopotrivă.

Beata aflase şi din alte surse despre transporturile de copii în Anglia, dar nici prin minte nu-i trecea s-o trimită pe Daphne. Insista că nu avea motive. Ea şi Amadea nu spuseră nimic în faţa fetei, mulţumindu-se să laude iniţiativa britanicilor. Două colege de şcoală de-ale fetei plecaseră deja în Anglia şi aflase că alte câteva aveau să plece în curând. Încă aşteptau permisiunea. Spuse că era foarte trist că plecau fără părinţi, însă alternativa era mult mai rea.

Şi Beata se bucură să vadă că Amadea arăta înfloritor. În mod clar, îi plăcea să fie sora Tereza din Carmel. Acesta era singurul lucru care o ajuta să se resemneze cu alegerea fiicei sale. Ca de obicei, vizita se încheie prea repede. Înainte să plece îi spuse că îi văzuse pe soţii Daubigny şi că erau bine.

La două săptămâni de la vizita lor, naziştii invadară Polonia, iar în aceeaşi zi se stabili un program orar pentru evreii din Germania. Trebuia să rămână acasă după nouă seara, respectiv după opt pe timp de iarnă. Peste două zile, Franţa şi Anglia declarară război Germaniei. În acea dimineaţă, ultimul transport de copii plecă din gară. După începerea conflictului, evacuarea micuţilor evrei devenea imposibilă. Sistemul funcţionase exact nouă luni şi două zile şi permisese salvarea a zece mii de copii. Era o minune. În timp ce ultimii „kinderi" părăseau Germania, polonezii luptau cu vitejie, dar în van. Capitulară peste aproape patru săptămâni. Grozăviile de la Varşovia o făcură pe Beata să plângă atunci când află de ele.

Peste o lună, toţi evreii fură evacuaţi din Viena, iar toţi evreii din Polonia, între paisprezece şi şaizeci de ani, fură trimişi la muncă forţată. Ororile continuau şi păreau că nu se mai termină.

Având în vedere ceea ce se întâmpla şi faptul că Germania era în război, Crăciunul fu unul trist, chiar şi la mănăstire, unde primiseră scrisori încurajatoare de la sora Tereza Benedicta, din Olanda. Sora ei Rosa încă se afla cu ea la mănăstire şi amândouă se simţeau în siguranţă, deşi sora Tereza Benedicta spunea că-i lipseau surorile din Köln şi că se ruga zilnic pentru ele, aşa cum şi ele se rugau pentru ea.

Amadea împlini douăzeci şi trei de ani în aprilie 1940, când mama şi sora ei îi făcură o vizită. Daphne împlinea cincisprezece ani, iar Amadeei nu îi venea să creadă. Era cu adevărat frumoasă şi arăta ca în fotografiile mamei lor de la aceeaşi vârstă.

Spre groaza tuturor, peste opt zile, naziştii invadară Danemarca şi Norvegia. După o lună, în mai, ocupară Belgia şi Ţările de Jos, un lucru la care nimeni nu se aşteptase şi care o punea din nou în pericol pe sora Tereza Benedicta. Surorile vorbeau în şoaptă la masa de prânz, exprimându-şi îngrijorarea. Nimeni nu putea şti ce urma. Hitler părea pornit să ocupe întreaga Europă. În iunie veni rândul Franţei. Între timp, Amadea îşi reînnoise jurămintele. Mai avea trei ani până la jurămintele finale, care aveau s-o lege pentru totdeauna de ordinul carmelitelor. Se simţea deja

legată de ele. Nu-şi mai amintea şi nu-şi mai închipuia altă viaţă. Era deja acolo de cinci ani.

Trupele naziste au pătruns în România în octombrie, la puţin timp de la întoarcerea lui Daphne la şcoală, în noiembrie au fost închise ghetoul din Cracovia, cu şaptezeci de mii de evrei şi cel de la Varşovia, cu patru şute de mii. Ceea ce se întâmpla era de neînchipuit, în pofida tuturor evenimentelor şi parcă nevrând să ia în seamă politica nazistă de eliminare a evreilor din societate, Beata îi repetă Amadeei, atunci când o văzu de Crăciun, că nu avusese probleme. Nimeni nu o întrebase nimic şi nimeni nu îi ceruse documente care o puteau expune. Era de parcă ar fi uitat că exista sau n-ar fi ştiut vreodată. Nimănui nu părea să-i pese. Era doar o văduvă catolică, locuia singură cu fiica ei şi îşi vedea de treburile ei. Practic, fusese ignorată. Amadea se bucura să afle că totul decurgea bine.

În primăvara lui 1941, la scurt timp după ce Daphne împlini şaisprezece ani şi Amadea douăzeci şi patru, Beata văzu, în timp ce era la bancă, chipul cunoscut al unei femei. O privi vreme îndelungată, în timp ce aşteptau la ghişee diferite, dar oricât s-ar fi uitat la ea nu reuşea să-şi amintească despre cine era vorba. În acea zi voia să facă o retragere considerabilă. Nu era un gest obişnuit din partea ei, dar ideea îi venise după un vis recent. Se consultase cu Gerard Daubigny, care fusese de acord. Voia să-i lase nişte bani pentru ca el să-i poată păstra pentru fete, în caz că i se întâmpla ceva. Gerard nu înţelegea de ce nu putea să-i lase la bancă, dar Beata i se păruse mereu nervoasă de la moartea lui Antoine şi prefera să n-o contrarieze. Se bucura să o ajute pe soţia vechiului său prieten. Atât el, cât şi Veronique se lămuriseră că nu reuşea să depăşească tragedia care îi marcase viaţa. Timpul îşi pusese amprenta şi, deşi avea doar patruzeci şi şase de ani, părea cu zece ani mai bătrână.

Voia să se ducă la castel în după-amiaza aceea şi să-i dea banii spre păstrare. Nu erau mulţi, dar erau destui să le poată ajuta pe fete, dacă se întâmpla ceva. Chiar îi scrisese Amadeei informând-o că trebuia să apeleze la Gerard Daubigny dacă ea ar fi avut necazuri. Fetei nu îi plăcea s-o audă vorbind astfel, însă ştia că mama ei se temea mereu de boală sau de alte probleme neprevăzute, iar Daphne era încă mult prea tânără ca să se descurce singură. Acum, având în vedere incertitudinea care îi înconjura pe toţi, Beata era şi mai agitată, lucru perfect de înţeles.

Necunoscuta pe care o remarcase la bancă îşi termină treaba aproape în acelaşi timp, astfel încât cele două femei

se întâlniră la uşă. Beatei îi veni să leşine când se auzi strigată pe numele de fată:

— Domnişoara Wittgenstein!

Simţi că i se înmoaie genunchii, însă ieşi hotărâtă, vrând să se îndepărteze cât mai repede. Nu dădu semne că ar fi recunoscut-o şi ridică mâna să oprească un taxi care trecea pe stradă, însă femeia o ajunsese din urmă şi o privea în ochi, cu un zâmbet larg. Doar atunci îşi aminti Beata cine era, deşi trecuse atâta timp. Era o cehoaică tânără care lucrase ca menajeră la părinţii ei, în urmă cu aproape treizeci de ani. Lucra acolo când ea plecase de acasă.

— Ştiam că sunteţi dumneavoastră! exclamă aceasta victorioasă. Mi se părea că văd o fantomă. Tatăl dumneavoastră ne-a spus că aţi murit în Elveţia.

— Îmi pare rău… nu am idee… Beata încercă să nu lase impresia că o recunoştea, pretinzând că era o greşeală, însă femeia nu avea nicio îndoială cu privire la identitatea ei şi nu intenţiona să renunţe. Nu ştiu la cine vă referiţi, adăugă ea cu răceală, tremurând la gândul că vreun trecător auzise cum fusese strigată pe numele de fată. Nu era un nume cu care să te lauzi în zilele acelea, ci unul care îi punea viaţa în pericol.

— M-aţi uitat? Mina… Am lucrat pentru părinţii dumneavoastră.

Beata îşi aminti că se măritase cu şoferul tatălui ei, în urmă cu vreo treizeci de ani. Rememorările o năpădeau o dată cu un val de teamă, ştiind ce putea însemna pentru ea această întâlnire accidentală.

— Îmi pare rău… Zâmbi politicoasă, nerăbdătoare să scape, în timp ce văzu un taxi oprindu-se lângă ea.

— Ştiu cine sunteţi, repetă Mina cu încăpăţânare, în timp ce Beata se urca în taxi.

Nu putea decât să spere că Mina avea să creadă că făcuse o greşeală. Cu puţin noroc, femeia aceea avea să uite. De ce ar fi urmărit-o? Încerca doar să fie prietenoasă. Fusese o tânără drăguţă, îndrăgostită lulea de şofer. Se căsătoriseră cu puţin timp înainte de plecarea Beatei, iar pe vremea aceea Mina era însărcinată. Evident, fusese surprinsă să o vadă, întrucât tatăl ei anunţase pe toată lumea că ea murise. De fapt, era foarte vie. Poate chiar de asta insistase atât Mina. Însă în aceste vremuri tulburi Beata nu-şi putea permite să fie recunoscută ca o Wittgenstein, chiar şi cu riscul de a fi nepoliticoasă cu fosta ei menajeră.

Observă cu surprindere că tremura puternic. Fusese una dintre acele întâlniri accidentale care nu însemnau nimic,

dar era riscant să i se audă numele de fată strigat în incinta băncii. Era un nume pe care nu-şi mai permitea să admită că îl purtase vreodată. Spera că Mina avea să renunţe. Beata nu putea face nimic. Fusese un moment alarmant, dar trecuse şi măcar nu se dăduse de gol. Rămăsese foarte calmă în aparenţă, deşi îi era teamă. Sperând că nu avea s-o mai vadă vreodată, decise să nu se neliniştească prea tare.

Familia Daubigny avusese marele noroc de a-şi păstra proprietatea intactă, în pofida războiului. Din fericire, cei doi soţi fuseseră suficient de prevăzători încât să ia cetăţenia germană, deşi, din conversaţiile purtate cu Gerard, Beata ştia că nu aproba comportamentul lui Hitler faţă de evrei. Spunea că îi era silă. Nu o întrebă de ce voia să-i lase bani. Se gândi că, mai mult decât orice altceva, era un capriciu provocat de anxietate. Era o femeie nefericită, singură cu un copil şi pe bună dreptate nervoasă. Războiul făcea ravagii şi toată Europa îi ataca pe nazişti din cauza atitudinii faţă de evrei, aşa că vremurile erau grele pentru toată lumea. Bănuia că Beata se temea ca băncile să nu dea faliment. Aceasta era singura explicaţie pentru suma pe care i-o înmânase în după-amiaza aceea. Îi dăduse un plic cu echivalentul a douăzeci de mii de dolari spunându-i că, dacă ei i se întâmpla ceva, avea să fie de ajutor pentru fete până ce puteau rezolva succesiunea. Gerard îi dădu toate asigurările şi puse banii în seif. Apoi se aşeză să ia ceaiul cu ea, fiindcă Veronique nu era acasă.

Beata constată că grajdurile arătau încă bine, deşi soţii Daubigny aveau mult mai puţini cai decât pe vremea lui Antoine. Nu mai găsiseră pe nimeni care să se ridice la înălţimea lui în acest domeniu. Antoine murise deja de paisprezece ani. Mai stătură la taclale o vreme, apoi chemă un taxi care să o ducă acasă.

Daphne sosise deja şi era încântată de un băiat nou pe care îl cunoscuse la şcoală. Era un băiat foarte chipeş, o informă ea cu o sclipire în ochi care o făcu pe Beata să râdă. Tatăl lui era în armată, în Austria.

Luară cina în linişte. Daphne îşi exprimă dorinţa de a o vizita pe Amadea. Nu o mai văzuseră de luni de zile. Urma să-şi depună jurămintele temporare pentru a patra oară. Daphne accepta acum că Amadea era o carmelită, pe când mama lor tot spera să se răzgândească. Mai avea doi ani până la jurămintele finale. Era primăvara lui 1941.

Săptămâna următoare, Beata se duse la bancă să scoată bani pentru câteva cumpărături minore. Voia să-i coasă nişte rochii de vară lui Daphne şi îi era mai simplu să plătească

materialul în numerar decât cu cecuri, deşi oricum nu prea mai existau magazine de stofe. Toate prăvăliile care vindeau aşa ceva aparţineau evreilor şi erau închise de mult. Se gândea de ce anume avea nevoie când casierul îi înapoie cecul, în locul banilor.

— Îmi pare rău, doamnă, spuse el cu răceală, cecul acesta nu poate fi încasat.

Cu siguranţă era vorba de o greşeală.

— Poftim? Nu se poate. Am fonduri mai mult decât suficiente în contul acela, zâmbi ea, rugându-l să se uite încă o dată.

Îi înapoie cecul fără să mai verifice nimic. Ştia că citise menţiunea bine de la început. N-avea cum să greşească. Şeful lui o făcuse, nu mai era nimic de comentat.

— Contul dumneavoastră a fost închis.

— E ridicol! Nu se poate. Enervată, era pe cale să ceară o audienţă la directorul băncii, când văzu o lucire aparte în ochii tânărului. De către cine?

— Al Treilea Reich, spuse casierul scurt.

Beata îl privi consternată. Peste câteva clipe, venindu-şi în fire, puse cecul înapoi în poşetă şi plecă valvârtej. Ştia foarte bine ce însemna asta. Cineva o turnase. Nu se putea gândi decât la Mina, fosta menajeră a părinţilor ei. Sau poate că o auziseră pe aceasta strigând-o şi apoi verificaseră. Indiferent cum se întâmplase, îi închiseseră contul fiindcă cineva îi cunoştea originile evreieşti. Opri un taxi şi peste cinci minute ajunse acasă. Nu ştia ce să facă, dacă trebuia să aştepte să vadă ce se întâmpla ori să plece imediat. Unde aveau să se ducă? Se gândi la familia Daubigny, dar nu voia să-i pună în pericol, indiferent câtă compasiune avea Gerard pentru evrei. Una era să-i pară rău de ele, alta era să le ascundă. Însă ar fi putut să rămână acolo o noapte şi să-i ceară sfatul. Nu avea paşaport şi ştia că nu putea să treacă graniţa cu Daphne. Mai mult, nu mai avea niciun ban, cu excepţia celor pe care-i lăsase la el, dar nu voia să-i folosească, fiind mult mai important ca fetele să-i aibă la dispoziţie în caz de nevoie.

Încercând să-şi depăşească neliniştea, scoase două valize şi se apucă să le umple. Întruna puse bijuteriile şi câteva haine pentru ea, iar pe cealaltă i-o rezervă lui Daphne. Tocmai arunca lucruri în valiză când fata veni de la şcoală. Din clipa în care văzu chipul mamei ei ştiu că se întâmplase ceva îngrozitor.

— Mamă, ce faci? întrebă ea, speriată. N-o mai văzuse niciodată aşa. Pe chipul ei se citea teroarea. Beatei îi fusese

mereu frică să nu vină această zi, iar acum temerile i se confirmaseră.

— Plecăm. Dă-mi ce vrei să iei cu tine, dar să încapă în valiza asta. Mâinile îi tremurau în timp ce împacheta.

— De ce? Ce s-a întâmplat? Mamă… te rog… Fără să ştie de ce, Daphne începu să plângă. Beata se întoarse spre ea, iar în privirea ei se puteau citi durerile adunate în douăzeci şi cinci de ani.

— M-am născut evreică. M-am convertit ca să mă mărit cu tatăl vostru. Nimeni nu a ştiut. Toţi anii aceştia am păstrat secretul. Nu voiam, dar când au început să-i persecute pe evrei a trebuit să o fac. Săptămâna trecută am văzut la bancă o femeie care mă cunoscuse când eram tânără. M-a strigat pe numele de fată în holul băncii. Când m-am dus la bancă azi, am aflat că îmi închiseseră contul. Trebuie să plecăm acum. Cred că ne vor aresta…

— O, mamă, nu se poate… Ochii lui Daphne erau măriţi de groază.

— Ba da. Grăbeşte-te. Fă-ţi bagajul. Vreau să plecăm în după-amiaza asta, adăugă Beata cu disperare, în timp ce Daphne încerca să asimileze informaţiile. Era prea mult pentru ea.

— Unde mergem? îşi şterse lacrimile, încercând să aibă curaj.

— Nu ştiu. Nu m-am gândit. Am putea rămâne o noapte la familia Daubigny, dacă ne lasă. Apoi vom vedea ce vom face.

Riscau să umble în pribegie ani de zile. Dar mai bine fugare decât arestate.

— Şi mănăstirea? Nu putem merge acolo? Daphne începuse să arunce haine în valiză. Nimic nu avea sens. Erau prea multe lucruri de înţeles pentru o fată de şaisprezece ani. Se pregăteau să plece de acasă, poate pentru totdeauna. Era singura casă pe care o cunoscuse ea vreodată. Locuiau acolo de când avea doi ani.

— Nu vreau să le pun în pericol pe Amadea sau pe călugăriţe, spuse Beata scurt.

— Ea ştie? Despre tine, vreau să spun.

— I-am spus după Noaptea de Cristal. Atunci le-au luat pe rudele mele şi m-am gândit că trebuia s-o pun la curent.

— De ce nu mi-ai spus şi mie?

— M-am gândit că eşti prea tânără. Aveai doar treisprezece ani. Pe când rostea aceste cuvinte, se auzi o bătaie la uşă. Privindu-şi fiica în ochi cu o tărie neaşteptată,

Beata îi spuse: Te iubesc. Să nu uiţi asta. Numai asta contează. Indiferent ce se întâmplă, ne avem una pe alta.

Vru s-o îndemne să se ascundă, însă nu era sigură că ar fi fost bine. Bătăile se repetară insistent, iar Daphne începu să plângă. Era ziua cea mai grea din viaţa ei.

Beata încercă cu greu să se adune şi merse să deschidă. În prag se aflau doi soldaţi şi un ofiţer SS. De asta se temuse. Ar fi vrut să-i spună lui Daphne să se ascundă, dar era deja prea târziu. Fata îi privea din uşa dormitorului.

— Sunteţi arestate, rosti ofiţerul cu o voce înspăimântătoare. Amândouă, adăugă privind-o pe Daphne. Pentru că sunteţi evreice. Banca va raportat. Acum veniţi cu noi.

Beata începu să tremure din cap până-n picioare, iar fata scoase un ţipăt.

— Daphne, nu, strigă mama ei. O să fim bine. Se întoarse spre ofiţer: Putem să luăm ceva cu noi?

— Câte o valiză fiecare. O să fiţi deportate.

Beata pregătise deja bagajele. Se duse să-şi ia valiza şi îi spuse lui Daphne să o ia pe cea din camera ei. Văzându-i agitaţia, o luă în braţe.

— Trebuie să facem asta. Fi puternică. Nu uita ce ţi-am spus. Te iubesc. Ne avem una pe alta.

— Mamă, mi-e frică.

— Veniţi o dată! strigă ofiţerul şi-i trimise pe soldaţi după ele. Peste o clipă, Daphne şi Beata erau escortate afară din casă, cu o soartă şi o destinaţie necunoscute.

Capitolul 15

Peste două zile, preotul din parohia Beatei veni să o vadă pe maica stareţă. Aflase totul de la menajera Beatei, care venise la biserică plângând. Era plecată atunci când se întâmplase totul. Vecinii îi povestiseră ce văzuseră. Preotul credea că Amadea trebuia să fie informată. Înainte să vină la mănăstire, făcuse câteva investigaţii pe cont propriu. Potrivit surselor lui, Beata şi fiica ei mai mică fuseseră duse la staţia de triaj de la marginea oraşului. În mod normal, oamenii rămâneau acolo săptămâni sau chiar luni de zile. Chiar în după-amiaza aceea pleca un tren către Ravensbrück, lagărul de femei şi amândouă fuseseră urcate în el. Soarta le fusese pecetluită.

Maica stareţă îl ascultă în linişte şi insistă că era important să păstreze tăcerea. Ştia însă că, peste foarte puţin timp, zvonul avea să se răspândească. În parohie nu era un secret faptul că Amadea devenise carmelită în urmă cu şase ani. Situaţia era deosebit de gravă. După ce plecă preotul, deschise un sertar, scoase o scrisoare şi dădu un telefon. În urmă cu câteva luni, Beata îi trimisese o scrisoare conţinând paşii de urmat într-o asemenea situaţie. Fără să se agite inutil ori să se lase pradă isteriei, încercase să anticipeze cea mai rea situaţie posibilă. Aceasta sosise. Era greu de crezut că avuseseră noroc atâta timp. Sau că fuseseră atât de ghinioniste până la urmă.

După ce închise telefonul, maica stareţă îşi înclină capul în rugăciune, iar apoi trimise după Amadea. Aceasta lucra în grădină şi părea veselă atunci când intră.

— Da, maică superioară? Nu îşi închipuia de ce fusese chemată în birou. Încă era puţin ciufulită din cauza muncii în aer liber.

— Soră Tereza, te rog să iei loc. Maica stareţă trase aer în piept, sperând ca Dumnezeu s-o ajute să găsească vorbele potrivite. Nu avea să-i fie uşor. După cum ştii, trecem prin vremuri grele. Cu toţii. Domnul face pentru noi alegeri pe care nu le înţelegem. Trebuie doar să-I urmăm calea, fără să-I cerem socoteală.

Amadea o privi, îngrijorată subit:

— Am greşit cu ceva?

— Deloc, spuse maica stareţă, întinzându-i mâna. Am nişte veşti teribile, din păcate. Cineva a denunţat-o pe mama ta. Ea şi sora ta au fost arestate acum două zile. Ieri au fost

trimise la Ravensbrück. Asta este tot ce ştiu. Erau bine ultima dată când au fost văzute.

Însă amândouă ştiau că nu avea cum să le fie bine. Ravensbrück era un lagăr unde femeile munceau până la moarte şi picau pe capete. Nimeni nu se mai întorcea. Amadea aproape că nu mai respira. Deschise gura, dar nu reuşi să articuleze niciun sunet.

— Îmi pare rău, îmi pare tare rău. Dar acum trebuie să ne hotărâm ce vom face cu tine. Cine a denunţat-o ştie şi despre existenţa ta. Nu vreau să fi în pericol aici.

Amadea dădu din cap şi apoi se gândi la celelalte călugăriţe. Dar nu-şi putea alunga din minte ideea că mama şi sora ei fuseseră arestate, că fuseseră speriate de moarte. Daphne avea numai şaisprezece ani. Fusese ca o fiică pentru ea încă de când se născuse. Cu obrajii inundaţi de lacrimi, strânse mâinile maicii stareţe, care o luă în braţe s-o aline. Nici măcar nu-şi putea închipui, atât de îngrozitor era totul.

— Sunt în mâinile Domnului, murmură maica stareţă. Nu putem face altceva decât să ne rugăm pentru ele.

— N-o să le mai văd niciodată. O, maică, nu pot să îndur… Amadea nu se putea opri din plâns.

— Mulţi supravieţuiesc.

În realitate, amândouă ştiau că majoritatea îşi pierdeau viaţa. Iar Daphne era atât de frumoasă! Dumnezeu ştia ce aveau să-i facă. Nici nu se putea gândi la aşa ceva.

Maica stareţă se gândea acum la Amadea. Era responsabilitatea ei. N-o putea trimite în Olanda, aşa cum procedase cu sora Tereza Benedicta. Olanda era ocupată, iar prezenţa ei la mănăstire le punea în mare pericol pe celelalte călugăriţe. Nu putea să le expună suplimentar. Mai mult, nu avea cum să o scoată pe Amadea din ţară. Sora Tereza Benedicta plecase în Olanda înainte să înceapă războiul. Acum lucrurile stăteau diferit. Tocmai de aceea dăduse telefonul de mai devreme. Nu avea altă opţiune. Bărbatul fusese de acord să vină cât mai repede.

— O să-ţi fie foarte greu, dar, pentru binele tău şi al celorlalte, trebuie să te rog un lucru, spuse maica stareţă cu tristeţe. Nu am de ales. Amadea încă era prea copleşită ca să priceapă, dar încuviinţă din cap. O să te rog să ne părăseşti deocamdată. Dacă rămâi aici, toată mănăstirea poate fi în pericol. Când se termină totul, când lucrurile revin la normal, te vei întoarce. Ştiu că o vei face. Nu m-am îndoit nicio clipă de chemarea ta. Vei fi mereu una dintre noi, oriunde te vei afla. N-o să se schimbe nimic.

Amadea îşi depusese jurămintele temporare de patru ori până atunci. Urmau altele peste două luni. O despărţeau doi ani de jurămintele finale. Lovitura era cumplită. Îşi pierduse mama şi sora, poate că pentru totdeauna şi acum era alungată de la mănăstire. Chiar şi în starea de deznădejde în care se afla ştia că era un sacrificiu necesar. Aşa cum spusese şi maica stareţă, nici ea, nici ele nu aveau de ales.

— Unde o să mă duc? întrebă ea cu vocea frântă. Nu mai ieşise din mănăstire de şase ani.

— Mama ta mi-a trimis o scrisoare acum câteva luni, cu numele unui prieten. L-am sunat acum câteva clipe. Mi-a spus că ajunge într-o oră.

— Aşa de repede? Ştia foarte bine despre cine era vorba. Era singurul prieten al mamei ei şi Beata o sfătuise deja să ia legătura cu Gerard Daubigny dacă se întâmpla ceva. Îi spusese şi că avea bani pentru ea. Dar nu putea să-i pună în pericol nici pe ei. Pot să îmi iau rămas-bun de la celelalte? întrebă ea.

După o scurtă ezitare, maica stareţă aprobă. Ar fi fost o cruzime să nu-i permită acest lucru. Sună clopoţelul, pentru a le avertiza pe călugăriţe că se întâmplase ceva important şi că trebuiau să se adune în sala de mese. Veniră toate, toate călugăriţele cu care lucrase, cu care trăise şi pe care le îndrăgise de atâta vreme. Cele tinere, cele mai în vârstă şi chiar şi cele în scaune cu rotile.

Îi venea greu să le părăsească, dar maica stareţă avea dreptate. Nu avea de ales. Dacă rămânea acolo sau dacă s-ar fi dus la altă mănăstire, le expunea primejdiei pe celelalte. Le iubea prea mult ca să le facă una ca asta. Trebuia să le părăsească, însă ştia că într-o bună zi avea să se întoarcă. Aceasta era viaţa pe care şi-o dorea. Acesta era căminul ei. Era convinsă că se născuse ca să fie carmelită şi să-l slujească pe Dumnezeu, oricum ar fi dorit El.

Maica Tereza Maria Mater Domini nu oferi nicio explicaţie. Nu spuse nimic. Chiar şi simpla cunoaştere a împrejurărilor putea fi periculoasă pentru ele. Dacă poliţia ar fi venit să le interogheze, călugăriţele ar fi fost incapabile să ofere informaţii, iar plecarea Amadeei le exonera, doar şefa comunităţii putând fi trasă la răspundere.

Tânăra femeie trecu printre ele, le îmbrăţişă şi le sărută, murmurându-i fiecăreia „Dumnezeu să te binecuvânteze, soră”. Doar atât le spuse, dar toate ştiură că pleca, aşa cum ştiuseră şi când le părăsise sora Tereza Benedicta, în urmă cu trei ani.

Despărţirea dură o jumătate de oră, după care nu avu nevoie să se întoarcă în chilie pentru a-şi lua lucrurile, întrucât nu poseda nimic. Trebuia să se întoarcă într-o lume pe care n-o mai înţelegea şi pe care n-o mai văzuse de mult. O lume în care mama şi sora ei nu mai erau, în care nu avea casă, nimic şi pe nimeni. Nu-l avea decât pe prietenul tatălui ei, care o aştepta în biroul maicii stareţe.

— Îmi pare tare rău, Amadea, şopti Gerard Daubigny îmbrăţişând-o cu blândeţe. Nu putea să-şi închipuie că Beata şi Daphne nu mai erau. Şi având în vedere ce auzise despre lagăre, i se părea improbabil să supravieţuiască, dar nu-i spuse nimic despre asta deocamdată.

— Ce-o să mă fac? îl întrebă ea.

Gerard uitase cât de frumoasă era, iar acum i se păru chiar şi mai frumoasă. Chiar în culmea tristeţii, ochii ei erau luminoşi şi profunzi, emanând sfinţenie. I se părea o tragedie să se întoarcă în lumea exterioară, unde nu ştia cum avea să se adapteze după atâta timp. Şi maica stareţă era îngrijorată de acest lucru. Amadea îl privi încă în stare de şoc.

— Vom vorbi despre asta diseară, spuse el.

Aveau multe lucruri de povestit. Deocamdată însă, trebuia s-o scoată din incinta mănăstirii. Tânăra femeie urma să se întindă pe podeaua maşinii şi să se acopere cu o pătură, ca să nu fie văzută. Dacă la un moment dat cineva venea să o caute, stareţa putea să spună că plecase. Nu datora nimănui nicio explicaţie, aşa că nu avea să ofere niciuna. Nici măcar ea însăşi nu avea să ştie unde se afla Amadea, chiar dacă toată comunitatea avea să se roage pentru ea.

— Acum trebuie să te îmbraci, îi aminti fetei.

Amadea dispăru în vestiar. În momentul în care îşi dădu jos rasa, se simţi despuiată. Îşi împături cu atenţie veşmintele monahale, constatând că îi lăsaseră o haină, pantofi şi o rochie, o pălărioară urâtă şi ceva lenjerie.

Nu-i veneau deloc bine, dar nu conta. Nimic nu mai conta. Mama ei şi Daphne dispăruseră, erau în mâinile Domnului, oriunde se aflau, iar ea părăsea locul în care căutase refugiu cu şase ani în urmă, locul unde trăise, lucrase şi crescuse. În timp ce îşi încheia rochia prea scurtă şi se străduia să intre în pantofii prea strâmţi se simţi ca şi cum ar fi ieşit din pântecele matern. Purtase sandale vreme de şase ani şi i se părea ciudat să se încalţe iarăşi cu pantofi. Hainele lumeşti o făcură să-şi dea seama cu surprindere cât de slabă era. Nu observase asta cât timp purtase rasa. Se simţea un monstru în acele straie urâte, după frumuseţea

simplă a rasei călugăreşti. Voia să o îmbrace din nou şi se întrebă cât avea să dureze exilul. Nu putea decât să se roage pentru ca teroarea să ia sfârşit cât mai curând. Nu dorea să se întoarcă în lume. Ar fi făcut tot posibilul ca să evite acest lucru.

Gerard o aştepta în curte, lângă maşină, nerăbdător să plece. Vorbise deja cu Veronique, iar aceasta îl susţinea întru totul. Aveau datoria să o ajute, de dragul Beatei şi al lui Antoine, care le fuseseră prieteni buni, deşi aşa ceva depăşea limitele prieteniei. Era mult mai mult. Era vorba despre corectitudine, într-o epocă în care nimic nu mai era corect.

Stătea de vorbă cu maica superioară, pe când celelalte se întorseseră la muncă. Nimeni nu o văzu pe Amadea urcând în maşină şi întinzându-se pe podea. O acoperi cu o pătură de cai, care mirosea a grajd şi care îi trezi fetei amintiri plăcute. Înainte să se ascundă, Amadea o privi pe maica stareţă pentru ultima dată.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, copilă. Nu-ţi face griji. Te vei întoarce în curând acasă. Te vom aştepta.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, maică. Vă iubesc.

— Şi eu te iubesc, şopti ea.

Gerard o acoperi pe tânăra femeie, îi mulţumi călugăriţei şi părăsi încet curtea mănăstirii. Conduse până la castel fără oprire, la viteză normală, ca şi cum nu făcea nimic special, uitându-se mereu în oglinda retrovizoare. Îi dăduseră un coş mare cu fructe şi legume, ca să-şi poată explica vizita la sfântul lăcaş, dar nimeni nu-l urmărise. Dispariţia unei călugăriţe nu avea să stârnească interesul nimănui. Şi chiar dacă veneau poliţiştii să întrebe de ea, aveau să uite în curând. Nu reprezenta un pericol pentru ei, după cum o ştiau prea bine. Nici Beata şi Daphne nu erau un pericol, dar după ce fuseseră denunţate, Gestapoul trebuise să ia măsuri împotriva lor. În cazul Beatei, îi luaseră banii şi casa. Amadea nu poseda nimic, cu excepţia hainelor pe care le purta şi a rozariului pe care i-l dăruise maica stareţă.

Pătrunse în curtea castelului şi parcă în spate. Era ora prânzului şi nu se zărea nimeni prin preajmă. Toată lumea mânca sau era ocupată atunci când o conduse pe Amadea în dormitor. Acolo o aştepta Veronique, care o strânse în braţe şi amândouă plânseră pentru toate ororile ce se întâmplaseră. Gerard încuie uşa. Le spusese deja cameristelor că soţia lui se simţea rău şi nu voia să fie deranjată. Aveau multe de discutat. Multe de stabilit. Deocamdată, Amadea trebuia să-şi revină din şocurile pe

care le suferise în dimineaţa respectivă. Pierduse totul. Pe mama ei. Pe sora ei. Şi mănăstirea. Pierduse singurul stil de viaţă pe care-l cunoscuse în ultimii şase ani şi toate persoanele dragi ce-i luminaseră copilăria. Plânse cu inima frântă, în braţele lui Veronique Daubigny.

Capitolul 16

Aşteptară până ce servitorii se retraseră în camerele lor, seara, după care Veronique coborî la bucătărie şi îi pregăti cina Amadeei. Aceasta însă nu prea putu să mănânce. Nu se atinsese de carne de şase ani şi nu reuşi să înghită cârnaţii şi ouăle pe care i le pregătise gazda. Mai mult, se simţea despuiată fără veşmintele de călugăriţă, încă purta hainele lălâi pe care i le dăduseră la mănăstire, dar nu asta conta. Gerard se gândise toată seara la paşii de urmat. Împreună cu Veronique deciseseră că n-o puteau ţine la castel pentru totdeauna, dar, deocamdată cel puţin, trebuiau s-o ascundă. Într-unul dintre turnuri se afla o magazie încuiată, cu o ferestruică, iar Gerard era convins că nimeni nu avea s-o găsească acolo. Putea să coboare la ei noaptea, iar în restul zilei avea să stea ascunsă. Avea şi o baie mică.

— Dar ce-o să păţiţi dacă mă găsesc?

— N-or să te găsească, o asigură Gerard. Pentru moment, era cel mai bun plan la care se puteau gândi, iar ea le fu recunoscătoare.

În seara aceea îşi făcu toaleta în baia lui Veronique şi fu uluită când se privi în oglindă. Nu se mai văzuse de şase ani şi fu surprinsă să constate cât de mult se maturizase. În şase ani devenise o femeie. Părul ei blond-deschis era scurt. Se tundea singură în fiecare lună, fără să se vadă, dar asta n-o interesa. Se simţea de parcă era deghizată. Ştia cu toată fiinţa că locul ei era la mănăstire. Însă acesta era darul ei pentru celelalte, să plece în lume ca să nu le pună în pericol. Făcea cu drag acest sacrificiu şi primea cu recunoştinţă sacrificiul soţilor Daubigny.

Veronique îi căutase ceva de îmbrăcat prin dulapurile ei. Găsise o fustă lungă albastră, o bluză albă şi un pulover. Purtau aproape aceeaşi mărime şi îi pusese deoparte lenjerie şi o pereche de sandale roşii. Amadea simţi că păcătuia purtându-le. Arăta mult prea frumoasă. În timp ce se îmbrăca, îşi spuse că îşi respecta jurămintele. O asculta pe maica stareţă. Aceasta îi ceruse să plece temporar de la mănăstire pentru a nu-şi periclita surorile. Inima îi era grea când Gerard o conduse până în turn. Scosese o saltea din altă magazie şi o aşezase pe podea, împreună cu o pernă şi cu un teanc de pături.

— Ne vedem mâine, îi spuse cu blândeţe, înainte să încuie uşa.

Amadea se întinse pe saltea şi rămase trează, rugându-se pentru mama şi sora ei tot restul nopţii. Şi a doua zi o petrecu rugându-se, aşa cum ar fi făcut şi la mănăstire. Gerard veni o dată ca să-i aducă mâncare şi apă. Seara, o descuie şi o conduse înapoi în dormitorul lor, unde făcu din nou baie, iar Veronique îi pregăti cina.

Toată vara, acesta fu ritualul lor. În septembrie avea deja părul lung până la umeri. Arăta ca atunci când intrase la mănăstire, doar puţin mai matură. Nu aflaseră nimic despre Beata sau despre Daphne. Se ştia că uneori deţinuţilor li se permitea să trimită câte o carte poştală pentru a-şi linişti rudele şi pe cei dragi, dar nu primiseră nimic. Gerard se interesase şi la mănăstire. Nu venise nicio corespondenţă pentru Amadea. Din fericire, nici autorităţile nu întrebaseră de ea. Pur şi simplu dispăruse şi fusese uitată.

Pe front, naziştii invadaseră Rusia în vara aceea, în ţările ocupate, evreii fuseseră ucişi în masă şi se construiau noi lagăre de concentrare. Gerard îi spuse în timpul uneia dintre lungile lor conversaţii că în septembrie tuturor evreilor din Germania li se ordonase să poarte banderole cu steaua lui David. Începuseră o deportare în masă a evreilor din Germania către lagărele de concentrare.

Familia Daubigny o ascundea pe Amadea de cinci luni şi deocamdată nimeni nu îi deranjase. Viaţa de la castel îşi continua cursul normal. Gerard şi Veronique nu vedeau vreun motiv pentru care să nu-i mai ofere protecţie, deşi toţi trei ştiau că, dacă erau prinşi, aveau să fie împuşcaţi sau deportaţi. Atunci când îşi exprimă dorinţa de a pleca, stăruiră să rămână cu ei. Nu aveau copii. Alegeau să-şi asume riscul acesta pentru ea, în memoria părinţilor ei.

Amadea ştia că evreii se ascundeau şi în alte locuri şi spuse că, dacă era nevoie, avea să-i găsească. Amândoi insistară că nici nu se punea problema şi, în lipsa altei soluţii, fu de acord să rămână cu ei. Nu avea unde să se ducă.

Amadea fu şocată când, într-o seară, în timp ce-i deschidea uşa ca să iasă, Gerard îi vorbi despre Pearl Harbor. Statele Unite declaraseră război Japoniei şi, peste patru zile, lui Hitler, după ce acesta le declarase război. Tânăra femeie nu mai ieşise din clădire de opt luni şi îşi dădu seama cu stupoare că se apropia Crăciunul, în anul acela nu avea nimic de sărbătorit, doar amabilitatea familiei Daubigny.

Cu două zile înainte de Crăciun, Gerard era foarte supărat când veni să-i deschidă uşa, iar Amadea înţelese că se

întâmplase ceva. Auzise toată ziua zgomote şi tropote de cai. Francezul îi spuse că Gestapoul ocupase grajdurile şi le luase cea mai mare parte dintre cai. Era îngrijorat că aveau să încerce să ia şi castelul. Comandantul declarase că după sărbători voia să vadă toată moşia. Între timp, erau ocupaţi.

Toţi trei fură de acord că Amadea nu mai era în siguranţă acolo. Înainte ca germanii să exploreze fiecare ungher, trebuia să-i găsească un alt refugiu. Gerard făcuse câteva investigaţii discrete şi aflase de o fermă din apropiere, unde evreii se ascundeau într-un tunel subteran. Dar nu avea să-i fie uşor să ajungă acolo. Avuseseră mare noroc până atunci, dar cu armata germană la poartă Amadea se afla din nou în mare pericol.

— Aţi fost foarte buni cu mine, le spuse amândurora, în timp ce împărţeau o gâscă în seara de Ajun, în bucătărie.

Se întreba dacă mama şi sora ei mai erau în viaţă. Nu mai ştia de ele din aprilie, de când fuseseră duse la Ravensbrück. Uneori, când ajungeau în lagăre, deportaţii aveau dreptul să trimită o carte poştală, iar Beata ar fi trimis-o pe a ei la familia Daubigny, ca s-o poată anunţa pe Amadea. Nu primiseră nimic.

A doua zi de Crăciun, de dimineaţă, Gerard îi deschise uşa. Comandantul i-a spus în noaptea precedentă că voia să inspecteze proprietăţile a doua zi, în zori. Gerard era sigur că deocamdată nu bănuia nimic, însă dimineaţa avea să descuie fiecare uşă, de la pivniţa de vinuri până în turn. Deja luaseră o duzină de cutii cu vin şi două butoaie de coniac.

Gerard obţinuse informaţiile de care avea nevoie Amadea. Ştia unde era ferma cu tunelul şi îi anunţase pe proprietari de sosirea fetei. Îi dădu o mică hartă, explicându-i cum să ajungă acolo.

— Cum o s-o găsesc? întrebă ea îngrijorată, înţelegând din nou ce noroc avusese că putuse rămâne acolo din aprilie. Acum trebuia să rişte. Ferma se afla la o distanţă de vreo douăzeci şi cinci de kilometri parcurşi în câmp deschis. Cei de acolo erau dispuşi s-o ascundă, însă mai întâi trebuia să treacă de soldaţii de la grajduri.

Gerard spuse că era prea periculos s-o ducă el cu maşina, întrucât ar fi atras atenţia asupra fermei.

— Ţi-am pus deoparte un cal într-un şopron, îi zise. O iei spre nord şi mergi înainte. Reperele sunt însemnate pe hartă. O să te aştepte. Poţi să-i dai drumul calului şi să-l trimiţi înapoi când ajungi.

Trebuia să plece înainte de răsăritul soarelui. Stătură pe întuneric, vorbind încet. Nu voiau ca soldaţii să vadă

luminile aprinse. Peste o jumătate de oră, Gerard o duse jos, la Veronique. Stăpâna castelului o înfofoli bine şi o sărută ca pe o fiică.

— Mulţumesc, şopti Amadea îmbrăţişându-i.

— E timpul să pleci. Calul pe care ţi l-am lăsat este foarte bun.

Era, de asemenea, unul dintre cei mai rapizi. Gerard îi deschise uşa, iar Amadea ieşi afară, în noaptea îngheţată. Nu mai ieşise de opt luni, iar aerul rece fu un şoc pentru plămânii ei. Se îndreptă grăbită spre şopron, deschise uşa, mângâie calul şi, pe întuneric, îi fixă şaua. Avea harta în buzunar.

Când ieşi, patrupedul scoase aburi pe nări. Nu erau santinele, iar Gerard îi spusese că toţi soldaţii dormeau. Nu avea de ce să se teamă, trebuia doar să parcurgă până la răsărit cei douăzeci şi cinci de kilometri ce o despărţeau de fermă. Sări cu uşurinţă în şa amintindu-şi de vremurile în care călărea cu tatăl ei. Trecu pe lângă castel şi auzi caii nechezând în grajduri. O simţiseră, dar se părea că niciuna dintre santinele nu o auzise. Reuşi să iasă repede şi dădu pinteni calului. Era prima senzaţie de libertate.

Peste o jumătate de oră, scoase harta din buzunar, constatând că o putea desluşi fără probleme la lumina lunii. Reperul îi arăta că mai avea doar câţiva kilometri. Cerul începea să se lumineze, dar îi rămânea destul timp ca să ajungă înainte de răsăritul soarelui. Ajunsese la mai puţin de doi kilometri când, deodată, văzu pe partea stângă farurile unei maşini ascunse în tufişuri şi auzi o împuşcătură. Pentru o clipă, nu fu sigură dacă să meargă înainte sau înapoi; în cele din urmă, fără să se gândească, dădu pinteni calului şi se repezi să parcurgă restul drumului. Aproape ajunsese când înţelese ce făcea. Conducea Gestapoul direct la fermă.

Nu avea cum să scape. Brusc, un camion se opri în faţa ei, în timp ce maşina care o urmărise se oprea în spate. Era înconjurată.

— Stai! strigară doi bărbaţi în timp ce calul dansa în aerul rece al nopţii şi scotea aburi pe nări. Îl epuizase în ultima jumătate de oră. Cine e acolo? Amadea rămase nemişcată în şa şi nu răspunse.

Văzu o lumină puternică, iar soldaţii fură surprinşi să constate că era o femeie. Galopase bărbăteşte, dând bice calului pe terenul accidentat. Unul se apropie de ea, în timp ce Amadea se gândea să fugă. Dar aveau să împuşte calul cu siguranţă, sau pe ea. Ştiu atunci că nu avea să mai ajungă la fermă. Mai grav era însă faptul că militarii aveau să-şi dea

seama după potcoave că se folosise de un cal din grajdurile lui Gerard. Indiferent ce se întâmpla, nu voia să-l implice.

— Actele! strigă soldatul întinzând o mână spre ea şi ţinând un pistol în cealaltă. Actele!

— Nu am.

Nu-i dăduseră niciun act la mănăstire. Fusese plecată din lume timp de şase ani.

— Cine eşti?

Se gândi să inventeze un nume, dar nu avea sens. Putea să le spună adevărul.

— Amadea de Vallerand, rosti ea limpede.

— Al cui e calul? o întrebară, ţinând pistoalele îndreptate spre ea, în caz că încerca să fugă. Calul era puternic şi nervos şi îşi dădură seama cu uşurinţă că era o călăreaţă pricepută. Chiar după atâţia ani, demonstra că nu uitase nimic din învăţăturile lui Antoine.

— L-am luat, spuse ea, neînfricată în aparenţă, însă tremurând cu tot corpul. Tatăl meu lucra la grajduri. L-am furat.

Ştia că trebuia să-i apere pe Gerard şi pe Veronique cu orice preţ. Dar nu putea să lase impresia că soţii Daubigny îi dăduseră calul.

— Unde te duci?

— La nişte prieteni.

Desigur că nu o credeau şi nici nu aveau motive să o creadă. Se rugă doar să nu găsească harta din buzunarul ei, aşa că nu făcu niciun gest să scoată bucăţica de hârtie.

— Descalecă, îi ordonară, iar Amadea se dădu jos din şa şi ţinu hăţurile calului până ce i le luă un soldat în timp ce altul o aţintea cu pistolul. Se întrebă dacă avea s-o împuşte. Era surprinsă de calmul cu care înfrunta situaţia. Se simţea ca şi cum nu mai avea nimic de pierdut. Doar viaţa ei, care îi aparţinea lui Dumnezeu. Şi dacă El se hotăra să o cheme la El, atunci aşa trebuia să fie.

O împinseră în spatele maşinii; cu coada ochiului, văzu cum unul dintre militari se urcase pe calul lui Gerard şi îl ducea înapoi spre grajduri.

— Câţi cai ai furat? o întrebă soldatul care conducea maşina.

— Doar pe acela, răspunse ea. Nu arăta a hoaţă de cai, dar toţi observaseră că era o călăreaţă excepţională şi o femeie foarte frumoasă.

O duseră la o casă din apropiere şi o lăsară singură într-o cămăruţă. Amadea rupse harta în bucăţele mici pe care le aruncă prin colţuri şi sub covor. Se întoarseră peste două

ore. Îi ceruseră să-şi spună numele încă o dată şi solicitaseră informaţii despre ea de la Köln, primind dosarul Beatei.

— Mama ta e evreică, spuse unul dintre ei printre dinţi. Ea şi sora ta au fost arestate în aprilie.

Amadea dădu din cap. Avea graţia şi calmul unei femei care se ştie apărată. Îi privi spunându-şi că purta rasa. Părea din altă lume, iar soldaţii simţiră din start acest lucru.

În după-amiaza aceea o duseră înapoi la Köln, direct la triajul unde erau ţinuţi evreii pentru deportare. Nu mai văzuse şi nu-şi mai închipuise niciodată aşa ceva. Erau sute de oameni înghesuiţi ca animalele. Oameni care ţipau, plângeau, vorbeau, se ciocneau de pereţi şi unul de celălalt. Amadea încă purta cizmele vechi de călărie ale lui Veronique şi hainele din dimineaţa aceea. O aruncară în mulţime şi ea se întrebă dacă aşa păţiseră şi mama şi sora ei, înainte să fie urcate în trenul către Ravensbrück. Se rugă fără încetare, întrebându-se unde avea să fie dusă, căci nimeni nu-i spusese nimic. O dată ajunsă la triaj, devenise un corp printre multe altele, încă un evreu de deportat.

O ţinură acolo două zile, în ger şi în duhoarea provocată de înghesuială. Mirosea a vomă, a urină, a transpiraţie şi a fecale. Nu putea face altceva decât să se roage. În final, îi urcară într-un tren fără să le comunice destinaţia. Nu mai conta. Erau doar corpuri. Oamenii puneau cu disperare întrebări în timp ce erau azvârliţi în vagoane, dar Amadea nu spuse nimic. Se ruga. Încercă să ajute o femeie cu un copil mic şi un bărbat care era atât de bolnav încât părea că trage să moară. Înţelegea că ajunsese acolo dintr-un motiv. Fusese trimisă ca să ajute cum putea, chiar dacă numai prin rugăciune.

Îşi aminti ce-i spusese maica stareţă în prima zi, că la depunerea jurămintelor avea să devină mireasa lui Hristos răstignit. Se afla acolo în acel moment ca să ducă crucea tuturor. Când, după două zile, trenul plecă din staţie, i se făcuse rău de foame şi de epuizare, dar putea auzi ecoul vocii mamei ei, care-i spunea că o iubeşte şi vocea maicii stareţe, care-i transmitea acelaşi lucru.

Bărbatul de lângă ea muri a treia zi, iar copilul se stinse în braţele mamei sale la puţin timp după aceea. În tren erau copii şi bătrâni, bărbaţi, femei, morţi între vii. Din când în când se opreau, deschideau uşile şi mai băgau oameni înăuntru. Amadea nu ştia încotro se duceau şi nici nu-i păsa. Trenul înainta spre est, dar nimeni nu avea idee care era destinaţia. Le fusese răpită toată umanitatea. Se aflau în trenul spre iad.

Capitolul 17

Garnitura se opri la şaizeci de kilometri nord de Praga, în Cehoslovacia, la cinci zile de la plecarea din Köln. Era 3 ianuarie 1942. Amadea nu avea idee câţi oameni erau în tren, dar atunci când li se ordonă să coboare din vagoane, lumea practic căzu pe trepte. Nu mai puteau merge. Amadea reuşise să găsească un spaţiu mic unde să se ghemuiască, dar când se dădu jos aproape că nu-şi mai putea îndoi genunchii. Privi în spate şi văzu corpurile mai multor bătrâni şi copii rămase în tren. O femeie de lângă ea ţinuse în braţe un copil mort timp de două zile. Unii bătrâni rămâneau în urmă, iar gărzile le strigau să se mişte. Amadea îşi dădu seama că indicatoarele din apropiere erau în limba cehă şi doar aşa înţelese unde se afla. Fusese un drum nesfârşit. Câţiva oameni încă trăgeau de valize şi mergeau în rânduri, aşa cum ordonaseră soldaţii. Când se mişcau prea încet erau loviţi cu pistoalele. Acum putea să-şi dea seama, văzând şirurile întinse pe kilometri întregi, că în tren fuseseră câteva mii de persoane.

Stătea lângă două femei şi un bărbat tânăr. Se priviră fără a rosti vreun cuvânt. Amadea se ruga, întrebându-se dacă mama şi sora ei făcuseră acel drum. Dacă ele putuseră, putea şi ea. Medită la Hristos răstignit şi la surorile ei de la mănăstire, alungându-şi orice presupunere despre ceea ce urma să li se întâmple ei şi celor din jur. La destinaţie aveau să afle ce le rezervase soarta. La fel ca în ultimele zile, se rugă în gând pentru Gerard şi pentru Veronique. Spera să nu se fi descoperit că o ascunseseră. Acum părea că-i desparte o viaţă întreagă.

— Dă-mi asta! strigă un soldat tânăr către un bărbat din spatele ei, smulgându-i de la încheietură un ceas de aur de care uitaseră la Köln. Ea şi prizonierul de alături schimbară o privire şi apoi se uitară în altă parte.

Amadea încă purta cizmele de călărie ale lui Veronique şi fu recunoscătoare că avea încălţări bune, fiindcă merseră o oră întreagă. Unele femei îşi pierduseră pantofii în tren şi erau obligate să meargă pe pământul îngheţat cu picioarele sângerânde şi sfâşiate, plângând de durere.

— Ai noroc! îi spuse un gardian unei bătrâne care, la zece minute de când porniseră, aproape că nu mai putea merge. Vă duceţi într-un oraş model. E mai mult decât meritaţi.

Femeia se împiedică, iar Amadea îi văzu pe bărbaţii de lângă ea că o ridicau şi o sprijineau, în timp ce ea le

mulţumea. Se rugă pentru ea. Se ruga pentru toţi, inclusiv pentru ea însăşi.

Peste aproape o oră îşi văzură destinaţia. Era o fortăreaţă veche, construită de austrieci în urmă cu două sute de ani. Un indicator şters arăta TEREZIN în limba cehă, iar lângă el unul nou, în germană, anunţa THERESIENSTADT. Fură introduşi pe porţile principale şi li se spuse să se alinieze pentru „prelucrare" pe străzile înguste. Era mai mult un ghetou decât o închisoare, iar cei dinăuntru păreau să se mişte liber. Şiruri nesfârşite de oameni aşteptau, în picioare, ţinând în mână tacâmuri şi căni de tablă. În spatele lor se afla o clădire pe care scria CAFENEA. Se construia pretutindeni – prizonierii dădeau cu ciocanul, tăiau cu fierăstrăul şi ridicau ziduri. Amadea observă repede că nu purtau uniforme de închisoare, ci hainele proprii. Era o închisoare model, în care evreii erau lăsaţi să supravieţuiască şi să se descurce singuri. Existau două sute de case cu două etaje şi paisprezece barăci uriaşe de piatră. Ghetoul fusese construit pentru trei mii de oameni, dar acum adăpostea peste şaptezeci de mii. Majoritatea păreau înfometaţi, obosiţi şi înfiguraţi şi niciunul nu părea să aibă haine călduroase. La un kilometru distanţă se afla o altă fortăreaţă mai mică, folosită ca închisoare pentru cei care creau probleme.

Dură şapte ore până să fie „prelucraţi" şi tot ce li se dădu să mănânce în timpul aşteptării fu o cană de fiertură slabă de ovăz. Amadea nu mai mâncase de cinci zile. Primiseră apă şi pâine în tren, dar ea le dăduse copiilor pâinea ei, pe când apa se dovedise nepotabilă. Oricum avea dizenterie.

Oamenii pe care îi văzu mergând pe străzi formau un amestec bizar. Erau mulţi bătrâni cărora, avea să afle mai târziu, li se spusese că Theresienstadt era un sat de vacanţă pentru evrei şi chiar li se arătaseră broşuri astfel încât să vină de bunăvoie. Mai erau grupuri de oameni mai tineri, traşi la faţă, care lucrau în construcţii. Erau şi mulţi copii. Locul părea mai degrabă un ghetou, nu un lagăr de muncă şi, din cauza aspectului de fortăreaţă înconjurată de ziduri, îi dădea senzaţia unui sat. Locuitorii, cu excepţia soldaţilor şi a gardienilor, păreau distruşi. Aveau ochii stinşi şi chipurile veştejite ale unor oameni care suferiseră mult atât înainte, cât şi după ce ajunseseră acolo.

Când îi veni rândul în sfârşit, fu trimisă la una dintre barăci cu alte zece femei. Pe paliere erau numere, iar încăperile erau mixte. Fusese repartizată într-o zonă care fusese iniţial construită pentru cincizeci de soldaţi, dar acum

era locuită de cinci sute de oameni. Nu aveau intimitate, spaţiu, căldură, mâncare şi haine groase. Prizonierii înşişi construiseră paturi etajate câte trei, suficient de apropiate încât ocupanţii lor să se poată atinge. Soţii împărţeau câte un pat dacă fuseseră suficient de norocoşi să nu fie despărţiţi înainte de a ajunge acolo. Copiii se aflau într-o clădire separată, monitorizaţi de gărzi şi de alţi prizonieri. În pod, unde majoritatea ferestrelor erau sparte, se găseau bolnavii. O bătrână îi spuse în şoaptă că mureau pe capete din cauza frigului şi a bolilor. Sănătoşii şi bolnavii deopotrivă trebuiau să stea la coadă şase ore pe zi ca să primească cina, care consta într-o supă apoasă şi cartofi putreziţi. Era o toaletă la fiecare o mie de persoane.

Cineva îi arătă patul ei, iar Amadea nu scoase o vorbă. Era tânără şi puternică, aşa că i se repartizase unul dintre paturile de sus. Bătrânii şi cei slabi le primeau pe cele de jos. Purta saboţii de lemn pe care i-i dăduseră la „prelucrare”, când îi ordonaseră să-şi dea jos cizmele de călărie ale lui Veronique, care dispăruseră instantaneu. Alt paznic îi luase jacheta afirmând că n-avea nevoie de ea, deşi era foarte frig. Era un bun venit zguduitor într-un ţinut de teroare, privaţiuni şi umilinţă, însă Amadea îşi reaminti că era mireasa lui Hristos cel răstignit şi că El o adusese acolo cu un motiv. Nu-şi putea închipui cum mama sau sora ei înduraseră o existenţă ca aceea, fără să moară. Se obligă să nu se mai gândească la asta şi privi la oamenii din jur. Se făcuse deja noapte şi toată lumea venise de la lucru, deşi mulţi încă erau afară, la coadă, aşteptându-şi cina. Bucătăriile găteau pentru cincisprezece mii de oameni o dată, însă, aparent, nu era destulă mâncare pentru a-i hrăni.

— Ai venit cu trenul de la Köln? Se interesă o femeie slabă, cu o tuse îngrozitoare. Amadea văzu că pe braţ avea tatuat un număr, iar chipul şi părul ei erau murdare. Avea unghiile rupte şi negre. Nu purta decât o rochie subţire de bumbac şi saboţi, iar pielea îi era vânătă. Şi în barăci îngheţai.

— Da, răspunse ea, încercând să se simtă cu adevărat o carmelită. Convingerea aceea era singura ei sursă de putere şi de apărare.

Femeia o întrebă de mai multe persoane care ar fi putut fi în trenul acela, însă Amadea nu ştia niciun nume, iar oamenii nu puteau fi recunoscuţi în asemenea circumstanţe. Numele sau descrierile înşirate de interlocutoarea sa nu-i spuneau nimic. Altcineva o întrebă pe femeie dacă se dusese la medic. Mulţi dintre medicii şi dentiştii cărora li se

interzisese să practice ajunseseră acolo şi făceau tot posibilul pentru a-şi ajuta tovarăşii, însă fără medicamente sau instrumente. Lagărul fusese deschis doar de două luni şi deja febra tifoidă făcea ravagii, după cum o avertiză cineva. O sfătuiră să bea supa, dar nu şi apa. După cum era inevitabil, având în vedere numărul prizonierilor, foarte rar apucau să se spele.

Chiar dacă era foarte frig, duhoarea din încăpere era copleşitoare.

Amadea ajută o bătrână să se urce în pat şi văzu că în paturile de lângă ea se aflau trei femei. Baraca în care fusese trimisă adăpostea femei şi copii sub doisprezece ani. Băieţii mai mari şi bărbaţii locuiau separat. O parte dintre copiii foarte mici se aflau în altă parte, mai ales cei ale căror mame fuseseră trimise în alte lagăre sau omorâte. Nu exista intimitate, nu exista căldură şi nu exista confort. Totuşi, uneori, cineva mai spunea câte o poveste sau o glumă, asigurându-le temporar buna dispoziţie. În depărtare, Amadea putea auzi muzică. Gardienii treceau printre ei din când în când, loveau un deţinut cu cizma sau dădeau un pumn altcuiva, mereu cu pistolul la vedere. Căutau obiecte de contrabandă ori sustrase. Din câte i se spusese, furtul unui cartof se pedepsea cu moartea. Cine încălca regulile era bătut crunt. Era important să nu-i înfurie pe gardieni, pentru a evita represaliile.

— Ai mâncat astăzi? o întrebă femeia cu tusea.

Amadea aprobă din cap.

— Dar dumneavoastră?

Era recunoscătoare pentru că la mănăstire se obişnuise să postească. Chiar şi aşa, acolo mâncau alimente sănătoase, legume şi fructe din grădină. Aici mureau de foame. Observă că unii prizonieri nu aveau tatuaje, însă nu îndrăzni să întrebe de ce. Cu toţii sufereau deja prea mult ca să-i mai deranjeze şi ea.

— A durat patru ore până am primit masa. Au început să servească de dimineaţă. Când am ajuns acolo, nu mai aveau cartofi, numai supă, dacă se poate numi aşa. Nu contează, oricum am dizenterie. Cu mâncarea de aici o să te îmbolnăveşti imediat, dacă nu te-ai îmbolnăvit deja, o avertiză femeia. Amadea văzuse deja că toaleta arăta îngrozitor. Eu sunt Rosa. Cum te cheamă?

— Tereza, răspunse fără să se gândească. Numele acesta făcea atât de mult parte din ea încât şi după lunile de refugiu la Gerard şi la Veronique, cel de botez i se părea străin.

— Eşti foarte frumoasă. Câţi ani ai?

— Douăzeci şi patru.

Avea să împlinească douăzeci şi cinci în aprilie.

— La fel ca mine, spuse Rosa. Amadea încercă să n-o privească prea insistent, deoarece arăta de patruzeci de ani. L-au omorât pe soţul meu în Noaptea de Cristal, urmă femeia. Înainte să vin aici am stat în alt lagăr. Ăsta e mai bun. Amadea nu îndrăzni s-o întrebe dacă avea copii. Pentru majoritatea era un subiect dureros, mai ales dacă fuseseră despărţiţi de mamele lor şi trimişi în alt lagăr sau, mai rău, omorâţi. Naziştii aveau nevoie doar de copiii care puteau să muncească. Cei mai mici erau inutili. Eşti măritată? o întrebă pe când îşi întindea picioarele subţiri pe saltea, acoperindu-le cu o haină veche pe care o folosea ca pătură. Mulţi nu aveau nimic.

— Nu, spuse Amadea zâmbindu-i. Sunt carmelită.

— Eşti călugăriţă? întrebă Rosa scandalizată. Te-au luat de la mănăstire?

— Am plecat de la mănăstire în aprilie. Am stat la prieteni de atunci.

— Eşti evreică? Femeia era nedumerită.

— Mama mea era. Dar s-a convertit… N-am ştiut asta niciodată…

— Au luat-o şi pe ea?

Amadea încuviinţă din cap. Acum ştia prin ce trecuseră mama şi sora ei. Ar fi făcut orice ca să le scutească de suferinţă dacă ar fi putut, chiar dacă ar fi însemnat să sufere ea mai mult. Nu se îndoia că menirea ei acolo era să-i ajute pe ceilalţi. Pe ea n-o interesa dacă avea să moară acolo. Spera doar că Beata şi Daphne supravieţuiseră şi că erau împreună. De asemenea, spera să le revadă într-o bună zi, deşi Gerard îi spusese, înainte de a pleca, că lipsa oricărui semn din partea lor nu era de bun augur. Nu primiseră nicio carte poştală, niciun mesaj, niciun fel de ştire.

— Îmi pare rău pentru mama ta, şopti Rosa. Ţi-au spus unde o să lucrezi?

— Mâine o să aflu.

Amadea se întrebă dacă atunci aveau să o tatueze; în cele din urmă, cum stăteau întinse în pat, suficient de aproape încât să vorbească în şoaptă, se încumetă s-o iscodească pe Rosa despre tatuaje.

— Am primit numărul la staţia de triaj, înainte să vin. Ar fi trebuit să te tatueze la sosire, dar suntem atât de mulţi şi lagărul e atât de nou, încât gardienii nu prididesc să-i ia pe prizonieri în evidenţă. Probabil o să te tatueze mâine, când îţi dau de lucru.

Amadeei nu-i plăcea ideea de a fi tatuată, dar nici lui Iisus nu-i plăcuse să fie răstignit pe cruce. Era încă un mic sacrificiu pe care trebuia să-l facă pentru Tatăl ceresc, în modul ei mărunt.

După aceea tăcură. Cea mai mare parte a deţinutelor erau prea slăbite şi bolnave ca să vorbească, deşi multe tinere erau destul de vioaie, chiar dacă munciseră din greu toată ziua, fără să mănânce mare lucru.

Mai târziu, după ce majoritatea se culcaseră, se auzi sunetul unei armonici. Muziciana de ocazie interpretă câteva melodii vieneze şi nişte cântece nemţeşti. Femeile izbucniră în lacrimi. Amadea auzise deja că în lagăr era o companie teatrală şi că un grup de muzicieni cânta la cafenea, fiindcă printre deţinuţi se numărau mulţi artişti. În pofida greutăţilor, încercau să-şi păstreze moralul ridicat, dar teroarea adevărată era să fie duşi în altă parte. Se spunea că lagărele celelalte erau mult mai rele şi că acolo mureau mai mulţi oameni. Theresienstadt era lagărul-model prin care naziştii voiau să-şi îmbunătăţească imaginea, demonstrând întregii lumi că, deşi considerau că evreii trebuiau să fie izolaţi şi eliminaţi din societate, încă îi puteau trata omeneşte. Rănile deschise de pe picioarele prizonierilor, degerăturile şi dizenteria, chipurile palide, bătăile fără motiv şi nenumăratele decese din cauza condiţiilor de trai indicau o realitate complet diferită. Un panou de la intrarea în lagăr afirma că MUNCA TE ELIBEREAZĂ. Aici, libertatea finală era moartea.

Amadea îşi rosti rugăciunile în sunetul armonicii. A doua zi, la fel ca la mănăstire, trebui să se trezească la cinci dimineaţa. Erau cozi pentru apă caldă şi fiertura de ovăz, dar dura atât de mult încât majoritatea oamenilor plecau să muncească fără să mănânce. Se întoarse la centrul de „prelucrare” unde fusese în ziua precedentă, ca să-şi primească însărcinările. Încă o dată, avu de aşteptat ore în şir, dar un gardian îi spuse că avea să fie pedepsită dacă pleca, înfigându-i pistolul în ceafă, ca să-i arate că vorbea serios. Peste puţin timp, Amadea auzi zgomote şi văzu cum trei paznici băteau un tânăr cu ciomegele.

— A fumat, îi şopti un bătrân care stătea la coadă în spatele ei. Era o infracţiune care se pedepsea cu bătaia, deşi pentru prizonieri chiar şi un muc de ţigară era o comoară. Una pe care trebuia s-o ascundă cu grijă, ca pe mâncarea furată.

Când Amadea ajunse în sfârşit la ofiţerul care se ocupa de repartiţii, acesta părea să fi avut o zi grea. Se opri o clipă şi

o privi, dădu din cap şi se întinse după un teanc de hârtii. La birourile de lângă el se aflau alţi ofiţeri, care puneau ştampile şi sigilii pe toate documentele. Tânăra femeie îi întinse actele de identitate primite în ajun, încercând să pară mai calmă decât se simţea. Indiferent cât de mult era dispusă să se sacrifice pentru Dumnezeul pe care-L slujea, discuţia cu un soldat nazist într-un lagăr de muncă era un chin teribil.

— Ce ştii să faci? întrebă ofiţerul cu răceală. Îl interesau doctorii, infirmierele, dentiştii şi oamenii care se pricepeau la construcţii şi la tâmplărie. Aveau nevoie de ingineri, pietrari, bucătari şi tehnicieni de laborator, precum şi de mii de sclavi.

— Ştiu să lucrez în grădină, să gătesc şi să cos. Mă pricep şi la infirmerie, deşi nu am pregătire, specifică Amadea amintindu-şi că la mănăstirea din Köln le ajutase în destule rânduri pe călugăriţele bătrâne şi bolnave. Probabil că mă descurc cel mai bine în grădină, adăugă ea. Deşi deprinsese arta croitoriei de la Beata, călugăriţele nu conteneau să-i laude aptitudinile în materie de agronomie.

— Ai fi o soţie bună, glumi el. Dacă n-ai fi evreică. Arăta mai bine decât multe dintre prizonierele pe care le văzuse şi părea sănătoasă şi puternică.

— Sunt călugăriţă, spuse încet Amadea. De îndată ce o auzi, ofiţerul o privi din nou, apoi se uită la hârtiile ei, în care scria că mama ei fusese evreică. Văzu şi că purta un nume francez.

— Din ce ordin eşti? o întrebă suspicios, în timp ce ea se întreba dacă mai erau acolo şi alte călugăriţe.

— Sunt carmelită, zâmbi ea, dezvăluindu-i ofiţerului acea lumină interioară pe care o vedeau şi alţii. Şi Rosa o observase în noaptea precedentă, chiar şi în acele condiţii.

— Nu avem timp de asemenea prostii. Amadea văzu că părea neliniştit în timp ce-i scria ceva pe acte. Bine, adăugă privind-o încruntat. Poţi să lucrezi în grădină. Dacă furi ceva, o să fi împuşcată. Să fi acolo mâine la patru dimineaţa. Programul e până la şapte seara. Era o zi de muncă de cincisprezece ore, dar nu-i păsa. Alţii erau trimişi în alte camere, în alte clădiri, în alte barăci şi se întreba dacă unii dintre ei erau tatuaţi, dar se părea că de ea uitaseră. Avea impresia că îl neliniştise faptul că era călugăriţă. Poate că şi naziştii aveau conştiinţă, deşi, având în vedere ceea ce văzuse, era cu totul de necrezut.

În după-amiaza aceea stătu la coadă pentru mâncare şi i se dădu un cartof negru putrezit şi o coajă de pâine. Femeia

din faţa ei primise un morcov. Supa se terminase în urmă cu câteva ore, dar era recunoscătoare şi pentru atât. Roase cartoful ocolind partea putrezită şi înghiţi repede pâinea. Pe drumul spre baracă îşi reproşă lăcomia şi viteza cu care mâncase, însă îi era foarte foame. Toţi erau înfometaţi.

Când ajunse în dormitor, Rosa era deja acolo, întinsă pe saltea. Tusea i se agravase. Era un ger cumplit.

— Cum a fost? Ţi-au dat număr?

Amadea clătină din cap.

— Cred că au uitat. Ofiţerului nu i-a picat prea bine când i-am spus că sunt călugăriţă. Chicoti cu şiretenie, recăpătându-şi pentru o clipă aerul de adolescentă, după care, din nou serioasă, îşi sfătui prietena: Ar trebui să te duci la medic pentru tusea asta.

Îşi vârî picioarele sub saltea, fiindcă îngheţase în saboţii de lemn, iar pantalonii de călărie erau subţiri. Purta aceiaşi pantaloni soioşi de mai bine de o săptămână.

În după-amiaza aceea voise să se ducă la spălătorie să vadă dacă putea să ia nişte haine curate, dar nu avusese timp.

— Doctorii nu pot să facă nimic, spuse Rosa. Nu au medicamente. Strânse din umeri şi privi în jur, apoi se uită la tovarăşa ei pe furiş. Uite, şopti ea scoţând ceva din buzunar. Amadea îşi dădu seama că era o felie de măr care arăta de parcă fusese călcată în picioare de o mie de oameni.

— De unde ai luat-o? îi lăsa gura apă, chiar dacă nu erau mai mult de două îmbucături.

— Mi-a dat-o un gardian, explică Rosa, rupând felia în două şi dându-i o bucată Amadeei. Ştia deja că furtul de mâncare se pedepsea cu moartea. Vârî repede în gură jumătatea şi închise ochii, fiind imitată de noua ei prietenă. Erau ca doi copii care împărţeau aceeaşi bomboană.

În dormitor intrară alte prizoniere. Păreau extenuate. Le priviră pe cele două femei şi nu ziseră nimic.

Niciunul dintre bărbaţii pe care îi întâlnise afară, lucrând la construcţii, nu o deranjase pe Amadea în puţinul timp de când ajunsese în lagăr, dar, stând la coadă toată după-amiaza, auzise poveşti de la alte femei, dintre care o parte fuseseră violate. Naziştii credeau că evreii erau drojdia societăţii şi a speciei umane, dar asta nu-i oprea să violeze femeile oricând voiau. Celelalte o avertizaseră să aibă grijă. Era prea deosebită şi prea frumoasă, mai ales că era blondă şi cu ochii albaştri. O sfătuiră să rămână murdară şi urât mirositoare şi să stea departe de ei. Era singurul mod în care se putea apăra, deşi nici asta nu funcţiona dacă gardienii se

îmbătau, ceea ce se întâmpla destul de des, mai cu seamă noaptea. Erau tineri şi voiau femei, iar în lagăr erau destule. Nu se putea avea încredere nici în cei mai în vârstă.

Amadea încercă să se culce devreme în noaptea aceea, ca să fie pregătită pentru munca de a doua zi, dar îi era greu să adoarmă cu atâtea glasuri în jur. O distrăgeau când încerca să se roage în şoaptă. Se străduia să respecte rutina de la mănăstire, aşa cum făcuse şi când se ascundea la castel. Acolo era mai uşor. Măcar când se trezi, la trei şi jumătate, era linişte. Dormise îmbrăcată şi, ca prin minune, la toaletă aşteptau doar vreo treizeci de oameni. Reuşi să se ducă înainte să plece la lucru.

Se îndreptă spre locul unde-i spuseseră că erau grădinile. Când ajunse acolo văzu vreo sută de oameni prezentându-se la muncă, în cea mai mare parte fete şi băieţi tineri, dar şi câteva femei în vârstă. Aerul era rece, iar pământul îngheţat. Îi era greu să-şi închipuie ce aveau să facă acolo, dar gardienii le dădură lopeţi. Trebuia să planteze cartofi. Mii de cartofi. Era o muncă îngrozitoare. Lucrară opt ore până la prânz, cu mâinile îngheţate şi pline de băşici, iar gardienii treceau printre ei împungându-i cu pistoalele. Îi lăsară să se oprească o jumătate de oră ca să mănânce pâine şi supă. Ca de obicei, supa era subţire şi pâinea era râncedă, dar porţiile erau puţin mai mari. După aceea, se întoarseră la lucru pentru alte şapte ore. Seara, când plecară de la grădină, fură percheziţionaţi. Furtul din grădini se pedepsea cu bătaia sau cu moartea, în funcţie de dispoziţia gardianului şi de rezistenţa vinovatului. O căutară în haine, o pipăiră şi o puseră să deschidă gura. La un moment dat, gardianul o apucă de un sân, dar Amadea nu reacţionă. Privea drept în faţă. Nu-i spuse nimic Rosei când se întoarse. Era sigură că ea îndurase lucruri mai grele.

În săptămâna următoare, Rosa fu mutată în altă baracă. Un gardian le văzuse vorbind şi râzând în mai multe rânduri şi le raportase. Spunea că provocau probleme şi că trebuiau despărţite. Amadea nu o văzu decât peste luni de zile, când Rosa nu mai avea dinţi. O prinseseră furând o bucată de pâine, iar un gardian îi spărsese toţi dinţii şi nasul. Viaţa părea să o fi părăsit complet. În primăvară muri de pneumonie.

Amadea lucra din greu în grădină, făcea tot ce putea, dar îi era greu să obţină rezultate având în vedere materialele pe care le avea la dispoziţie. Nici măcar ea nu putea face miracole cu pământul îngheţat şi cu uneltele rupte; cu toate acestea, în fiecare zi planta rânduri întregi de cartofi pentru

colegii ei de suferinţă. În primăvară plantă morcovi şi napi. Îi era dor să planteze roşii, salată şi alte legume pe care le aveau la mănăstire, însă acestea erau prea delicate pentru condiţiile din lagăr. Câteodată nu mânca decât un singur nap şi de multe ori simţea imboldul să fure un cartof, dar se refugia imediat în rugăciune. Per ansamblu, nu avusese probleme, iar gardienii o lăsaseră în pace. Ea îi respectase întotdeauna şi era reţinută, muncea şi îi ajuta pe ceilalţi prizonieri. Seara începuse să viziteze bătrânii şi bolnavii, iar când ploua prea rău ca să lucreze în grădină ajuta la îngrijirea copiilor, ceea ce o bine dispunea întotdeauna, deşi mulţi erau bolnavi. În general, erau drăgălaşi şi curajoşi şi se simţea utilă ajutându-i. Chiar şi acolo se produceau tragedii. În februarie fu trimis la Chelmno un tren plin de micuţi. Mamele lor stăteau la baza camioanelor care-i duceau spre tren, iar cele care nu le dădeau drumul copiilor sau încercau să li se împotrivească gardienilor erau împuşcate. Oroarea era stăpână pretutindeni.

În aprilie, când Amadea împlini douăzeci şi cinci de ani, vremea era mai bună şi fu mutată într-o baracă nouă, mai aproape de grădini. Lucrau mai mult timp deoarece se mărise ziua, astfel că uneori se întorcea în dormitor abia la nouă seara. Deşi raţia de mâncare era infimă şi nu scăpase de dizenterie, munca în aer liber o ajutase să-şi menţină vigoarea. În mod remarcabil, avusese norocul de a nu fi tatuată, şansă de care puţini alţii se mai bucurau. Pur şi simplu uitaseră. Îi cereau mereu actele, dar niciodată n-o întrebau de număr, iar ea purta mereu haine cu mânecă lungă. Părul îi crescuse, fusese decolorat de soare şi îl purta într-o coadă împletită. Toată lumea ştia că era călugăriţă. Prizonierii o tratau cu blândeţe şi respect, ceea ce nu se întâmpla şi cu alţii. Oamenii erau bolnavi şi necăjiţi, asistau în permanenţă la tragedii, gardienii îi terorizau tot timpul, îi băteau fără motiv şi câteodată îi făceau şi să se bată între ei pentru un morcov, un păstârnac sau o bucată de pâine mucegăită. Dar în cea mai mare parte a timpului îşi arătau compasiune unii altora şi, câteodată, chiar şi gardienii se purtau mai bine cu ei.

În mai, celor care se ocupau de paza grădinii li se alătură un soldat tânăr, care fu imediat vrăjit de Amadea. Era din München, iar într-o după-amiază, când se opri să stea de vorbă cu ea, îi mărturisi că nu-i plăcea acolo. Găsea lagărul murdar şi deprimant. Spera să fie transferat la Berlin şi ceruse asta încă de la sosire.

— De ce pari mereu aşa de fericită în timp ce munceşti? o întrebă aprinzându-şi o ţigară, în timp ce câteva femei îl urmăreau cu invidie. Nu le oferi, deşi pe Amadea o invitase să tragă un fum, însă ea îl refuzase. Comandantul lagărului plecase devreme în dimineaţa aceea, la o întâlnire, astfel că atmosfera era mai relaxată. Soldatul cu ţigara aştepta de săptămâni întregi şansa să discute cu Amadea.

— Chiar aşa? întrebă ea pe un ton agreabil în timp ce-şi continua munca. În ziua aceea plantau alţi morcovi. Cei pe care-i pusese până atunci mergeau bine.

— Chiar aşa. Dai senzaţia că ai un secret. Ai un iubit?

Câţiva prizonieri mai tineri se îndrăgostiseră. Era o mică rază de soare şi de căldură într-un loc întunecat.

O ultimă speranţă.

— Nu, spuse Amadea, întorcându-se cu spatele la el. Nu voia să-l încurajeze şi îşi aminti de avertismentele celorlalte deţinute. Era un tânăr înalt, chipeş, cu trăsături bine definite, ochi albaştri şi părul negru, la fel ca mama ei. Era mult mai înalt ca Amadea şi o găsea foarte frumoasă, cu ochii mari albaştri şi părul blond. Bănuia, pe bună dreptate, că ar fi fost o femeie extraordinară dacă ar fi fost curată, dar chiar şi cu hainele nepotrivite şi cu părul murdar îi era uşor să-şi dea seama cât de frumoasă este. Multe femei din lagăr încă erau drăguţe, mai ales cele tinere, iar Amadea se distingea printre ele.

— Ai avut un prieten acasă? se interesă el, aprinzându-şi altă ţigară. Mama lui îi trimisese câteva pachete de acasă şi era invidiat în toate barăcile. De multe ori oferea ţigări în schimbul unor favoruri.

— Nu, zise Amadea cu răceală. Nu-i plăcea direcţia pe care o luase conversaţia şi nu voia să-l încurajeze.

— De ce?

— Sunt călugăriţă, îl informă ea privindu-l fără teamă, ca şi cum l-ar fi avertizat că nu era femeie şi că nu avea de ce să-i acorde atenţie. Pentru cei mai mulţi oameni din lumea pe care o cunoştea ea călugăria era ceva sfânt şi se aştepta ca el să respecte acel lucru, chiar şi acolo.

— Nu se poate, spuse el uluit. Nu mai văzuse niciodată o călugăriţă aşa de frumoasă, sau cel puţin nu-şi amintea. Fusese întotdeauna de părere că erau nişte femei insipide.

— Ba da. Sora Tereza din Carmel, se prezentă ea cu mândrie.

— Ce păcat. Chiar nu ţi-a părut niciodată rău? … Vreau să spun, înainte să vii aici? Presupuse în mod corect că avea o rudă evreică, pentru că altfel n-ar fi avut de ce să fie

trimisă în lagăr. Nu arăta a ţigancă, infractoare sau comunistă. Trebuia să fie evreică, într-o măsură mai mare sau mai mică.

— Nu. Este o viaţă minunată. O dată şi o dată o să mă întorc.

— Ar trebui să-ţi găseşti un soţ şi să faci copii, îi spuse el cu fermitate, ca şi cum şi-ar fi mustrat sora mai mică şi neştiutoare.

— Am deja un soţ. Soţul meu e Dumnezeu. Iar aceştia sunt toţi copiii mei şi ai Lui, adăugă ea, arătând spre grădină. Pentru o clipă, ofiţerul se întrebă dacă era nebună, dar ştia că nu. Vorbea serios. Credinţa ei era de nezdruncinat.

— E o viaţă stupidă, mormăi el.

Seara, la plecare, îl revăzu şi speră că nu el avea s-o percheziţioneze. Nu-i plăcea felul în care o privea.

A doua zi se întoarse şi, fără să-i spună o vorbă, îi strecură în buzunar o bucată de ciocolată. Era un dar incredibil, dar foarte periculos. Nu ştia ce să facă. Dacă descopereau, putea fi împuşcată. Pe de altă parte, se părea foarte nedrept să se delecteze cu ciocolată în timp ce alţii mureau de foame. Aşteptă până ce el ajunse iarăşi lângă ea şi-i mulţumi, spunându-i însă că trebuia să i-o dea unui copil. I-o restitui discret când nu se uita nimeni la ei.

— De ce faci asta? întrebă el, părând jignit.

— Pentru că nu e bine. Nu ar trebui să primesc ceva mai bun decât ceilalţi. Altcineva are mai multă nevoie ca mine. Un copil, un bătrân sau un bolnav.

— Atunci dă-le-o lor, îi spuse el scurt, punându-i-o înapoi în mână.

Dar ştia că avea să i se topească în buzunar, caz în care ar fi apărut problemele. Nu ştia ce să facă, aşa că o mâncă pe furiş, simţindu-se vinovată pentru tot restul după-amiezii. Îl rugă pe Dumnezeu să o ierte fiindcă fusese lacomă şi nesinceră. Însă ciocolata fusese delicioasă, iar gustul ei o urmări toată ziua. La plecare, el îi zâmbi şi, deşi îşi propusese să se abţină, îi răspunse printr-un surâs. Părea un ştrengar, deşi era de vârsta ei. În după-amiaza următoare veni să vorbească din nou cu ea. Îi spuse că aveau s-o facă şefă de echipă fiindcă lucra atât de bine. În realitate, nu făcea altceva decât să-i acorde favoruri pentru ca ea să-i rămână datoare, iar asta era foarte periculos. Amadea nu ştia ce voia bărbatul acela, dar era uşor de ghicit. Săptămâni întregi încercă să-l evite cu orice preţ. Când se opri să

vorbească iarăşi cu ea, vremea se încălzise. Tocmai îşi terminase supa şi pâinea şi se întorcea la muncă.

— Ţi-e teamă să vorbeşti cu mine, nu-i aşa? o întrebă el încet, urmând-o spre locul în care îşi lăsase lopata.

— Eu sunt prizonieră, iar tu eşti gardian. E complicat, spuse ea sinceră, alegându-şi cuvintele cu grijă, ca să nu-l jignească.

— Poate nu e chiar aşa de complicat. Aş putea să-ţi uşurez viaţa dacă mă laşi. Am putea să fim prieteni.

— Nu aici, murmură ea cu tristeţe, vrând să creadă că era un om bun, deşi îi era cam greu într-o asemenea situaţie. Alt tren plin cu prizonieri plecase în ziua precedentă. Îl ştia pe unul dintre cei care alcătuiau listele. Deocamdată, numele ei nu era luat în vizor, dar putea fi oricând. Theresienstadt părea poarta către alte lagăre, mult mai rele. Auschwitz, Bergen-Belsen şi Chelmno. Numele acestea îi îngrozeau pe toţi.

— Vreau să-ţi fiu prieten, insistă el. Îi oferise ciocolată în alte două rânduri, dar favorurile erau periculoase, după cum prea bine ştia Amadea. Nu voia să fie pusă în situaţia de a-l respinge. Asta ar fi fost şi mai periculos, iar ea nu avea niciun fel de experienţă cu bărbaţii. Fusese călugăriţă şi stătuse departe de lume încă din adolescenţă. Avea douăzeci şi cinci de ani, însă era mai inocentă ca fetele de cincisprezece. Am o soră de vârsta ta, continuă soldatul. Uneori, când te privesc pe tine, mă gândesc la ea. Este măritată şi are trei copii. Şi tu ai putea avea copii într-o bună zi.

— Călugăriţele nu au copii, îi zâmbi ea cu blândeţe, observându-i amărăciunea din privire. Bănui că-i era dor de casă, aşa cum le era şi celorlalţi. Noaptea se îmbătau ca să uite de dor şi de grozăviile pe care le vedeau în fiecare zi. Probabil că pe unii îi deranjau, deşi nu pe foarte mulţi. Oricum, i se părea un bărbat foarte amabil. Îi explică: Mă întorc la ordinul meu când se termină totul, ca să depun jurămintele finale.

— Ah, exclamă el plin de speranţă. Deci nu eşti călugăriţă încă!

— Ba da. Am stat şase ani la mănăstire.

Trecuse aproape un an de când plecase. Dacă totul ar fi mers bine şi nu ar fi fost obligată să părăsească mănăstirea, ar mai fi avut un an până la jurămintele finale.

— Poţi să te răzgândeşti, îi spuse el vesel, ca şi cum i-ar fi făcut un dar, după care căzu pe gânduri. Cât de evreică eşti?

Amadea se simţi ca şi cum ar fi fost intervievată de viitorul ei soţ şi numai gândul îi făcu silă.

— Pe jumătate.

— Nu pari.

Arăta mai ariană decât majoritatea femeilor pe care le cunoştea, inclusiv mama lui, care era brunetă. Tatăl şi sora lui erau înalţi, supli şi blonzi, ca Amadea. El moştenise părul brunet al mamei şi ochii luminoşi ai tatălui său. Amadea, însă, nu i se părea evreică. La sfârşitul războiului nimeni nu avea să-şi dea seama de originile ei. Voia cu disperare să o protejeze şi să o ţină în viaţă.

Amadea se întoarse la lucru, dar în fiecare zi după aceea el se opri să-i vorbească şi să-i strecoare câte ceva în buzunar. O bomboană, o batistă, o bucăţică de carne uscată, o ciocolată, ceva, orice, ca s-o asigure de bunele sale intenţii. Voia ca ea să aibă încredere în el. Nu era asemenea celorlalţi. Nu avea de gând s-o ademenească pe o alee întunecoasă sau în spatele unui tufiş şi să o violeze.

Voia ca ea să-l dorească. Îşi spuse că se întâmplaseră şi lucruri mai ciudate. Era frumoasă, extrem de inteligentă şi foarte pură, fiindcă îşi petrecuse toată viaţa adultă la mănăstire. O dorea mai mult decât dorise vreodată orice altă femeie. Avea douăzeci şi şase de ani şi, dacă ar fi putut, ar fi luat-o chiar atunci pe Amadea de acolo. Dar trebuia să aibă grijă. Amândoi riscau să dea de necaz dacă se împrieteneau. Nimeni nu s-ar fi supărat dacă o viola, ştia că majoritatea soldaţilor aveau să se amuze, iar destui violaseră deja prizoniere. Însă era cu totul altceva să se îndrăgostească de ea. Pentru aşa ceva ar fi fost omorât sau deportat chiar şi el. Era un lucru periculos, după cum bine ştiau amândoi.

Ea avea mult mai multe de pierdut. Niciodată nu uita asta când trecea pe lângă el în fiecare zi, iar el îi strecura mici daruri în buzunare. Dacă-i vedea cineva, avea să fie împuşcată. Cadourile erau extrem de primejdioase.

— Nu trebuie să faci asta, Wilhelm, îl dojeni într-o după-amiază. În ziua aceea îi vârâse pe furiş în buzunar mai multe bomboane care, deşi nu voia să recunoască, îi dădeau energie. Nu îndrăznea să le dea copiilor pe care îi vizita, fiindcă aceştia, entuziasmaţi, s-ar fi lăudat, riscând o pedeapsă aspră. Aşa că le mânca singură şi nu spunea nimănui.

— Aş vrea să-ţi pot oferi şi alte lucruri. De exemplu, o jachetă călduroasă, îi spuse el cu seriozitate şi pantofi buni… şi un pat cald.

— Sunt bine aşa.

Chiar se simţea bine. Se obişnuise cu disconfortul, aşa cum se obişnuise şi cu lipsurile de la mănăstire. Erau sacrificii simple pe care le făcea pentru Hristos răstignit pe cruce. Îi era mai uşor să le accepte dacă se gândea la asta. Singurul lucru pe care-l detesta şi cu care nu se obişnuise era să vadă oameni murind. Mureau foarte mulţi, din diferite motive, de boli sau ca urmare a agresiunilor. Theresienstadt era lagărul cel mai puţin violent, din câte se zvonea. Auschwitz era cel de care se temeau toţi. Theresienstadt era joacă de copii în comparaţie cu celelalte şi se spunea că acolo mureau cei mai puţini oameni. Se punea chiar problema ca acest lagăr-model să fie prezentat oficialităţilor şi reprezentanţilor altor state, ca dovadă a tratamentului omenos aplicat evreilor. Aveau o cafenea şi o companie de teatru. Ce le mai trebuia? Medicamente şi mâncare. Şi ea şi Wilhelm ştiau asta.

— Nu ar trebui să fi aici, spuse el cu tristeţe, iar ea fu de acord. Dar nimeni nu trebuia să se afle acolo. Niciunul din ei nu putea rezolva situaţia. Nici el, nici ea. Ai rude altundeva? Rude creştine?

Amadea scutură din cap.

— Tatăl meu a murit când aveam zece ani. Era francez. Nu i-am cunoscut niciodată rudele, preciză ea de parcă ar fi contat. Dar trebuia să-i răspundă ceva.

— Pe dealuri sunt partizani cehi, îi şopti el. Auzim tot timpul de ei. Ar putea să te ajute să fugi.

Se holbă la el, întrebându-se dacă era o capcană. Încerca să o facă să evadeze pentru ca apoi să fie împuşcată? O punea la încercare? Era nebun? Cum credea el că putea să fugă?

— Este imposibil, şopti şi ea, atrasă de idee.

— Nu, nu e imposibil. La poarta din spate aproape că nu prea stau santinele, noaptea târziu. O ţin încuiată. Dacă găseşti cheile, poţi pur şi simplu să pleci.

— Şi să fiu împuşcată.

— Nu neapărat. Ne-am putea întâlni acolo. Nu-mi place aici.

Amadea se holbă din nou la el, neştiind ce să răspundă şi neştiind ce să facă dacă avea să fugă. Unde să se ducă? Nu ştia pe nimeni în Cehoslovacia şi nu se putea întoarce în Germania. Toată Europa era ocupată de nazişti. Era convinsă că nu avea nicio speranţă, dar ideea era interesantă.

— Aş putea să merg cu tine, continuă el.

— Unde? Amândoi puteau fi împuşcaţi pentru ceea ce spuneau dacă-i auzea cineva.

— Trebuie să mă gândesc la asta.

În clipa următoare, comandantul îl strigă, spre neliniştea Amadeei, care se temea să nu aibă probleme fiindcă vorbea cu ea. Superiorul îi arătă nişte hârtii şi râse în hohote, iar Wilhelm rânji. Desigur, totul era bine, dar ea nu putea să uite cuvintele lui. Auzise despre bărbaţi care evadaseră, dar nu şi despre femei. Câţiva plecaseră în urmă cu ceva timp, dându-se drept o echipă de muncitori. Santinelele, neatente, presupuseseră că aveau autorizaţie să lucreze în afara lagărului. Deţinuţii afirmaseră că se duceau la fortăreaţa din apropiere, după care pur şi simplu ieşiseră din lagăr. Cea mai mare parte fuseseră prinşi şi împuşcaţi, dar unii evadaseră. Pe dealuri, aşa cum spusese Wilhelm. Era o idee extraordinară. Desigur, trebuia să plece cu el, ceea ce era o cu totul altă problemă. Nu intenţiona să devină amanta sau soţia lui, chiar dacă o ajuta să fugă. Iar dacă el o dădea de gol, putea fi trimisă la Auschwitz sau omorâtă pe loc. Nu putea să aibă încredere în nimeni, nici măcar în el, deşi părea o persoană cumsecade şi, în mod evident, era nebun după ea. Niciodată nu mai încercase senzaţia că avea putere asupra bărbaţilor doar prin felul în care îi privea.

În cazul acesta era vorba chiar de mai mult. El o găsea nu numai frumoasă, ci şi inteligentă şi bună la suflet. Era femeia pe care o căutase în zadar ani de zile şi iată că o găsise acolo, în lagărul de concentrare de la Theresienstadt, pe jumătate evreică şi, pe deasupra, călugăriţă. Viaţa nu era uşoară.

În noaptea aceea, Amadea nu se gândi decât la evadare. Ce urma să facă după ce trecea de porţi? Nu avea nicio şansă. Îi vorbise despre partizanii cehi aflaţi pe dealuri, dar cum puteau să-i găsească? O luau pieptiş, fluturând un steag alb? Nu avea sens. Însă numai gândul evadării o ţinu în viaţă în zilele următoare. Cu fiecare zi, Wilhelm era mai drăguţ cu ea şi petreceau mai mult timp împreună. Se străduia să înfiripe o relaţie inocentă, dar nu erau nici momentul, nici locul potrivit şi nu găsise nici femeia potrivită. Însă Amadea nu-i spuse asta. Poate că reuşeau să plece împreună, ca prieteni. Era o idee extraordinară. Ştia că nu puteau fi în siguranţă nicăieri în lume. El avea să fie un dezertor, iar ea o evreică. Împreună, erau expuşi unui pericol dublu.

La sfârşitul lui mai, în lagăr se auziră zvonuri că urma să se întâmple ceva. La început, prizonierii nu ştiură despre ce era vorba, dar gardienii şuşoteau între ei. Doi patrioţi cehi înrolaţi în armata britanică fuseseră paraşutaţi lângă Praga şi

pe 27 mai încercaseră să-l asasineze pe *Gruppenführer-ul* Reinhard Heydrich, deţinător al funcţiei de *Reichsprotektor.* Prin urmare, la Praga se dezlănţuise iadul. Rănit fatal, Heydrich a murit pe 4 iunie. În următoarele zile au fost arestaţi 3188 de cetăţeni cehi, dintre care 1357 au fost împuşcaţi. Alţi 657 şi-au pierdut viaţa în timpul interogatoriilor. Naziştii au ripostat cu o campanie de represalii dure, iar prizonierii din lagăre aşteptau neliniştiţi să afle ce se întâmpla de la o zi la alta.

În după-amiaza zilei de 9 iulie, Wilhelm veni în grădină, se apropie încet de ea fără să o privească şi rosti un singur cuvânt: „Diseară". Amadea se întoarse şi îl privi fix. Nu putea să vorbească serios. Poate că doar o necăjea. Dar mai târziu el se opri, ca şi cum ar fi inspectat straturile şi îi explică în şoaptă:

— În seara asta ocupă oraşul Lidice, la vreo treizeci de kilometri de aici. O să deporteze toate femeile, or să omoare toţi bărbaţii şi o să ardă oraşul din temelii, pentru a le servi drept exemplu celorlalte. Două treimi din oamenii noştri se duc acolo. Pleacă la opt. La nouă cel târziu, luând cea mai mare parte a camioanelor şi maşinilor. Ne vedem la poarta din spate la miezul nopţii. Găsesc eu cheia.

— Dacă mă vede cineva plecând, o să mă împuşte.

— N-o să mai rămână nimeni să te împuşte. Stai pe lângă barăci, n-o să te vadă nimeni şi dacă te opreşte cineva spune-i că te duci la bolnavi.

Apoi dădu din cap, ca şi cum i-ar fi aprobat munca şi plecă. Amadea ştia că nu putea vorbi serios. Era un plan nebunesc, dar, fără îndoială, altă şansă nu avea să i se mai ivească. Ştia că, orice s-ar fi întâmplat, trebuia să încerce.

Pe drumul spre casă se gândi la oamenii din Lidice. Aveau de gând să omoare bărbaţii, să deporteze femeile şi copiii şi să ardă oraşul din temelii. Era un gând teribil. Dar aşa s-ar fi simţit şi dacă ar fi rămas la Theresienstadt până la sfârşitul războiului sau dacă ar fi fost deportată în alt lagăr. Era de cinci luni acolo şi se putea socoti norocoasă. Nu era la fel de bolnavă ca majoritatea. Nu o tatuaseră niciodată. Erau prea mulţi nou-veniţi, prea multe şantiere de organizat, prea multe de făcut. Scăpase ca prin urechile acului, iar acum avea de gând să scape chiar prin poartă. Dacă erau prinşi, ea avea să fie ucisă sau trimisă la Auschwitz şi nici el n-ar fi avut o soartă mai bună. Avea multe de pierdut, dar pierdea mai multe rămânând acolo. Poate aveau s-o trimită oricum la Auschwitz. Ştia că trebuia să încerce, chiar cu riscul de a-şi pierde viaţa. Era ocazia perfectă.

În seara aceea auzi camioanele şi maşinile plecând. Şi alţii observară acest lucru. Chiar şi gardienii care se plimbau pe lângă barăci erau puţini la număr. Aproape că nu mai rămăsese nimeni. Însă Theresienstadt era un loc paşnic. Acolo erau evreii „buni", care făceau ceea ce li se spunea. Lucrau, construiau, cântau. Ascultau de gardieni.

Noaptea era una liniştită. Când se făcu douăsprezece, Amadea se dădu jos de pe saltea, gata de plecare. Aproape toată lumea dormea îmbrăcată. Dacă nu îţi păstrai hainele pe tine, acestea dispăreau ca prin farmec. Îi spuse gardianului că se ducea la baie şi că voia să vadă ce făcea o prietenă de sus, din pod, unde erau ţinuţi bolnavii. El îi zâmbi şi merse mai departe. Amadea nu-i făcuse niciodată probleme şi nu avea de ce să-i facă acum. Ştia că era călugăriţă şi că mereu avea grijă de cineva, de miile de bătrâni, de copii sau de bolnavi. Toată lumea din lagăr era bolnavă mai mult sau mai puţin.

— Noapte bună, spuse gardianul politicos, trecând la barăcile următoare.

Nu erau semne de agitaţie. Toţi evreii de acolo erau paşnici. Vremea frumoasă îi binedispusese pe toţi, pe prizonieri şi pe gardieni deopotrivă. Iarna fusese grea, dar vara era caldă şi blândă. Când Amadea plecă, cineva cânta la o armonică. Se opri la baie, după care ieşi dintre barăci. Avea de parcurs o distanţă mică până la poarta din spate. Spre uimirea ei, nu era absolut nimeni acolo. Piaţa principală părea un oraş al fantomelor. Iar el era acolo, aşteptând-o. Ţinea cheia în mână şi i-o arătă cu un zâmbet. Cu un singur gest scurt, vârî cheia enormă de metal, aceeaşi care se folosea de aproape două sute de ani, în broască. Poarta scârţâi când se deschise cât să-i lase să treacă, iar apoi el o închise din nou, o încuie pe dinăuntru şi azvârli cheia. Dacă o găseau aveau să creadă că o santinelă o scăpase accidental şi să se simtă uşuraţi de faptul că nimeni n-o găsise şi nu descuiase poarta.

În clipa următoare o rupseră la fugă. Amândoi goneau ca vântul. Amadea nu ştiuse niciodată că putea fugi atât de repede. Din clipă în clipă, din secundă în secundă, se aştepta să audă împuşcături, să simtă lama unui cuţit în spate, în inimă, în mână sau în picior. Nu simţi nimic. Nu auzea decât respiraţia lui Wilhelm şi propria ei respiraţie. Apoi ajunseră la copaci. Lângă Theresienstadt era o pădure în care pătrunseră ca doi copii rătăciţi, trăgându-şi răsuflarea. Reuşiseră! Erau în siguranţă! Era liberă!

— Dumnezeule, murmură ea. Wilhelm, am reuşit! Îi era greu să creadă. Îi zâmbi larg, iar tovarăşul ei îi surâse. Nu mai văzuse niciodată atâta dragoste în privirea unui bărbat.

— Draga mea, te iubesc, şopti el.

O trase în braţele lui, în timp ce ea se întreba dacă totul fusese o stratagemă ca să o violeze. Dar era imposibil, îşi asumase la fel de multe riscuri ca ea. Deşi ar fi putut întotdeauna să pretindă că ea fugise şi că el o urmărise şi, după ce profita de ea, să o aducă triumfător în lagăr. Când o sărută puternic pe gură, Amadea îl împinse.

— Wilhelm, nu, nu… te rog… încă nu-şi recăpătaseră suflul.

— Nu fi prostuţă, spuse el, părând enervat. Nu mi-am riscat viaţa pentru tine ca să te poţi juca de-a călugăriţa. O să mă însor cu tine când ne întoarcem în Germania sau înainte. Nu era timp să discute despre iluziile lui sau despre jurămintele ei. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc pentru că m-ai ajutat, dar nu în acelaşi mod, spuse ea sinceră, în timp ce el o mângâia pe sâni. Voia să facă dragoste chiar acolo. Wilhelm, nu, repetă Amadea.

Se ridică, vrând să scape de el, însă bărbatul o prinse cu mâinile sale puternice. Încerca s-o doboare la pământ, în timp ce ea îl împingea cât mai departe de ea. Apoi Wilhelm călcă pe rădăcina unui copac şi căzu pe spate cu un zgomot ascuţit şi cu privirea nedumerită. Capul lui se lovi de pământ şi se sparse instantaneu.

Amadea îngenunche lângă el, constatând îngrozită că era sânge peste tot. Nu voise să-l rănească, doar să-l îndepărteze. Îi era teamă că, în entuziasmul şi fervoarea lui, avea s-o violeze, iar acum se uita în ochii unui mort. Nu mai avea puls. Wilhelm era mort, iar ea îşi plecă fruntea, înnebunită de ceea ce făcuse. Omorâse un om. Omul care o ajutase să evadeze. Moartea lui îi împovăra sufletul. Îl privi, îi închise ochii şi făcu semnul crucii. Apoi, cu precauţie, îi luă pistolul şi plosca de apă. Mai găsi bani, deşi foarte puţini, câteva bomboane şi gloanţe cu care nu ştia ce să facă. Presupunea că pistolul era încărcat, dar nu ştia să-l folosească.

— Mulţumesc, spuse ea, după care se afundă în pădure, fără să ştie unde se ducea sau ce avea să găsească.

Nu putea decât să meargă în continuare, să rămână în pădure şi să se roage ca partizanii s-o descopere. Ştia că în seara aceea aveau să fie ocupaţi. Oraşul Lidice ardea în timp ce Amadea se îndepărta tot mai mult de soldatul mort. Nu avea să ştie niciodată ce intenţionase el cu adevărat să facă,

dacă ar fi rănit-o sau nu, dacă o iubea sau nu, dacă era un om bun sau rău. Ştia doar că omorâse un om şi că, măcar deocamdată, era liberă.

Capitolul 18

Amadea stătu singură în pădure timp de două zile. Ziua mergea, iar noaptea dormea câteva ore. Aerul era răcoros, deşi la un moment dat i se păru că miroase a fum. Lidice. Dar pădurea era cufundată în întuneric. Chiar şi pe timp de zi era foarte umbrită. Habar n-avea încotro se îndrepta sau dacă avea să găsească pe cineva înainte să moară de foame, epuizare şi sete. Apa din Plosca lui Wilhelm se terminase. A doua zi găsi un pârâu. Nu ştia dacă apa era potabilă, dar o bău cu nesaţ. Nu avea cum să fie mai rea decât apa care li se dădea la Theresienstadt, stătută şi plină de microbi. Cel puţin apa aceasta părea curată.

Nu auzea decât păsările din copacii bătrâni şi sunetele propriilor paşi. La un moment dat zări un iepure şi o veveriţă. I se părea o pădure fermecată, iar sentimentul era dat de libertatea pe care şi-o câştigase. Trebuise să omoare un om ca să ajungă acolo. Ştia că nu avea să se ierte niciodată pentru acest lucru. Fusese un accident, dar tot trebuia să răspundă pentru el. Îşi dori să i se poată confesa maicii stareţe. Îşi dori să se întoarcă la mănăstire, împreună cu surorile ei. Îşi îngropase actele în pământ. Acum nu mai avea niciun fel de document de identitate. Era un suflet la întâmplare, o persoană rătăcită în pădure, iar pe braţ nu avea niciun număr. Dacă o găseau, putea spune orice dorea, însă aveau să-şi dea seama. Arăta ca toţi ceilalţi prizonieri din lagăre. Slabă, prost hrănită, murdară. Pantofii pe care-i purta aproape că nu mai aveau tălpi. La capătul celei de-a doua zile se întinse şi se gândi să mănânce frunze. Se întreba dacă erau otrăvitoare. Ciugulise câţiva fragi, dar îi provocaseră nişte crampe teribile şi îi agravaseră dizenteria. Se simţea epuizată şi bolnavă. Pe când soarele apunea în pădure, se întinse să doarmă pe pământul moale. Dacă naziştii o găseau, poate o împuşcau chiar acolo. Era un loc bun să moară. Nu mai văzuse pe nimeni de două zile. Nu ştia dacă o căutau sau dacă nu le păsa. Nu era decât o evreică în plus. Şi indiferent unde se aflau partizanii, cu siguranţă nu erau acolo.

Se rugă înainte să adoarmă. Se rugă pentru sufletul lui Wilhelm şi se gândi la mama şi la sora lui şi la cât de triste aveau să fie. Apoi se gândi la mama ei şi la Daphne, întrebându-se unde erau şi dacă mai trăiau. Poate că şi ele evadaseră. Adormi zâmbind.

O găsiră a doua zi dimineaţa, în timp ce lumina se strecura încet printre copaci. Se apropiară tiptil şi îşi făcură semn. Unul o ţinu jos, iar celălalt îi acoperi gura, ca să nu strige. Se trezi îngrozită, înconjurată de şase bărbaţi cu pistoale. Pe pământ, lângă ea, se afla pistolul lui Wilhelm. Nu putea să ajungă la el şi oricum nu ştia să-l folosească. Unul dintre bărbaţi îi făcu semn să nu ţipe, iar ea aprobă din cap. Nu avea de unde să ştie cine erau. O priviră o clipă, apoi îi dădură drumul. Cinci o aţintiră cu pistoalele, în timp ce unul îi căuta prin buzunare. Nu găsiră nimic, decât ultima bomboană pe care o păstrase. Faptul că era o marcă germană îi făcu s-o privească bănuitor. Necunoscuţii vorbeau între ei în şoaptă, în limba cehă. Ea învăţase câte ceva în lagăr, de la prizonierii cehoslovaci. Nu era sigură dacă erau oameni buni sau răi, dacă erau partizanii pe care sperase să-i găsească. Şi, chiar dacă erau, nu ştia dacă nu cumva aveau s-o violeze. O ridicaseră în picioare şi-i făcură semn să-i urmeze. Se împiedica des, iar bărbaţii mergeau repede. Era obosită şi slăbită, iar atunci când cădea o lăsau să se ridice singură, în caz că era vreun truc.

Merseră câteva ore, până ce văzură o tabără într-o poiană. O traseră în mijlocul unui pâlc de copaci unde discutau mai mulţi indivizi înarmaţi, după care cei care o aduseseră plecară. Urmă o tăcere lungă, timp în care o priviră, iar în final unul dintre ei luă cuvântul. I se adresă mai întâi în cehă, însă ea clătină din cap. Apoi îi vorbi în germană.

— De unde vii? o întrebă într-o germană bună, dar cu un accent foarte puternic, măsurând-o din cap până-n picioare. Era murdară şi slabă, tăiată şi zgâriată peste tot, iar pantofii i se făcuseră zdrenţe. Tălpile îi sângerau.

— Theresienstadt, rosti ea privindu-l în ochi. Erau partizani, deci trebuia să le spună adevărul. Altfel nu o puteau ajuta şi poate că, oricum, nu aveau s-o ajute.

— Ai fost prizonieră acolo? Amadea aprobă. Ai fugit?

— Da.

— Nu ai număr, remarcă el suspicios. Arăta mai degrabă a spioană germană, fiind aşa de înaltă şi blondă. Chiar şi murdară şi epuizată era frumoasă şi, desigur, îngrozită. Dar curajul pe care i-l citi în priviri îi stârni admiraţia.

— Nu m-au tatuat niciodată. Au uitat, spuse ea cu un zâmbet vag. El nu îi zâmbi. Erau lucruri serioase. Erau multe în joc. Pentru toţi. Nu numai pentru ea.

— Eşti evreică?

— Pe jumătate. Mama era evreică din Germania. Tatăl meu era catolic francez. Mama s-a convertit.

— Unde e? Tot la Theresienstadt?

Ochii Amadeei se împăienjeniră, dar numai pentru o clipă:

— Au trimis-o la Ravensbrück, acum un an.

— Cât timp ai stat la Terezin? Folosise numele ceh, nu cel pe care-l pronunţase ea.

— Din ianuarie.

— Vorbeşti franceza? Cât de bine?

— Fluent.

— Ai accent? Poţi să treci drept nemţoaică sau franţuzoaică fără vreo deosebire?

Amadea înţelese că aveau s-o ajute sau cel puţin încercau. Întrebările erau rapide şi eficiente. Bărbatul arăta a agricultor, dar era mai mult decât atât. Era liderul partizanilor din zonă. El era cel care hotăra dacă o ajutau sau nu.

— Fără nicio deosebire, spuse ea. Apoi îşi dădu seama că arăta a nemţoaică. În cazul acesta, era un avantaj. Avea un aspect desăvârşit de ariană. Ce-o să faceţi cu mine? Se încumetă să întrebe. Unde o să mă duc?

— Nu ştiu. Nu poţi să te întorci în Germania dacă eşti evreică. Putem să te ajutăm să treci cu acte false, dar o să te găsească până la urmă. Şi nu poţi să rămâi aici. Toate nemţoaicele s-au întors acasă. Soţiile ofiţerilor vin câteodată în vizită. O să vedem. Apoi îi spuse ceva unuia dintre oamenii lui şi, peste câteva clipe, îi aduseră mâncare. Îi era atât de foame, încât i se făcuse rău şi abia putu mânca. Nu mai văzuse hrană adevărată de şase luni. Va trebui să stai aici un timp, continuă el. E greu peste tot.

— Ce s-a întâmplat la Lidice? vru ea să ştie.

— Toţi bărbaţii şi băieţii sunt morţi, răspunse el cu ochii clocotind de ură. Femeile au fost deportate. Oraşul a dispărut.

— Îmi pare rău, murmură ea, iar bărbatul privi în altă parte. Nu-i spuse că fratele lui locuise acolo împreună cu familia. Represaliile fuseseră crunte.

— Va trebui să stai aici săptămâni întregi, poate chiar luni de zile. Şi durează până facem rost de acte.

— Mulţumesc, răspunse Amadea. Nu-i păsa cât de mult o ţineau acolo. Era mai bine decât locul unde fusese. În mod normal, ar fi mutat-o într-o casă conspirativă din Praga, dar acum nu puteau.

Locui acolo, în pădure, în tabăra de partizani, până la începutul lui august. Lucrurile se mai calmaseră între timp. Îşi petrecea cea mai mare a timpului rugându-se sau

plimbându-se într-o zonă mică din jurul taberei. Diverşi bărbaţi veneau şi plecau şi doar câteodată apărea şi câte o femeie. Nu vorbeau cu ea niciodată. Ori de câte ori era singură, se ruga. În pădure era atât de linişte, încât uneori îi venea greu să creadă că, dincolo de tabără, făcea ravagii un război cumplit.

Într-o noapte târzie, la câteva săptămâni de când ajunsese acolo, aflând că era de loc din Köln, îi spuseră că oraşul fusese bombardat de la un capăt la celălalt de o mie de bombardiere britanice. La Theresienstadt nu se aflase nimic. Partizanii îi descriseră acţiunea ca pe un lucru remarcabil. Fusese o lovitură importantă asupra naziştilor. Amadea spera că nu li se întâmplase nimic soţilor Daubigny, întrucât aceştia se aflau suficient de departe de oraş.

La aproape două luni de la sosirea ei, liderul local al partizanilor o chemă la o discuţie. Autorităţile locale nu menţionaseră nimic despre reuşita evadării ei. Probabil că era atât de neimportantă încât considerau că o evreică în plus sau în minus, vie sau moartă, nu merita atenţie. Nu aveau cum să ştie dacă făcuseră legătura între ea şi dispariţia lui Wilhelm în aceeaşi seară sau dacă îi interesa. Aveau speranţa că nu. Amadea se întrebă dacă l-or fi găsit. Partizanii nu voiseră să se apropie atât de mult de lagăr încât să-i recupereze trupul şi să-l îngroape altundeva.

Luptătorii pentru libertate îi făcuseră la Praga nişte acte care păreau absolut autentice. Numele ei avea să fie Frieda Oberhoff şi era o casnică de douăzeci şi cinci de ani din München care venise să-şi viziteze soţul, comandantul unei mici unităţi cantonate la Praga. Avea să se întoarcă la München împreună cu ea, în permisie, de unde urmau să se ducă direct la Paris pentru o vacanţă scurtă, înainte ca ea să revină la München, iar el la Praga. Actele de călătorie arătau impecabil, iar o femeie tânără îi aduse haine şi o valiză. O ajută pe Amadea să se îmbrace şi un partizan îi făcu fotografia pentru paşaport. Totul era în ordine.

Avea să călătorească împreună cu un tânăr german care lucrase cu ei. Intrase şi ieşise din Germania spre Cehoslovacia şi Elveţia. Pentru el avea să fie a doua călătorie în Franţa într-o astfel de misiune. Trebuia să-l întâlnească a doua zi, într-o casă conspirativă din Praga.

Când părăsi tabăra, nu mai ştia cum să-i mulţumească liderului grupului. Nu putu decât să-l privească şi să-i spună că avea să se roage pentru el. Îi salvaseră viaţa şi îi ofereau o nouă şansă. Planul era ca ea să se alăture unei celule de rezistenţă din împrejurimile Parisului, însă mai întâi trebuia

să treacă prin Germania, drept soţie a comandantului. Plecă îmbrăcată într-o rochie albastră de vară şi purtând o pălărie albă, tocuri înalte şi mănuşi albe. Îşi intrase bine în rol. Se întoarse să-i privească pentru ultima dată, după care urcă în maşină cu oamenii care o duceau la oraş. Ambii erau cehoslovaci care lucrau pentru nemţi şi cărora nu li se putea reproşa nimic. Intrară în capitală fără ca cineva să le verifice actele sau să-i oprească, iar la mai puţin de o jumătate de oră de la părăsirea taberei de partizani se afla în subsolul casei conspirative. La miezul nopţii sosi bărbatul care avea să călătorească împreună cu ea. Purta o uniformă a SS, era înalt, blond şi chipeş. Era de fapt un ceh care crescuse în Germania. Germana lui era impecabilă, iar Amadeei i se păru că arăta ca un autentic ofiţer SS.

Plecau cu trenul de nouă dimineaţa. Ştiau că, dată fiind aglomeraţia, soldaţii din gară aveau să fie extrem de ocupaţi, deci urmau să verifice actele la întâmplare. Nu aveau cum să găsească nimic suspicios în călătoria unui chipeş ofiţer SS împreună cu frumoasa sa soţie.

Unul dintre bărbaţi îi lăsă la gară şi cei doi merseră pe peron sporovăind amical, întrucât el îi şoptise Amadeei să vorbească şi să râdă. I se părea ciudat să poarte din nou haine cochete. Nu mai făcuse asta de la optsprezece ani. I se părea de asemenea ciudat să călătorească împreună cu un bărbat. Era îngrozită că cineva şi-ar fi putut da seama că actele lor erau false, dar nici agentul, nici soldaţii care supravegheau îmbarcarea nu-i întrebară nimic. Nici măcar nu se uitară la ei, doar îi poftiră în tren. Amadea şi însoţitorul ei erau o întrupare a visului lui Hitler pentru rasa dominantă. Înalţi, blonzi, frumoşi, cu ochi albaştri. Se aşezară într-un compartiment de la clasa întâi, iar Amadea îl privi cu ochii mari.

— Am reuşit, şopti ea, însă el dădu din cap şi-şi puse degetul pe buze.

Nu se ştia niciodată cine-i putea asculta. Esenţa deghizării era să-ţi joci întotdeauna rolul. Purtară o conversaţie agreabilă în germană. El aduse vorba despre planurile de vacanţă şi despre ce anume voia să vadă la Paris. Îi povesti despre hotelul unde aveau să stea şi apoi discutară despre mama ei din München. Când trenul plecă din staţie, Amadea privi cu ochi tulburi cum Praga dispărea la orizont. Nu se putea gândi decât la ziua când venise acolo în vagonul de vite. Chinurile şi mizeria pe care le îndurase, găleţile cu supă, oamenii care plângeau şi care, în cele din urmă, mureau pe capete. Stătuse în picioare zile în şir. Iar acum se

afla într-un compartiment de clasa întâi, purta pălărie şi mănuşi albe şi călătorea împreună cu un partizan îmbrăcat într-o uniformă a SS. Nu se putea gândi decât că, indiferent de motiv, cel puţin până în acel moment, Domnul pe care-L iubea atât de mult voise ca ea să supravieţuiască.

Călătoria spre München dură doar cinci ore şi se desfăşură fără incidente. Dormi o parte din drum şi se trezi îngrozită când văzu un soldat german trecând pe lângă ei. Wolff, partenerul ei, râse şi îi zâmbi soldatului, şuierându-i printre dinţi să zâmbească şi ea. Se culcă la loc, aţipind cu capul pe umărul lui. O trezi când ajunseră la gara centrală din München.

Aveau două ore până la următorul tren. Îi sugeră să ia cina la un restaurant din gară, exprimându-şi regretul că nu aveau timp să se plimbe prin oraş. Dar amândoi erau nerăbdători să ajungă în Franţa. În vremurile acelea, Parisul reprezenta o destinaţie preferată a germanilor. Toată lumea voia să meargă la Paris acum, că era ocupat de nemţi. În restaurant, Wolff îi vorbi despre cât de bine aveau să se distreze. Chiar şi în timp ce discutau, Amadea observă că era vigilent. Era atent la oricine şi la orice în timp ce părea că stă la taclale.

Tânăra femeie nu se relaxă până nu urcară în trenul spre Paris. Aveau din nou un compartiment la clasa întâi şi aproape că nu putuse să înghită cina, fiind atât de îngrijorată că avea să se întâmple ceva teribil şi că aveau să fie arestaţi pe loc.

— O să te obişnuieşti cu asta până la urmă, îi şopti el în timp ce urcau în vagon.

Cu puţin noroc, spera să nu fie necesar. Nu ştia care era planul pentru Paris, dar ideea de a circula printre militari germani, pretinzând că era soţia unui ofiţer SS aflat în vacanţă, o făcea să leşine de groază. Îi era aproape la fel de teamă ca în noaptea când fugise din Theresienstadt. Avusese nevoie de curaj pentru evadare, iar acum trebuia să se stăpânească foarte bine. Stătu înţepenită în scaun până ce trenul plecă. Această călătorie avea să se desfăşoare noaptea.

Însoţitorul de vagon le deschise paturile şi, după ce plecă, Wolff îi spuse să-şi pună cămaşa de noapte. Amadea îl privi şocată.

— Sunt soţul tău, râse el. Ai putea cel puţin să-ţi dai jos mănuşile şi pălăria.

Izbucni şi ea în râs. Se întoarse cu spatele la el şi îşi puse cămaşa de noapte trăgându-şi rochia pe dedesubt. Când se

răsuci la loc, Wolff purta o pijama. Era un bărbat foarte arătos.

— Nu am mai făcut asta niciodată, spuse ea jenată, sperând că el nu avea să ducă şarada prea departe. Nu părea genul acela de bărbat.

— Să înţeleg că nu eşti măritată? întrebă el încet. Zgomotul trenului le acoperea conversaţia, aşa că se putea destinde. Nimeni nu-i asculta acum.

— Nu. Sunt carmelită.

Wolff păru şocat pentru o clipă şi-şi dădu ochii peste cap.

— Ei bine, n-am mai petrecut nicio noapte cu o călugăriţă. Presupun că există un început pentru toate. O ajută să se urce în pat şi o privi aşezându-se pe bancheta îngustă. Era foarte frumoasă, chiar dacă era călugăriţă. Cum ai ajuns la Praga?

Amadea ezită o clipă înainte să răspundă. Nu mai existau explicaţii simple pentru nimic. Doar explicaţii dificile.

— Theresienstadt. Un singur cuvânt reuşi să lămurească totul. Eşti căsătorit? îl întrebă ea, curioasă.

— Am fost, zise el cu o durere profundă în ochi. Soţia şi copiii mei au fost omorâţi în Olanda în timpul represaliilor. Era evreică. Nici măcar nu s-au deranjat să-i deporteze, i-au omorât pe loc. Apoi m-am întors la Praga. De doi ani, fac tot ce pot ca să le pun beţe în roate nemţilor. Ce-o să faci după ce ajungi la Paris? o întrebă, în timp ce trenul gonea prin Germania. Dimineaţa aveau să ajungă în capitala Franţei.

— Nu am idee.

Nu mai fusese acolo niciodată. Dacă avea ocazia, voia să viziteze ţinutul de baştină al tatălui ei, Dordogne şi poate chiar să vadă castelul. Dar ştia că nu putea face asta. Partizanii din Praga o asiguraseră că avea să fie ascunsă în Franţa, unde considerau că se afla mai în siguranţă, cel mai probabil în împrejurimile Parisului. Amândoi ştiau că trebuia să aştepte şi să vadă ce-i spuneau la sosire.

— Sper să mai călătorim vreodată împreună, spuse el ridicându-se şi căscând. Amadeei i se păru că era extraordinar de calm, având în vedere potenţialele pericole ale situaţiei lor. Dar el îndeplinea astfel de misiuni de doi ani.

— Nu cred că o să ies din Franţa.

Nu se gândea să rişte întorcându-se în Germania înainte de încheierea războiului. Având în vedere situaţia ei şi în Franţa avea să-i fie greu, darămite în ţara de baştină. Ar fi preferat să moară decât să fie deportată din nou, probabil că într-un loc mult mai înspăimântător. La Theresienstadt

fusese suficient de rău. Se gândi la toţi oamenii de acolo şi la ce avea să li se întâmple. Fusese un miracol că ea reuşise să scape şi că se afla în acel tren.

— O să te întorci la mănăstire după război? întrebă Wolff, iar ea zâmbi, cu chipul luminat de bucurie.

— Sigur că da.

— Ai avut vreodată dubii în legătură cu alegerea pe care ai făcut-o?

— Niciodată. Am ştiut că am procedat corect încă de când am ajuns acolo.

— Şi acum? După tot ce-ai văzut? Încă mai crezi că este bine să fi izolat de lume? Poţi face atât de multe pentru cei din jur.

— A, nu, spuse ea mirată, ne rugăm pentru atâţia oameni! Sunt atât de multe de făcut!

Bărbatul zâmbi. Nu intenţiona să o contrazică, însă nu putea să nu se întrebe dacă într-adevăr avea să se întoarcă la mănăstire într-o bună zi. Era o fată frumoasă şi avea multe de descoperit şi de învăţat. I se părea bizar să călătorească împreună cu o călugăriţă. Cu siguranţă nu-şi trăda ocupaţia. Părea umană şi atrăgătoare, deşi ea nu părea să-şi dea seama de acest lucru. Se gândi că făcea parte din farmecul ei. Era o femeie remarcabilă şi deosebit de atrăgătoare.

În seara aceea rămase treaz, atent la zgomotele din tren. Puteau fi opriţi şi interogaţi în orice moment şi voia să fie treaz dacă se întâmpla aşa ceva. Se ridică o dată sau de două ori şi văzu că Amadea dormea dusă.

O trezi a doua zi dimineaţa ca să se poată pregăti înainte de a ajunge în gară. Se îmbrăcă şi ieşi pe hol în timp ce ea se spăla pe faţă, pe dinţi şi se schimba. După câteva minute, o însoţi la baie şi o aşteptă. Când se întoarseră în compartiment, Amadea, cu un aer radios, îşi puse din nou pălăria şi mănuşile. Avea în poşetă paşaportul şi documentele de călătorie.

Privi fascinată atunci când trenul ajunse în Gare de l'Est. Era uimită de aglomeraţia de pe peron. Înainte de a ieşi din compartiment, Wolff îi şopti:

— Să nu pari speriată. Trebuie să arăţi ca o turistă fericită, entuziasmată că petrece aici o vacanţă romantică împreună cu soţul ei.

— Nu sunt sigură cum ar trebui să fac asta, îi şopti ea.

— Prefă-te că nu eşti călugăriţă.

— Nu pot.

Amadea încă zâmbea, iar cei doi păreau un cuplu fericit atunci când coborâră din tren. Fiecare îşi luă valiza, iar ea îl

ţinea de braţ. Nimeni nu-i opri şi nimeni nu-i întrebă nimic. Erau doi arieni chipeşi care se pregăteau să se bucure de o vacanţă la Paris. După ce ieşiră din gară, Wolff opri un taxi.

Merseră la o cafenea de pe malul stâng al Senei, unde spuseră că aveau să întâlnească nişte prieteni, după care intenţionau să se ducă la hotel. Şoferul părea posomorât şi nu prea înţelegea germană. Spre surprinderea lui, Amadea i se adresă în franceză. Presupusese că era nemţoaică după ce-i auzise vorbind pe bancheta din spate, dar nu avea pic de accent teuton.

Wolff îi dădu un bacşiş bun, iar şoferul îi mulţumi şi plecă. Ştia că nu trebuia să fie nepoliticos cu nemţii, mai ales cu ofiţerii SS. Unul dintre prietenii săi fusese împuşcat în urmă cu şase luni pentru că luase în derâdere un ofiţer german.

Stătură în cafenea, bând cafea sau băutura care trecea drept cafea pe vremurile acelea, iar chelnerul le aduse un coşuleţ cu cornuri. Peste zece minute li se alătură prietenul lui Wolff, care fu foarte încântat să-l vadă şi-l bătu pe umăr. Erau prieteni din studenţie sau cel puţin aşa spuseră. De fapt, nu se întâlniseră niciodată, însă îşi jucau bine rolul, iar Amadea îi observa cu un zâmbet timid. Wolff o prezentă drept soţia lui. Rămaseră împreună câteva minute, după care prietenul lui Wolff se oferi să-i conducă la hotel cu maşina proprie. Nicio persoană din cafenea nu păru prea interesată de ei.

O dată ce ieşiră din Paris, Wolff se schimbă în hainele aduse de persoana de legătură. Uniforma SS şi accesoriile sale dispărură într-o valiză cu fund dublu. Se îmbrăcă în timpul mersului, conversând între timp cu şoferul. Fără a-i acorda atenţie Amadeei, vorbeau într-un fel de cod cifrat. Wolff spuse că urma să se întoarcă în seara respectivă.

Se opriră la o căsuţă din afara Parisului, în departamentul Val-de-Marne. Părea o casă obişnuită, o casă în care îţi vizitezi bunica sau o mătuşă de-a doua. În bucătărie se aflau doi bătrâni, care luau micul dejun şi citeau ziarul.

Şoferul, al cărui nume era Pierre, îi privi scurt:

— *Bonjour,* bunico, bunicule…

Apoi trecu pe lângă bătrâni spre un dulap, deschise o uşă falsă din spatele acestuia şi coborî pe o scară întunecoasă în pivniţă, urmat de Wolff şi de Amadea. Îi conduse în pivniţă şi rămase acolo o clipă, fără să aprindă vreo lumină, după care împinse o uşă bine ascunsă. În spatele acesteia se aflau doisprezece bărbaţi aşezaţi în jurul unei mese improvizate, două femei şi un alt bărbat care lucra la un radio pe unde

scurte. Camera era foarte aglomerată, plină de hârtii şi de cutii, cărora li se adăugau mai multe valize şi o cameră foto. Părea că se aflau acolo de multe zile.

— Salut, rosti şoferul, iar ceilalţi dădură din cap.

— Salut, Pierre, răsună camera, iar unul dintre bărbaţi îl întrebă dacă adusese pachetul. Pierre arătă spre Amadea. Ea era pachetul pe care-l aşteptau. Una din cele două femei îi zâmbi şi-i întinse mâna.

— Bine ai venit la Paris. Ai călătorit bine? i se adresă Amadeei în germană, însă aceasta, spre surprinderea tuturor, răspunse într-o franceză fără cusur. Nu ştiam că vorbeşti franceza.

Încă nu ştiau foarte multe despre ea, doar că evadase dintr-un lagăr şi că fusese salvată de partizanii de lângă Praga. Li se spusese că avea nevoie de refugiu în Franţa şi că le putea fi de folos. Nimeni nu explicase în ce mod, însă acum înţelegeau. Arăta a nemţoaică şi vorbea foarte bine germana şi franceza.

Wolff se aşeză într-un colţ cu doi dintre bărbaţi şi îi puse la curent cu evenimentele de la Praga şi cu planurile şi mişcările nemţilor. Vorbeau încet, iar Amadea nu putea să-i audă.

Bărbatul care părea să fie căpetenia o privea cu atenţie. Nu mai văzuse niciodată o ariană tipică, părând să se descurce la fel de bine în franceză şi în germană.

— Dacă putem, o să te trimitem la o fermă din sud. Arăţi cu siguranţă a nemţoaică, a ariană. Eşti evreică?

— Mama mea era.

Îi privi braţul, ştiind că venise dintr-un lagăr.

— Ai număr?

Amadea negă. Era perfectă. Bărbatului nu-i convenea că trebuia s-o trimită departe, fiindcă ar fi avut nevoie de ea şi la Paris. O privi gânditor.

— Ai nervii tari? o întrebă cu un zâmbet amar.

Wolff, auzindu-i, interveni:

— S-a descurcat bine în tren. E călugăriţă. Carmelită, adăugă privindu-şi afectuos colega de drum.

— Interesant, spuse şeful celulei de rezistenţă. O judecată bună e una din cerinţele pentru a deveni carmelită, nu-i aşa? Şi un bun echilibru nervos, dacă nu mă înşel.

— De unde ştiţi asta? râse Amadea. Da, ambele, precum şi o sănătate bună.

— Sora mea a intrat la o mănăstire din Touraine. Au fost nebune să o accepte. Nu judecă deloc bine şi nu-şi stăpâneşte nervii. A stat acolo doi ani, după care a ieşit şi s-a

măritat. Sunt sigur că s-au bucurat de plecarea ei. Acum are şase copii. Îi zâmbi, iar Amadea se simţi apropiată de el. Nu fuseseră prezentaţi, dar ceilalţi îl numeau Serge. Mai am un frate care e preot, adăugă el.

Acesta din urmă era capul unei celule din Marsilia, însă nu-i spuse asta Amadeei. Se pregătise cu părintele Jacques la Avon, unde ascundea băieţii evrei din şcoala pe care o conducea. Fratele lui Serge făcea cam acelaşi lucru la Marsilia, la fel ca mulţi alţi preoţi din întreaga Franţă, de multe ori pe cont propriu. Serge cunoştea o parte dintre ei, însă nu voia să o folosească pe această tânără pe post de călugăriţă. Îi putea fi mult mai utilă în alte moduri. Putea foarte uşor să se dea drept nemţoaică şi să nu facă nicio greşeală, dacă avea curaj. Asta trebuia să afle.

— O să te ţinem aici câteva săptămâni. Poţi să stai jos până vei avea actele în ordine. Apoi vei putea locui cu bunicii mei. Eşti verişoara mea de la Chartres. Sper să ţi se pară un loc de baştină cu o rezonanţă catolică mulţumitoare.

În cele din urmă, Amadea înţelese că Pierre şi Serge erau fraţi. Camera întunecată avea atmosfera unei fabrici, atât de multe se întâmplau acolo. Cineva lucra la o tiparniţă mică într-un colţ. Imprimau broşuri menite să ridice moralul francezilor şi să-i informeze cum mergea cu adevărat războiul.

Una din femei îi făcu Amadeei o poză pentru noile documente franceze. Puţin mai târziu, cealaltă urcă să aducă mâncare pentru nou-veniţi. După ceea ce văzuse la Theresienstadt, hrana i se părea din belşug peste tot. Îşi dădu seama cu surprindere că murea de foame, aşa că mâncă în timp ce Serge o intervieva în continuare. Peste câteva ore, Wolff plecă. Se întorcea la Praga.

Se opri să-şi ia rămas-bun de la ea.

— Mult noroc, soră, îi spuse zâmbind. Poate ne vom întâlni din nou.

— Mulţumesc, răspunse ea, tristă să-l vadă plecând. Dumnezeu să te binecuvânteze şi să aibă grijă de tine.

— Sunt sigur că aşa va fi, zise el cu încredere.

Schimbă câteva cuvinte cu Serge, apoi plecă împreună cu Pierre. Pe drumul înapoi spre gară avea să se schimbe din nou în uniforma SS. Amadeei i se păru neînfricat. Toţi ofereau un exemplu strălucitor de curaj francez. Deşi ţara capitulase în faţa Germaniei în trei săptămâni, în întreaga Franţă existau celule precum aceasta, care luptau pentru eliberare, pentru salvarea evreilor şi a propriului stat. Însă, mai presus de toate, ei salvau vieţi şi făceau tot posibilul

pentru a-i ajuta pe Aliaţi, colaborând îndeaproape cu englezii.

În noaptea aceea dormi pe un pat îngust, iar bărbaţii stătură de vorbă până foarte târziu. A doua zi îşi primi actele. Erau chiar mai bune decât cele germane, pe care Serge spuse că avea să i le păstreze la el. Nu avea de ce să le ţină asupra ei. Discutaseră despre ea aproape toată noaptea şi luaseră o hotărâre. O trimiteau la Melun, un oraş situat la vreo sută de kilometri de Paris, spre sud-est, unde avea să fie mai în siguranţă. Englezii paraşutau acolo oameni şi provizii. Era o activitate delicată, la care ea putea fi de mare ajutor.

De data aceasta, documentele o declarau drept celibatară dintr-un oraş vecin cu Melun. Se numea Amélie Dumas. Se născuse la Lyon, în aceeaşi zi ca aceea reală. Dacă o întreba cineva, studiase literatura şi arta la Sorbona, înainte de război. La întrebarea dacă voia un nume de cod, răspunse fără să şovăie: Tereza. Ştia că avea să-i dea curaj. Nu-i era limpede ce aşteptări aveau de la ea, dar intenţiona să le îndeplinească. Le datora viaţa oamenilor acestora.

Ajunseră la fermă după ce se lăsase întunericul. Proprietarii părură surprinşi să o vadă pe Amadea. Celelalte două femei făcură prezentările, iar soţia fermierului o conduse într-o cămăruţă din spatele bucătăriei. Trebuia să-i ajute la treburi, întrucât soţia fermierului suferea de artrită şi nu mai putea participa la muncile gospodăreşti. Amadea trebuia să facă tot ceea ce i se spunea, iar noaptea să lucreze pentru celula locală. Unul dintre bărbaţi avea să vină să o vadă a doua zi. Fermierul şi soţia lui făcuseră parte din Rezistenţă încă de la ocuparea Franţei. Păreau un cuplu de bătrâni inofensivi, dar nu erau aşa nici pe departe. Erau foarte curajoşi şi se implicau în toate operaţiunile din zonă.

Deşi încă era foarte slabă, Amadea era tânără şi sănătoasă şi arăta ca o ţărăncuţă cu rochia uzată şi decolorată oferită de gazdă, peste care îşi pusese un şorţ. Cele două femei de la celula din Paris plecară dimineaţa, adresându-i cuvinte pline de căldură. Ca în cazul tuturor persoanelor pe care le cunoştea, se întrebă dacă avea să le mai vadă vreodată. Toate lucrurile din viaţă i se păreau trecătoare şi imprevizibile. Oamenii dispăreau unii din viaţa celorlalţi într-o clipită. De fiecare dată când îţi luai rămas-bun putea fi şi de multe ori era, pentru totdeauna. Activitatea lor era una periculoasă, iar Amadea era nerăbdătoare să-i ajute. Simţea că le datora foarte mult şi că voia să-i răsplătească.

În dimineaţa aceea puse umărul la treburile de la fermă şi mulse puţinele vaci pe care le mai aveau. Cără lemne, lucră în grădină, ajută la pregătirea prânzului şi deretică. Lucra la fel de meticulos ca la mănăstire, iar bătrâna îi fu recunoscătoare. De ani de zile nu mai primise atât de mult ajutor.

După cină veni în vizită nepotul lor, Jean-Yves. Acesta era un bărbat înalt şi zvelt, cu părul şi ochii negri, în privirea căruia se putea citi o mare tristeţe. Era cu doi ani mai în vârstă decât Amadea şi părea că duce pe umeri greul întregii lumi. Unchiul său îi turnă un pahar din vinul făcut de el şi-i oferi şi Amadeei, dar ea refuză. Bău în schimb un pahar de lapte de la vaca pe care o mulsese în dimineaţa respectivă. Rămase tăcută la masa din bucătărie, în timp ce cei doi bărbaţi vorbeau. Apoi Jean-Yves o întrebă dacă i-ar plăcea să facă o plimbare şi înţelese că trebuia să-l asculte. El era membrul celulei cu care urma să lucreze. Ieşiră afară în aerul cald, ca doi tineri care încep să se cunoască, iar el o privi cu oarecare suspiciune.

— Am înţeles că ai avut o călătorie lungă.

Amadea dădu din cap. Nu-i venea să creadă că se afla acolo. Părăsise Praga doar în urmă cu câteva zile şi refugiul din pădure cu puţin timp înainte. Capul încă i se învârtea din cauza stresului de a trece graniţa împreună cu un partizan deghizat în ofiţer SS şi cu acte false. Acum se numea Amélie Dumas. Jean-Yves era breton şi fusese pescar înainte de a veni la Melun. Era într-adevăr rudă cu gazdele ei. Totul era confuz pentru ea în acest moment. Erau multe informaţii pe care trebuia să le asimileze. Identităţi false, sarcini reale, agenţi secreţi ai Rezistenţei care încercau să elibereze Franţa.

— Sunt norocoasă să mă aflu aici, spuse ea simplu, mulţumindu-le tuturor pentru ceea ce făceau pentru ea. Spera să-i poată ajuta şi ea în schimb. Era mai bine decât să se ascundă undeva într-un tunel, rugându-se să n-o găsească naziştii. Îi plăcea mai mult acest rol şi se părea mai logic.

— Avem nevoie de tine aici. Mâine primim o livrare.

— Din Anglia? întrebă ea încet, dar nu avea cine să-i audă. El dădu din cap. De unde vin?

— De pe câmp. Mai întâi ne trimit mesaje radio. Ne ducem să-i întâmpinăm. Folosim lanterne. Pot să rămână pe teren numai vreo patru minute când aterizează. Câteodată doar paraşutează lucrurile. Depinde ce aduc.

Amadea îl avea în faţa ochilor pe unul dintre liderii celulei. Mai exista un superior, însă Jean-Yves era unul

dintre cei mai buni şi era cel mai curajos. Tânăra femeie se întreba în continuare de ce era atât de trist, ca şi cum ar fi jelit pe cineva.

— Ştii să foloseşti un radio cu unde scurte? o întrebă el, iar ea negă. O să te învăţ, e destul de simplu. Ştii să foloseşti un pistol? Ea dădu din nou din cap, făcându-l să râdă. Ce-ai fost înainte? Fotomodel, actriţă sau doar o fată răsfăţată?

— Călugăriţă, răspunse ea amuzată. Carmelită. Dar dacă voia să fie un compliment, mulţumesc foarte mult. Nu era sigură că era un compliment să fie comparată cu o actriţă, mama ei cu siguranţă nu ar fi fost de acord. Bărbatul păru uluit de răspunsul ei.

— Ai plecat de la mănăstire înainte de război?

— Nu. Doar după ce au fost deportate mama şi sora mea. Pentru siguranţa celorlalte. Aşa a trebuit.

Amadea nu ştia încă, dar sora Tereza Benedicta a Crucii, Edith Stein şi sora ei, Rosa, fuseseră deportate la Auschwitz, de la mănăstirea din Olanda, cu câteva zile în urmă. Pe când ea se plimba prin livezile din Melun împreună cu Jean-Yves, Edith Stein îşi pierduse viaţa în camera de gazare.

— Şi, după război, te vei întoarce la mănăstire?

— Da, spuse ea foarte sigură. Era singurul lucru care o făcea să meargă mai departe.

— Ce pierdere, murmură el privind-o.

— Nici pe departe. E o viaţă minunată.

— Cum poţi să spui asta? Vei fi complet izolată de lume. Ca să nu mai spun că nu arăţi a călugăriţă.

— Ba da. Şi e o viaţă foarte ocupată. Lucrăm foarte mult toată ziua şi ne rugăm pentru toată lumea.

— Te rogi acum?

— Sigur că da. În vremurile astea trebuie să ne rugăm pentru multe lucruri.

Mai ales pentru bărbatul a cărui moarte o provocase atunci când fugise din Theresienstadt. Încă îşi amintea faţa lui Wilhelm, mânjită de sânge din cauza capului spart. Ştia că avea să se simtă responsabilă pentru asta toată viaţa şi că trebuia să se căiască mereu.

— Te vei ruga şi pentru fraţii mei? întrebă el brusc. Părea foarte tânăr, deşi era mai în vârstă ca ea. Amadea se simţea foarte bătrână. Toată lumea văzuse deja prea multe, unii mai mult decât alţii.

— O să mă rog. Unde sunt? întrebă, mişcată de rugămintea lui. Avea să se roage pentru ei în noaptea aceea.

— Au fost omorâţi de nazişti acum două săptămâni, la Lyon. Erau cu Moulin. Amadea aflase de la Serge că Moulin

era eroul Rezistenţei.

— Îmi pare rău. Mai ai fraţi sau surori? se interesă, însă Jean-Yves clătină din cap.

— Părinţii mei nu mai sunt pe lumea asta. Tata şi-a pierdut viaţa într-un accident la pescuit, când eram mic. Mama a murit anul trecut. Avea pneumonie şi n-am putut să-i facem rost de medicamente.

Pierderea recentă a fraţilor lui îi explica tristeţea profundă. Nu mai avea pe nimeni din familie, cu excepţia mătuşii şi a unchiului din Melun.

— Nici eu nu mai am familie, după toate probabilităţile. Mama şi sora mea au fost deportate acum un an, în iunie. Tata a murit când aveam zece ani. Familia mamei a fost deportată după Noaptea de Cristal. Erau evrei. Iar familia tatei l-a dezmoştenit când s-a căsătorit cu mama, fiindcă mama era germană şi evreică. Tata era catolic francez. Se întâmpla pe timpul celuilalt război. Niciuna din familii nu i-a iertat vreodată.

— Au fost fericiţi? Amadea fu mişcată de interesul lui. Erau doi tineri care se împrieteneau. În vremuri grele. Foarte grele.

— Foarte. Se iubeau foarte mult.

— Crezi că au regretat ceea ce au făcut, vreau să spun, că şi-au sfidat familiile?

— Nu cred. Dar mamei i-a fost foarte greu când a murit tata. Nu a mai fost niciodată la fel. Sora mea avea numai doi ani. Eu m-am ocupat de ea tot timpul, spuse Amadea, izbucnind în lacrimi. Nu mai vorbise despre Daphne de multă vreme şi, dintr-odată, i se făcu mai dor atât de ea, cât şi de mama ei. Cred că sunt mulţi oameni ca noi în vremurile astea, oameni rămaşi fără familii.

— Fraţii mei erau gemeni, spuse el ca şi cum ar mai fi contat. Pentru el conta.

— O să mă rog pentru ei în seara asta. Şi pentru tine.

— Mulţumesc, rosti el politicos, în timp ce se întorceau spre fermă.

O simpatiza foarte mult. I se părea cam prea matură, dar şi ea trecuse prin multe. Încă îi era greu să creadă că era călugăriţă sau să înţeleagă de ce ar fi vrut să fie, însă îi plăceau profunzimea şi pacea pe care le descoperise la ea. Era o companie liniştitoare. Se simţea în siguranţă cu ea şi ştia că aşa avea să fie.

— O să vin să te iau mâine-noapte. Să porţi haine negre. O să ne vopsim pe faţă când ajungem acolo. Îţi aduc cremă de ghete.

— Mulţumesc, spuse ea zâmbind.

— Mă bucur că am vorbit, Amélie. Eşti o persoană de treabă.

— Şi tu, Jean-Yves.

Apoi o conduse la fermă şi, pe drum spre propria locuinţă, se bucură să ştie că ea avea să se roage pentru el. Era ceva în persoana ei care-l făcea să se simtă mai aproape de Dumnezeu.

Capitolul 19

Jean-Yves veni să o ia la ora zece în noaptea următoare. Conducea un camion vechi, cu farurile stinse şi era însoţit de un băiat solid cu părul roşcat. Jean-Yves i-o prezentă pe Amélie şi îi spuse acesteia că numele lui era Georges.

Lucrase din greu la fermă toată ziua şi o ajutase foarte mult pe mătuşa lui Jean-Yves, care îşi exprimase recunoştinţa. Ea şi soţul său erau deja în pat când cei doi tineri plecară. Nu puseră întrebări. Ştiau cum mergeau lucrurile. Nu comentaseră defel ceea ce avea să facă Amadea în noaptea respectivă, îi uraseră noapte bună şi se duseseră la etaj. Peste câteva clipe, Amadea se urcă în camion cu Jean-Yves. Amadea purta haine negre, conform sfatului primit. O luară direct peste câmp, zgâlţâindu-se în permanenţă, fără a spune o vorbă.

Când ajunseră, parcară în mijlocul unui pâlc de copaci, alături de alte două camioane. În total erau opt bărbaţi, plus Amadea. Nu vorbiră deloc între ei. Jean-Yves îi dădu un borcănel cu cremă de ghete, iar ea se mânji pe faţă. Dacă aveau să fie prinşi, îi dădea de gol, dar era mai bine să-şi înnegrească chipurile. Când auziră un zbârnâit pe cer, bărbaţii începură să se împrăştie şi să alerge. Peste câteva clipe, scoaseră lanternele pentru a-i da semnale pilotului, iar apoi Amadea văzu cum o paraşută cobora încet. De ea nu era prins niciun om, doar un sac voluminos care se apropia lent de pământ. Apoi stinseră lanternele şi avionul plecă mai departe. Asta fusese tot. Când paraşuta ateriză lângă copaci, se repeziră spre ea şi o desfăcură, iar unul dintre bărbaţi o îngropă în pământ, cât mai adânc posibil. Ceilalţi scoaseră sacul. Era plin cu muniţie şi pistoale, pe care le încărcară în camioane. Peste douăzeci de minute se împrăştiaseră cu toţii, iar Amadea şi cei doi colegi ai ei se îndreptau înapoi spre fermă. Îşi şterseseră deja crema de ghete de pe faţă.

Fusese o operaţiune extrem de simplă, iar tânăra femeie era impresionată. Totul funcţionase cu o precizie de metronom, dar îşi imagina că lucrurile nu se derulau mereu aşa. Uneori se produceau şi accidente, iar dacă îi prindeau nemţii, aveau să fie omorâţi. Lucruri de acest gen se întâmplau în întreaga Franţă şi li se întâmplaseră şi fraţilor lui, pentru care se rugase în noaptea dinainte, aşa cum îi promisese.

— De obicei aterizează, sau doar aruncă lucruri? se interesă ea, vrând să ştie mai multe despre munca lor şi

despre aşteptările la nivelul cărora trebuia să se ridice.

— Depinde. Uneori paraşutează oameni. Dacă aterizează, trebuie să decoleze din nou în mai puţin de cinci minute. Atunci e mult mai greu. Aşa îşi imagina şi Amadea.

— Cu oamenii ce faceţi?

— Depinde. Câteodată îi ascundem. În cea mai mare parte a timpului, pleacă. Sunt în misiune pentru englezi. E greu să-i scoţi de aici. Uneori sunt răniţi.

Doar atât spuse pe drumul de întoarcere, în timp ce Georges tăcu mâlc. După ce o lăsară pe Amadea la fermă, începu să-l tachineze pe Jean-Yves. Erau prieteni vechi şi trecuseră prin multe împreună. Aveau încredere completă unul în celălalt.

— Îţi place de ea, nu-i aşa? îl întrebă Georges râzând.

— Nu fi prost. E călugăriţă, răspunse Jean-Yves.

— Serios? Georges păru şocat. Nu arată.

— Din cauza hainelor. Probabil arată a călugăriţă atunci când poartă rasa şi voalul, ştii?

Georges dădu din cap impresionat.

— Se va întoarce la mănăstire?

— Ea spune că da, zise Jean-Yves în timp ce se apropiau de ferma unde locuiau şi lucrau.

— Poate o faci să se răzgândească, râse Georges, iar Jean-Yves nu comentă. Şi el se gândise la acelaşi lucru.

Subiectul discuţiei lor se afla în acel moment în genunchi, mulţumindu-i lui Dumnezeu pentru că misiunea lor decursese bine. Pentru o clipă se întrebă dacă era normal să-i mulţumească lui Dumnezeu pentru că-i ajutase să aducă pistoale, cu care puteau omorî oameni, însă părea să nu aibă altă opţiune la momentul respectiv şi spera că El va înţelege. În seara aceea stătu mult timp în genunchi, examinându-şi conştiinţa, aşa cum obişnuia la mănăstire.

Se trezi înainte de ora şase şi ieşi să mulgă vacile după cum învăţase. Micul dejun era gata când se sculară gazdele ei. Era o masă simplă, cu fructe, fiertură de ovăz şi surogat de cafea, însă un festin în comparaţie cu ceea ce îndurase în timpul pribegiei. Încă îi mulţumea lui Dumnezeu în fiecare dimineaţă şi în fiecare noapte pentru că o ajutase să ajungă teafără în Franţa.

În următoarele săptămâni mai avură două misiuni, iar în septembrie, trei, implicând şi sosirea unor oameni. Într-un caz, avionul ateriză. În celelalte două, se paraşutară, iar unul dintre bărbaţi se răni. Îşi luxă foarte rău glezna şi îl ascunseră la fermă. Amadea îl îngriji până ce se simţi suficient de bine ca să poată pleca.

În octombrie veni în control un grup de soldaţi nemţi. Amadeei îi stătu inima în loc în timp ce-i verificau actele. Soldaţii i le înapoiară fără vreun comentariu, luară nişte fructe în coşuri şi plecară. Era evident că mătuşa lui Jean-Yves era prea afectată de artrită ca să se poată descurca singură în casă. Şi soţul ei era bolnav. Nimic nu li se păru suspect.

În seara aceea îi povesti lui Jean-Yves. Se îndreptau către altă misiune în urma căreia aveau să primească arme, muniţie şi câteva aparate de radio.

— M-am speriat de moarte, îi mărturisi.

— Şi eu m-am speriat uneori, spuse el cu sinceritate. Nimeni nu vrea să fie împuşcat.

— Aş prefera să mor decât să mă întorc acolo de unde am venit sau într-un loc mai rău, recunoscu ea.

— Eşti foarte curajoasă, o asigură, privindu-i chipul scăldat de lumina lunii.

Îi plăcea să lucreze şi să stea de vorbă cu ea. Uneori venea noaptea numai ca să poată discuta. Acum, că fraţii săi pieriseră, se simţea singur. Amadea avea un suflet bun. Îi plăceau şi celelalte aspecte ale persoanei ei, însă niciodată nu-i spusese asta. Nu voia s-o jignească sau s-o sperie. Amadea vorbea mult despre mănăstire. Era tot ceea ce cunoscuse vreodată şi-i era foarte dor de viaţa de acolo. El îi iubea inocenţa şi tăria. Era o combinaţie ciudată. Niciodată nu fugea de muncă şi de responsabilităţi şi nu-i era teamă să-şi asume riscuri. Era la fel de curajoasă ca bărbaţii din echipă, iar aceştia o respectau cu toţii.

În toamnă şi în iarnă participă la fiecare misiune. Jean-Yves o învăţă să folosească radioul pe unde scurte şi să încarce un pistol. O învăţă să tragă pe câmpul din proprietatea unchiului său. Ţintea foarte bine, avea reflexe bune, era rapidă şi fermă. Cel mai important însă, avea un suflet bun.

Cu două zile înainte de Crăciun îl ajută să transporte la Lyon patru băieţi evrei. Părintele Jacques promisese că se va ocupa de ei, dar apoi nu mai putuse. Lui Jean-Yves îi fusese teamă să nu-i pună în pericol pe ceilalţi, aşa că îi duseră la Jean Moulin, doar ei doi, după care se întoarseră singuri. Unul dintre băieţi fusese bolnav, iar Amadea îl ţinuse în braţe şi avusese grijă de el.

— Eşti o femeie minunată, Amélie, îi spuse Jean-Yves. Pe drum îi opriră doi soldaţi care le verificară actele. Este prietena mea, preciză el în treacăt, iar soldatul dădu din cap.

— Noroc, zâmbi el. Crăciun fericit, adăugă lăsându-i să treacă.

— Nenorocitul, mormăi Jean-Yves după ce plecă. Privind-o, murmură. Aş vrea să fie adevărat.

Amadea nu-i dădu atenţie; se gândea la băieţelul bolnav şi spera că avea să-şi revină. Fusese ascuns trei luni într-un tunel şi suferea de o bronşită acută. Era norocos că rămăsese în viaţă.

— Poftim?

— Ziceam că mi-ar plăcea să fie adevărată afirmaţia că tu eşti prietena mea.

— Nu, nu se poate, făcu ea uimită. Ce prostie!

Îi vorbea pe un ton matern, iar el se strâmbă cu atitudinea unui copil, nu a unui bărbat care îşi risca în permanenţă viaţa pentru Franţa.

— Ba da, se poate. Şi nu e o prostie. O prostie e să te închizi într-o mănăstire pentru tot restul vieţii. Asta-i o prostie.

— Nu, nu-i adevărat. Asta e viaţa pe care-o vreau.

— De ce? De ce ţi-e teamă? De ce te ascunzi? Ce e aşa de groaznic în lumea reală?

Aproape că ţipa la ea, însă era îndrăgostit de ea de luni de zile şi era frustrat de felul în care stăteau lucrurile. Păreau doi copii care se certau.

— Nu mă ascund de nimic. Cred în ceea ce fac. Iubesc mănăstirea şi viaţa de călugăriţă. Amadea se bosumflă şi îşi încrucişă mâinile, într-un gest tipic. Încă îi era dor de rasă şi se simţea dezgolită fără ea.

— Te-am văzut în seara asta cu copiii aceia, mai ales cu băieţelul bolnav. Trebuie să ai copii. Pentru aşa ceva sunt făcute femeile. Nu-ţi poţi refuza asta.

— Ba pot. Am alte lucruri.

— De exemplu? La mănăstire nu ai decât sacrificiu, singurătate şi rugăciuni.

— N-am fost niciodată singură la mănăstire, Jean-Yves. Uneori mă simt mult mai singură aici.

Era adevărat. Îi era dor de viaţa la mănăstire şi de surori. De Maica Superioară. De mama ei şi de Daphne. Îi era dor de foarte multe lucruri, dar era recunoscătoare că se afla acolo.

— Şi eu mă simt singur, spuse el cu tristeţe, privind-o. Apoi văzu că îi curgeau lacrimi pe obraji. *Ma pauvre petite,* exclamă el, trăgând pe dreapta. Îmi pare rău. N-am vrut să ţip la tine.

— E în regulă. Amadea izbucni în plâns, iar Jean-Yves o luă în braţe. Nu putea să se oprească. Într-un fel, era mai greu din cauza Crăciunului. Şi în anul precedent fusese la fel. Mi-e tare dor de ele, gemu ea. Nu pot să cred că nu mai sunt… sora mea era atât de frumoasă… şi biata de mama, care ar fi făcut orice pentru noi. Nu se gândea niciodată la ea… mă obsedează soarta lor… ştiu că n-o să le mai văd niciodată… O, Jean-Yves…

Plânse în braţele lui multă vreme. Era prima dată când îşi permitea să se descarce. Se forţa să nu se gândească niciodată la ceea ce li se întâmplase. Auzise poveşti de groază despre Ravensbrück. Nu-i venea să creadă că nu mai erau, dar, în adâncul sufletului, ştia că asta era situaţia.

— Ştiu… ştiu… Şi mie mi se întâmplă asta. Mi-e dor de fraţii mei… cu toţii am pierdut oameni dragi. Nu mai e nimeni care să nu fi pierdut vreo persoană apropiată.

Fără să se gândească, o sărută, iar ea îi răspunse la sărut. Toate lunile de reţineri şi de respect pentru jurămintele ei, pentru viaţa pe care spunea că o voia, pentru mănăstirea la care dorea să se întoarcă dispăruseră. El nu voia s-o piardă. Voia să-şi petreacă tot restul vieţii cu ea, să aibă copii cu ea şi să aibă grijă de ea. Nu se mai aveau decât unul pe celălalt. Toţi cei pe care-i iubiseră dispăruseră. Erau ca doi supravieţuitori, singuri pe o barcă de salvare care plutea pe o mare furtunoasă, care, din senin, se agăţaseră unul de celălalt.

Amadea nu avea idee ce i se întâmpla, dar fu atât de copleşită de valurile disperării şi ale pasiunii, încât nu se putu opri. Înainte ca vreunul dintre ei să se poată controla, făceau dragoste în camion şi ea simţea că era tot ce-şi dorise vreodată. Ca şi cum devenise brusc o altă persoană, nu femeia ce fusese în toţi acei ani. Războaiele făceau lucruri ciudate şi transformau oamenii aşa cum o transformaseră şi pe ea. Dădu uitării toate jurămintele, surorile, mănăstirea, chiar şi dragostea pentru Dumnezeu. Tot ce voia şi ce avea nevoie în clipa aceea era Jean-Yves, iar el avea la fel de multă nevoie de ea. Amândoi trecuseră prin prea multe, pierduseră prea multe, fuseseră curajoşi de prea multe ori pentru prea mulţi oameni, supravieţuiseră prea multor terori cu zâmbetul pe buze. În seara aceea toate zidurile lor se năruiră. La final o ţinu în braţe, suspinând în părul ei lung şi blond, în timp ce ea voia doar să-l liniştească. El era copilul pe care nu-l avusese şi pe care nu avea să-l aibă niciodată, singurul bărbat pe care-l dorise sau îl iubise în viaţa ei. Îşi

reproşase asta de mii de ori în timp ce se ruga în camera ei, dar acum nu voia decât să fie a lui.

Încet, îşi reveniră în simţiri, iar el o privi îngrozit.

— Mă urăşti? Nu o luase cu forţa, ea îl dorise şi îl primise. Se doriseră reciproc şi aveau mai multă nevoie unul de altul decât ştiuseră vreodată. Trecuseră prin mult prea multe şi, chiar dacă nu îşi dădeau seama, preţul plătit era enorm.

— Nu te-aş putea urî vreodată. Te iubesc, Jean-Yves, murmură ea. O parte a sufletului ei înţelegea ce se întâmplase şi îi iertă pe amândoi.

— Şi eu te iubesc. Dumnezeule, cât de mult te iubesc. Ce-o să facem?

Ştia cât de importantă era pentru ea vocaţia de călugăriţă, dar mereu i se păruse că făcea o greşeală.

Era o femeie prea frumoasă şi prea iubitoare ca să se ascundă într-o mănăstire pentru tot restul vieţii. Însă de când se cunoscuseră asta era viaţa pe care spunea că şi-o dorise mereu.

— Chiar trebuie să hotărâm asta acum? Nu sunt sigură dacă nu cumva am comis un păcat teribil sau dacă aşa trebuie să fie. Poate asta are Dumnezeu în plan pentru mine. Să vedem ce se întâmplă şi să ne rugăm puţin, spuse ea cu înţelepciune, în timp ce el o ţinea în braţe. Nu avea idee unde urma să o ducă Dumnezeu, dar ştia că trebuia să exploreze acest nou drum. I se părea că, într-un mod ciudat, era ceea ce trebuia să facă.

— Dacă ţi se întâmplă ceva vreodată, Amélie, o să mor.

— Nu, n-o să mori. O să te aştept în rai şi o să fie foarte bine când soseşti.

Avea ochii în lacrimi, dar era foarte fericită cu el. Nu mai trăise niciodată o asemenea stare. Era o altfel de dragoste decât cea pentru mănăstire, o nouă viaţă plină de bucurii care o încântau. Pentru prima dată se simţea frivolă şi tânără. Preţ de o clipă, viaţa nu i se mai păru atât de serioasă, iar tragediile ce-i înconjurau păliră. De asta aveau nevoie amândoi pentru a înfrunta realitatea, cel puţin deocamdată.

— Dumnezeule, cât te iubesc, spuse el în timp ce se aranjau, chicotind ca doi copii.

Intenţiona să-i ceară mâna, dar nu voia s-o bruscheze, în seara aceea făcuse un pas mare. Poate că ea avea dreptate, dacă aşa le era sortit, restul avea să vină repede. Toate la timpul lor. Nu trebuia să hotărască totul într-o noapte. Dacă ar fi fost după el, ea avea să fie soţia lui şi mama copiilor

lui. Spera ca Dumnezeu să fie de acord şi ca Amadea să fie dispusă să renunţe la visul ei de a se întoarce la mănăstire. Dar era mult prea devreme. Amândoi încă erau uimiţi de ceea ce făcuseră.

Vorbiră încet pe drumul spre casă, iar el o sărută şi o luă în braţe înainte de a se despărţi.

— Nu uita nicio secundă că te iubesc. În seara asta a fost doar începutul. Nu a fost o greşeală sau un păcat. O să încep să mă duc din nou la biserică, promise el.

Nu mai intrase într-un lăcaş de cult de când muriseră fraţii lui. Încă era prea supărat pe Dumnezeu.

— Poate de-asta m-a şi trimis la tine, ca să te întorci la biserică.

Indiferent de motiv, părea la fel de fericită ca el, deşi era uluită de ceea ce făcuseră. Spre marea ei mirare, nu avea remuşcări, ci se simţea fericită şi îndrăgostită. Şi ea ştia că avea să le ia mult timp să se lămurească. Era una dintre consecinţele războiului.

În noaptea aceea, înainte să adoarmă, se gândi la el şi, uimită, constată că avea conştiinţa împăcată. În mod ciudat, i se părea că făcuse ceea ce trebuia. Se întreba dacă acesta fusese planul lui Dumnezeu în privinţa ei. Încă medita la acest lucru atunci când adormi.

A doua zi dimineaţa, când se trezi, constată că el trecuse pe acolo în drum spre serviciu şi îi lăsase lângă hambar un bucheţel de flori de iarnă cu un bilet: „Te iubesc. J-Y.” Amadea puse hârtia în buzunar zâmbind şi se duse să mulgă vacile care o aşteptau. Pentru prima dată în viaţă se simţea femeie. Din senin, încerca toate senzaţiile pe care şi le refuzase şi pe care intenţionase să şi le refuze pentru totdeauna. Viaţa ei se schimbase complet şi nu putea şti care drum era cel corect, cel fascinant pe care tocmai pornise cu Jean-Yves sau cel care însemnase atât de mult pentru ea în toţi anii dinainte. Tot ce ştia şi ce spera era că, în timp, răspunsurile aveau să vină, iar misterul avea să se desluşească.

Capitolul 20

Pentru tot restul iernii, Amadea se implică în continuare în misiuni împreună cu el. Englezii paraşutau în permanenţă provizii şi oameni. Într-o seară sosi un ofiţer englez; după ce îl ajutară să-şi îngroape paraşuta şi îl trimiseră acolo unde avea treabă într-o uniformă SS, Jean-Yves o întrebă pe Amadea dacă auzise de el. Era lordul Rupert Montgomery, unul dintre fondatorii sistemului de transport prin care fuseseră evacuaţi din Europa zece mii de copii înainte de începerea războiului.

— Am rugat-o pe mama să o trimită şi pe sora mea, îi povesti Amadea mohorâtă în timp ce se îndreptau spre casă. Nu s-a gândit că vom avea vreo problemă şi-i era teamă că i se va întâmpla ceva pe drum. Atunci avea treisprezece ani. Au deportat-o la şaisprezece. Lordul Montgomery a făcut un lucru minunat pentru mulţi copii.

— E un om bun. Ne-am întâlnit şi anul trecut, spuse Jean-Yves.

Relaţia lor era tot mai strânsă. El îi vorbise despre căsătorie, dar Amadea nu era sigură. Încă nu ştia dacă Dumnezeu voia ca ea să se întoarcă la mănăstire, însă această perspectivă i se părea mult mai dificilă acum. Omorâse un bărbat, chiar dacă din greşeală şi era profund îndrăgostită de altul. Făceau dragoste oricând aveau ocazia, fiindcă Jean-Yves nu prea putea să se abţină. Îşi jură că sub nicio formă nu avea s-o lase să se întoarcă la mănăstire după război. Dumnezeu nu putea să vrea asta. Era o viaţă anormală, din punctul lui de vedere, iar el era îndrăgostit la culme.

Serge veni în primăvară ca să-i vadă. Era 1943. Fără să i se explice, observă ce se întâmplase între Amadea şi Jean-Yves. Când se întoarse la Paris îi spuse fratelui său Pierre că ordinul carmelitelor avea să piardă o frumoasă călugăriţă după război. Era însă profund impresionat de munca desfăşurată de cei doi. Misiunile lor avuseseră succes şi, după câte spunea Jean-Yves, ea era neînfricată, deşi avea mereu grijă să nu-i pună în pericol pe membrii celulei.

Serge şi Jean-Yves vorbiseră să arunce în aer un depozit german de muniţii din apropiere, peste câteva săptămâni. Jean-Yves insistase ca Amadea să nu-l însoţească în această misiune. Serge ar fi lăsat-o pe ea să hotărască, dar înţelegea îngrijorarea bărbatului. Era îndrăgostit de ea. Pe de altă parte, aveau nevoie de ajutorul ei, era bună şi rapidă, după

câte auzise. Serge avea mai multă încredere în ea decât în oricine altcineva din Melun, cu excepţia lui Jean-Yves.

Amadea era de acord cu Serge. Voia să meargă cu Jean-Yves în misiune. Războiul începea să-şi schimbe cursul. Germanii capitulaseră la Stalingrad în februarie, aceasta fiind prima înfrângere a armatei lui Hitler. Acum trebuia să facă tot ce puteau în Franţa ca să-l înfrângă şi aici. Fără discuţie, dinamitarea arsenalului avea să reprezinte o lovitură importantă.

În următoarele săptămâni planificară cu atenţie misiunea, iar Amadea îl convinse în sfârşit. Era împotriva tuturor instinctelor sale de protecţie, însă Jean-Yves acceptă ca ea să participe. Decizia finală îi aparţinea, ca lider al celulei, însă adevărul era că nu prea aveau oameni. Doi dintre cei mai buni erau bolnavi.

Jean-Yves, Amadea, două femei, Georges şi un alt bărbat porniră spre depozitul de muniţie într-o noapte. Luară două camioane şi ascunseră în spatele acestora o cantitate importantă de explozibil. Amadea era în acelaşi camion cu Jean-Yves. Doi dintre bărbaţi ieşiră şi tăiară gâturile santinelelor. Era cea mai periculoasă misiune pe care o avuseseră vreodată. Aşezară cu grijă explozibilele în jurul depozitului şi apoi, după cum planificaseră, toţi, mai puţin Jean-Yves şi Georges, fugiră înapoi la camioane. Ştiau că aveau la dispoziţie doar câteva clipe pentru a da foc şi a ieşi. Explozibilul pe care-l foloseau era brut, dar era cel mai bun pe care-l putuseră găsi. Înainte de a se întoarce la camioane, Amadea auzi o explozie teribilă, iar cerul se lumină cu cel mai mare foc de artificii pe care-l văzuse vreodată. Ea şi ceilalţi se priviră îngrijoraţi, în timp ce porneau camioanele, fiindcă nu era nici urmă de Georges sau Jean-Yves.

— Hai! Hai! strigă un membru al echipei, însă nu-i puteau lăsa acolo pe cei doi. Toate forţele militare locale aveau să sosească dintr-o clipă în alta şi, dacă-i găseau, aveau să-i lichideze. Celelalte două femei îl aşteptau pe Georges în al doilea camion. Amadea se afla lângă uşa camionului ei.

— Nu plec, murmură ea printre dinţi, însă, privind în spate, văzu un cerc de foc enorm, iar al doilea camion porni în trombă.

— Nu putem să aşteptăm, o rugă bărbatul de lângă ea. Aveau să fie prinşi dacă mai rămâneau, iar Amadea ştia asta.

— Trebuie, spuse ea. Deodată, din spate se auziră mai multe explozii, iar camionul se zgudui. Focul se răspândea, sirenele începuseră să urle. Fără să ezite, apăsă acceleraţia şi

porni şi ea. Cele două camioane goniră pe câmp, iar Amadea tremura din cap până-n picioare când parcară în hambarul unde ţineau vehiculele. Era o minune că nu fuseseră prinşi şi ştia că aşteptaseră prea mult. Îi pusese în pericol pe toţi ceilalţi de dragul omului pe care-l iubea. Rămaseră în hambar, în întuneric, ascultând exploziile şi plângând încet. Nu puteau decât să se roage ca Jean-Yves şi Georges să se fi salvat, dar Amadea nu vedea cum ar fi putut. Explozibilele se declanşaseră mult mai repede decât se aşteptaseră şi era aproape sigur că cei doi bărbaţi fuseseră răniţi grav sau chiar omorâţi pe loc.

— Îmi pare rău, le spuse celorlalţi, cu vocea tremurândă. Ar fi trebuit să plecăm mai devreme.

Dădură din cap, ştiind că era adevărat, dar nici ei nu voiseră să-i părăsească pe tovarăşii lor. Amadea le pusese tuturor vieţile în pericol aşteptând prea mult. Abia reuşiseră să scape.

În noaptea aceea merse pe jos până la fermă, ascultând exploziile şi privind cerul puternic luminat. Stătu în pat ore întregi, rugându-se pentru el. A doua zi dimineaţa vestea împânzi regiunea. Armata căuta dovezi pretutindeni, dar nu reuşi să găsească nimic. Oamenii de la ferme îşi vedeau în linişte de treburi. Nemţii găsiseră doi bărbaţi morţi, atât de arşi încât nu puteau fi recunoscuţi, cu actele făcute cenuşă. Neştiind ce altceva să facă, luară patru băieţi de la o fermă din vecinătate şi-i împuşcară, ca un avertisment pentru ceilalţi. Toată ziua aceea Amadea rămase în cameră, în stare de şoc. Nu numai că murise Jean-Yves, ci fuseseră omorâţi patru băieţi nevinovaţi. Era un preţ mult prea mare pentru libertate şi pentru distrugerea armelor pe care nemţii le-ar fi folosit ca să-i ucidă pe atâţia alţii. Însă bărbatul pe care-l iubea murise, iar ea fusese responsabilă pentru moartea a opt oameni: Georges şi Jean-Yves, patru băieţi tineri şi chiar şi cele două santinele cărora le tăiaseră gâtul. Avea prea multe pe conştiinţă pentru o femeie care odinioară voise să fie mireasa lui Dumnezeu. Pentru prima dată, jelindu-l pe singurul bărbat pe care-l iubise, ştiu că, atunci când avea să se termine războiul, trebuia să se întoarcă. Trebuia să-şi petreacă tot restul vieţii la mănăstirea de carmelite ca să-şi ispăşească păcatele.

Capitolul 21

Serge aşteptă trei săptămâni înainte să vină de la Paris la Melun. Auzise ştirea şi era mulţumit de rezultatul misiunii. Nemţii fuseseră grav afectaţi în urma sabotajului. Însă era devastat de moartea lui Jean-Yves, unul dintre cei mai buni oameni ai lor. Ţinea neapărat să stea de vorbă cu Amadea.

O găsi la fermă, tăcută şi doborâtă de durere. Englezii încă mai paraşutau oameni şi provizii, dar ea nu mai fusese în nicio misiune.

Se aşeză lângă ea şi îi spuse că aveau nevoie de ajutor pentru a putea aduce oameni şi provizii în siguranţă.

— Nu pot, murmură ea aruncându-i o privire chinuită.

— Ba poţi. Dacă ai fi murit tu, el ar fi luptat în continuare. Trebuie s-o faci pentru el şi pentru Franţa.

— Nu-mi pasă. Mi-am mânjit prea mult mâinile de sânge.

— Nu tu ţi-ai mânjit mâinile, ci ei. Şi dacă nu-ţi continui activitatea, sângele va fi al nostru.

— Au omorât patru băieţi tineri, spuse ea, îngreţoşată. Moartea lor o apăsa la fel de mult ca şi moartea lui Jean-Yves.

— Şi vor omorî şi mai mulţi dacă nu-i oprim. Este singurul lucru pe care-l putem face. Nu avem altă şansă. Englezii se bizuie pe noi. Urmează o misiune importantă în curând. Nu avem timp să instruim alţi oameni. Oricum, am nevoie de tine chiar acum pentru altceva.

— Pentru ce? întrebă Amadea. Lui Serge i se păru că are chipul cenuşiu. O presa fiindcă ştia că trebuia să reintre în joc. Era prea bună ca să renunţe, iar lui îi era teamă ca pierderea lui Jean-Yves să n-o doboare de tot. Era răvăşită de durere.

— Am nevoie să duci doi copii evrei în Dordogne. Avem acolo o casă sigură pentru ei.

— Câţi ani au? întrebă ea fără prea mare interes.

— Patru şi şase ani.

— Şi ce mai caută aici? păru surprinsă. Cea mai mare parte a copiilor evrei, dacă nu toţi, fuseseră deportaţi din Franţa în urmă cu un an. Restul erau ascunşi.

— Îi ascundea bunica lor. A murit săptămâna trecută. Trebuie să-i salvăm. Vor fi în siguranţă în Dordogne.

— Şi cum se presupune că vom ajunge acolo? Amadea se simţea deznădăjduită.

— Avem acte pentru ei. Seamănă cu tine. Amândoi sunt blonzi cu ochi albaştri. Doar mama lor era evreică. Au

deportat-o, iar tatăl a fost ucis.

La fel ca mulţi alţii, din păcate, copiii aceia nu mai aveau familie.

Amadea începu să-i spună că nu se simţea în stare, însă îşi aminti de jurămintele făcute şi se gândi la mama ei, la Daphne şi la Jean-Yves. Brusc, îşi dădu seama că le-o datora, poate ca reparaţie pentru vieţile pe care le luase. Redevenise călugăriţă. Jean-Yves luase cu el femeia care fusese. Ştia că nu avea să mai fie nicicând acea persoană, însă sora Tereza din Carmel nu ar fi refuzat misiunea. Încuviinţă, dând încet din cap. Nu avea altă opţiune. Serge fu mulţumit. Acceptase această misiune atât pentru copii, cât şi pentru ea. Nu-i plăcea cum arăta de la moartea lui Jean-Yves şi nici acestuia nu i-ar fi plăcut. Într-un fel, Serge acţiona pentru defunctul său prieten, dar şi pentru Amadea şi pentru cei doi orfani.

— Îi vom aduce aici mâine-seară. Până atunci o să avem şi actele lor şi ale tale. Trebuie să-ţi ascunzi celelalte acte în căptuşeala valizei. Documentele o să ateste că eşti mama lor şi că te duci la Besse, să-ţi vizitezi rudele. Besse se afla în centrul regiunii Dordogne, de unde era tatăl Amadeei. Nu fusese niciodată acolo, dar mereu voise să se ducă. Se întreba dacă avea să-i vadă castelul pe drum, deşi numai asta n-o preocupa în acel moment. Va trebui să împrumuţi maşina de la fermă, adăugă Serge. Ştia că nu avea să fie o problemă.

Petrecu restul zilei rugându-se în cameră, după ce-şi termină treburile. Nu prea mâncase în ultimele săptămâni şi se vedea. A doua zi îşi cusu actele pe numele de Amélie Dumas în căptuşeala valizei. Ştia că în seara aceea avea să le primească pe celelalte.

După cină, cei mici sosiră însoţiţi de una dintre membrele celulei pariziene. Erau doi copii frumoşi, care păreau îngroziţi. Stătuseră ascunşi într-o pivniţă doi ani de zile, iar singura rudă care le mai rămăsese tocmai murise. Serge avea dreptate. Erau adorabili şi semănau cu ea, făcând-o să se întrebe cum ar fi arătat copiii lor dacă ea şi Jean-Yves şi-ar fi întemeiat o familie. Dar nu mai avea rost să se gândească la asta acum. Vorbi puţin cu micuţii, apoi le dădu de mâncare şi îi culcă în patul ei. Ea dormi pe podea, lângă ei. Băieţelul o ţinu de mână pe surioara lui toată noaptea. Amândoi înţeleseseră ce aveau de făcut. Ea se prefăcea că ea era mama lor şi ei trebuiau să-i spună *Maman.* Chiar dacă erau interogaţi de nişte soldaţi înspăimântători. Amadea le

promise că nu avea să li se întâmple nimic rău şi se rugă să fie aşa.

Plecară a doua zi dimineaţa, imediat după micul dejun, în maşina unchiului lui Jean-Yves. Ştia că putea parcurge drumul în şase sau şapte ore. Luă mâncare, ca să nu trebuiască să se oprească nicăieri. Ajunseră la un punct de control şi le arătă soldaţilor actele. Aceştia se uitară la ea, apoi la copii, îi dădură hârtiile înapoi şi le făcură semn să treacă. Era cea mai simplă misiune de până atunci, iar copiii dormeau în maşină, ceea ce-i dădea timp să se gândească. Se simţea mai bine şi se bucura că fusese de acord. Erau doi copii adorabili şi-i părea rău pentru ei. Îi ducea la un membru al celulei din Dordogne, care avea să-i ascundă în casa ce le fusese pusă la dispoziţie. Acesta spusese că Amadea putea petrece acolo o noapte înainte să se întoarcă. Era un drum lung.

La patru după-amiaza sosiră în satul care părea să nu fi cunoscut războiul. Regiunea era foarte frumoasă, cu o vegetaţie luxuriantă. Găsi uşor adresa ce-i fusese indicată. O aştepta un tânăr blond, cu ochi albaştri, la fel ca ea şi copiii. Arăta de parcă era tatăl lor, aşa cum şi ea părea mama lor. Îi mulţumi pentru că-i adusese.

— Vrei să vii cu mine sau rămâi aici?

Ideea despărţirii îi îngrijoră pe copii. Era singura persoană pe care o ştiau acolo, deşi abia o cunoscuseră. Încercă să-i liniştească, dar amândoi începură să plângă.

— Vin şi eu, îi spuse bărbatului pe care îl cunoştea sub numele de Armand. Acesta se urcă în maşină şi îi spuse unde să meargă. Peste cinci minute, treceau pe lângă un castel impozant, iar el îi spuse să intre în curte. Aici? Ea păru surprinsă. Asta e casa conspirativă? Era un imobil vechi şi frumos, cu multe acareturi, grajduri şi o curte enormă. Cui îi aparţine? întrebă ea curioasă. Nu puteau fi departe de căminul tatălui ei, deşi nu era foarte sigură unde se afla acesta.

— Mie, spuse el. Văzându-i privirea uimită, izbucni în râs. Într-o bună zi. Până una, alta este a tatălui meu.

Amadea zâmbi admirativ, pregătindu-se să coboare din maşină. Copiii se uitau uimiţi la castel. După doi ani petrecuţi într-o pivniţă din suburbiile Parisului, simţeau că ajunseseră în rai. Tânăra femeie ştia că cei doi copii aveau acte care le atestau originea aristocratică. Erau, teoretic, rude îndepărtate ale proprietarului.

O menajeră bătrână îi duse să ia masa, în timp ce un domn în vârstă cobora treptele castelului. Amadea presupuse

că era tatăl lui Armand. Bătrânul distins îi strânse mâna cu multă cordialitate. Armand făcu prezentările. Nu-i cunoştea decât numele de pe cele mai recente acte, Philippine de Villiers.

— Aş vrea să ţi-l prezint pe tatăl meu. Contele Nicolas de Vallerand.

Amadea se uită la el cu ochi mari şi văzu asemănarea, deşi era mai bătrân decât era tatăl ei ultima dată când îl văzuse. Antoine murise la patruzeci şi patru de ani, iar acum ar fi avut şaizeci. Îşi mută privirea de la unul la altul, dar nu spuse nimic. Armand îşi dădu seama că se întâmplase ceva. Contele o invită înăuntru. În timpul mesei, Amadea privi în jur tăcută, iar contele îi observă tăcerea îndurerată, dar nu spuse nimic.

— E o casă frumoasă. A fost construită în secolul al şaisprezecelea şi renovată peste vreo două sute de ani. Mi-e teamă că are mare nevoie de reparaţii. Nu are cine să se ocupe de asta până nu se termină războiul. Prin acoperiş curge apa ca printr-o sită.

Bătrânul îi zâmbi. O privea ca şi cum ar fi cunoscut-o. Amadea ştia de ce, ea era imaginea vie a tatălui său. Se întrebă ce avea să se întâmple dacă îi spunea adevărul. Lucrurile trebuiau să se fi schimbat, dacă ascundea copii evrei. Era o ironie a sorţii: tatăl ei fusese surghiunit pentru totdeauna fiindcă se însurase cu o evreică.

Terminară cina, iar contele o invită să se plimbe prin grădină, spunându-i că era opera aceluiaşi arhitect care proiectase grădinile de la Versailles. Se simţea ciudat plimbându-se prin aceleaşi holuri, încăperi şi locuri prin care umblase tatăl ei când era adolescent şi, când ieşiră afară, lacrimile îi năpădiră ochii. Aceleaşi încăperi răsunaseră de vocea şi de râsetele lui când era mic. Erau ecourile trecutului ei, pe care le împărţea cu aceşti doi oameni, chiar dacă ei nu ştiau.

— Te simţi bine? se interesă Armand îngrijorat. Tatăl lui îi aştepta deja în grădină.

Amadea încuviinţă din cap şi se mulţumi să admire împrejurimile.

— Ai avut mare curaj să vii singură cu aceşti copii până aici, remarcă stăpânul castelului. Dacă aş fi avut o fiică nu sunt sigur că aş fi lăsat-o să facă asta. De fapt, sunt sigur că m-aş fi opus. Apoi îşi privi fiul, se încruntă şi coborî vocea: Mă îngrijorează şi Armand. Dar nu prea mai avem de ales pe vremurile astea, nu-i aşa?

De fapt, aveau de ales. Alţii făceau alegeri diferite. Amadeei îi plăcea alegerea pe care o făcuse ea şi pe care o făcuseră Armand şi tatăl lui.

Se plimbară prin grădinile odinioară minunate, iar contele nu o întrebă nimic despre ea. Era mai bine să nu ştie prea multe. Toată lumea era precaută. Era periculos să vorbeşti prea mult cu oricine. Când se aşeză pe una dintre băncile de marmură, învechite de vreme, Amadea îl privi cu ochi trişti.

— Nu ştiu de ce, spuse el cu blândeţe, însă am senzaţia că te cunosc, că ne-am mai întâlnit undeva. Aşa e? Bărbatul abia se apropia de şaizeci de ani, nu avea cum să fie senil, dar părea confuz, ca şi cum auzea voci din alte vremuri şi nu era sigur ce auzea sau ce vedea. Ne-am mai întâlnit? o întrebă din nou. Nu i se părea probabil, dar poate că uitase. Cum stătea acolo, uitându-se la el, Amadea semăna foarte mult cu Armand.

— L-aţi cunoscut pe tatăl meu, rosti ea cu voce joasă, fixându-l în permanenţă cu privirea.

— Serios? Cum îl chema?

— Antoine de Vallerand, spuse ea liniştită. Nicolas era fratele lui, unchiul ei, iar Armand îi era văr. Toţi trei tăcură o clipă nesfârşită, iar apoi, fără să scoată un cuvânt, bătrânul, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji, o luă în braţe.

— O, Doamne… Doamne… Multă vreme nu putu spune nimic altceva. Era copleşit de amintirile pe care i le trezise. Ştiai asta când ai venit? Se întreba dacă din acest motiv acceptase misiunea.

— Nu înainte să ajung aici şi ca Armand să vă menţioneze numele. Vă puteţi închipui că am fost şocată, adăugă râzând printre lacrimi. Am vrut să spun ceva la cină, dar mi-era teamă că-mi veţi cere să plec. Am vrut să mă bucur puţin. Tata îmi povestea mereu despre locul acesta, despre casa în care crescuse.

— Nu l-am iertat niciodată pe tatăl nostru pentru ceea ce a făcut. L-am urât pentru asta şi m-am urât pe mine fiindcă nu am avut curajul să-l sfidez. Aproape că n-am mai vorbit deloc după plecarea lui Antoine. Când a murit tata, am vrut să-l rog pe Antoine să se întoarcă acasă şi să ne ierte. Dar el şi-a pierdut viaţa după două săptămâni, iar soţia mea a murit peste un an. Am vrut să-i scriu mamei voastre şi să-mi cer iertare, însă nu o cunoscuserăm niciodată şi eram sigur că ne ura pe toţi. Am trimis o scrisoare de condoleanţe şi atât.

— Nu va urât, îl asigură Amadea. Familia ei s-a purtat şi mai rău cu ea. I-au trecut numele în cartea morţilor şi n-au lăsat-o să-şi vadă mama pe patul de moarte sau să meargă la

înmormântare. Bunica venea pe la noi de vreo doi ani şi aşa am cunoscut-o, dar pe ceilalţi nu i-am întâlnit niciodată.

— Unde sunt acum? întrebă el îngrijorat, iar Amadea respiră adânc înainte să răspundă. Nu urmau decât veşti rele.

— Toată familia a fost deportată în Noaptea de Cristal. Se pare că au fost trimişi la Dachau, dar nu sunt sigură. Mama şi sora mea au fost deportate la Ravensbrück, acum doi ani. N-am mai aflat nimic de ele.

Nicolas era îngrozit.

— Şi tu ai venit aici?

Părea nedumerit, iar Armand o privea interesat. Era o femeie minunată, îşi dorea să fi avut o soră ca ea. El şi contele se hotărâseră să se alăture Rezistenţei împreună, nu se aveau decât unul pe altul şi acest castel, care se afla într-o stare deplorabilă, la fel ca toate locuinţele din jur.

— Am stat cinci luni în lagărul din Theresienstadt. Înainte, după deportarea mamei, m-au ascuns nişte prieteni. Timp de şase ani stătuserăm la o mănăstire de carmelite.

— Erai călugăriţă? Armand părea şocat.

— Încă sunt, presupun, răspunse ea, deşi se gândea că, pentru o vreme, îşi pusese planurile sub semnul întrebării. Dar acum era din nou sigură. De când murise Jean-Yves, îşi regăsise vocaţia. Nu mai era sigură că o pierduse vreodată. Pur şi simplu făcuse un ocoliş, în circumstanţe extraordinare. Sunt sora Tereza din Carmel. După război mă voi întoarce. A trebuit să plec de la mănăstire ca să nu-i pun în pericol pe ceilalţi.

— Eşti o fată remarcabilă, spuse unchiul ei, luând-o de umeri. Tatăl tău ar fi foarte mândru de tine dacă ar trăi. Eu sunt mândru şi abia te-am cunoscut. Apoi o privi cu speranţă: N-ai putea să mai rămâi? Aveau să-şi povestească extrem de multe lucruri şi voia să afle totul despre anii din viaţa fratelui său în care nu fusese prezent.

— Nu cred că ar fi înţelept, zise ea precaută, dând dovadă de proverbiala judecată a carmelitelor, aşa cum ar fi spus Serge. Mi-ar plăcea să revin, dacă îmi daţi voie, adăugă politicoasă.

Nicolas observă că era foarte bine educată.

— Aş fi distrus dacă nu te-ai întoarce.

Apoi intrară în casă şi-şi petrecură restul nopţii discutând. În cele din urmă, ea se duse să se întindă câteva ore înainte de plecare.

Îi sărută pe copii, care se despărţiră de ea plângând. Promisese că se va întoarce, iar unchiul ei o rugase să aibă grijă de ea. Îi vedea în oglinda retrovizoare, stând în curte,

făcându-i cu mâna, apoi coti şi nu-i mai văzu. Fusese una dintre cele mai frumoase nopţi din viaţa ei şi îşi dori ca Jean-Yves şi tatăl ei să-i fi fost alături. Pe drumul de întoarcere la Melun, îi simţi aproape de ea, la fel ca pe mama ei şi pe Daphne. Făceau cu toţii parte dintr-un lanţ neîntrerupt care lega prezentul, trecutul şi viitorul.

Capitolul 22

Drumul spre Melun se desfăşură fără incidente. Amadea fu oprită o singură dată la un punct de control, însă soldaţii o lăsară să plece destul de repede. Aproape că nici nu se uitară la actele ei. Unul îi făcu zâmbind cu mâna.

Spre seară ajunsese deja la fermă. Săptămâna următoare li se alătură din nou celorlalţi la primirea proviziilor paraşutate, urmându-şi rutina obişnuită. Englezii le mai trimiseseră încă două aparate radio pe unde scurte, pe care le ascundeau la fermele învecinate.

La sfârşitul lui septembrie, Serge veni iarăşi în vizită. Îi plăcea să vorbească direct cu membrii echipei ori de câte ori avea ocazia. Voia să-i cunoască mai bine, ca să fie sigur că nu-i puneau în pericol pe ceilalţi şi că erau la fel de loiali cum îi credea. Avea un simţ special pentru aceste lucruri. De data aceasta voia să discute cu Amadea. Auzise de la ceilalţi că fusese deprimată multă vreme din cauza lui Jean-Yves şi că încă se învinovăţea nu numai pentru moartea lui şi a lui Georges, ci şi pentru executarea celor patru băieţi. Mai rău, îi era teamă că Jean-Yves murise drept pedeapsă pentru păcatele ei. Serge se ataşase de ea şi îi respecta judecata, curajul şi nervii tari. Voia să se asigure că era bine şi să discute cu ea despre o misiune. Îi trimise un mesaj şi se întâlniră la o fermă din vecinătate.

De îndată ce pătrunse în încăpere, văzu că Amadea părea obosită şi trasă la faţă şi că nu avea o stare prea bună. Părea bântuită de morţile pe care simţea că le provocase şi spuse de mai multe ori cât de nerăbdătoare era să se întoarcă la mănăstire după război. În timpul cinei îl informă despre proviziile pe care le primiseră şi despre oamenii noi care lucrau cu ei. La sfârşit ieşiră să se plimbe.

— Vreau să vorbesc cu tine despre ceva, îi spuse el. Am nevoie de cineva pentru o misiune specială la Paris. Nu ştiu dacă te simţi în stare, dar cred că te-ai descurca perfect.

Serviciul secret britanic îl rugase să găsească pe cineva cu anumite trăsături, iar ea corespundea perfect cerinţelor. Aveau nevoie de o persoană care să vorbească germana fără cusur şi care să poată trece drept o nemţoaică sofisticată, aristocrată. Amadea nu numai că arăta astfel, ci chiar asta era. Putea trece la fel de bine drept nemţoaică sau franţuzoaică. Ar fi urmat să joace rolul soţiei sau iubitei unui important ofiţer al SS care venea în vizită la Paris. Ofiţerul respectiv avea să fie întrupat de un membru al serviciilor

secrete britanice care era el însuşi pe jumătate neamţ şi vorbea la perfecţie franceza. Avea nevoie de o pereche pe măsură, iar Amadea era desăvârşită. Problema era dacă ea avea să fie de acord, fiindcă nu o puteau obliga.

Serge îi explică misiunea în timp ce se plimbau în întuneric, iar ea îl ascultă în linişte. Tăcu mult timp, iar el nu o presă.

— Când trebuie să-ţi răspund?

Voia să apuce să spună o rugăciune. Era fericită la ţară şi făcea tot ce putea. Era mult mai periculos să plece la Paris şi să activeze în mijlocul cadrelor SS. Nu o deranja să fie împuşcată de nemţii de la Melun, în timpul unei misiuni nocturne. Cel mai teamă îi era să nu fie deportată înapoi în lagăr. Era un chin mult mai mare decât ar fi putut să mai îndure. Ştia că nu avea să i se mai ivească niciodată norocul pe care-l avusese fugind din Theresienstadt. Nimeni nu evadase de la Auschwitz sau din celelalte lagăre. Noaptea aceea de măcel de la Lidice fusese norocul chior care o ajutase să scape din „lagărul model" al naziştilor. Chiar în perioada aceea naziştii se pregăteau să arate Crucii Roşii Internaţionale oraşul pe care-l construiseră pentru evrei. Deportarea în orice alt lagăr sau chiar şi în acela ar fi reprezentat o moarte sigură, după chinuri neînchipuite. Invitaţia lui Serge la Paris, ca soţie a unui ofiţer SS, i se părea riscantă. Mult prea riscantă.

— Nu avem prea mult timp, iar tu eşti singura noastră posibilitate reală, spuse Serge cu sinceritate. Agentul care conduce misiunea vine la sfârşitul săptămânii. Oricum aveam de gând să te anunţ în seara asta. O să fie însoţit de trei bărbaţi.

Amadea ştia deja cum se desfăşurau aterizările respective şi de multe ori asistase la ele împreună cu Jean-Yves şi cu ceilalţi. Un Lysander micuţ ateriza mai puţin de cinci minute, cât să iasă pasagerii, apoi avionul decola din nou şi oamenii se împrăştiau rapid. Erau aceleaşi avioane care aruncau proviziile şi care uneori paraşutau agenţi. Aterizările erau mult mai dificile. Veneau fără lumină şi contau pe partizanii de la sol ca să-i ghideze cu lanterne şi să-i protejeze. Până în prezent, cât lucrase Amadea cu ei, nu eşuaseră niciodată şi nu pierduseră niciun om, deşi fuseseră aproape în câteva rânduri.

— Trebuie să fie cineva important, remarcă ea, întrebându-se despre cine era vorba şi dacă auzise de el.

Ajunsese să cunoască multe dintre numele agenţilor englezi cu care lucrau. Le auzea numele de cod la radio,

când îl folosea, ceea ce se întâmpla din când în când. Acum se pricepea la transmisiile pe unde scurte. Jean-Yves o învăţase bine. Şi o iubise, în scurtul timp pe care-l petrecuseră împreună.

— Este un om foarte important, recunoscu Serge, referindu-se la agentul britanic. Poate să îndeplinească misiunea singur dacă e nevoie, însă ar fi trecut mai uşor cu vederea dacă ar avea o nevastă. Iar tu eşti singura care poate să facă asta.

Niciunul dintre agenţii lor nu vorbea germana aşa de bine ca ea şi nu putea trece drept neamţ. Chiar dacă vorbeau bine, se vedea de la o poştă că erau francezi. Amadea arăta sută la sută teutonă. Nu numai germană, ci ariană până în măduva oaselor, la fel ca ofiţerul cu care avea să lucreze. Acesta era şi el pe jumătate german, dar nu evreu. Mama lui, o prinţesă prusacă, fusese pe vremuri o mare frumuseţe.

— Cine e? Amadea era curioasă şi, deşi îşi impunea să se abţină, misiunea o intriga.

— Numele lui de cod e Apollo.

Mai auzise numele şi se gândi că era posibil să-l fi întâlnit o dată. Numele îi amintea ceva, dar nu putea să identifice chipul asociat. Într-un final, îşi dădu seama. Mai aterizase acolo când ea era cu Jean-Yves. Rupert Montgomery, lordul, unul dintre iniţiatorii transportului de copii.

— L-am mai întâlnit.

Serge dădu din cap. Era la curent.

— Şi el îşi aminteşte de tine. S-a gândit că vă veţi potrivi de minune. Arăţi cum trebuie.

Şi avea personalitatea potrivită. Deşi nu era conştientă, în momente de criză, avea nervi de oţel şi o judecată excelentă. Toţi cei care lucraseră cu ea spuneau acest lucru. Se întoarseră la fermă într-o tăcere mormântală. Aerul începuse să devină rece. Iarna avea să fie una timpurie. Când ajunseră la poartă, Amadea oftă din rărunchi. Poate de asta şi fusese cruţată de atât de multe ori. Ca să-L servească pe Domnul, indiferent cât de teamă îi era.

— O voi face, spuse ea încet. Când vine?

— Îţi voi trimite un mesaj.

Îl privi lung. Bărbatul ştia că îi cerea multe, poate prea multe. Însă ea era dispusă. Orice preţ pentru victorie şi libertate, chiar dacă era vorba de salvarea unei singure vieţi.

— Am să aştept, răspunse ea.

Serge se gândi că îl impresionase pe bună dreptate şi pe colonelul Montgomery. Îi reţinuse numele de cod: Tereza. Îl foloseau în mesaje şi la radio. Trebuia să aştepte să-l audă.

— Mulţumesc. E un bărbat precaut. Ştie ce face.

Amadea dădu din cap. Se hotărâse să-l ajute pentru ceea ce făcuse în sprijinul copiilor evrei. Voia să-i fie de folos.

Serge o îmbrăţişă şi se duse în hambarul unde poposise, în timp ce ea se îndreptă singură spre casă. Nu-i era teamă de nimic acolo, la Melun. Se simţea în siguranţă în acel ţinut rural, iar nemţii erau destul de blânzi, cu excepţia momentelor în care li se ordona să execute represalii.

— Mergi cu Dumnezeu, îi spuse înainte de a-l părăsi, iar el dădu din cap.

Peste două zile îşi auzi numele de cod la radioul pe unde scurte: „Tereza. Samedi.” Sâmbătă. Asta însemna vineri. Misiunile aveau mereu loc cu o zi înaintea celei anunţate. Trebuia să se uite după avion pe la miezul nopţii. Ca de obicei, trebuia să acţioneze rapid.

Vineri noaptea se duse pe câmp împreună cu alţi şapte partizani. Erau două grupuri a câte patru oameni, cu lanterne în mâini. Apoi auziră torsul moale al avionului Lysander. Se împrăştiară şi-şi aprinseră lanternele. Aparatul ateriză greu şi se târî câţiva metri pe sol. Înainte să se oprească, ieşiră patru bărbaţi care purtau şepci de lână şi haine groase de lucru. În mai puţin de trei minute, avionul zbura din nou. Aterizarea fusese perfectă. Peste alte două minute, localnicii dispăruseră şi se întorseseră la fermele lor. Cei trei bărbaţi pe care-i adusese colonelul Montgomery plecară cu ei. Aveau alte misiuni şi nu avea să-i mai vadă decât la întoarcerea în Anglia. Mai târziu în noaptea aceea urma să se împrăştie spre sud. El lucra singur, ca de obicei, însă de data aceasta avea să fie însoţit de Amadea. Ea îl conduse spre ferma unde locuia, fără să spună o vorbă şi intrară într-un grajd vechi din spatele hambarului. Îi arătă o trapă în podea, unde se putea ascunde în caz că auzea venind pe cineva. Dedesubt se aflau pături şi un urcior cu apă. A doua zi trebuia să se ducă la marginea Parisului, să se întâlnească cu Serge.

Amadea nu-i spuse nimic bărbatului cunoscut cu numele de Apollo, doar îl privi şi dădu din cap. Când era pe cale să plece, el îi mulţumi în şoaptă. Nu se referea numai la noaptea aceea şi la păturile calde, ci şi la disponibilitatea ei de a se angaja în misiune. Ştia totul despre trecutul ei şi despre riscul pe care şi-l asuma. Singurul despre care nu ştia era Jean-Yves, ceea ce nu avea importanţă pentru activitatea lor. Era membru al serviciilor secrete britanice şi avea o funcţie importantă. Ştia şi că fusese călugăriţă şi i se păruse

interesant acest fapt. Aflase că părăsise mănăstirea pentru a le salva pe celelalte maici.

Amadea se duse în camera ei, aflată în spatele bucătăriei. Dimineaţa îi aduse micul dejun. Bărbatul purta aceleaşi haine ca în noaptea dinainte. Părea curat, odihnit şi bărbierit cu grijă. Arăta foarte bine chiar şi în hainele ponosite, de lucru. Era înalt ca tatăl ei, iar odinioară fusese blond, la fel ca ea. Acum încărunţise. Părea să nu aibă cu mult peste patruzeci de ani, cam aceeaşi vârstă pe care o avea şi tatăl ei atunci când murise şi semănau oarecum, deşi Antoine fusese francez, nu englez. Însă înţelegea de ce omul acesta putea trece cu uşurinţă drept neamţ. Arăta ca un specimen ideal al rasei dominante. Nu putea trece neobservat decât într-un grup de nemţi. Nu arăta nici pe departe a francez. Când îi aduse micul dejun, el îi vorbi în germană. Vorbea la fel de bine ca ea, la fel de bine cum vorbea engleză şi cum vorbea Amadea franceză. Ea vorbea şi engleza, dar nu la fel de bine, iar de data asta îi răspunse în germană. Îl întrebă dacă dormise bine.

— Da, mulţumesc, spuse el, privind-o în ochi. Voia s-o cunoască mai bine, să vadă cum reacţiona, cum gândea. Dacă aveau să se dea drept soţ şi soţie trebuia s-o simtă cu adevărat, nu numai prin cuvinte.

— Plecăm la ora patru, răspunse ea, evitându-i privirea insistentă.

— Nu face asta, o corectă el. Mă cunoşti. Mă iubeşti. Nu ţi-e teamă de mine. Mă priveşti în ochi. Te simţi bine cu mine. Suntem căsătoriţi de cinci ani. Avem copii împreună. Voia ca ea să-şi înveţe rolul şi să-l simtă, astfel încât să fie parte din ea.

— Câţi copii? întrebă ea, acceptând contactul vizual. Englezul avea dreptate, iar Amadea îi înţelegea demersul. Nu avea nicio legătură cu ea. Era un rol ce trebuia jucat. Suficient de bine încât să rămână în viaţă. Orice greşeală a oricăruia din ei putea să-l piardă pe celălalt sau pe amândoi. Era mult mai greu şi mai periculos decât să ghidezi avioane la miezul nopţii, pe un câmp.

— Avem doi băieţi. Au trei şi doi ani. E prima dată când îi părăseşti de când s-au născut. Pentru aniversarea noastră. Am avut treabă la Paris, pentru Reich, iar tu te-ai hotărât să mă însoţeşti. Locuim la Berlin. Cunoşti oraşul? întrebă el preocupat. Dacă nu, trebuia s-o înveţe toate amănuntele. Fotografii, hărţi, restaurante, magazine, muzee, străzi, parcuri, oameni, cinematografe. Trebuia să-l cunoască mai bine decât oraşul în care se născuse.

— Destul de bine. Sora mamei mele s-a mutat acolo după ce s-a măritat. Eu nu am cunoscut-o, dar am vizitat capitala când eram mică.

Rupert dădu din cap. Era un început. Ştia că era din Köln. Ştia chiar şi numele de fată al mamei ei. Şi numele surorii ei. Şi data când fuseseră arestate. Ştia la ce şcoală mersese înainte de a intra la mănăstire. Erau foarte puţine lucruri pe care nu le ştia despre Amadea. Tot ce ştia ea despre el, în schimb, erau numele lui şi numele de cod şi faptul că fusese unul dintre organizatorii transportului de copii, însă nu vorbiră despre acest lucru. Nu se împrieteneau, doar trebuia să înveţe un rol.

Tot drumul spre Paris, în timp ce conducea o maşină împrumutată, îi povesti lucruri pe care trebuia să le ştie. Şi documentele şi franceza lui erau impecabile. Potrivit actelor sale, era profesor la Arles. Ea era prietena lui. Soldatul care-i oprise le făcu semn să treacă. Arătau ca un cuplu foarte respectabil. Lăsă maşina acolo unde i se spusese, la un kilometru de casa lui Serge şi merseră pe jos tot restul drumului, încă vorbind. Avea trei zile la dispoziţie să înveţe rolul şi să adopte înfăţişarea necesară.

Nu îl îngrijora asta. Era o frumuseţe. Nu arăta deloc a călugăriţă. Parcurseseră jumătate din drumul spre casa lui Serge, când el abordă subiectul:

— De ce ai intrat la mănăstire? Ai suferit vreo dezamăgire în dragoste?

Amadea zâmbi auzind întrebarea. Oamenii făceau o grămadă de presupuneri curioase în legătură cu motivele pentru care se călugărea cineva. Era mult mai puţin dramatic decât bănuiau, mai ales la vârsta pe care o avea atunci. Acum avea douăzeci şi şase de ani, iar el – patruzeci şi doi.

— Deloc. Am făcut-o pentru că îl iubesc pe Dumnezeu. Am simţit chemarea. Rupert nu avea niciun drept să o întrebe, dar era curios. Era o femeie interesantă. Eşti căsătorit? întrebă ea în timp ce mergeau braţ la braţ, un obicei pe care trebuia să-l adopte în vederea rolului. Era necesar să se simtă în largul ei. Nu-i venea foarte uşor. În pofida hainelor ponosite, îi inspira respect, iar ea ştia exact cine era el. Mai mult sau mai puţin.

— Am fost, răspunse el într-un târziu. Mergeau în acelaşi ritm şi îi plăcea. Nu avea paşii mici ai femeilor foarte scunde, care îl enervaseră întotdeauna. Făcea lucrurile repede şi bine şi avea tendinţa să fie nerăbdător. Restul lumii nu se mişca întotdeauna suficient de iute pentru el, însă

Amadea, da. Soţia mea a fost ucisă într-un bombardament. La fel ca băieţii mei. La începutul războiului.

— Îmi pare rău, murmură ea, simţindu-i încordarea.

Cu toţii pierduseră pe cineva. Se întreba dacă de asta era atât de dispus să-şi rişte viaţa. Asemenea ei, nu mai avea nimic de pierdut. O făcea pentru ţara sa. Ea, în schimb, o făcea pentru toate vieţile pe care putea să le salveze şi pentru Hristos cel răstignit, cu care se simţea căsătorită sau cu care avea să se căsătorească într-o bună zi, când îşi depunea jurămintele solemne. Dacă lucrurile ar fi decurs normal, ar fi devenit maică în vara aceea, în schimb, în urmă cu aproape doi ani şi jumătate părăsise mănăstirea. La timpul potrivit, îşi reînnoia jurămintele în fiecare an, pe cont propriu.

Ajunseră la casa bunicilor lui Serge, unde venise Amadea atunci când plecase de la Praga, împreună cu Wolff, partizanul care o adusese în urmă cu paisprezece luni. I se părea că trecuseră zeci de ani de atunci. Acum avea să înfrunte din nou un mare pericol, împreună cu acest bărbat.

Se opriră să-i salute pe bătrâni şi peste câteva clipe coborâră scările din spatele dulapului. Ajunseră în camera secretă, care Amadeei i se păru cunoscută şi primitoare. Văzu o parte dintre oamenii pe care-i întâlnise prima dată, dar şi multe feţe noi. Unul dintre bărbaţi mânuia un radio pe unde scurte. O femeie imprima manifeste. Alţii vorbeau în jurul unei mese, sub privirea atentă a lui Serge.

— Probleme?

Clătinară din cap şi râseră. Nu glumiseră şi nu discutaseră despre lucruri mărunte, cu excepţia întrebării lui legate de mănăstire şi a întrebării ei cu privire la soţia lui. În rest, nu abordaseră decât informaţiile de care aveau nevoie pentru misiune.

După un timp cineva le aduse prânzul, o tocană de iepure cu sos, câte o felie de pâine şi o ceaşcă din cafeaua amară pe care o beau toţi. Masa era hrănitoare şi-i încălzi pe amândoi. Bărbatul cunoscut sub numele de Apollo era, cu siguranţă, înfometat. Şi Amadea mâncă mâncarea delicioasă.

Apoi le făcură amândurora fotografii pentru paşapoarte şi documentele de călătorie. Erau adevăraţi maeştri, capabili să producă aproape orice act. Din punctul de vedere al lui Serge, la paşapoartele germane şi la documentele militare se pricepeau cel mai bine. Serge şi colonelul Montgomery vorbiră încet într-un colţ multă vreme, iar una dintre femei îi luă Amadeei măsuri pentru garderoba de care avea nevoie. Nu ştia cum, dar reuşeau să facă rost de rochii de zi, de

taioare, dar şi de rochii de seară. Strânseseră de pe la rudele înstărite haine, bijuterii şi blănuri.

Toate fură puse într-o valiză frumoasă de piele două zile mai târziu, împreună cu documentele şi toate accesoriile SS necesare pentru Apollo. Arăta foarte bine în uniformă, pe care o purtase în repetate rânduri. Probară ţinutele şi toate le veneau perfect. Erau un cuplu impresionant. Amadea purta o rochie elegantă de lână gri, care semăna cu una dintre rochiile mamei ei şi un frumos şirag de perle. Provenea de la Mainbocher şi era într-o stare foarte bună, la fel ca haina de blană pe care o purta şi pălăria neagră şic. În mod remarcabil, îi găsiseră şi pantofi nemţeşti. Geanta era neagră, din piele de crocodil, de la Herm's, iar mănuşile din piele de căprioară îi veneau, de asemenea, perfect. Arăta ca soţia foarte bine îmbrăcată a unui om foarte prosper, ceea ce trebuia să fie ofiţerul pe care îl întrupa Rupert. Nazistul al cărui nume îl împrumutase murise de doi ani, într-un accident cu barca în timp ce se afla în permisie şi nu era o persoană foarte importantă. Aveau nevoie doar de numele şi de identitatea lui. Nu fusese niciodată la Paris şi erau siguri că nimeni nu-l cunoştea acolo. Aveau certitudinea că, timp de două zile, perechii avea să-i reuşească şarada.

Colonelul Montgomery avea nevoie să adune informaţii la întrunirea naziştilor şi la evenimentele sociale. Amadea era un accesoriu, dar şi ea trebuia să strângă informaţii în timp ce discuta cu alte femei şi dansa cu alţi ofiţeri la petreceri. Colonelul Montgomery rezervase o cameră la Crillon şi, cum serbau aniversarea căsătoriei, comandase şampanie şi trandafiri pentru ea. Un ceas superb de aur şi cu diamante de la Cartier avea să fie prezentat drept cadou de aniversare. Se gândise la fiecare detaliu.

— Eşti foarte generos, spuse ea, admirând ceasul.

— Serios? întrebă el, având o alură de englez imperturbabil în uniforma SS. Mie mi se pare cam puţin. Cred că meriţi o broşă mare cu diamante sau un colier cu safire fiindcă m-ai suportat cinci ani. Eşti foarte uşor de mulţumit.

— Nu prea vedem aşa ceva la mănăstire.

Îi zâmbi, simţindu-se ca mama ei în rochia gri de lână şi cu blana pe umeri. Îşi dădu jos haina şi o atârnă cu grijă pe un umeraş. Mama ei nu purtase niciodată blănuri până să rămână văduvă. Înainte de a primi moştenirea lui, care venise doar în al doisprezecelea ceas, nu îşi permiteau. După aceea, avusese o singură haină de blană, nu mai mult. Şi câte o jachetă pentru fete, când erau suficient de mari să le

poarte. Amadea nu mai atinsese un mantou de blană de ani de zile.

— Poate ar fi trebuit să-ţi iau un rozariu drept cadou de aniversare, continuă colonelul Montgomery s-o necăjească, smulgându-i un râset plăcut.

— Mi-ar plăcea foarte mult. Apoi se gândi la ceva ce voia cu adevărat să facă, dacă aveau timp. Putem să mergem la Notre Dame? îl întrebă ea, vorbind ca o soţie pentru prima dată, spre mulţumirea lui.

— Cred că putem aranja. Voia s-o ducă şi la cumpărături, sau cel puţin să lase impresia. Îi dăduseră destul de mulţi bani nemţeşti. Aveau să fie două zile de răsfăţ, aşa cum li se cuvenea unui om cu funcţia lui şi frumoasei sale soţii. Ştii să dansezi? o întrebă subit. Uitase complet de asta. Şi fiindcă ea intrase la mănăstire aşa de tânără, era posibil să nu fi învăţat niciodată.

— Ştiam, zâmbi ea timidă.

— Atunci n-o să dansăm mai mult decât trebuie. Soţia mea îmi spunea tot timpul că sunt un dansator groaznic. O să te calc tot timpul pe degete şi pe pantofii eleganţi.

Desigur, aceştia trebuiau înapoiaţi persoanei care îi împrumutase.

În următoarele trei zile îşi continuară instruirea sub supravegherea lui Serge. Montgomery trebuia să adune informaţii despre noile bombe pe care le construiau naziştii, nu atât date tehnice despre bombele ca atare, deşi erau mereu bine-venite, cât despre planurile uzinei, despre numărul de oameni care aveau să lucreze acolo, despre spaţiile de depozitare şi persoanele care se ocupau de proiect. Încă era în fază incipientă, dar englezii ştiau că avea să aibă un impact major asupra războiului. Tot ce trebuia să facă în următoarele două zile era să stabilească legături. Pentru el era o misiune riscantă. Dacă ieşea prea mult în evidenţă şi, ulterior, cineva îşi amintea de el, viitoarele misiuni ar fi fost puse în pericol, însă fusese singurul om pe care-l putuseră trimite. Activitatea lui era esenţială pentru efortul de război.

Chemară un taxi şi se îndreptară spre Crillon cu două valize frumoase, pline cu toate lucrurile de care aveau nevoie. Actele lor erau perfecte. Machiajul şi coafura Amadeei arătau impecabil. Îşi purta părul blond prins într-un coc îngrijit, iar hainele la modă îi veneau de minune. Când intrară în hotel arătau ca scoşi din cutie. Amadea făcu ochii mari peste câteva minute, când văzu camera, iar apoi se forţă să bată din palme, să exclame de încântare şi să-şi

sărute soţul. Când plecă hamalul, avea ochii în lacrimi. Nu mai văzuse aşa ceva dinainte să intre la mănăstire, în urmă cu opt ani şi jumătate şi îşi amintise de mama ei.

— Să nu te văd plângând, îi spuse el în germană.

Se duseră la Notre Dame, apoi la Cartier, care câştiga enorm din vânzările către ofiţerii nemţi şi amantele lor. O duse să ia prânzul la Maxim, iar în seara aceea merseră la o petrecere la comandamentul german. Amadea îi uimi pe toţi într-o rochie de seară din satin alb, cu un colier îngust de diamante, mănuşi lungi albe şi sandale cu strasuri. Soţul ei părea foarte mândru de ea văzând că aproape toţi ofiţerii tineri din încăpere o invitau la dans, în timp ce el discuta amical despre noile uzine de muniţii şi despre provocarea reprezentată de finalizarea lor la timp. Obţinu toate informaţiile pe care le voia. A doua seară participară la o petrecere mai mică, acasă la comandant, a cărui soţie o îndrăgi foarte tare pe Amadea. Îmbătându-se puţin, deveni foarte indiscretă şi-i povesti o mulţime de lucruri despre activitatea soţului ei, după care o făcu pe Amadea să promită că se va întoarce curând la Paris. Când se întoarseră mulţumiţi la Crillon, Amadea fu tentată să sugereze să se întoarcă la Serge chiar atunci, dar colonelul Montgomery spuse că trebuia să-şi joace rolul până la capăt şi să aştepte până dimineaţa.

La fel ca în noaptea precedentă, dormiră în acelaşi pat, ea într-o cămaşă de noapte din satin de culoarea piersicii, cu dantelă crem, iar el în pijamaua de mătase care-i era prea scurtă, însă Amadea era singura care ar fi ştiut acest lucru. Stătură unul lângă altul în pat, vorbind în şoaptă despre tot ceea ce aflaseră în seara aceea. Spre încântarea lui, Amadea obţinuse informaţii importante. Ţinând seama de seriozitatea cu care discutau semnificaţia datelor colectate, ar fi putut foarte bine să stea şi într-un birou, purtând uniforme. Cămaşa de noapte şi pijamaua nu însemnau nimic pentru niciunul. Operau ca agenţi ai guvernului englez şi asta era munca lor. Nimic mai mult. Aproape că nu dormiră în noaptea aceea, iar Amadea era nerăbdătoare să plece a doua zi. Fusese conştientă în permanenţă de riscurile pe care şi le asumau şi, oricât de luxoasă ar fi fost camera de hotel, abia aştepta să ajungă la ferma din Melun.

— Nu aşa de repede, o domoli el, mereu în limba germană. Este aniversarea noastră. O petrecem la Paris. Nu vrei să pleci. Îţi place să fi aici cu mine, fără copii. Eşti o mamă minunată, dar o soţie şi mai bună.

Mai mult decât atât, îşi dădu el seama, era o agentă extraordinară. Două zile întregi fusese de nepreţuit pentru el şi spera să lucreze din nou cu ea. Era mult mai bună decât se credea ea însăşi.

— Apropo, m-ai minţit, îi spuse în timp ce luau micul dejun în cameră. Amândoi se îmbrăcaseră, iar valizele erau făcute. Când se sculaseră, el deranjase cearşafurile, în timp ce ea îl privea mirată. Am avut o fabuloasă noapte de pasiune, explicase el surâzând. Stătuseră atât de liniştiţi şi atât de departe unul de celălalt încât aproape că nu mişcaseră aşternutul, ca şi cum în pat ar fi stat două cadavre. Când termină, părea că fusese o noapte de pomină, spre amuzamentul tinerei femei.

— În legătură cu ce te-am minţit? Părea uluită. Îi făcea bine să vorbească în germană cu el, limbă care o făcea să se simtă acasă.

— Dansezi minunat. Te-am văzut cum pluteai prin salon şi flirtai cu toată lumea. Am fost foarte gelos, o tachină el.

— Am flirtat? Amadea părea îngrozită. Nu asta fusese intenţia ei. Voise doar să fie agreabilă şi fermecătoare şi speră că nu se comportase greşit.

— Nu mai mult decât se cuvenea, fiindcă altfel aş fi fost obligat să-ţi fac o scenă de gelozie. Din fericire, n-a fost cazul. Te iert. Şi pentru minciună.

O văzuse dansând o dată sau de două ori şi observase cât de graţioasă era. Un lucru deosebit pentru o carmelită.

Plecară de la hotel, chemară un taxi şi se duseră la gară. De acolo luară alt taxi, merseră acasă la Serge şi intrară din nou în cămăruţa din subsol, la o oră de când plecaseră de la Crillon. Când intrară, Amadea îşi scoase pălăria şi se aşeză oftând. Era extenuată de tensiunea ultimelor două zile. Fusese îngrozită, deşi nu păruse, în fiecare clipă a zilei. Totuşi, în anumite momente se simţise chiar bine. Mai ales la Notre Dame.

Colonelul Montgomery îl anunţă pe Serge că fusese misiunea cu cel mai mare succes din câte îndeplinise vreodată. Spuse că Amadea se descurcase de minune în rolul ei şi că şi ea obţinuse foarte multe informaţii. Atât colonelul, cât şi Serge erau foarte mulţumiţi.

— Când ne întoarcem? se interesă Amadea cu un zâmbet obosit, după ce se schimbase din nou în hainele ei. Se simţea ca o mică Cenuşăreasă la miezul nopţii. Îi plăcuse să poarte hainele frumoase şi să stea la Crillon, dar nu se putea gândi decât la pericolul deportării. Era obişnuită cu riscurile

cotidiene pe care şi le asuma la Melun. Acţiunea aceasta fusese mult, mult mai periculoasă.

Şi el era mulţumit să scape de uniforma SS. Amândoi îi înapoiară actele lui Serge. Paşapoartele şi documentele puteau fi refolosite cu câteva retuşuri şi cu fotografii noi. Francezul le dădu înapoi documentele vechi, care îi identificau drept Amélie Dumas şi profesorul din Arles. Amândoi ştiau că practicau un joc periculos, dar erau dispuşi să o facă.

— Ţi-e foame? o întrebă Montgomery, iar ea îi zâmbi. În ultimele două zile se învăţaseră să vorbească precum un soţ şi o soţie şi deja se obişnuiseră.

— Sunt bine. Mănânc la fermă. Când plecăm?

— Peste două ore. Voia să transmită mai întâi câteva informaţii codificate în Anglia.

Îşi luară rămas-bun de la Serge fără mari efuziuni şi se întoarseră la Melun în aceeaşi maşină cu care veniseră. De data asta se simţeau foarte în largul lor unul cu celălalt, ca şi cum ar fi fost căsătoriţi în realitate. Chiar dormiseră împreună două nopţi, deşi nu se întâmplase nimic. El încă îşi amintea de ea în cămaşa de noapte de mătase, iar ea îşi amintea de pijamaua lui mult prea mică. Era un bărbat înalt şi fusese greu să-i găsească până şi pantaloni suficient de lungi.

— Te-ai descurcat foarte bine, o lăudă el. Extrem de bine.

— Mulţumesc, domnule colonel, zise ea, fără a mai simţi vreo urmă de sfială.

— Poţi să-mi spui Rupert. Vorbeau din nou în franceză, atenţi să nu greşească în caz că erau opriţi. Ştii, în somn vorbeşti în germană, o informă el zâmbindu-i. Aşa face un agent impecabil. Vorbeşte în somn în limba misiunii respective. Amadeei îi era destul de greu să i se adreseze iarăşi în franceză.

— Mi-a plăcut că am putut discuta în germană, recunoscu ea. E o mărturisire dificilă pe vremurile astea, dar îmi aminteşte de copilărie. N-am mai vorbit de mult, de când am venit în Franţa.

— Vorbeşti foarte bine şi franceză şi engleză, îi spuse el cu admiraţie.

— Şi tu la fel. Amândoi avuseseră mame germane, deci germana era limba lor maternă. Deşi el crescuse în Anglia cu un tată englez, iar ea în Germania, cu unul francez.

— Mi-ar plăcea să lucrez din nou cu tine.

— Nu sunt sigură că am nervii potriviţi pentru activităţi de genul acesta, zise ea în franceză. Nu la nivelul la care

acţionezi tu. Mă aşteptam din clipă în clipă să vină Gestapoul să mă deporteze.

— Ar fi fost foarte neplăcut. Mă bucur că nu s-a întâmplat aşa.

— Mă bucur şi eu, răspunse ea uşurată. Colaborarea cu el fusese o experienţă interesantă. Ştii, am tot vrut să-ţi spun cât de mult admir ce ai reuşit să faci cu transportul de copii. A fost ceva incredibil.

— A fost minunat. Mă bucur că am reuşit să scoatem atât de mulţi. Şi eu am doisprezece acasă.

Vorbea ca şi cum ar fi recunoscut că are un radio sau o plantă frumoasă. Ca şi cum nu ar fi fost nimic deosebit în a găzdui doisprezece copii adoptivi. Toţi aveau părinţi sau cel puţin avuseseră când plecaseră din Germania, iar cei ai căror părinţi supravieţuiau războiului aveau să-i recupereze într-o zi. Deja se hotărâse să-i adopte pe cei rămaşi orfani. Era un om extraordinar. Ea văzuse asta în ultimele două zile. Chiar şi în situaţii de tensiune extremă, fusese politicos, calm şi mereu amabil. La fel ca ea, înfruntase permanent pericolul de a fi recunoscut şi arestat. Mai mult ca sigur ar fi fost împuşcat dacă ar fi fost prinşi.

— Trebuie să fie o aventură să ai doisprezece copii.

— E distractiv. Asta îi alinase durerea pricinuită de pierderea soţiei şi fiilor săi, deşi nu era acelaşi lucru, însă îi încălzea sufletul. Sunt copii minunaţi, continuă el. Vorbim în germană. Am opt băieţi şi patru fete, au între cinci şi cincisprezece ani. Cea mai mică avea şase luni când au trimis-o cu trenul. A venit cu sora ei. Doi dintre băieţii mai mari sunt gemeni. Unele familii din Anglia voiau doar unul sau doi dintr-o familie, deşi de fapt ei erau mai mulţi, însă am făcut tot posibilul să nu-i despărţim. Unii au trebuit mutaţi, dar, în general, a fost un succes. Câteodată li se face tare dor de casă, bieţii de ei. Nu şi celei mai mici, desigur. Ea nu cunoaşte altă familie decât a noastră. Este o vulpiţă. Are părul roşu şi e pistruiată.

Zâmbea în timp ce o descria, iar Amadea îi citi în privire dragostea pentru ei. Bănuia că fusese un tată foarte bun atunci când trăiau copiii lui.

Ajunseră la Melun imediat după ce se lăsă întunericul, iar mătuşa lui Jean-Yves le pregăti cina. Nu-i întrebă unde fuseseră sau ce făcuseră şi ei nu spuseră nimic despre Paris. În mod clar, el era un agent important. Luară cina în tăcere şi vorbiră despre fermă şi despre vreme. Apoi, Amadea şi Rupert rămaseră în hambar şi sporovăiră până se făcu timpul ca el să plece.

— Deşi poate părea ciudat, m-am simţit bine cu tine. Ţi-e dor de mănăstire? o întrebă, plin de curiozitate.

Femeia aceea era o combinaţie interesantă între multe lucruri diferite. Sociabilă, inocentă, frumoasă, umilă, curajoasă, timidă, inteligentă şi complet lipsită de pretenţii.

Într-un mod bizar, înţelegea de ce avea să fie o călugăriţă desăvârşită, deşi tot credea că era o mare pierdere. Îşi amintea cât de bine arătase în rochia albă de seară şi în cămaşa de noapte de culoarea piersicii. Nu se ataşa niciodată de alţi agenţi. Ar fi fost o nebunie şi ar fi complicat totul. Era vorba de muncă şi erau în joc vieţile altor oameni.

— Da, recunoscu Amadea. Tot timpul. O să mă întorc atunci când se termină războiul, spuse ea convinsă, iar Montgomery o crezu.

— Să-mi păstrezi un dans înainte, o necăji el. M-ai putea învăţa câte ceva.

În jur de unsprezece şi jumătate ieşiră pe câmp şi se întâlniră cu ceilalţi. Avionul sosi la timp, fix după miezul nopţii. Oamenii care intraseră în Franţa cu el erau încă în alte misiuni. Pe când aparatul se pregătea să aterizeze, colonelul se întoarse spre ea şi-i mulţumi din nou.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, spuse ea. Ai grijă.

— Şi tu. Îi atinse braţul, o salută, iar apoi sări în avion când acesta ajunsese pe pământ. Decolară din nou în mai puţin de trei minute, iar ea îl privi pentru o clipă cum se îndepărta, părându-i-se că îi făcea cu mâna, apoi se întoarse şi se îndreptă spre fermă.

Capitolul 23

Amadea nu mai primi veşti de la Serge decât cu două săptămâni înainte de Crăciun, când veni să o vadă din nou. Se ocupase de aceleaşi misiuni locale ca de obicei. De două ori salvase oameni care fuseseră paraşutaţi şi erau răniţi. Se urcase într-un copac şi îl desprinsese pe un bărbat care se încurcase în ramuri, iar apoi îl îngrijise câteva săptămâni. Eroismul şi altruismul ei erau cunoscute în întreaga regiune. Cei doi bărbaţi pe care-i ajutase erau englezi, iar cel pe care-l recuperase din copac jurase că avea să se întoarcă după război ca s-o revadă.

O vedea ca pe un înger al milei. Fără doar şi poate, îi salvase viaţa.

Înainte de Crăciun o cuprinse tristeţea, gândindu-se la Jean-Yves. Fuseseră împreună de Crăciunul trecut, însă acum îşi simţea vocaţia religioasă mai puternică decât oricând. Se întrebă dacă de asta apăruse el în viaţa ei. Ştia că timpul le desluşeşte pe toate.

Când Serge veni de data asta, ezită să-i vorbească despre misiune. Solicitarea venea din partea colonelului Montgomery însuşi. Desigur, era la alegerea ei.

Planurile pentru fabrica de bombe din Germania evoluau rapid. Mai repede decât se aşteptaseră englezii. Iar acum avea nevoie de datele tehnice pe care nu le obţinuse la Paris. Amadea ar fi urmat să se dea iarăşi drept soţia lui, dar de data asta el ar fi avut altă identitate. Cea mai riscantă parte a misiunii era faptul că era prevăzut să se desfăşoare în Germania. Trebuia să intre şi să iasă în siguranţă, ceea ce nu avea să fie deloc uşor. Oricare din ei putea fi ucis cu uşurinţă şi, în cazul Amadeei, dacă nu-şi pierdea viaţa, avea să fie deportată. De data aceasta, Serge nu voise nici măcar să o roage şi nu era de acord ca ea să se ducă. Venise să-i transmită mesajul, doar atât.

— Ca să fiu sincer, nu cred că ar trebui să o faci.

Ascultându-l, nici Amadea nu credea că ar fi fost înţelept. Îi spuse că avea doar două zile la dispoziţie să se hotărască.

Nu voia să meargă, dar în următoarele două nopţi nu puse geană pe geană. Nu se putea gândi decât la chipurile pe care le cunoscuse şi le văzuse la Theresienstadt. Se întreba câţi mai trăiau. Mama şi sora ei se aflau la Ravensbrück. Familia mamei era la Dachau. Dacă nimeni nu avea curaj să îndeplinească aceste misiuni, aveau să stea acolo pentru totdeauna şi toţi evreii din Germania şi din celelalte ţări

ocupate aveau să moară într-un final. Îşi aminti ceva ce-i spusese unul dintre prizonierii de la Theresienstadt, un bătrân care murise cu o lună înainte ca ea să plece: „Cine salvează o viaţă, salvează întreaga lume”. Era un citat din Talmud pe care nu-l uitase niciodată. Cum putea să le întoarcă acum spatele, când avea şansa să schimbe ceva, chiar dacă risca să fie deportată din nou? Era ultimul lucru pe care-l voia, dar trebuia să lupte. Ce altă opţiune avea? Se întrebă ce opţiune avusese Iisus înainte să fie răstignit.

În seara aceea îi transmise un mesaj radio lui Serge: „Da. Tereza.” Ştia că avea să înţeleagă şi să-i transmită mesajul colonelului. A doua zi primi instrucţiunile. De data asta, Montgomery urma să zboare spre est, iar ea trebuia să-i întâlnească pe membrii celulei de acolo. Aveau să-i dea acte şi hainele necesare. Era iarnă şi nu-i mai aşteptau două zile de aniversare la Crillon, la Paris. Nu avea nevoie de haine elegante, ci doar călduroase.

Plecă noaptea, iar dimineaţa ajunse la Nancy. Colonelul Montgomery aterizase în ajun, de data asta cu paraşuta. Trebuia să rămână cinci zile în Germania. Când o văzu, îi zâmbi larg.

— Ce mai faci, soră?

— Bine, mulţumesc, domnule colonel. Mă bucur să vă revăd.

Se salutară respectuos şi prieteneşte. Ca şi cum erau doi vechi amici.

Rupert era impresionat de faptul că ea îşi dăduse acordul pentru această misiune, ştiind foarte bine cât de periculoasă era. Se simţise vinovat că o rugase, dar adevărul era că avea nevoie de ea, la fel ca Anglia. Se bucura că venea cu el.

Primiră actele, iar el o instrui în seara aceea. Stătură de vorbă până în zori. De data asta era mai complicat. Avea nevoie ca ea să strângă informaţii şi să facă fotografi. Îi dădu un aparat mic, pe care să-l ascundă într-un buzunar al poşetei. El purta din nou uniforma SS. La fel ca înainte, îi vorbea în germană, ca să nu greşească în timpul misiunii. Germana trebuia să fie limba lor de uz curent, aşa cum fusese şi la Paris. Din nou, se bucură să vorbească în germană cu el, dar amândoi ştiau că această misiune avea să fie mai delicată decât prima.

Păreau obosiţi şi palizi când urcară în tren, la fel cum arăta toată lumea în iarna aceea. Dar discutară binedispuşi şi, după un timp, ea adormi cu capul pe umărul lui. Era extenuată. Când se trezi, arăta mai bine. Mergeau la Salzal, în Turingia şi se cazară la un hotel unde obişnuiau să tragă

ofiţerii şi soţiile lor. Recepţionerul îşi ceru scuze că în cameră se aflau două paturi mici, în locul unuia mare. Toate camerele cu pat dublu erau pline, fiindcă soţiile veniseră în vizită de Crăciun. Rupert îi spuse că nu era nicio problemă, nu erau în luna de miere, ceea ce-i făcu să râdă pe toţi trei. Când intrară în cameră, observă că Amadea era uşurată. De data asta partizanii îi pregătiseră o cămaşă de noapte călduroasă, din flanelă. Călătoria aceasta era mult mai puţin romantică şi extrem de periculoasă. Rupert se dădea drept un ofiţer SS care nu exista în realitate. Numele şi actele lui erau complet fictive, la fel ca ale ei. Stabiliseră ca ea să spună că era din Köln. Greşelile erau, în acest caz, mult mai puţin probabile, iar multe registre de la starea civilă fuseseră distruse în bombardamentele din 1942. Avea să-i fie mai uşor să converseze cu ofiţerii şi cu soţiile lor.

Seara merseră la două dineuri oficiale ale Gestapoului, însă în cea mai mare parte a timpului Rupert trebuia să lucreze. O dată îl însoţi la un tur al fabricii. Naziştii erau foarte mândri de ceea ce făceau. Amadea ţinu minte tot ce văzu şi seara îşi notă.

Întreaga călătorie fu sub semnul tensiunii, iar în a patra zi, când se duseră la culcare, Rupert îi şopti că reuşise. Urmau să plece a doua zi dimineaţa şi totul mersese fără probleme. Dar Amadea nu reuşi să doarmă din cauza neliniştii. Nici când se urcară în tren a doua zi nu se simţea mai calmă. Tăcu în cea mai mare parte a drumului, ca şi cum ar fi avut o premoniţie ciudată, pe care nu îndrăznea să i-o comunice lui Rupert. Nu avea sens să-l îngrijoreze şi pe el. Dăduseră dovadă de mult curaj şi îndrăzneală, iar amândoi ştiau asta.

Actele le fură verificate des în Germania, iar în ultima staţie doi soldaţi tineri părură să se uite la ele o veşnicie. Se aflau foarte aproape de graniţă şi Amadea era sigură că avea să se întâmple ceva. Dar paşapoartele le fură înapoiate din nou, iar trenul îşi continuă drumul.

Rupert îi zâmbi atunci când trenul se puse în mişcare. Dimineaţa aveau să fie înapoi în Franţa. Potrivit documentelor, el lucra la sediul SS din Paris. Mergeau acasă la Serge, de unde Rupert putea transmite informaţii în Anglia, iar apoi la Melun, de unde avea să plece. Era săptămâna dinaintea Crăciunului.

Străbăteau în pas vioi gara din Paris, când un ofiţer SS îl prinse de braţ pe Rupert şi îl strigă pe nume. Însă era numele ofiţerului SS al cărui rol îl jucase în urmă cu trei luni. Tânăra femeie tremura de frică, însă cei doi bărbaţi se salutară şi îşi urară Crăciun Fericit, după care Amadea şi

Rupert ieşiră liniştiţi din gară şi opriră un taxi. Merseră la o cafenea mică, de unde aveau s-o ia pe jos până la locuinţa lui Serge. Amadea era albă ca varul când se aşezară şi comandară câte o cafea.

— Totul e în regulă, îi spuse el calm, privind-o în ochi pentru a o linişti şi vorbindu-i din nou în franceză. Era o minune că reuşiseră să scape.

— Nu sunt făcută pentru asta, murmură ea, parcă cerându-şi scuze. Avusese o senzaţie de greaţă toată dimineaţa. Şi el părea obosit. Drumul fusese foarte tensionat, dar şi un mare succes.

— Eşti mult mai bună decât crezi. Poate chiar prea bună.

Era atât de convingătoare în rolurile ei de soţie a unui ofiţer al SS, încât Montgomery se temea că avea să înceapă să le joace mult mai des. El nu credea că trebuia. Nu putea să-şi rişte viaţa la nesfârşit. Spusese mereu că avea cel puţin zece vieţi, însă era tânără şi riscul i se părea prea mare. El avea patruzeci şi doi de ani şi simţea că deja îşi trăise viaţa. Soţia şi copiii lui muriseră şi nu avea cui să-i lipsească în caz că murea, doar copiilor adoptivi. Tot ceea ce făcea era ca să-i pedepsească pe nemţi pentru că-i uciseseră familia, dar şi pentru a-şi servi regele.

Merseră la casa bunicilor lui Serge, unde raportară şi îşi schimbară actele. Rupert stătu la aparatul de radio mai multe ore, schimbând frecvenţele din cincisprezece în cincisprezece minute, pentru ca nemţii să nu le poată identifica poziţia şi ascultă ce se întâmpla în Franţa. Făcură tot ce trebuia înainte să plece, iar Amadea se hotărî că premoniţia din dimineaţa aceea fusese una stupidă. Nu avea cum să le fi ieşit mai bine.

Într-un final, se întoarseră la Melun în seara aceea şi ajunseră la fermă. Amadea stătu cu el în hambar la fel ca odinioară şi îl însoţi pe câmp după miezul nopţii. Era atât de frig, încât pământul era îngheţat şi ningea uşor. Îl ţinea de braţ ca să nu alunece pe polei, iar Rupert o ajută de câteva ori. Se simţeau în largul lor unul cu celălalt, ca şi cum ar fi fost cu adevărat soţ şi soţie sau, cel puţin, ar fi avut vreo legătură de rudenie. Aşteptau avionul într-un pâlc de copaci. Totul se desfăşura ca de obicei. Le venea greu să creadă că tocmai petrecuseră o săptămână întreagă în Germania. Amadeei nu-i mai păsa că era Crăciunul. Supravieţuiseră. Numai asta conta.

În seara aceea avionul veni înainte de ora unu. Aşteptaseră multă vreme în ger. Mâinile îi erau amorţite, însă reuşi să-i strângă mâna lui Rupert şi îi dori Crăciun

fericit şi drum bun. De data asta el se aplecă şi o sărută pe obraz.

— Ai fost extraordinară, ca de obicei… Sper să ai un Crăciun fericit.

— Sper. Suntem încă vii, iar eu nu sunt la Auschwitz, îi zâmbi ea. Bucură-te de Crăciun cu copiii.

Apoi o bătu uşor pe umăr, iar Amadea văzu cum ceilalţi îi făceau semne pilotului. Nu aveau nevoie de ea în noaptea asta. Ea venise doar ca să-l conducă, aşa cum face o soţie la aeroport. Se retrase din nou între copaci şi îl văzu alergând pe câmp, către avion. În clipa următoare se auzi o împuşcătură. Rupert se chirci pentru o clipă şi îşi apăsă umărul, apoi fugi în continuare. Se auziră şi alte împuşcături, iar doi dintre oamenii cu lanterne căzură, cu fasciculul de lumină îndreptat în sus. Amadea se ghemui şi mai mult între tufişuri. Nu putea face nimic pentru nimeni, nu era nici măcar înarmată, însă văzuse că Rupert fusese rănit. Peste câteva clipe îl traseră în avion şi decolară, închizând uşa în timp ce avionul se ridica. Ceilalţi membri ai celulei alergaseră să-i ia pe cei doi bărbaţi răniţi, însă amândoi muriseră deja. După câteva clipe, locul era împânzit de soldaţi, iar ea ştia că aveau să viziteze toate fermele învecinate.

Poate că aveau să existe represalii sau poate că nu, fiindcă nu fusese rănit niciun neamţ, numai Rupert.

Soldaţii porniră după bărbaţii care fugiseră, iar ea o luă la goană spre casă. Se repezi în camera ei, îşi dădu repede hainele jos şi se băgă în pat în cămaşa de noapte, frecându-se pe mâini şi pe faţă ca să se încălzească, însă gerul din cameră nu dispăru.

Spre surprinderea ei, nu o căută nimeni. Avuseseră mare noroc să scape teferi din Germania, să-şi îndeplinească misiunea şi el să poată pleca. Îşi aminti de premoniţia pe care o avusese încă din ultima noapte petrecută în Germania şi începu să-şi preţuiască instinctele.

Cei doi tineri luptători pentru libertate, vechi prieteni ai lui Jean-Yves, erau morţi. A doua zi, Serge primi un mesaj de la englezi pe radioul cu unde scurte. Apollo aterizase, cu aripa zgâriată, dar fără mari probleme şi îi mulţumea călduros Terezei. Spre uşurarea tuturor, Crăciunul fu unul liniştit.

Capitolul 24

Exterminarea sistematică a evreilor continuă în întreaga Europă pe tot parcursul iernii anului 1943. Aproape cinci mii de oameni erau gazaţi în fiecare zi la Auschwitz, iar 850 000 fuseseră omorâţi la Treblinka în august, în octombrie, numărul morţilor de la Sobibor se ridica la 250 000. În noiembrie fuseseră ucişi 42 000 de evrei din Polonia. Evreii din Viena fură trimişi la Auschwitz în decembrie. Acum se desfăşurau deportări în masă de la Theresienstadt la Auschwitz, iar ghetourile din toată Europa fuseseră rase de pe suprafaţa pământului.

În martie 1944, naziştii puseseră ochii pe 725 000 de evrei din Ungaria. În aprilie, naziştii începură să facă razii prin casele franceze, căutând copii evrei. Tragedia anului care tocmai se încheiase fusese arestarea la Lyon a lui Jean Moulin, unul dintre cei mai faimoşi lideri ai Rezistenţei.

În primăvara anului 1944, Serge şi toţi ceilalţi luptători antifascişti ştiau că sosirea Aliaţilor era iminentă. Problema era când. Nemţii îşi intensificaseră persecuţiile, iar planul Rezistenţei era acela de a le pune cât mai multe beţe în roate, astfel încât să nu-i poată opri pe Aliaţi când aveau să vină.

Amadea se întreba dacă şi Rupert era implicat în aceste planuri. Nu mai aflase nimic de el de patru luni, de la misiunea din Germania. Se gândea uneori la el şi la copiii lui şi spera că toţi erau în siguranţă.

În martie avu mai multe misiuni decât de obicei. Vremea era mai bună şi le era mai uşor să circule decât iarna. Devenise şefa grupului de partizani, iar multe dintre deciziile celulei erau la latitudinea ei.

Cu intenţia de a dejuca planurile nemţilor, hotărâse, împreună cu alţi câţiva, să arunce în aer un tren. Mai făcuseră asta şi înainte, de cele mai multe ori cu rezultate slabe şi cu represalii severe, însă primiseră ordin de la Paris să încetinească trenurile cât de mult puteau. Aruncarea în aer a trenului şi a şinelor de la est de Orleans părea o mişcare bună, însă periculoasă pentru toţi.

Ca o coincidenţă, planul fusese stabilit pentru ziua în care Amadea împlinea douăzeci şi şapte de ani. Nimeni nu ştia, iar pentru ea nu însemna mare lucru. Zilele de naştere şi sărbătorile păreau irelevante în astfel de circumstanţe. Oricum o întristau întotdeauna. Era fericită dacă făcea ceva util, mai ales dacă-i afecta pe nemţi.

În seara aceea, douăzeci de oameni se implicară în acţiunea lor. Doisprezece bărbaţi şi opt femei. O parte erau localnici, alţii veniseră din celulele din apropiere. Unul dintre bărbaţi lucrase pentru Jean Moulin şi plecase de la Lyon în urmă cu un an, când fusese arestat şeful său. Amadea observă, fără surprindere, că era foarte bine pregătit. În seara aceea, când stătea ascunsă în noroi, aşteptând să treacă santinelele, se gândi că-i era greu să creadă că fusese cândva călugăriţă. Îşi petrecea tot timpul pregătind arme, asamblând explozibile, sabotând activităţile nemţilor şi făcând tot posibilul pentru a distruge inamicul care ocupa Franţa. Încă intenţiona să se întoarcă la mănăstire, dar uneori se întreba dacă maica stareţă sau Dumnezeu, aveau s-o ierte vreodată pentru tot ceea ce făcuse. Însă era mai hotărâtă ca oricând să continue. Până ce se termina războiul, nu avea alternativă.

Amadea însăşi ajută la montarea explozibilelor lângă şine în noaptea aceea. Mai făcuse lucruri de acest gen şi ştia cât să folosească. La fel ca în toate operaţiunile de sabotaj, îşi aminti de Jean-Yves. Când aprinseră siguranţa, se pregătea să fugă, însă tocmai atunci trecea pe acolo o santinelă. Ştia că, în câteva secunde, bărbatul avea să fie făcut una cu pământul, dar, dacă nu se mişca, acelaşi lucru avea să se întâmple şi cu ea. În loc să se îndrepte spre locul unde se ascundeau membrii echipei, trebui să o ia în partea opusă. Abia ce reuşi să se îndepărteze, când se auzi prima explozie. Santinela germană fu omorâtă imediat, iar Amadea fu aruncată cu o asemenea forţă, încât zbură prin aer ca o păpuşă de cârpă şi ateriză aproape de şine, pe spate. Spre mirarea ei, încă era conştientă şi ştia ce se întâmpla în jurul ei, dar nu se mai putea mişca. Căzuse pe spate şi suferise o lovitură puternică la coloana vertebrală.

Unul dintre bărbaţi văzuse ce se întâmplase şi se îndreptă spre ea. O luă repede pe umăr şi fugi către ceilalţi, chiar în momentul în care se auzi a doua explozie. Aceasta fu foarte puternică şi ar fi omorât-o, aşa cum fusese omorât Jean-Yves.

După aceea nu mai ştiu decât că cineva o purtă în braţe multă vreme şi nu mai simţea nimic. Îşi amintea că fusese urcată în camion, iar în depărtare se auzeau explozii şi era foc pretutindeni. Apoi îşi pierdu cunoştinţa şi se trezi peste două zile într-un hambar necunoscut, lângă oameni pe care nu-i ştia. Fusese ascunsă într-un orăşel din apropiere.

Săptămâna următoare oscilă între comă şi trezie, iar doi bărbaţi din celula ei veniră să o vadă. Păreau îngrijoraţi

pentru ea şi spuneau că germanii o căutau peste tot. Se duseseră la ferma mătuşii şi a unchiului lui Jean-Yves, iar bătrânii spuseseră că nu ştiau unde era şi, prin minune, scăpaseră, însă Amadea nu se putea întoarce acolo.

Serge îi contactase de la Paris şi le spusese că trebuiau s-o evacueze. Însă, pe lângă faptul că o căutau nemţii, a doua mare problemă era aceea că nu-şi putea mişca picioarele şi nici măcar nu putea sta aşezată. Îşi fracturase coloana vertebrală atunci când căzuse. Picioarele nu o ajutau şi nu avea cum să plece pe cont propriu. În starea în care se afla nu mai era de folos pentru nimeni.

— Vrea să te scoatem de aici, o informă unul dintre bărbaţii pe care-i cunoştea şi cu care lucrase de un an şi jumătate. Nu voiau să-i spună, dar arăta îngrozitor, în ultimele două zile halucinase şi fusese incoerentă. Avea spatele nu numai rupt, ci şi ars. Nu simţea nimic, nici măcar durere.

— Unde? întrebă Amadea, încercând să se concentreze. Dar era atât de obosită, încât nu putea să stea trează, îşi pierdea mereu cunoştinţa când vorbea cu ei. În unul dintre scurtele momente de luciditate, îi explicară ce avea să se întâmple. Totul fusese aranjat.

— Vine un avion după tine în seara asta.

— Nu mă trimiteţi înapoi în lagăr, îl rugă ea. O să fiu cuminte, promit… Mă scol imediat.

Dar toţi ştiau că nu putea face asta. Un doctor spusese că avea să fie paralizată pe viaţă. Chiar şi aşa, dacă nemţii o găseau, o omorau. Nici nu se deranjau s-o trimită într-un lagăr. Nu le mai era de niciun folos acum, nici măcar ca sclavă.

Pe de altă parte, pentru ei era prea periculos să o mai ţină. Un tânăr îi dăduse de gol, iar nemţii ştiau că ea era membra unei celule sau chiar conducea una. Toţi ştiau că Serge avea dreptate: trebuiau s-o scoată de acolo. Un avion Lysander venea după ea în noaptea aceea. Dacă puteau s-o urce. Şi dacă supravieţuia.

Era inconştientă în noaptea în care o scoaseră din hambar. O femeie o învelise într-o pătură. Arăta ca un cadavru şi-i acoperiseră faţa. Gemu în timp ce o transportau, dar nu-şi recăpătă cunoştinţa. Un tânăr pe care-l ştia de când venise în Franţa fugi pe câmp cu ea în braţe, în timp ce ceilalţi făceau lumină. Se simţeau la înmormântare, nu la o misiune de salvare. Unul dintre bărbaţi spusese printre lacrimi că avea să moară chiar înainte să urce în avion, iar ceilalţi îi dădeau dreptate.

Uşa se deschise şi o aruncară pe podea, încă înfăşurată în pătură. În avion se aflau doi bărbaţi. Unul o trase înăuntru şi trânti uşa în timp ce decolau. Pilotul reuşi să iasă dintre copaci, apoi se îndreptă spre Anglia, în timp ce celălalt bărbat îi trase uşor pătura de pe faţă. Ştiau că trebuia să scoată din Franţa o luptătoare din cadrul Rezistenţei. Nu li se spusese nimic mai mult. Nici măcar nu ştiau cum o chema. Serge le transmisese englezilor doar amănuntele strict necesare, iar piloţii trebuiau să ştie doar unde să se ducă şi că trebuiau să ia pe cineva. Asta şi făcuseră.

— Cred că am zburat degeaba de data asta, spuse bărbatul care stătea lângă ea, pe podea, văzându-i chipul. Abia mai respira şi aproape că nu avea puls. Nu cred că o să trăiască.

Pilotul nu spuse nimic, urmându-şi zborul către casă.

Amândoi fură surprinşi să vadă că încă era vie când ajunseră în Anglia. Îi aştepta o ambulanţă care o preluă. O duseră la un spital, unde o aştepta un pat, însă când o văzură îşi dădură seama că avea nevoie de mult mai multe îngrijiri. Avea arsuri de gradul trei pe tot spatele şi coloana ruptă. Chirurgul menţionă în raportul său că era improbabil să mai meargă vreodată.

O aşezară într-o rezervă, sub numele de pe documentele pe care le avea asupra ei adică Amélie Dumas. La puţin timp după aceea, sunase un funcţionar de la serviciile secrete britanice şi o identificase sub numele de cod Tereza.

— Crezi că este agentă engleză? o întrebă una dintre infirmiere pe alta când văzu menţiunea de pe raport. Ştiau că fusese adusă din Franţa, dar nu şi de ce sau de către cine.

— Posibil. N-a spus absolut nimic de când au adus-o aici. Nu ştiu ce limbă vorbeşte.

Infirmiera-şefă se uită atentă la dosar. Era greu de spus. În tot cazul, părea să fie într-o stare disperată.

— Ar putea fi de-a noastră.

— Oricine-ar fi, a trecut printr-un chin neomenesc, spuse cealaltă infirmieră.

Amadea nu-şi recăpătă cunoştinţa decât peste trei zile şi atunci numai pentru o clipă. O privi pe infirmiera ce o îngrijea şi i se adresă în franceză cu ochi goi, bântuiţi. Vorbi în franceză, nu în germană sau în engleză şi spuse doar: *„Je suis l'épouse du Christ Crucifié" ...* Sunt mireasa lui Hristos cel răstignit. Şi îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Capitolul 25

Pe 6 iunie, Aliaţii aterizară în Normandia, iar Amadea plânse când auzi vestea. Se rugase şi luptase pentru asta mai mult ca toţi ceilalţi din spital. Abia pe la jumătatea lunii putu să iasă în grădina spitalului într-un scaun cu rotile.

Doctorii îi spuseseră că erau foarte puţine şanse să poată merge din nou, deşi nu erau absolut convinşi. Ea se gândea că picioarele ei reprezentau un sacrificiu mic ce trebuia făcut pentru război şi pentru a-i ţine în viaţă pe cei pentru care luptase. Erau mulţi alţii care nici măcar nu aveau şansa să trăiască într-un scaun cu rotile. Cum stătea acolo în bătaia soarelui, cu o pătură pe picioare, îşi dădu seama că avea să fie una dintre maicile bătrâne în scaun cu rotile de care aveau grijă călugăriţele tinere. Nu-i păsa dacă trebuia să se târască până la mănăstire, de îndată ce părăsea spitalul, dar trebuia să se întoarcă. În Notting Hill, la Londra, exista o mănăstire de carmelite şi intenţiona să le facă o vizită când se înzdrăvenea. Însă medicul îi spusese că nu se putea gândi la asta deocamdată. Arsurile abia i se vindecau şi avea nevoie de tratament pentru spate şi pentru picioare. Nici ea nu voia să fie de pe-acum o povară pentru celelalte surori.

Stătea în grădină cu ochii închişi şi cu chipul îndreptat spre soare, când auzi dintr-odată o voce cunoscută. Era ca un ecou al unui trecut îndepărtat.

— Ei bine, soră, se pare că ai reuşit şi de data asta.

Deschise ochii şi îl văzu pe Rupert lângă ea. Purta uniformă de ofiţer britanic şi i se păru ciudat să-l vadă în altă ţinută decât a SS. Înţelese că nu-i recunoscuse vocea fiindcă vorbea în engleză, nu în germană sau franceză. Îi zâmbi plină de căldură.

— Am înţeles că ai încercat, de una singură, să distrugi întregul sistem feroviar francez şi, o dată cu el, jumătate din armata germană. Am auzit că a fost o mare lovitură.

— Vă mulţumesc, domnule colonel. Privirea i se lumină de îndată ce-l văzu. Era singurul prieten pe care-l întâlnea de când ajunsese acolo şi avusese coşmaruri groaznice în legătură cu Theresienstadt. Mai urâte decât oricând. Cu ce te-ai mai ocupat? Trecuseră şase luni de la ultima lor întâlnire, de la ultima lor misiune în Germania, de când el fusese împuşcat la plecarea din Franţa. Apropo, ce-ţi mai face umărul?

— Mă doare puţin când e vreme rea, dar timpul o să le rezolve pe toate.

De fapt, Rupert fusese rănit grav, însă medicii reuşiseră să-i salveze braţul. Mai bine decât reuşiseră s-o salveze pe ea. Sau cel puţin asta aflase. Chirurgul cu care discutase înainte de a o vizita îl informase că practic nu mai era nicio speranţă să poată merge din nou, dar nu voiseră să i-o spună direct. Îi comunicase că, cel puţin pentru moment, părea resemnată. Era un miracol că supravieţuise, însă la ea miracolele erau la ordinea zilei.

— Am primit mesajul pe care mi l-ai trimis când te-ai întors. Mulţumesc. Eram îngrijorată, spuse ea, în timp ce el se aşeză în faţa ei.

— Nici pe departe la fel de îngrijorat cât am fost eu pentru tine, rosti el cu gravitate. Se pare că a fost o lovitură groaznică.

— Niciodată nu m-am priceput la explozibile, mărturisi ea, de parcă ar fi spus că nu se pricepea la plăcintele cu mere sau la sufleuri.

— În cazul acesta ar trebui să te gândeşti să nu mai încerci vreodată, replică el, cu un licăr în privire.

— Ai venit să-mi ceri să merg din nou în Germania ca soţia ta? Oricât de îngrozitor fusese, îşi dădea seama, privind în urmă, că-i plăcuse să lucreze cu el. Aproape la fel de mult cât îi plăcuse şi lui să lucreze cu ea. Poate ai putea pretinde că sunt bunica ta, acum că merg în scaun cu rotile, spuse ea, părând puţin jenată.

— Prostii. O să mergi din nou cât ai zice peşte. Mi-au spus că luna viitoare o să ieşi de-aici. O urmărise îndeaproape, aşa cum îi promisese lui Serge, însă aşteptase până ce era în stare să primească o vizită. Ştia că se simţise foarte rău în ultimele două luni.

— M-am gândit ca după externare să merg la mănăstirea din Notting Hill. Nu vreau să fiu o povară pentru ele, dar încă pot face destule. Trebuie să mă perfecţionez la cusut, anunţă ea solemn, părând, pentru o clipă, o adevărată călugăriţă. Însă Rupert o cunoştea mai bine.

— Nu prea cred c-o să te lase să le arunci grădina în aer. Ar putea chiar să le deranjeze destul de mult, râse el, bucuros s-o revadă. În pofida chinurilor prin care trecuse, arăta bine şi era frumoasă ca întotdeauna. Părul blond i se revărsa pe spate şi strălucea în bătaia soarelui. De fapt, am o propunere pentru tine. Recunosc, nu e la fel de entuziasmantă ca o misiune în Germania, dar nici mult nu mai are. Câteodată e chiar interesantă pentru nervi. Amadea îl ascultă surprinsă. Nu-şi putea închipui că, în starea ei, serviciile secrete britanice voiau s-o mai implice în misiuni.

Activitatea ei de luptătoare pentru Rezistenţă se încheiase şi spera că, în curând, avea să se încheie şi războiul. Luptase multă vreme. Mai mult decât majoritatea. De fapt, ca să fiu sincer, am nevoie de ajutor cu cei doisprezece copii, urmă el. Cresc. Deja stau la mine de cinci ani. Cei mici nu mai sunt aşa de mici şi fac tot felul de năzbâtii. Eu sunt la Londra în cea mai mare parte a timpului şi, sincer, am nevoie de cineva care să fie cu ochii pe ei până se termină toate astea. După aceea, o să am nevoie de ajutor să le găsesc părinţii, dacă încă mai sunt în viaţă. S-ar putea să am ceva de lucru. Să ştii că nu-i uşor să fi tată singur pentru atâţia copii, se plânse el, în timp ce ea râdea. Presupun că nu te deranjează să amâni puţin revenirea la mănăstire ca să ajuţi un vechi prieten. Am fost căsătoriţi câteva zile la un moment dat, cam o săptămână aş zice, în total. Îmi datorezi măcar asta. Nu poţi să pleci aşa şi să mă laşi singur cu doisprezece copii.

— Nu vorbeşti serios, nu-i aşa? întrebă ea cu o expresie ciudată. Deşi nu se cunoşteau foarte bine, după tot ce riscaseră împreună, între ei se înjghebase o legătură puternică. Într-un fel, în timpul celor două misiuni, îşi apăraseră reciproc vieţile şi repurtaseră mari succese. Amadea era mândră de ceea ce făcuseră.

— Vorbesc foarte serios. Îi ador, însă, ca să fiu sincer, o înnebunesc pe menajera mea. Are şaptezeci şi şase de ani. A fost doica mea când eram mic şi apoi doica fiilor mei. Dar copiii aceştia au nevoie de o persoană mai tânără care să se ocupe de ei.

— Nu ştiu cât de utilă sunt eu acum, spuse ea uitându-se la scaunul cu rotile şi apoi din nou la el. Poate mă aruncă de pe o stâncă dacă nu le place de mine.

— Sunt copii buni, insistă el.

Amadea îşi dădu seama că era sincer şi era evident că îi iubea, însă nu se mai descurca. Era văduv, iar o menajeră de şaptezeci şi şase de ani nu putea să facă faţă celor doisprezece copii vioi, dacă n-o mai ajuta nimeni. Rupert era plecat în cea mai mare parte a timpului, în misiuni sau la Londra, la serviciu. Ajungea în East Sussex doar sâmbăta şi duminica. Pe de altă parte, Amadea era nerăbdătoare să se întoarcă la mănăstire. Stătuse suficient timp în lume şi făcuse tot ceea ce era menită să facă. Încercă să-i explice asta cât de blând putu.

— Nu crezi că s-ar putea descurca fără tine încă vreo câteva luni? întrebă el cu speranţă. Face parte din efortul de război, dacă vrei s-o iei aşa. Aceşti copii sunt victime ale

naziştilor, la fel ca tine. După război le va fi greu, când vor afla ce s-a întâmplat cu părinţii lor. S-ar putea să fie o situaţie foarte dificilă.

Apela la coarda ei sensibilă, iar Amadea şovăi privindu-l. Parcă soarta conspira în permanenţă să o ţină departe de mănăstire. Voia să-L întrebe pe Dumnezeu ce planuri avea cu ea, însă ştiu atunci când văzu privirea bărbatului. Trebuia să aibă grijă de aceşti copii.

Poate chiar de asta i-l trimisese Dumnezeu pe Rupert. Parcă nu se mai termina. Însă după trei ani petrecuţi în afara mănăstirii, presupunea că mai putea aştepta puţin. Începea să creadă că avea să depună jurămintele finale la nouăzeci de ani, dar ştia că, într-un sfârşit, avea să o facă. De asta era convinsă.

— De fapt nu i-am scris încă maicii stareţe, spuse ea abătută. Aveam de gând să o fac săptămâna asta. Eşti sigur că îţi voi fi de folos? Nu prea sunt bună de nimic. Uneori, în pofida eforturilor ei, îi era milă de ea însăşi. Dar dacă asta era voinţa lui Dumnezeu, putea să îndure. Fusese binecuvântată în atâtea feluri, de atâtea ori.

— Mă bucur să aflu că nu ţi-ai anunţat întoarcerea. Mi-era teamă să nu o faci înainte să dau de tine. Şi, desigur, eşti foarte de folos aşa cum eşti acum. Nu fi prostuţă. Nu trebuie decât să ţipi la ei şi o să-ţi dau un băţ. Dacă e nevoie poţi să-i şi baţi, o asigură el, făcând-o să râdă.

— Când ai nevoie de mine?

Pe chipul ei se citeau deja speranţa şi entuziasmul. De-abia aştepta să-i cunoască. Aceşti copii aveau să-i dea vieţii ei un nou sens, mai ales că Rupert era plecat atât de mult timp. În vreme ce discutau despre asta, se simţi din nou măritată cu el, aşa cum fusese la Paris şi în Germania, în decembrie. Aveau o relaţie foarte bizară, în unele feluri, erau complet străini, în altele – se simţeau cei mai buni prieteni. Iar ea era fericită să-l ajute de dragul copiilor. Mănăstirea mai putea aştepta puţin. Războiul avea să se termine curând. Iar după ce ei aveau să-şi găsească părinţii şi să-l părăsească… mintea ei gonea cu repeziciune în timp ce vorbea cu el. Dintr-odată, se îndreptă de spate. Îl rugă să-i noteze pe o hârtie numele micuţilor înainte să plece, iar el promise că o va face.

Rupert, bucuros că-i ridicase moralul, îi zâmbi pe tot parcursul orelor în care au sporovăit despre copii, despre casa lui, despre cele două zile petrecute la Paris şi despre cele cinci din Germania. Aveau multe lucruri de discutat, iar ea părea fericită şi tânără şi râdea când o conduse înapoi în

cameră. Stabiliseră să vină direct la casa lui din East Sussex atunci când aveau s-o externeze, peste patru săptămâni, însă Rupert îi spuse că avea s-o mai viziteze de câteva ori până atunci. Voia doar să se asigure că era bine, iar compania ei îi făcea plăcere.

Când plecă, o sărută pe obraz. După aceea, Amadea se rugă pentru copii şi pentru el.

Capitolul 26

Drumul de la spital până în East Sussex nu fu foarte comod pentru Amadea. Încă mai simţea ceva în partea inferioară a coloanei şi în picioare, deşi foarte puţin. Era mai degrabă o gâdilătură, dar suficient încât să o doară dacă stătea prea mult nemişcată. Nu-şi putea controla picioarele. Se simţi complet inutilă de la talie în jos atunci când şoferul o aşeză cu grijă în scaunul cu rotile după ce ieşi din maşină. Rupert o aştepta. Venise în ziua precedentă, ca să-i pregătească pe copii. Voia ca ei să fie politicoşi şi să nu-i facă probleme. Le spusese cât de curajoasă fusese ea şi că, în urmă cu doi ani, petrecuse cinci luni într-un lagăr de concentrare.

— A cunoscut-o pe mămica mea? întrebă interesată o fetiţă cu pistrui şi fără dinţii din faţă.

— Nu cred, spuse el cu blândeţe, după care îi rugă pe gemeni să nu mai arunce ghemotoace de pâine unul în celălalt. Va trebui să vă purtaţi frumos cât va fi aici, le ceru el mustrându-i şi încercând să pară fioros. Însă copiii îl cunoşteau prea bine, aşa că nu-i dădură deloc atenţie. Cât era acasă, în Sussex, toţi se gudurau pe lângă el ca nişte căţei. Iar Rebekka, micuţa roşcată, voia mereu să stea la el în poală şi să-i citească poveşti. Nu vorbea germana, ci numai engleza, deoarece venise în Anglia la numai şase luni. Acum avea şase ani. Câţiva dintre ceilalţi copii, care veniseră în Anglia mai mari, încă mai ştiau germana. Rupert îi spusese Amadeei că ar fi trebuit să vorbească în germană cu ei, măcar o parte din timp. Când aveau să se întoarcă părinţii lor, dacă se mai întorceau, unii nu ar fi reuşit să se înţeleagă cu propriile odrasle. Se gândea că ar fi fost bine să aibă cu cine vorbi în germană. El însuşi încercase, dar nu era atent şi întotdeauna sfârşea prin a le vorbi în engleză, deşi stăpânea germana la fel de bine ca Amadea, din acelaşi motiv, naţionalitatea mamelor lor. E o tânără minunată şi foarte frumoasă, continuă el. Vă va fi tare dragă.

— O să te căsătoreşti cu ea, tată Rupert? întrebă Marta, în vârstă de doisprezece ani. Era înaltă şi blondă şi semăna cu un mânz.

— Nu, răspunse el. Înainte de război a fost călugăriţă şi după război intenţionează să revină la mănăstire. Ştia că o făcuse să se abată de la drum doar temporar, ca să-l ajute cu copiii. Chiar avea nevoie de ajutorul ei. Acum nu se putea

gândi la nimic mai plăcut decât să se întoarcă acasă la ea şi la copii.

— A fost călugăriţă? Friedrich, de zece ani, se holbă la el îngrijorat. O să poarte o rochie din acelea mari şi o pălărie caraghioasă?

— Nu, în niciun caz. Acum nu e călugăriţă, dar a fost. Şi va fi din nou. Lui Rupert nu-i plăcea ideea şi o considera o mare pierdere, însă o respecta şi se aştepta ca şi ei să facă acelaşi lucru.

— Spune-mi din nou cum şi-a rupt spatele, îi ceru Rebekka. Am uitat.

— A aruncat în aer un tren, spuse el ca şi cum ar fi fost o activitate foarte obişnuită, ca dusul gunoiului sau plimbatul câinelui.

— Trebuie să fie foarte curajoasă, comentă Hermann, băiatul cel mai mare. Tocmai împlinise şaisprezece ani şi începuse să arate ca un bărbat.

— Este. A activat în Rezistenţă, în Franţa, timp de doi ani. Copiii dădură din cap. Cu toţii ştiau ce însemna asta.

— O să aibă un pistol cu ea? se interesă un băieţel de opt ani pe nume Ernst, cu figură de studios. Era fascinat de pistoale, iar Rupert îl dusese la vânătoare.

— Sper că nu, spuse Rupert, râzând la o asemenea imagine.

Peste câteva minute sosi Amadea. Rupert ieşi să o întâmpine, în timp ce ea privea grădinile uluită. Casa veche şi terenurile semănau foarte mult cu castelul familiei tatălui său din Dordogne. Erau mai puţin impunătoare decât se temuse, însă rămâneau impresionante.

O sărută pe obraz în semn de bun venit, după care o conduse în camera de zi. Copiii o aşteptau îmbrăcaţi în cele mai bune haine, iar doamna Hascombs aranjase în bibliotecă o masă lungă pentru ceai. Amadea nu mai văzuse ceva aşa de frumos dinaintea războiului, iar copiii erau minunaţi. Poate puţin speriaţi. Câţiva priviră îngrijoraţi scaunul cu rotile, iar ea le zâmbi.

— Să vedem, spuse ea surâzând şi simţindu-se din nou ca o călugăriţă. Uneori era cel mai bun mod în care se putea linişti. Dacă se prefăcea că încă purta rasa şi vălul, nu se mai simţea aşa de vulnerabilă şi de expusă. Se holbau cu toţii la ea, încercând să o măsoare din cap până în picioare. În cea mai mare parte însă, le plăcea ceea ce vedeau. Tata Rupert avea dreptate. Era frumoasă şi nu era bătrână. De fapt, părea chiar tânără, chiar şi pentru ei. Le părea rău pentru scaun şi pentru picioarele ei.

— Tu trebuie să fi Rebekka, începu Amadea zâmbind în continuare. Tu eşti Marta… Friedrich… Ernst… Hermann… Josef… Gretchen… Berta… Johann… Hans… Maximilian… şi Klaus…

Îi numise corect pe toţi, în timp ce-i arăta cu degetul. Singura greşeală pe care o făcuse, de înţeles chiar şi pentru ei, era că-i încurcase pe Johann şi pe Josef, dar ei erau identici, aşa că toată lumea îi încurca, inclusiv Rupert. Stăpânul casei era uimit. Amadea le ceru scuze lui Johann şi lui Josef pentru greşeală.

— Nici eu nu pot să-i deosebesc câteodată, interveni Rebekka şi, fără să anunţe, îi sări în braţe. Amadea nu simţi mare lucru, deşi, pentru o clipă, Rupert se alarmă. Nu voia ca fetiţa să-i facă rău, dar, din fericire, nu se întâmplase nimic.

Doamna Hascombs veni să o salute cu mâna întinsă.

— Suntem tare bucuroşi că ai venit, spuse ea cu multă căldură. Părea foarte uşurată. Nu se descurca mai deloc cu doisprezece copii vioi şi era conştientă de asta. La fel şi micuţii, care profitau din plin. Amadea nu era sigură că ar fi putut să-i controleze nici ea, însă avea să încerce. Îi considera adorabili şi se îndrăgosti de ei la prima vedere.

— Povesteşte-ne despre trenul pe care l-ai aruncat în aer, o rugă veselă Rebekka, în timp ce mâncau biscuiţi şi beau ceai. Amadea zâmbi văzându-l pe Rupert speriat. Se părea că-i informase despre trecutul ei. Precis le spusese şi că era călugăriţă, dar nu avea o problemă cu asta.

— Ei bine, nu a fost un lucru frumos, rosti ea serioasă, dar era vorba de nemţi, deci a fost în regulă. Însă după încheierea păcii nu va fi un lucru frumos. Nu poţi să faci aşa ceva decât pe timp de război. Rupert dădu din cap aprobând-o.

— Ne bombardează tot timpul, aşa că nu-i nicio problemă dacă-i omorâm, spuse Maximilian cu ardoare. Avea treisprezece ani şi ştia deja că părinţii săi muriseră. Rudele îl anunţaseră. Câteodată uda patul şi avea coşmaruri. Rupert îi spusese şi asta. Voia ca ea să ştie totul despre ei. Credea în sinceritatea deplină şi nu voia ca Amadea să fie şocată. Erau zile când îi venea să-şi smulgă părul din cap. Doisprezece copii erau mult pentru oricine, oricât de minunaţi ar fi fost sau cât de bine s-ar fi comportat.

— Te dor picioarele? se interesă Marta. Părea cea mai dulce dintre toate fetele. Gretchen era cea mai frumoasă. Berta, cea mai timidă. Băieţii erau plini de viaţă şi se mişcau tot timpul, chiar în timp ce-şi beau ceaiul şi mâncau

biscuiţii. Ardeau de nerăbdare să iasă afară şi să se joace cu mingea, dar Rupert le spusese că trebuiau să aştepte până terminau ceaiul.

— Nu, nu mă dor, răspunse Amadea. Câteodată nu le simt. Alteori le simt puţin. Uneori o durea spatele în ultimul hal, dar nu le spuse asta, la fel cum nu le spuse că arsurile îi lăsaseră cicatrici urâte.

— Crezi că o să poţi să mergi din nou? a vrut Berta să ştie.

— N-am idee, spuse Amadea cu un zâmbet care-i frânse sufletul lui Rupert. El spera că avea să meargă din nou. Vom vedea, adăugă ea cu speranţă. Vorbea într-un stil filosofic despre propriul destin.

Apoi le sugeră să meargă afară şi să se plimbe înainte de lăsarea întunericului. Băieţii fură încântaţi şi ieşiră în câteva clipe, cu mingea.

— Eşti minunată cu ei, constată Rupert cu admiraţie. Ştiam că aşa o să fie. Eşti tot ceea ce au nevoie. O mamă. Niciunul dintre ei n-a mai avut mamă de cinci ani şi poate că nu vor mai avea vreodată. Doamna Hascombs e mai degrabă ca o bunică.

În unele cazuri, în majoritatea de fapt, Amadea era prea tânără ca să le fie mamă, le era mai degrabă o soră mai mare, dar aveau nevoie şi de asta. Îşi aduse aminte de Daphne. Îi plăcuse foarte mult să-i fie soră mai mare. Asta îi făcea bine şi ei.

În seara aceea, la cină, vorbiră despre multe lucruri, nu numai despre război. Îi povestiră Amadeei despre prietenii lor, despre şcoală, despre lucrurile pe care le făceau. Iar Rebekka îi dădu numele perfect. O numi Mamadea. Tuturor le plăcu şi îi plăcu şi ei. Acum erau oficial Mamadea şi tata Rupert.

Apoi zilele începură să treacă mai repede. Rupert se întoarse la Londra şi revenea în fiecare vineri după-amiaza, pentru a pleca din nou luni dimineaţa. Era impresionat de cum se purta Amadea cu copiii şi fu mişcat să vadă ce făcuse în prima seară de vineri. Se informase din cărţi şi le pregătise o cină de Sabat cu colaci, cu lumânări şi cu rugăciuni. Fu un moment foarte emoţionant, pentru că micuţii nu mai sărbătoriseră Sabatul de cinci ani. Lui Rupert îi dădură lacrimile, iar copiii îi dădeau impresia că se întorceau înapoi în timp, în locuri dragi.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. De unde ai ştiut ce să faci?

— Am citit într-o carte. Amadea îi zâmbi. Şi ea era emoţionată. Undeva în istoria ei existaseră Sabaturi ca acela, chiar dacă ea nu le cunoscuse niciodată.

— Presupun că nu făceaţi aşa ceva la mănăstire, spuse el, iar ea râse. Îi făcea plăcere compania lui şi se simţeau bine împreună. Îşi dăduse prima dată seama de acest lucru la Paris. Vorbiseră o dată despre asta, iar el îşi amintea cu nostalgie de cămaşa ei de noapte de culoarea piersicii. Îi plăcea la nebunie s-o necăjească: Dacă ai fi dormit şi mai departe de mine, probabil ai fi levitat ca un vraci indian.

— Mi s-a părut amuzant cum ai deranjat patul a doua zi, zise ea, ştiind însă prea bine că, în acele împrejurări, fusese un lucru înţelept, pentru a nu ridica suspiciuni.

— Trebuia să-mi apăr reputaţia, rosti el cu aplomb.

Vara trecu încet, iar Amadeei începu să nu-i mai fie dor de mănăstire. Era prea ocupată. Cosea, citea, se juca, îi mustra pe copii şi le ştergea lacrimile. Le vorbea în germană celor care voiau şi care-şi aminteau şi îi învăţă germană pe ceilalţi. Şi franceză. Le spuse că nu le strica să înveţe. Copiilor le plăcea să stea cu ea, iar Rupert era încântat când se întorcea acasă.

— Păcat că e călugăriţă, bombăni Marta la micul dejun, într-o dimineaţă de duminică, după ce Amadea plecase cu băieţii. Îi ducea să pescuiască în lacul de pe proprietate. Copiii îl botezaseră Lacul Tatei.

— Şi eu am aceeaşi părere, recunoscu Rupert. Însă ştia cât de hotărâtă era să se întoarcă. Rareori vorbea despre asta, dar era loială vocaţiei ei.

— Uneori uit, zise fetiţa.

— Şi eu.

— Crezi că ar putea să se răzgândească? întrebă ea precaută. Copiii vorbeau deseori despre asta. Ar fi vrut ca Amadea să rămână cu ei tot timpul.

— Mă îndoiesc. E ceva foarte serios şi a fost călugăriţă mult timp. Şase ani. N-ar fi potrivit să încerc s-o fac să se răzgândească. Marta avu senzaţia că o spunea mai mult pentru el însuşi, nu pentru ea.

— Cred că ar trebui să încerci.

Rupert zâmbi, dar nu răspunse. Şi-ar fi dorit, însă nu se încumeta. Îi era teamă să n-o supere. Unele lucruri nu trebuiau spuse. Iar el o respecta foarte mult, chiar dacă nu-i plăcea drumul pe care îl alesese. Îi recunoştea dreptul de a face ceea ce dorea, indiferent dacă lui îi plăcea sau nu. Nu era sigur cum să deschidă discuţia. Ştia cât de încăpăţânată putea fi Amadea, mai ales atunci când credea într-un lucru. Era o femeie hotărâtă şi, uneori, îi amintea de soţia lui, chiar dacă erau foarte diferite. Şi ea fusese o femeie foarte hotărâtă.

Văzând-o pe Amadea cu copiii şi dându-şi seama că formaseră, într-un fel, o familie, i se făcea dor să aibă o soţie. Petrecuseră o vară minunată împreună, iar înainte de începerea şcolii merseseră în excursie la Brighton. O împinsese pe Amadea pe trotuar, în scaunul cu rotile, în timp ce copiii făceau năzbâtii, se jucau sau călăreau. Privise nisipul cu jind. Nu o putea împinge pe plajă.

— Uneori aş vrea să pot merge, murmură ea, deşi se descurca foarte bine în scaunul cu rotile, ajungea oriunde voia şi nu avea probleme cu copiii. Lui Rupert i se rupse inima.

— Poate că ar trebui să mai faci încă un consult. Nu mai fuseseră la medic de trei luni. Când plecase de la spital specialistul afirmase că nu putea face nimic mai mult. Senzaţiile aveau să-i revină în picioare sau nu. Până la momentul respectiv, nu reveniseră. Nu avuseseră loc schimbări sau îmbunătăţiri, deşi Amadea deschidea foarte rar subiectul. Era prima dată când o auzea plângându-se.

— Nu cred că mai poate face ceva. În cea mai mare parte a timpului nu mă gândesc la asta. Copiii îmi ocupă mintea complet. Se întoarse spre el cu acea privire caldă care îl făcea să-şi dorească din răsputeri ca lucrurile să stea altfel: îţi mulţumesc că m-ai adus aici, Rupert, să am grijă de copiii tăi.

Nu mai fusese niciodată aşa de fericită, cu excepţia primilor ani petrecuţi la mănăstire. Fiecare zi îi aducea bucurii neţărmurite. Îi plăcea să fie Mamadea aproape la fel de mult cum îi plăcuse să fie sora Tereza, dar ştia că şi asta avea să se termine. Majoritatea copiilor urmau să plece acasă, unde avea să le fie mai bine. Aveau nevoie de părinţii lor. Ea şi Rupert, chiar dacă se purtau minunat cu ei, erau doar înlocuitori. Se gândea că Rupert era un tată extraordinar şi încerca să-şi imagineze cât de dor trebuia să-i fie de fiii lui. Erau poze cu ei în toată casa. Ian şi James. Şi cu soţia lui, Gwyneth. Ea era scoţiană.

— Nu ştiu ce ne-am face fără tine, spuse el aşezându-se pe o bancă de pe trotuar, de unde-i puteau vedea pe copii. Amadea părea relaxată şi fericită, cu părul lung şi blond în bătaia brizei. De multe ori îl purta despletit şi îi plăcea să perie părul fetelor, aşa cum le peria mama ei pe ea şi pe Daphne când erau mici. Straniu cum istoria se repeta mereu, generaţie după generaţie. Nici măcar nu-mi aduc aminte cum era totul înainte să vii tu, continuă Rupert. Următoarele lui cuvinte îi tăiară răsuflarea. Joi plec în misiune. N-ar fi trebuit să-i spună asta, dar avea încredere deplină în ea.

— Nu se poate, exclamă ea, ca şi cum dacă nega nu avea să se întâmple. Însă ştia din privirea lui că avea să plece oricum.

— Ba da. Nici el nu părea entuziasmat. Îi plăcea să stea acasă cu ea şi cu copiii sâmbăta şi duminica, dar războiul trebuia câştigat.

— În Germania? şopti ea îngrozită. Amândoi ştiau prea bine cât de periculos era. Acum nici ea nu-şi putea închipui viaţa fără el.

— Ceva de genul ăsta. Amadea ştia că nu-i putea dezvălui mai multe. Informaţiile erau secrete şi de asta depindea

siguranţa lui. Se întrebă dacă mergea în Germania sau în Franţa sau, poate, mai rău, în Orientul îndepărtat. Îşi dădu seama că în timpul petrecut în Franţa avusese o viaţă fermecată. Fuseseră mulţi omorâţi, însă ea scăpase, deşi fusese de câteva ori aproape de moarte.

— Aş vrea să pot merge cu tine, se avântă ea, uitând de scaunul cu rotile. Însă nu se punea problema. Nu mai putea să se angajeze în misiuni. Ar fi fost un handicap, nu un avantaj.

— Eu nu-mi doresc asta, replică el. Nu mai voia ca ea să-şi rişte viaţa. Făcuse destule şi avusese mare noroc. Chiar dacă nu putea merge, era norocoasă că trăia.

— O să-mi fac griji pentru tine, spuse Amadea, profund preocupată. Cât timp o să fi plecat?

— Puţin. Nici asta nu-i putea spune, însă Amadea avu senzaţia că avea să dureze destul de mult. Tăcu vreme îndelungată, fixându-l cu privirea. Erau atât de multe de spus şi nu aveau cum s-o facă. Amândoi ştiau asta.

Copiii observară că tăcu tot drumul spre casă în seara aceea, iar Berta o întrebă dacă se simţea bine.

— Sunt doar obosită, scumpa mea. M-a obosit aerul de mare.

Însă şi ea şi Rupert ştiau că era vorba despre misiunea lui.

În seara aceea nu putu să adoarmă gândindu-se la misiune şi la el. Şi Rupert făcu acelaşi lucru. Dormitoarele lor se aflau în capetele opuse ale holului. Ea fusese uimită la început de luxul din casă. Ocupa cel mai bun dormitor pentru oaspeţi. Îi ceruse să-i dea o cameră de serviciu, dar Rupert nici nu voise să audă, îi spuse că merita camera aceea frumoasă, însă Amadea insista că era prea mult. Îi era greu să-şi respecte jurămintele de sărăcie. Cu celelalte se descurca, sau cel puţin se descurcase până atunci.

Rupert plecă la Londra dimineaţa, ca de obicei. Copiii nu ştiau nimic despre călătoria ce avea să urmeze sau, mai rău, despre posibilitatea ca el să nu se mai întoarcă vreodată. Ceruse permisiunea să se întoarcă miercuri în Sussex, înainte de plecarea de joi seara. Înainte de sosirea lui, Amadea fu nervoasă, nerăbdătoare şi-şi ieşi repede din fire. Deşi nu obişnuia, se repezi la unul dintre băieţi atunci când acesta sparse un geam cu o minge de crichet. Imediat după aceea îşi ceru scuze, dar băiatul o făcu să râdă spunându-i că era în regulă, mama lui adevărată reacţiona mult mai urât şi ţipa mult mai tare.

Se simţi foarte uşurată când îl văzu pe Rupert miercuri seara; îl sărută pe obraz şi îl îmbrăţişă cu căldură. Ştia că nu

putea să-l întrebe nimic. Nu putea decât să se roage pentru el cât avea să fie plecat şi să aibă încredere că se va întoarce. El nu putea decât s-o asigure, din nou, că avea să fie bine. Încercară să nu discute despre asta şi luară o cină minunată împreună cu băieţii şi fetele, în sufrageria principală, ceea ce se întâmpla doar la ocazii speciale. Copiii îşi dădură seama repede că se întâmpla ceva.

— Tata Rupert pleacă într-o călătorie, spuse Amadea veselă, dar copiii mai mari o priviră şi-şi dădură seama că ceva era în neregulă sau că era cel puţin speriată.

— Să-i omoare pe nemţi? întrebă Hermann încântat.

— Sigur că nu, răspunse Amadea.

— Când te întorci? întrebă Berta.

— Nu ştiu. Să aveţi grijă unul de altul şi de Mamadea. O să mă întorc curând, promise el. Toţi îl îmbrăţişară şi îl sărutară înainte de culcare. Le spusese că avea să plece în zori, înainte ca ei să se scoale.

Rupert şi Amadea stătură de vorbă până noaptea târziu, despre toate şi nimic. Le plăcea să fie împreună. Spre dimineaţă o duse sus şi o aşeză în scaunul cu rotile. Când nu era el acolo o ajutau băieţii mai mari. Era un efort comun.

— O să fiu deja plecat când te trezeşti tu, spuse el, încercând să nu pară trist, însă nu voia să o părăsească.

— Nu prea cred, zâmbi ea. O să mă trezesc să-ţi urez drum bun.

— Nu trebuie să faci asta.

— Ştiu că nu trebuie. Vreau s-o fac.

Rupert ştia că nu avea sens să o contrazică. O sărută pe obraz, iar Amadea se îndreptă spre dormitorul ei, fără să privească în urmă. Următoarele două ore Rupert stătu în pat, dorind să aibă curajul sau îndrăzneala să intre în dormitorul ei şi s-o ia în braţe. Dar nu le avu. Îi era prea teamă că, dacă avea să facă asta, n-ar mai fi găsit-o la întoarcere. Între ei existau bariere pe care ştia că trebuia să le respecte.

Amadea, ţinându-se de cuvânt, îl aştepta în hol când el ieşi din dormitor, la răsăritul soarelui. Stătea în scaunul cu rotile, în cămaşa de noapte şi înfăşurată într-un halat. Cu părul lung şi halatul roz, semăna cu o copiliţă. Rupert părea serios şi impozant în uniformă, iar ea îl salută milităreşte.

— Mă duci şi pe mine jos?

Rupert ezită.

— N-o să ai cum să urci înapoi. Nu e treaz niciun copil ca să te ajute.

— Oricum am treabă.

Voia să stea cu el cât mai mult posibil. O purtă cu grijă până la parter, unde o aşeză într-un scaun, iar apoi îi aduse scaunul cu rotile.

Amadea îi pregăti ceaiul şi îi încălzi o brioşă. Nu mai aveau ce să-şi spună. Amândoi ştiau că trebuia să plece. Îl conduse până afară. Era răcoare, iar aerul de septembrie era proaspăt. Rupert o sărută pe obraji.

— Ai grijă de tine, Mamadea.

— O să mă rog pentru tine, promise ea.

— Mulţumesc.

Avea nevoie de asta. Îl paraşutau în Germania pentru o misiune care putea să dureze chiar şi trei săptămâni.

Se priviră intens, iar Rupert coborî treptele hotărât, fără să se uite în urmă. Era gata să urce în maşină, când Amadea îl strigă. Întorcându-se, văzu că întinsese o mână spre el de parcă ar fi vrut să-l oprească.

— Rupert! … Te iubesc.

Nu mai putea să ţină în ea acele cuvinte sau sentimentele pe care le avea pentru el. Rupert se înfioră şi rămase o clipă pe loc, neştiind ce să facă, apoi se întoarse la ea în fugă:

— Vorbeşti serios?

— Cred că da… nu… ştiu că da… îl privi de parcă lumea luase sfârşit. Ştia ce însemna asta pentru ea, la fel cum ştia şi el. Un zâmbet îi lumină încet chipul.

— Atunci n-ai de ce să fi tristă. Şi eu te iubesc. O să discutăm când mă întorc… numai să nu te răzgândeşti.

O sărută pe gură şi o privi o clipă îndelungată, însă trebuia să plece. Aproape că nu putea crede ce se întâmplase, după cum nici ei nu-i venea să creadă. Îşi dorise asta de foarte multă vreme.

Îi făcu vesel cu mâna în timp ce se îndepărta şi îi zâmbi. La rândul ei, îşi flutură mâna şi îi trimise un ultim sărut. Rupert ieşi pe poartă, iar Amadea rămase în scaunul cu rotile, în bătaia soarelui, rugându-se să se întoarcă. Decizia se luase singură.

Capitolul 27

Timpul cât Rupert fu plecat i se păru interminabil Amadeei. La început fu îngrijorată şi nerăbdătoare.

Apoi îşi spuse că totul avea să fie în regulă. Însă după două săptămâni… trei… patru… începu să se îngrijoreze. Nu ştia cât trebuia să dureze misiunea. Pe la sfârşitul lui octombrie, intui că ceva nu era în regulă. Incapabilă să mai îndure, sună la serviciile secrete. Cineva îi preluă datele şi spuse că va fi contactată. Peste o săptămână o sună un ofiţer. Era deja noiembrie. Fără a-i da detalii, o informă că nu se primise nicio veste de la el „de ceva vreme", dându-i de înţeles că nu mai raportase şi că nu era acolo unde trebuia să fie.

Tânăra femeie aproape că leşină, însă nu se dădu de gol, de dragul copiilor. Trebuia să fie puternică. Micuţii pierduseră deja un rând de părinţi, nu voia ca ei să creadă că-l pierduseră şi pe Rupert. Nu fără să ştie sigur. Amadea nu se mai rugase niciodată cu atâta fervoare. Acum era bucuroasă îndoit, pentru că-i spusese că îl iubea. Măcar apucase să afle. Iar ea ştia că şi el o iubea. Ce aveau să facă, dacă li se oferea şansa, rămânea de văzut. Omul de la serviciile secrete se angajase s-o ţină la curent cu noutăţile, însă nu o sună nimeni.

Ca să nu-şi piardă complet minţile, îi veni o idee cu care să-i distreze pe copii. Le spuse că tata Rupert avea să fie încântat dacă îl surprindeau înfiinţându-şi propria lor orchestră. Le luă instrumente tuturor, iar ea îi acompanie la pian. Nu erau nici pe departe profesionişti, dar se amuzau pe cinste. Şi Amadeei îi făcea plăcere. Reuşiseră să-şi ocupe timpul, iar după o lună de exerciţii muzica lor suna chiar bine.

Într-o seară interpretau o melodie, iar Rebekka stătea în poala ei, în scaunul cu rotile. Era obosită şi-şi sugea degetul. Era răcită şi nu voia să cânte. Dintr-odată se întoarse spre Amadea bosumflată:

— Nu mai da din picior, mamă. Mă zgudui.

Amadea făcu ochii mari şi, unul câte unul, copiii se opriră din cântat. Cei din faţă o auziseră, iar ceilalţi voiau să ştie ce se întâmplase şi de ce o privea Mamadea aşa de ciudat.

— Fă-o din nou, mamă, spuse Berta cu blândeţe, în timp ce ochii tuturor erau aţintiţi asupra picioarelor ei. Câteodată putea să dea din picior şi chiar să şi le mişte puţin. Fusese

atât de ocupată cu ei şi atât de îngrijorată pentru Rupert, încât nu observase îmbunătăţirea.

— Poţi să te ridici? se interesă unul din gemeni.

— Nu ştiu, spuse ea speriată.

Josef îi întinse mâna.

— Încearcă. Dacă ai reuşit să arunci un tren în aer, o să reuşeşti şi să mergi.

Era ceva logică în spusele lui. Amadea se ridică foarte încet, sprijinindu-se de braţele scaunului cu rotile şi făcu un pas spre el, după care aproape căzu. Johann o prinse. Însă făcuse un pas. Făcuse ochii mari, iar copiii o priveau emoţionaţi. Apoi făcu alt pas şi altul, în total făcu patru paşi, apoi spuse că trebuia să stea jos. Tremura toată şi se simţea slăbită, pe cale să leşine. Însă mersese. Lacrimile îi năvăliră pe obraji, iar copiii râseră şi bătură din palme încântaţi.

— Mama poate să meargă! strigă Marta exultând. Apoi, în fiecare zi, o puseră să exerseze. Ei cântau, iar ea mergea.

La începutul lui decembrie reuşise deja să meargă încet, prin cameră, sprijinită de unul dintre băieţii mai mari. Încă nu se simţea sigură, dar făcea progrese constante. Partea proastă era că încă nu primiseră veşti de la Rupert. Nu fusese declarat mort, dar nimeni nu avea idee ce i se întâmplase. Fiindcă Amadea nu era soţia lui, nu avea dreptul să afle nimic. Plecase de aproape două luni, iar Amadea ştia, instinctiv, că misiunea nu ar fi trebuit să dureze atâta. Se întreba în fiecare noapte dacă fusese rănit aşa cum fusese rănită ea şi nimeni nu ştia unde se află. Sau poate că era într-un lagăr. Dacă fusese descoperit în uniformă nemţească, întrupând un agent inamic, ar fi fost executat. S-ar fi putut întâmpla o grămadă de lucruri groaznice, pe care nu înceta să şi le imagineze.

Peste două săptămâni, neştiind ce să facă pentru a-i amuza pe copii, sărbători cu ei Hanuka. Sărbătoreau Crăciunul de când erau în Anglia, dar Amadea spuse că anul acesta aveau să sărbătorească de două ori. Făcură titirezi din hârtie şi o învăţară cum să îi învârtă. De asemenea, o învăţară cântece de Hanuka. Îi plăcea să ştie că literele ebraice de pe titirez spuneau „Aici s-a întâmplat un mare miracol”. Orchestra lor se perfecţiona pe zi ce trecea, iar ea mergea încet, dar sigur.

În a doua seară de Hanuka, pe când aprindea lumânările înconjurată de copii, Rebekka privi în sus şi tresări. Sărbătorim Crăciunul mai devreme anul ăsta? În încăpere era o atmosferă festivă, deşi copiii tăceau în timp ce ea

aprindea lumânările. Multora le trezea amintiri dulci-amare. Amadea ridică şi ea privirea auzindu-i vocea.

— Nu, Hanuka, spuse ea liniştită, apoi tresări şocată. Era Rupert. Toţi copiii strigară şi fugiră spre el, cu Amadea venind mai încet în spatele lor.

— Mergi! exclamă el uluit. Avea mâna în ghips, însă, în rest, arăta bine, deşi era groaznic de slab. Mersese două luni pe jos prin Germania şi reuşise să se întâlnească, în sfârşit, cu membrii Rezistenţei în Alsacia. Avionul îl luase dintr-un sătuc de lângă Strasbourg. Fuseseră trei luni chinuitoare pentru toţi. N-am crezut că o să mai mergi vreodată, murmură, luând-o în braţe.

— Nici eu n-am crezut, spuse ea, cuibărindu-se în braţele lui. Îi fusese foarte teamă că nu avea să-l mai vadă niciodată. Rupert ştia prin ce avea să treacă, dar nu putuse face nimic. Fusese teribil de greu, chiar şi pentru el, dar misiunea se încheiase cu succes.

— A trebuit să vin, având în vedere ce mi-ai spus când am plecat. Nu uitaseră niciunul. Aveau multe de spus şi de hotărât, mai ales Amadea.

— Tată! Avem o orchestră! strigă Rebekka, iar ceilalţi o avertizară să nu strice surpriza. Dar dacă tot se dăduse de gol, intonară două cântece, spre încântarea lui Rupert. Statură treji până aproape de miezul nopţii şi îi povestiră cum sărbătoreau Hanuka împreună cu Amadea.

— Se pare că-ţi retrăieşti istoria, o tachină el, după ce copiii se culcară, iar ei stăteau în faţa focului, cu mâinile împreunate. Tânăra femeie simţea că trăieşte într-un vis.

— M-am gândit că pentru ei e important să-şi recapete o bucăţică din istorie. I se părea foarte ciudat, dar însemna mult şi pentru ea. Şi-o putea închipui pe mama ei făcând aceleaşi lucruri când era mică. Atât de mulţi muriseră din cauza originii evreieşti, încât era un mod de a-i cinsti şi pe ei. Ca şi cum le-ar fi putut auzi vocile în timp ce citea rugăciunile.

— N-o să te mai pierd din nou, Amadea. Am străbătut pe jos jumătate din Germania ca să mă întorc la tine. Nu poţi să mă părăseşti acum, îi spuse el, privind-o în ochi.

— Nu. Ştiu că nu pot face asta. Am ştiut dinainte să pleci. De-asta ţi-am spus că te iubesc… Amadea se întristă pentru o clipă, însă acum ştia că acolo era locul ei, cu el, cu copiii, atâţia câţi aveau să rămână. M-am gândit mereu că o să mă întorc la mănăstire.

Dar se întâmplaseră prea multe. Prea multe vieţi, prea mulţi oameni pe care-i omorâse, chiar dacă o făcuse pentru

a-i salva pe alţii. Iar acum voia să fie acolo, cu el. Nu i se mai părea o greşeală, ci lucrul cel mai bun pe care-l făcuse vreodată. Singura opţiune pe care o avea. Nu ar fi putut să-l părăsească, deşi mănăstirea şi tot ceea ce însemnase pentru ea aveau să-i rămână pentru totdeauna în suflet. Fusese o hotărâre grea, dar rezultatul final o mulţumea. Timpul cât fusese plecat o convinsese mai mult ca oricând că îl iubea enorm.

— Mi-era atât de teamă că te vei călugări iarăşi şi nu voiam să mă amestec în decizia ta, spuse Rupert.

— Îţi mulţumesc că ai respectat asta. Amadea îl privi cu ochii plini de dragoste. Fusese atât de sigură că va fi întotdeauna călugăriţă, iar acum era a lui, în toate felurile la care nu îndrăznise niciodată să viseze.

— Te-aş fi lăsat să pleci dacă asta ţi-ai fi dorit cu adevărat şi dacă asta te-ar fi făcut fericită… dar acum mult timp. Acum n-aş putea îndura, zise el trăgând-o mai aproape şi ţinând-o în braţe.

De multe ori, în ultimele trei luni, lui Rupert îi fusese teamă că nu avea să se mai întoarcă niciodată acasă, la ea, iar ea se temuse de acelaşi lucru. În final, după toate chinurile prin care trecuseră, amândoi ştiau că procedau corect. Amândoi se luptaseră ca să ajungă acolo, amândoi pierduseră persoane dragi, amândoi priviseră moartea în faţă de prea multe ori. Meritau tot ceea ce câştigaseră.

În seara aceea, după ce stinseră luminile, o duse în braţe la etaj. Amadea încă nu putea să urce pe scări cu uşurinţă, dar avea să o facă, în timp. Când ajunseră pe hol, ezitară. În cele din urmă, el o sărută şi, cu un zâmbet sfios, ea îi spuse noapte bună. Izbucniră în râs. Nu erau la Paris, ea nu purta cămaşa de noapte de culoarea piersicii. Era viaţa reală. Amândoi ştiau ce trebuia să se întâmple şi că avea să se întâmple curând, aşa cum trebuia, când trebuia. Aveau la dispoziţie tot restul vieţii.

Capitolul 28

Un preot îi cunună, dar, înconjuraţi de copii, primiră şi binecuvântarea unui rabin. Cu puţin noroc, aveau să aibă propriii lor copii, deşi el nu avea să-i uite niciodată pe cei pe care-i pierduse. Amadea îşi depusese în sfârşit legământul definitiv, cel pe care trebuia să-l facă, deşi nu cel pe care-l aştepta. Viaţa, cu răsturnările ei de situaţie, cu spaimele şi durerile ei, îi apropiase pe cărări sinuoase şi îi condusese, în sfârşit, spre un loc unde domnea pacea. Se găsiseră unul pe celălalt, printre ecourile tuturor celor pe care-i iubiseră şi care-i iubiseră vreodată.

Sfârşit

Table of Contents

Capitolul 1 6
Capitolul 2 22
Capitolul 3 31
Capitolul 4 48
Capitolul 5 65
Capitolul 6 75
Capitolul 7 90
Capitolul 8 104
Capitolul 9 108
Capitolul 10 117
Capitolul 11 124
Capitolul 12 129
Capitolul 13 136
Capitolul 14 143
Capitolul 15 152
Capitolul 16 158
Capitolul 17 165
Capitolul 18 185
Capitolul 19 201
Capitolul 20 208
Capitolul 21 211
Capitolul 22 218
Capitolul 23 232
Capitolul 24 237
Capitolul 25 241
Capitolul 26 246
Capitolul 27 256

Capitolul 28 260